SIMPOZION INTERNAŢIONAL

Valori culturale europene prin instrumente numerice

EDITURA UNIVERSUL SCOLII
Alba Iulia
2020
ISBN 978_606_005_074_2

Simpozion organizat în cadrul proiectului Erasmus+ „Valeurs européennes par ouvrages numériques” - Număr referință proiect : 2018-1-BG01-KA229-047847_4

TEMA SIMPOZIONULUI:
Valori culturale europene valorificate prin intermediul unor instrumente numerice

PARTENERI:
Colegiul Naţional „Lucian Blaga”, Sebeș, România
Lycée professionnel de gestion, administration et services «Atanas Burov» Silistra, Bulgaria
Institut de la Providence – Gosselies, Charleroi, Belgia
Bundesgymnasium und Bundesrealgymnasium, Braunau am Inn , Austria
Lycée d'Alembert, Paris, Franţa

LOCUL ŞI DATA DE DESFĂŞURARE:
Colegiul Național „Lucian Blaga”, Sebeș, România, 28.01.2020
Director: prof. Moga Nicolae; Director adj: prof. Muntean Marius

Coordonator: prof. Todor Cornelia

Colectivul de redacție: Prof. But Georgeta
Prof. Cândea Tereza,
Prof. Crișan Monica
Prof. Grosu Monica
Prof. Obreja Adriana
Prof. Sântimbrean Anca
Prof. Sterca Cristina
Prof. Vesa Nadia

Tehnoredactare computerizată: Elev Radu-Todor Alexandru
Elev Radu-Todor Sergiu

Material realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională şi Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care conținutul informației va fi folosit.

ARGUMENT:

Lucrarea de față, concepută ca un produs final al proiectului Erasmus+ « Valeurs européennes par ouvrages numériques » derulat și prin intermediul proiectului eTwinning „VALEUROPE+” cuprinde, în partea întâi, materiale aparținând partenerilor de proiect, iar în partea a doua, 128 de articole trimise de cadre didactice din 33 de județe ale țării și din municipiul București. Materialele au fost traduse în limba română de către elevi implicați în proiect și li s-a adăugat la final, în spiritul acestei publicații, câte un chestionar online (Kahoot, Quizizz, etc)

Ideea lucrării a pornit de la dorința de a materializa titlul proiectului : „Valori (culturale) europene prin lucrări digitale”. Astfel, în anunțul de organizare a simpozionului am precizat că așteptăm lucrări de la cadrele didactice din România prin care acestea să popularizeze o „valoare culturală” din țara noastră. Noutatea era că materialul care urma să fie publicat în volumul simpozionului avea să cuprindă, la final, o evaluare numerică a acestuia, sub forma unui chestionar de (auto)evaluare. Unii dintre autorii materialelor nu au reușit să transpună chestionarele în format digital și le-au trimis în format clasic. De transformarea lor s-au ocupat elevi implicați în proiect, dintre care cei mai activi au fost Paca Adelaida (XII F), Vilichi Dan (XII F), Simion Larisa (XII E), Cibu Denisa (XII E) și Cioranu Roxana (XII F).

Fiecare autor de material și-a asumat conținutul articolului cu care a participat la simpozion. Considerăm că această publicație va facilita cunoașterea unor valori culturale naționale și europene grație abordării numerice și că ea va fi valorificată pedagogic atât de către profesori de limba și literatura română, limba franceză, istorie sau geografie, cât și în cadrul orelor de consiliere și dezvoltare personală sau pentru organizarea de excursii școlare.

ARGUMENT:

Cet ouvrage, conçu comme un produit final du projet Erasmus + "Valeurs européennes par ouvrages numériques" , réalisé également dans le cadre du projet eTwinning "VALEUROPE+” comprend, dans sa première partie, des documents appartenant aux partenaires du projet, et dans la deuxième partie, 128 articles envoyés par des enseignants provenant de 33 départements du pays et du Bucarest. Ceux-ci ont été traduits en roumain par des élèves impliqués dans le projet et un questionnaire en ligne (Kahoot, Quizizz, etc) a été ajouté à la fin, dans l'esprit de cette publication.

L'idée de l'ouvrage est née de la volonté de matérialiser le titre du projet : "Valeurs (culturelles) européennes par ouvrages numériques". Ainsi, dans l'annonce de l'organisation du symposium, nous avons précisé que nous attendions des travaux des enseignants en Roumanie, à travers lesquels ils présentent une "valeur culturelle" de notre pays. La nouveauté était que le matériel à publier dans le volume du colloque comprenne, à la fin, une évaluation numérique de celui-ci, sous la forme d'un questionnaire (d'auto) évaluation. Certains auteurs de matériels n'ont pas réussi à transposer les questionnaires en format numérique et les ont envoyés en format classique. Leur transformation a été assurée par des élèves impliqués dans le projet, dont les plus actifs ont été Paca Adelaida (XII F), Vilichi Dan (XII F), Simion Larisa (XII E), Cibu Denisa (XII E) et Cioranu Roxana (XII F).

Chaque auteur du matériel a assumé le contenu de l'article avec lequel il a participé au symposium. Nous apprécions que cette publication facilite la connaissance des valeurs culturelles nationales et européennes grâce à l'approche numérique et qu'elle sera utilisée pédagogiquement non seulement par des professeurs de langue et de littérature roumaine, de français, d'histoire ou de géographie, mais aussi lors de cours de développement personnel ou pour l'organisation de voyages scolaires.

CUPRINS

Partea I

REPERES CULTURELLES AUTRICHIENNES....12
VIENNE....12
VILLE DE GRAZ....13
SALZKAMMERGUT....15
LA VILLE DE HALLSTATT....15
SALZBOURG....16
LIGNE DE CHEMIN DE FER DE SEMMERING....17
REPERE CULTURALE AUSTRIECE....18
Viena....18
Orasul Graz....19
Salzkammergut....19
Orașul Hallstatt....19
Orasul Salzbourg....19
Linia de cale ferată Semmering....20
MYTHES, COMPTES ET LÉGENDES BELGES....21
La légende de Saint Hubert....21
Coutumes, chants....21
Mythes, contes et légendes....21
The Carnivals....22
Lion's Mound....22
VALORI CULTURALE DIN BELGIA....23
Legenda Sfântului Hubert....23
Mituri, povești și legende: Manneken Pis....23
Carnavalurile....24
Lion's Mound....25
LA ROSE BULGARE....25
LA LÉGENDE DE KHAN KUBRAT....30
TRANDAFIRUL, UNUL DINTRE SIMBOLURILE BULGARIEI....33
LEGENDA LUI KHAN KUBRAT....33
LA FRANCE....34
FRANŢA....35

Partea a II-a

Alba
BISERICA FORTIFICATĂ DIN MĂNĂRADE....35
Prof. înv. primar Alecuşan Elena Gabriela
TRADIȚII ȘI OBICEIURI LEGATE DE SĂRBĂTORILE DE IARNĂ....36
Bibliotecar Barb Mirela , Bibliotecar Barb Gianina
ISTORIE ŞI CULTURĂ: BISERICA CU HRAMUL „SFÂNTA TREIME "
- DAIA ROMÂNĂ....37.
Prof. Brădilă Laura
PAUL CHINEZUL....39
Prof. Drăguș Daniela
TEBA – REPER SOCIO-CULTURAL AL SEBEŞULUI....40

Prof. Ștefan Ileana, Prof. Muntean Marius
RÂPA ROŞIE 40
Prof. Todor Cornelia
CASA MEMORIALĂ CLOȘCA DE LA CĂRPINIȘ 42
Prof. Vasiu Virginia
PRĂGŞORUL, OBICEI UNIC AL PAŞTILOR 43
Învățător Voicu Veronica

Arad
MUZEUL MOMÂRLANULUI PETROȘANI 45
Prof. Bulz Lăcrămioara – Iuliana, Prof. Nagy – Rusu Gabriela – Doris
CETĂȚILE ARADULUI 47
Prof. Cilibia Claudia
CASTELUL REGAL DIN SĂVÂRȘIN, LONGEVITATE ȘI SIMȚIRE ROMÂNEASCĂ 48
Prof. Magdău Cristina Aneta
PREPARANDIA – ȘCOALA PEDAGOGICĂ ARĂDEANĂ 51
Prof. Niculae Anca, prof. Căpăţână Smaranda

Arges
CASTELUL BRAN –CASTEL DE TRANSILVANIA 52
Prof. Bucurescu Iuliana
MAUSOLEUL DE LA MATEIAȘ 54
Prof. Dorobanțu-Dina Roxana
VALORI CULTURALE DIN MUSCEL 55
Prof. Miercan Georgiana Nicoleta
CASTRUL ROMAN JIDOVA - LA GRANIȚA IMPERIULUI 58
Prof. Moțoi Florentina Reli
VALOAREA COLINDELOR ÎN COMUNA LEREŞTI-MUSCEL, JUDEŢUL ARGEŞ 59
Prof. Rusu Emanuela
MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ "PROF. DR. NICOLAE MINOVICI" 61
Prof. Toma Ionela, Prof. Petrache Ecaterina

Bacău
LEGENDĂ ȘI ISTORIE – BISERICA DIN BORZEȘTI 62
Prof. Baciu Elena
MONUMENTUL EROILOR DIN TÂRGU OCNA 63
Prof. Baciu Blorin
ȘCOALA VECHE A SATULUI BIBIREŞTI 64
Prof. Burcă Maria
TESCANII – LOCUL DE SUFLET AL LUI ENESCU 66
Prof. Lovin Lăcrămioara

Bihor
PALATUL VULTURUL NEGRU 68
Prof. Codrean Ioana
ÎNCONDEIATUL OUĂLOR ÎN ȚARA BEIUȘULUI 69
Prof. Hele Rodica; Prof. Pălcuțiu Mariana.
PEȘTERA VÂNTULUI, ȘUNCUIUȘ, BIHOR 71

Prof. Horga Adela
CE MAI VIZITĂM ÎN BIHOR ? 72
Prof. Samuil Ioana-Flavia

Bistrița-Năsăud
SERBAREA ȘCOLARĂ–MIJLOC DE EDUCAȚIE ESTETICĂ.....74
Prof. Samartean Maria Liliana

Botoşani
BISERICA SFÂNTUL NICOLAE DOMNESC DOROHOI..... 76
Prof. Ciocan Ramona Mariana
CIMITIRUL EVREIESC DIN ŞTEFĂNEŞTI/BOTOŞANI 79
Prof. Funduianu Mihaela
TRADIȚII DE ANUL NOU ÎN MOLDOVA DE NORD.....80
Prof. Gorescu Carmen, Prof. Năpîrcă Felicia
CULTURA ȘI EDIFICIILE CULTURALE ALE MUNICIPIULUI BOTOȘANI.....82
Prof. Hrițcu Gabriela Loredana, Prof. Hrițcu Cristian
COSTUMUL POPULAR DIN ZONA BOTOȘANIULUI 83
prof. Olariu Mihaela Cătălina

Brăila
HRUBELE BRĂILEI 85
Prof. Chiru Argentina, Prof. Lilof Anca
SITUL ARHEOLOGIC POPINA I ȘI II ÎNSURĂȚEI, PUNCT ”RUBLA”..... 87
Prof. Lungu Ionelia

Brașov
VALORI CULTURALE LOCALE PROMOVATE LA NIVEL EUROPEAN.....89
Prof. Orghidan-Mândreanu Dana
MISTERELE NECUNOSCUTE ALE BRAȘOVULUI 91
Prof. Severin Georgiana

București
MUZEUL SĂRII DIN SLĂNIC PRAHOVA 92
Prof. Alexe Sonia Florentina
VIZITA LA CETATEA SUCIDAVA- MODALITATE DE PREDARE
A ISTORIEI PATRIEI..... 94
Prof. Iordache Georgiana, Prof. Lupu Roxana
OBSERVATORUL ASTRONOMIC VASILE URSEANU..... 95
Prof. Mărgescu Octavia, Prof. Cârja Mihaela
BISERICA SF. GHEORGHE- PUCHENII MARI 97
Prof. Măriuţă Alexandra

Buzău
BISERICUȚA FUNDĂTURA.....100
Prof. Luntraru Rodica Crina
BISERICA „SF. NICOLAE” VINTILĂ-VODĂ, JUD. BUZĂU 101
Prof. Matei Roneta

SĂRATA- MONTEORU, UN KARLOVY VARY AL ROMÂNIEI 103
Prof. Stanciu Andriana
REZERVAȚIA NATURALĂ DENUMITA „VULCANII NOROIOȘI” 104
Prof. Tanasă Gabriela
ALEXANDRU MARGHILOMAN 105
Prof. Tudorache Maria

Călărași
DOBROGEA, TĂRÂMUL DINTRE APE 107
Prof. Grozavu Floriana-Ştefania
TROPAEUM TRAIANI – MONUMENTUL DE LA ADAMCLISI 109
Prof. Nicoiu Alexandra
PĂCUIUL LUI SOARE 110
Prof. Popescu Nicoleta

Cluj
SALINA TURDA – POARTĂ SPRE INIMA TRANSILVANIEI 112
Prof. Frunzăreanu Mihaela Valeria
DANSUL GĂINII 114
Prof. Lungu Ana
SALINA TURDA 116
Prof. Rus Maria
PINTEA VITEAZUL - VESTITUL HAIDUC AL MARAMUREȘULUI 118
Prof. Salvan Adalia

Constanța
FÂNTÂNA DRAGONULUI DIN CONSTANŢA 119
Prof. Chelu Bianca
BABA DOCHIA ŞI MĂRŢIŞORUL 121
Prof. Dobre Adriana
BISERICUȚELE RUPESTRE DE LA MURFATLAR 123
Prof. Popescu Lavinia
POVESTEA NEȘTIUTĂ A FARULUI GENOVEZ DIN CONSTANȚA 125
Prof. Răvoiu-Cecman Daniela, Prof. Pelivan Camelia
DIN ISTORIA DOBROGEI 127
Prof. Simion Carmen
PODUL REGELE CAROL I 129
Prof. Stîngă Sanda Camelia

Covasna
MISTERELE MĂNĂSTIRII CURTEA DE ARGEŞ 130
Prof. Avram Laura-Mădălina

Dâmbovița
STEAGUL- OBICEI UNIC ÎN ȚARĂ 132
Prof. Bădoi Mihaela
TRADIŢII ŞI OBICEIURI LOCALE DE ODINIOARĂ 134
Prof. Dumitru Liliana

MÂNĂSTIREA COBIA – MONUMENT DE PATRIMONIU NAȚIONAL 135
Prof. Stana Coca, Prof. Şerbănescu Mihai Cristian

Dolj
CASA MEMORIALĂ ,ION CREANGĂ" DIN HUMULEȘTI 138
Prof. Blejan Maria Mihaela
PALATUL „JEAN MIHAIL" DIN CRAIOVA 139
Prof. Ciurea Viorica
PAŞTELE ÎN ROMÂNIA ŞI ANGLIA 141
Prof. Diaconu Adela
CULA IZVORANU-GEBLESCU 143
Prof. Vlad Marcela, Prof. Stănescu Adriana
ANSAMBLUL CURȚII BOIERILOR COȚOFEANU 145
Prof. Popescu Marcela, Prof. Popescu Marian
COLOANA INFINITULUI 146
Prof. Stănică Luiza Veronica

Galaţi
CASTRUL ROMAN DE LA TIRIGHINA , BARBOȘI, GALAȚI 147
Prof. Atanasiu Simona, Prof. Buruiană Gina
PALATUL NAVIGAȚIEI DIN GALAȚI 148
Prof. Ciocan Anișoara-Mihaela
MUZEUL OULUI DIN COMUNA VAMA, BUCOVINA 149
Prof. Gîrleanu Ramona

Giurgiu
TREI MONUMENTE DE MARE NOTORIETATE SITUATE PE ACEEAŞI ARTERĂ DIN GIURGIU 151
Prof. ing. Andrei Mihaela

Gorj
TÂRGU JIU, ORAȘUL MĂIESTRIEI LUI BRÂNCUȘI 153
Prof. Anghelache Dobrescu Maria, Prof. Grigore Emilia Graziela
ANSAMBLUL MONUMENTAL „CALEA EROILOR" DE LA TÂRGU JIU 154
Prof. Corcodel Ionela-Luiza
ARETHIA TĂTĂRESCU 156
Prof. Fometescu Olivia, Prof. Popescu Anca Manuela
PODUL LUI DUMNEZEU 158
Prof. Gabriela Negrea
CONSTANTIN BRÂNCUȘI - POARTA SĂRUTULUI 160
Prof. Pane Melania
BISERICA „SFÂNTUL NICOLAE" 161
Prof. Pasăre Laura

Harghita
TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN ZONA HOMORODULUI MARE 163
Prof. Imre Ildikó
BISERICA FORTIFICATĂ DIN DÂRJIU – UNICAT ÎN PATRIMONIUL MONDIAL. 164

Prof. Jászay Laura-Andrea

TRADIȚII ȘI OBICEIURI – FĂRȘANGUL.....166
Prof. Péterfi Antónia Imola

Ialomiţa
ORAȘUL DE FLOCI..... 167
Prof. Boartă Roxana Dalia
FESTIVALUL-CONCURS DE TRADITIE CULINARĂ IALOMIȚEANĂ LA „CASA TUDORII”.....169
Prof. Vancea Alina

Iaşi
CASA MEMORIALĂ”MIHAI CODREANU” UN PUNCT DE REPER ÎN VIAȚA CULTURALĂ A IAŞULUI..... 171
Prof. Savin Irina Isabella, Prof. Voinea Dolores

Maramureș
MAUSOLEUM EROILOR DE LA MOISEI..... 173
Prof. Dunca Alina
CIMITIRUL VESEL DIN SĂPÂNȚA..... 176
Prof. Dunca Ioan Alexandru
CIMITIRUL VESEL.....179
Prof. Filovici Cristiana-Andreea
MĂNĂSTIREA BÂRSANA..... 180
Prof. Maxim Ioana Marinela, Prof. Kiss Maria Magdalena
SATUL ROMÂNESC. REPERE IDENTITARE.....182
Prof. Mezei Rozalia Monica
MARAMUREȘUL, IZVOR NESECAT DE SPIRITUALITATE.....184
Cadru didactic Mureșan Smaranda Maria
ŢARA LĂPUŞULUI – TĂRÂM DE AUTENTICITATE..... 185
Prof. Pop Monica Nicoleta
TRADIȚII ȘI OBICEIURI UCRAINENE DIN ZONA MARAMUREŞULUI.....187
Prof. Țifrac Maria

Mureș
BISERICA DIN LEMN „SFINŢII ARHANGHELI MIHAIL ŞI GAVRIL” DIN CHEŢANI..... 188
Prof. înv. preşcolar: Cătană Claudia
SIGHIŞOARA, PERLA TRANSILVANIEI.....190
Prof. înv. preşc. Diac Raluca-Ondina
SIGHIŞOARA, PERLA TRANSILVANIEI.....193
Prof. Staier Ioana-Elena
OBICEI PE CALE DE DISPARIȚIE – SILITUL..... 196
Prof. inv. primar Tocaciu Diana

Neamţ
MĂNĂSTIREA BISTRIŢA -VATRĂ DE CREDINŢĂ ŞI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ .. 197
Prof. Mititelu Elena-Viorica
HANUL ANCUŢEI, HAN LA RĂSCRUCE DE DRUMURI..... 199

Mititelu Sînziana-Elena

Olt
PARCUL „CONSTANTIN POROINEANU" CARACAL 201
Prof. Buga Ionela Mădălina
ZESTREA NOASTRĂ – CULTURA VĂDASTRA 203
Prof. Cranţa Ionela
MĂNĂSTIREA CLOCOCIOV 204
Prof. Dascălu Andreea Mădălina
CARACAL - ORAȘ MIC, CU O ISTORIE VASTĂ 205
Prof. înv. preșc. Iacob Ionela-Gina
TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE IARNĂ 208
Prof. înv. preșc. Leulescu Elena
FALEZA DUNĂRII LA CORABIA 209
Prof. Mitrică Floriana Cornelia
OBICEIUL OALELOR 211
Prof. Mustăţea Maria Cecilia
MUZEUL „IANCU JIANU" - CASĂ MEMORIALĂ 212
Prof. Nistor Ileana
CĂLUȘUL, EMBLEMĂ IDENTITARĂ A ȚĂRII 213
Prof. Popescu Zoe-Geanina
VALORI CULTURALE VERITABILE – TRADIȚII ROMÂNEȘTI 214
Prof. Valerica Predescu
IA DE CEZIENI 217
Prof. Vârtosu-Toma Florentina

Prahova
VALORI ALE SLĂNICENILOR 219
Prof. Înv. Primar Mînzicu Simona Valentina
CRUCEA DOMNITORULUI- MONUMENT AL COMUNEI TELEGA 221
Prof. Voineag Elena Adina

Sălaj
CASTRUL ROMAN DE LA POROLISSUM- MOIGRAD 223
Prof. Chiș Diana Rodica
VALORILE CULTURALE ALE JUDEȚULUI SĂLAJ 225
Prof. Dehelean Mariana Crina
MUZEUL MEMORIAL „OCTAVIAN GOGA" 227
Prof. Santavan Simona-Mihaela

Sibiu
CASTELUL BRAN 229
Prof. Bruda Anca

Suceava
SOLCA- STAŢIUNE BALNEOCLIMATERICĂ IN BUCOVINA 231
Prof. Ciobaniuc Maria Magdalena, Prof. Mustata Antonio
INTERFERENȚE MULTICULTURALE ÎN SIRET 233

Prof. Ciubotariu Ancuţa-Simona
BROŞTENIUL, O FRUMUSETE NEDESCOPERITĂ 235
Prof. Cortez Gabriela Vanda
VALORI CULTURALE EUROPENE LA ORA DE LIMBI MODERNE 237
Prof. Munteanu Anamaria

Teleorman
MĂGURA – REPERE ARHEOLOGICE 238
Prof. Drăgoi Doina
SCRIITORI TELEORMĂNENI – CASE MEMORIALE 239
Prof. Florea Gabriela
VALORI CULTURALE DIN TELEORMAN: ANSAMBLUL „BURNAŞUL'' 242
Prof. Iordache Ana Maria Carmen
ZĂRĂZEANUL – SĂRBĂTOAREA VESELIILOR CE VOR URMA 243
Prof. Mușat Melania
SUCIDAVA 245
Prof. Neciu Ileana
CĂLUŞUL TELEORMĂNEAN 246
Prof. Răboj Maria-Gabriela, Prof. Stemate Ionel

Timiș
LUGOJUL, ORAȘ CULTURAL 248
Prof. Nicolae Georgeta

Vaslui
COMPLEXUL MONUMENTAL DE LA GRIVIȚA 250
Prof. Cucu Violeta
BISERICA DOMNEASCĂ
„TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL" 252
Prof. Lupu Maria Daniela
DUMITRU BAGDASAR 255
Prof. Obreja Alina

REPERES CULTURELLES AUTRICHIENNES
VIENNE

Realisé par l'equipe autrichienne du projet
sous la coordination de Mme Sandra Steinbock

Château de Schönbrunn

- l'ancien château d'été des Habsbourg
- construit sur les plans du château de Versailles
- inauguré en 1700
- construit dans le style rococo
- des concerts dans la gloriette dans l'été

Zoo de Schönbrunn

- fondé en 1752
- le plus ancien zoo du monde
- sur les terrains du château de Schönbrunn
- environ 4600 animaux dans le zoo
- environ 480 espèces différentes

Cathédrale Saint-Étienne

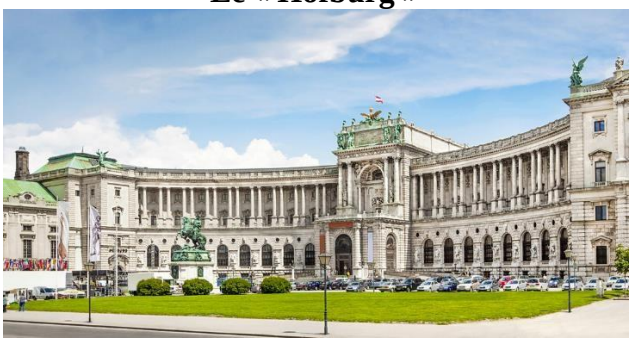
- construite entre 1137 et 1263
- construite dans le style gothique

- une cathédrale catholique
- la plus grande cloche de la cathédrale et d'Autriche est la « Pummerin »
- haute de 136,4 mètres

- la plus grande cathédrale d'Autriche

Le « Hofburg »

- construit entre 1220 et 1279
- résidence d'hiver des Habsbourg
- le plus grand palais de la ville de Vienne
- depuis 1945 la résidence de la présidence de la République d'Autriche
- actuellement le parlement autrichien se trouve ici
- il y a l'École espagnole d'équitation

Pourquoi Vienne fait partie du Patrimoine mondial de l´UNESCO

Trois périodes clés du développement culturel et politique de l'Europe – le Moyen Âge, la période baroque et le Gründerzeit – sont exceptionnellement bien illustrées par le patrimoine urbain et architectural du Centre historique de Vienne.

VILLE DE GRAZ

La capitale de la province de Styrie
Fait partie de l'héritage culturel:
• depuis le Moyen-âge jusqu'au XVIIIe siècle dans des nombreuses régions
• représente l'histoire du développement historique

Le château d'Eggenberg

• Le château et ses jardins ont conservé une intégrité architecturale et structurelle satisfaisantes
• Il est protégé par la Loi autrichiennes sur la protection des monuments historiques et ses amendements ultérieurs
• Architecte: Giovanni Pietro de Pomis

Patrimoine Culturel

• La ville de Graz – Centre historique et le château d'Eggenberg témoignent d'un modèle exemplaire vivant d'un ensemble urbain d'Europe influencé par la présence séculaire des Habsbourg et le rôle culturel et artistique joué par les principales familles aristocratiques.

Tour de l'horloge de Graz

• elle est une tour haut de 28m • la tour conserve trois cloches
1. La cloche de l'heure 2. La cloche de feu
3. La cloche des pécheurs • le style est gothique
• elle se trouve sur le Schloßberg

La Murinsel

• elle est un projet de construction particulier
• elle a une longueur de 50m et une largeur de 20m
• elle comprend un amphithéâtre et héberge un café
• au centre de la ville

SALZKAMMERGUT

• il y a beaucoup de lacs et montagnes
• il est encaissée entre les montagnes du Salzkammergut, le massif du Dachstein, le massif mort et les Höllengebirge
• cette province s'étend sur trois länder
1. L'Haute-Autriche
2. Salzbourg
3. La Styrie

LA VILLE DE HALLSTATT

• les mines de sel de la montagne voisine furent exploitées dès le Néolithique
• il y a des maisons couleur pastel et le massif de Dachstein
• le lac de Hallstatt y est aussi situé
• on y trouve l'Ossuaire de Hallstatt

SALZBOURG Salzbourg

La forteresse de Hohensalzburg

- début de la construction en 1077
- au sommet de la montagne Festungsberg
- un des plus grands châteaux médiévaux d'Europe
- érigé à la demande des Princes-Archevêques de Salzbourg
- l'emblème de la ville de Salzbourg

Cathédrale Saint-Rupert

- construite au 17ième siècle
- le style dominant est baroque
- a brûlé six fois
- haute de 81 mètres
- une cathédrale de l'archidiocèse catholique romain de Salzbourg

Maison Natale de Mozart

- se trouve à la « Getreidegasse »
- place de la naissance de Mozart en 1756
- un musée depuis 1880
- propriété de la fondation internationale Mozarteum depuis 1917

Pourquoi Salzbourg fait partie du Patrimoine Mondial de l´ UNESCO?

Salzbourg est un exemple exceptionnellement important de ville-État ecclésiastique européenne-, comportant un très grand nombre d'édifices laïcs et religieux de très grande qualité, datant de la fin du Moyen Age au XXe Siècle.

LIGNE DE CHEMIN DE FER DE SEMMERING Ligne de chemin de fer de Semmering

La ligne de chemin de fer de Semmering, construite entre 1848 et 1854 pour permettre de traverser 41 km de hautes montagnes, compte parmi les grandes prouesses de génie civil dans les premiers temps de la construction ferroviaire.

Du fait de la qualité de ses tunnels, viaducs et autres ouvrages, la ligne est demeurée en service de manière ininterrompue jusqu'à nos jours.

Elle traverse un paysage montagneux spectaculaire, où de nombreux édifices de qualité destinés aux loisirs ont pu être construits grâce à l'ouverture de la région avec l'arrivée du chemin de fer.

Le bien du patrimoine mondial « Ligne de chemin de fer du Semmering » débute à la gare de Gloggnitz à une altitude de 436 mètres au-dessus du niveau de la mer, puis, après 29 km, il atteint son point culminant en passant le col à une altitude de 895 mètres. Au total, les 14 tunnels mesurent 1 477 mètres

de long, soit près d'un dixième de toute la ligne, par coïncidence les seize principaux tunnels mesurent également 1 477 mètres de long. On dénombre également 118 petits ponts de pierre et 11 ponts de fer. Les entrées des tunnels sont pour la plupart de conception simple mais monumentales et diversement ornementées. Les structures de soutien sont principalement en pierre, mais la brique fut utilisée pour les arches des viaducs et le revêtement des tunnels. Les 57 maisons de gardien à deux niveaux, construites environ tous les 700 m, sont très caractéristiques de la ligne du Semmering et furent bâties en pierre de récupération et parement de briques. II reste peu des gares d'origine, qui n'étaient au départ que des gares de relais et des points d'eau, mais devinrent par la suite des structures plus importantes, capables d'accueillir l'afflux de touristes.

Pourquoi fait-elle partie du patrimoine matériel?

La ligne de chemin de fer du Semmering représente une solution technologique exceptionnelle à l'un des problèmes physiques majeurs de la construction des premiers chemins de fer.

Avec la construction du chemin de fer du Semmering, l'accès à des régions d'une grande beauté naturelle a été facilité et, par conséquent, ces régions ont été aménagées pour des fonctions résidentielles et de loisir, créant ainsi une nouvelle forme de paysage.

L'architecture typique du tournant du siècle, insérée de façon harmonieuse dans le paysage alpin accidenté, a également conservé son intégrité.

L'authenticité de la ligne elle-même et des remarquables travaux de génie civil qui ont rendu ce projet possible est indiscutable. Bien que l'aspect de la ligne ait changé, en particulier depuis son électrification dans les années 1950, l'impact général de la ligne sur le paysage demeure authentique.

La ligne de chemin de fer ayant été continuellement exploitée depuis son inauguration en 1854, certains éléments se sont abimés et ont été remplacés.

En outre, les méthodes d'organisation et d'exploitation des lignes de chemin de fer se sont adaptées aux circonstances et aux évolutions

REPERES CULTURELLES AUTRICHIENNES - REPERE CULTURALE AUSTRIECE

Traduction/adaptation réalisée par l'élève Elena Cărpinișan

Capitala Austriei, **VIENA,** atrage atenția turiștilor prin:

1 Palatul Schönbrunn. Acesta este fostul castel de vară habsburgic, a fost construit după planurile Palatului de la Versailles, în stil rococo și inaugurat în 1700.

2 Gradina zoologica Schönbrunn. A fost fondată în 1752 și este cea mai veche grădină zoologică din lume. Se află pe terenul Palatului Schönbrunn și adăpostește în jur de 4600 de animale din aproximativ 480 de specii diferite.

3 Catedrala Sf. Ștefan. Este cea mai mare catedrală catolică din Austria. A fost construită între 1137 și 1263 în stil gotic, având 136,6 metri înălțime.

4 „Hofburg". Este cel mai mare palat din orașul Viena și a fost construit între anii 1220 și 1279 constituind reședința de iarnă a habsburgilor. Din 1945, reședință a Președinției Republicii Austria. În prezent este sediul parlamentului austriac, existând aici Școala spaniola de echitație.

Trei perioade cheie în dezvoltarea culturală și politică a Europei - Evul Mediu, perioada barocă și Gründerzeit - sunt excepțional de bine ilustrate de moștenirea urbană și arhitecturală a Centrului Istoric din Viena, motiv pentru care Viena este inclusa în patrimoniul mondial UNESCO

ORAŞUL GRAZ este capitala provinciei Stiria si este parte integranta a moștenirii culturale naționale.

1. Castelul Eggenberg și grădinile sale au păstrat o integritate arhitecturală și structurală satisfăcătoare. Din acest motiv, este protejat de Legea austriacă privind protecția monumentelor istorice. Arhitectul căruia îșI datorează existenta este Giovanni Pietro de Pomis.

Centrul istoric al orașului și castelul Eggenberg atestă un model de viață al unui ansamblu urban european influențat de prezența seculară a Habsburgilor și de rolul cultural și artistic jucat de principalele familii aristocratice austriece.

2. Turnul ceasului Graz este un turn înalt de 28m, cu trei clopote (1. Clopotul orei ; 2. Clopotul de foc; 3 Clopotul păcătoșilor). Este construit in stil gotic si se află pe Schloßberg

3. Murinsel este un proiect de construcție specific aflat în centrul orașului. Are o lungime de 50m și o lățime de 20m, incluzand un amfiteatru și o cafenea

SALZKAMMERGUT este o regiune cu lacuri și munți cuprinsă între munții Salzkammergut, masivul Dachstein și Höllengebirge. Această provincie se întinde pe trei landuri (Austria Superioară, Salzburg si Stiria) De aici, în 9 iulie 1734, au fost deportați în Transilvania protestanții, foști catolici ce trecuseră la confesiunea evanghelică luterană, și care s-au stabilit în localitățile Turnișor (azi cartier al municipiului Sibiu), Cristian și Apoldu de Sus, din județul Sibiu, sub denumirea de Landleri. În aceasta regiune se afla lacul Hallstatt si orașul Hallstatt. Minele de sare ale muntelui vecin au fost exploatate încă din neolitic.

SALZBURG este al patrulea oraș ca mărime din Austria. Emblema orașului este Cetatea Hohensalzburg, ridicată la cererea Principilor-Arhiepiscopi din Salzburg în vârful muntelui Festungsberg. Construcția a început în 1077. Alte repere:

1. Catedrala Saint-Rupert, construitâ în secolul al XVII-lea. Este o catedrală a Arhiepiscopiei Romano-Catolice din Salzburg81 de metri înălțime, in care stilul dominant este barocul. A ars de șase ori
2. Casa natală a lui Mozart se află la "Getreidegasse" Este locul nașterii lui Mozart, devenită muzeu in 1880. Este in proprietatea fundației internaționale Mozarteum din 1917

Salzburg este un exemplu excepțional al unui oraș-stat ecleziastic european, care cuprinde un număr foarte mare de clădiri seculare și religioase de înaltă calitate, care datează de la sfârșitul Evului Mediu.

LINIA DE CALE FERATĂ SEMMERING, construită între 1848 și 1854 pentru a traversa 41 km de munți înalți, a fost una dintre marile realizări ale construcțiilor civile din primele zile ale construcției feroviare.

Traversează un peisaj montan spectaculos, unde au fost construite multe clădiri de agrement. Proprietatea Patrimoniului Mondial „Linia feroviară Semmering" începe de la stația Gloggnitz la o altitudine de 436 metri deasupra nivelului mării, apoi, după 29 km, atinge punctul cel mai înalt trecând pasul la o altitudine de 895 metri. În total, cele 14 tuneluri au 1.477 metri lungime. Există, de asemenea, 118 poduri de piatră mici și 11 poduri de fier.

Intrările în tunel sunt în cea mai mare parte simple în design, dar monumentale și ornamentate diferit. Structurile de sprijin sunt în principal din piatră, dar cărămida a fost utilizată pentru arcadele viaductelor și căptușirea tunelurilor. Cele 57 de locuințe ale personalului de la întreținere, cu două etaje, construite aproximativ la fiecare 700 m, sunt foarte caracteristice liniei Semmering și au fost construite în piatră și cărămidă recuperată. Au rămas puține dintre gările inițiale, care au devenit structuri importante pentru primirea afluxului de turiști.

Linia de cale ferată Semmering reprezintă o soluție tehnologică excepțională la una dintre problemele fizice majore ale construcției primelor căi ferate. Odată cu construcția ei, a fost facilitat accesul la zone

de o mare frumusețe naturală și, ca urmare, aceste zone au fost dezvoltate pentru funcții rezidențiale și de agrement, creând astfel o nouă formă de peisaj.
Autenticitatea liniei în sine și a remarcabilelor lucrări de construcții civile care au făcut posibil acest proiect este incontestabilă. Deși aspectul liniei s-a schimbat, mai ales de la electrificarea sa în anii '50, impactul general al liniei asupra peisajului rămâne autentic. Linia feroviară a fost funcțională continuu de la inaugurarea sa în 1854, desi anumite elemente au fost avariate și au fost înlocuite. Datorită calității tunelurilor, viaductelor și a altor lucrări, linia a rămas în funcțiune neîntreruptă până astăzi, adaptandu- se la circumstanțe și evoluție.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/repere-culturale-austriece/c9abdebf-5886-4772-a586-25f66fb21312

MYTHES, COMPTES ET LÉGENDES BELGES. LA LÉGENDE DE SAINT HUBERT

Texte de présentation pour Erasmus

Appartenant à l'équipe belge du lycée
Institut de la Providence – Gosselies, Charleroi, Belge

The legend of saint Hubert, the story starts in the 15th century BC. People says in that time that he was really passioned by hunt. One time on the Good Friday, he couldn't resist his "pulsion" on that day. But even if he found nobody, he went to hunt.
At some point he became face to face with a dear, a magnificent one: he was bright white and has a Christian cross in between the antlers of a stag. Than after Hubert start chasing it in the woods. After a certain time, the hart stops. And a voice came from the sky and said:
- "Hubert, Hubert, when are you going to stop chasing animal in the woods? How long will it take to forget your faith?"
He responds:
- "Oh, my Lord, what am I supposed to do?"
- "Go to Maastricht to see Bishop Lambert and convert yourself"
- "Oh yes my Lord!"
According to a local tradition it was at the site of the Saint-Hubert chapel in Tenneville that Saint Hubert would have had this vision of the deer carrying a cross between its woods; a cross, called "Red Cross" marks the location.

Coutumes, chants. Chant:

The national anthem is called the "Brabançonne" the version we use was written in 1860 and we sing the last verse. the first version was written in 27 august 1830 (we also have an 2nd national anthem called: Unis vers l'avenir"
Here in Charleroi we have several songs to:
- Country of Charleroi
- Come to Charleroi
- Une belle petite gayole
- The singing of the wallon
- The singing of the wallon student

All of which I listen constantly when I'm in the bus.

Mythes, contes et légendes

Manneken Pis

One of the biggest myths of Belgium is the Manneken Pis. The Manneken Pis is one of the most ancient habitant of Brussels. For the Manneken Pis, the homeland is the corner of the Etuve street and the Chêne street in Brussels. The Manneken Pis is bronze represatation of a little man, a child that is peeing. The manneken Pis is there in Belgium since 1747.

Chant, coutumes et danses

Marche de l'entre sambre et meuse

The sambre and meuse walk is a folk manifestation that celebrated from the month of May to the month of October. It has taken a place in the UNESCO heritage in 2012. It was an ancient religious processions dedicated tolocal saints but now the religious aspect is lost and it is just a big celebration.

Songs, Customs and dance

The Carnivals

1. The Carnival of Binche

▫ **The Gilles**

The Gilles is the most famous character of the Carnival of Binche. The first time that the Gilles appeared was in 1795 in a text as a character revolting against the political regime.

▫ The costume of the Gilles

The costume of the Gilles is composed of a blouse and pants both made in a tilen web. The blouse is filled of straw, which is making the bumbs at the front and at the back. This costume is adorned with more or less 150 different motifs. The colours are red, black and yellow for the 3 colours oh the Belgian flag.

They also have collars at their shoulders. It is made with 150 metres of white pleated tape. At their waist there is a belt with little bells all around it.

As for shoes, they have a pair of wooden hooves. The wood chosen to make it is the poplar and they have on it little accessories in leather. The most iconic piece of this costume is of course the feather hat, which weighs more than 3 kilos and is endowed with eight to twelve large feathers made up of 290 small ostrich feathers. The Gilles costume would not be complete without its typical wax mask that he must wear on Mardi Gras day, which is an exclusivity that is only found in Binche. The mask is decorated of green glasses, a moustache and a goatee.

2. The carnival of Aalst

▫ The history

The carnival of Aalst is a 600-year-old ritual wich takes place every year for three days counted from the Sunday before the Christian Chareme in East Flanders.

▫ Festivities

This carnival was created for people to mock the politicians of their city. During these three days you will find many different traditions, like the "Bayard", the horse of the legendary Charlemagne, a broom dance on the Grand Place to chase the ghosts of the cities or a parade of young men disguised as women. The carnival is totally finished when the carnival effigy is burnt with great pump.

3. The carnival of Charleroi

The carnival of Charleroi is one of the most recent carnivals in Belgium. The first "giants" were created in 1934 for the Wallonia celebrations. A legend quickly appeared about these two giants : they are Djean and his wife Djenne, miner and glass worker of the early twentieth century, former inhabitants of Sâle Dèbout, popular but unsanitary district. Like many Walloons, they went to the United States, but as they were nostalgic, they came back to their country. They disembarked at Charleroi-Ouest railway

station to reach Sâle Dèbout which is nearby. These characters were exhibited on the forecourt of the town hall when the region was liberated from the German occupation, in September 1944.
Today, we have in total 11 “giants” who represent Charleroi, including D’jambowho, El faceur, El champète, El majeur, Daugue, Maka , La Digue, El climbia and Julia.

Erasmus researches: Belgian Heritage

As many countries have, Belgium has a huge heritage in many angles like arts, technology, sciences, history or archeology. Here we’ll focus on the historical angle. Lots of monuments can enter in the Belgian historical heritage. Here’s a small list of what we’ve found.
First, we got **the Lion’s Mound** at Waterloo, classed in the Wallonia heritage. It’s a huge 41-meter hill in cone form and completed by a giant 4, 45-meters high statue of a lion. Erected in 1826, the mound is located at the presumed place of the battle of Waterloo and was built in memory of Prince William II of Netherlands, shot at the shoulder during the battle. The lion symbolizes the English-Dutch-Prussian victory and the new United Kingdom of Netherlands, his open mouth is turned towards the defeated France, its paw on the cannonball represents the peace Europe gained after the battle.
Afterwards, we have the Citadel of Namur. It’s classified as the “Walloon region’s exceptional real estate heritage”. It’s composed of many residential districts, an historical heart; the *strates*: the *Dungeon*, the lowest part, the *Median*, the middle part and the *Terra Nova*, the upper part, fortifications and the castle; and finally a large forest.
Next, we got the Belfries of Belgium and France. 56 belfries from all Belgium and the Nord of France are listed in the UNESCO Heritage, 33 from Belgium and 23 from France. Used as city halls, they are examples of urban architecture and represent the independence of the cities against the feudal system.
Finally, we finish with the historical centers. Belgium owns many historical centers, almost all the great cities have one like Brussels, Gent and Antwerp etc. But we’ll concentrate on the one listed in the UNESCO Heritage, the historical center of Bruges. Bruges is the perfect example of medieval habitat keeping its historical urban fabric. Actually, the capital of the Occidental Flanders was a great commercial city, being the center of lots of exchanges between Europe and the Baltic Sea. The gothic art of the town was and is still very present. Bruges didn’t change much over time.

VALORI CULTURALE DIN BELGIA

Texte de prezentare proiect Erasmus+
Traduction/adaptation réalisée par l’élève Boca Ioana

Legenda Sfântului Hubert.

Povestea acestui sfânt începe în secolul 15 î.Hr. Fiind un împătimit al expediţiilor de vânătoare, în anul 683, în Sfânta şi Marea Vineri, Sfântul Hubert s-a întâlnit în pădure cu Dumnezeul cel Viu. În această zi sfântă, în ciuda împotrivirilor Sfântului Lambert, Hubert a organizat o partidă de vânătoare, împiedicându-i astfel pe credincioşi să participe la slujbele religioase. În timp ce urmărea cu mare entuziasm un cerb, acesta s-a oprit deodată, iar Hubert a remarcat cu uimire între coarnele cerbului, icoana Mântuitorului răstignit pe cruce şi a auzit o voce din cer, care a spus:
- „Hubert, Hubert, când te vei opri să urmăreşti animalele în pădure? Cât durează să-ţi uiţi credinţa? "El răspunde:
- „O, Doamne, ce trebuie să fac?”
- „Du-te la Maastricht să-l vezi pe episcopul Lambert şi să te converteşti”
- „O, da, Doamne!”
Uimit peste măsură de această întâmplare, Hubert a mers la Maestricht şi s-a spovedit Sfântului Lambert care i-a devenit un prieten apropiat. Întors acasă, Hubert a început o viaţă exemplară, participând la

slujbe, luând povățuire de la oamenii lui Dumnezeu și făcând din casa sa un loc de rugăciune și de cinste. Conform unei tradiții locale, la locul capelei Saint-Hubert din Tenneville, Saint Hubert ar fi avut această viziune ; o cruce, numită „Cruce Roșie" marchează locația.

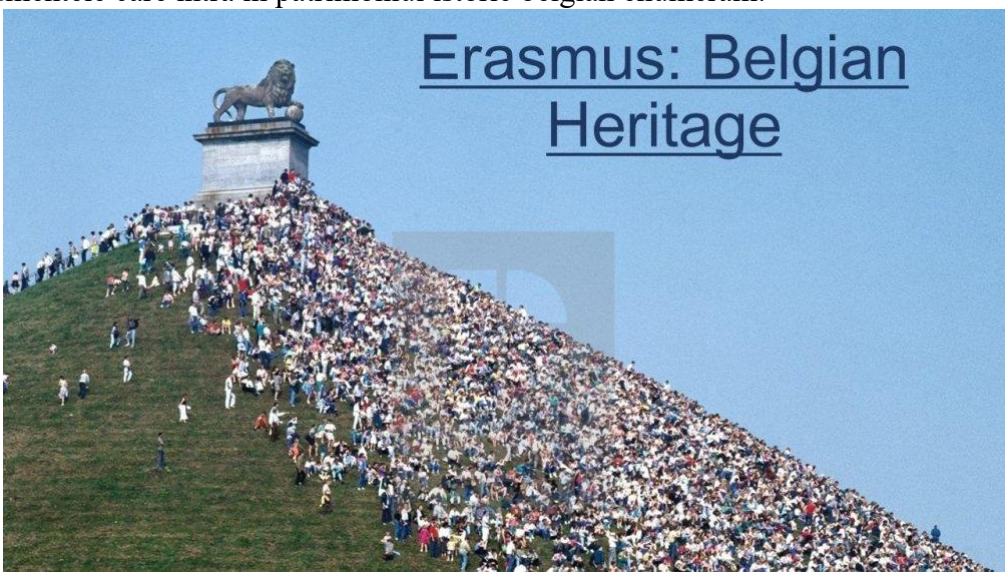
Cântece:
Imnul național belgian se numește „Brabançonne", versiunea folosită astăzi a fost scrisă în 1860 și este ultima sa versiune. Prima versiune a fost scrisă în 27 august 1830 (de altfel, există și un al 2-lea imn național numit: „Uniți spre viitor ")
Alte cântece specifice din Charleroi: „Regiunea Charleroi", „Vino la Charleroi", „Cântecul regiunii Waloniei", „Cântecul studentului din Wallonia"

Mituri, povești și legende: Manneken Pis
Unul dintre cele mai cunoscute mituri ale Belgiei este Manneken Pis. Este unul dintre cei mai vechi locuitori ai Bruxelles-ului. Pentru Manneken Pis, patria este colțul străzii Etuve și strada Chêne din Bruxelles. Manneken Pis este reprezentarea din bronz a unui om mic, un copil care face pipi si este acolo din 1747.
Entre-Sambre-et-Meuse este o manifestare populară care se desfășoară din luna mai până în luna octombrie. A fost inclusă în patrimoniul UNESCO in 2012. A fost o procesiune religioasă antică, dar acum aspectul religios s-a pierdut.
Carnavalurile
1. Carnavalul de la Binche. Gilles este cel mai cunoscut personaj al acestui carnaval. Prima apariție a lui Gilles a fost în 1795 el fiind un personaj revoltat împotriva regimului politic. Costumul Gilles este compus dintr-o bluză și pantaloni din pânză. Bluza este umplută cu paie, care creează umflăturile din față și din spate. Acest costum este împodobit cu peste 150 de motive diferite. Culorile folosite sunt roșu, negru și galben, cele 3 culori ale steagului belgian. De asemenea, are un guler realizat din 150 de metri de bandă plisată albă, iar in talie, o centură cu clopoței. În ceea ce privește papucii, sunt din lemn de plop și au pe ei mici accesorii din piele. Cea mai spectaculoasa piesă a acestui costum este pălăria cu pene, care cântărește mai mult de 3 kilograme și este înzestrată cu opt până la douăsprezece pene mari alcătuite din 290 pene mici de struț. Costumul Gilles nu ar fi complet fără masca sa tipică de ceară pe care trebuie să o poarte în ultima marți de dinaintea postului Paștelui. Aceasta este decorată cu ochelari verzi, o mustață și un început de barbă.

2. Carnavalul din Aalst este un ritual vechi de 600 de ani, care are loc în fiecare an, pe durata celor trei zile care preced Miercurea Cenușii, o sărbătoare catolică. Acest carnaval a fost creat pentru ca oamenii să își bată joc de politicienii din orașul lor. În aceste trei zile se reînviază multe tradiții, cum ar fi „Bayard", calul legendarului Charlemagne, un dans de mătură pe Grand Place pentru a alunga fantomele orașelor, sau o paradă de tineri deghizați în femei. Carnavalul ajunge la final atunci când efigia carnavalului este arsă cu mare pompă.

3. Carnavalul din Charleroi este unul dintre cele mai recente canavale din Belgia. Primii „uriași" ai carnavalului au fost creați în 1934 pentru sărbătorile din Vallonia. A apărut rapid o legendă despre acești doi uriași: sunt Djean (și soția sa Djenne), miner și lucrător de sticlă de la începutul secolului XX. Ca mulți valoni, au plecat în Statele Unite, dar, întrucât erau nostalgici, s-au întors în țara lor. Au debarcat în gara Charleroi-Ouest pentru a ajunge în Sâle Dèbout, care se află în apropiere. Aceste personaje au fost expuse pe curtea primăriei când regiunea a fost eliberată de ocupația germană, în septembrie 1944. Astăzi, exista în total 11 „uriași" care reprezintă Charleroi, incluzand D'jambowho, El faceur, El champète, El majeur, Daugue, Maka, La Digue, El climbia și Julia.
Dintre monumentele care intră în patrimoniul istoric belgian enumerăm:

Lion's Mound de la Waterloo, clasat în patrimoniul Valonia. Este un uriaș deal de 41 de metri în formă de con și completat de statuia uriașă a unui leu de 4, 45 de metri înălțime. Înălțată în 1826, movila se află la locul presupus al bătăliei de la Waterloo și a fost construită în memoria prințului William al II-lea al Olandei, împușcat la umăr în timpul bătăliei. Leul simbolizează victoria anglo-olandezo-prusiană, gura sa deschisă este întoarsă spre Franța învinsă, iar laba ei pe obuzul de tun reprezintă pacea obținută de Europa după luptă.
Cetatea Namurului este clasificata drept „moștenirea imobiliară excepțională a regiunii valoniene". Este compusa din mai multe cartiere rezidențiale, o inimă istorică; straturile: temnița, partea inferioară, mediană, partea de mijloc și Terra Nova, partea superioară, fortificații și castelul; și în sfârșit o pădure mare.
În continuare enumeram Clopotnitele din Belgia și Franța: 56 de clopotnițe din toată Belgia și Nordul Franței sunt înscrise în patrimoniul UNESCO, 33 din Belgia și 23 din Franța. Ele sunt exemple de arhitectură urbană și reprezintă independența orașelor față de sistemul feudal.
În cele din urmă, terminăm cu centrele istorice. Belgia deține numeroase centre istorice, aproape toate marile orașe au cate unul. Ne vom concentra pe cel înscris în Patrimoniul UNESCO, centrul istoric din Bruges. Bruges este exemplul perfect de habitat medieval care își păstrează țesăturile urbane istorice. De fapt, capitala Flandrei Occidentale era un mare oraș comercial, fiind centrul multor schimburi între Europa și Marea Baltică. Arta gotică a orașului a fost și este încă foarte prezentă. Bruges nu s-a schimbat prea mult în timp.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/valori-culturale-din-belgia/00c4ed29-caa9-430e-85f2-867c78aea507

LA ROSE BULGARE

Prof. Stefka Rousseva
Lycée professionnel de gestion, administration et services "Atanas Burov“,
Silistra, Bulgarie

Selon une légende, la rose bulgare provient de la rose de Damas viendrait de Perse, le territoire actuel de l'Iran. Cette rose est un symbole de la Bulgarie non seulement parce qu'elle pousse ici, mais aussi en raison de son arôme fort, qui en fait un ingrédient parfait de parfums coûteux, et de cette façon apporte la renommée à la Bulgarie. Chaque année au mois de mai, en Bulgarie, a lieu une fête de louange à la rose - exactement au moment de la floraison des roses. Le festival dure deux à trois semaines et combine les concours de la Reine et de la Princesse des Roses, les concours d'écriture et de dessin, les concerts, ainsi qu'une fin glorieuse sous la forme d'un défilé haut en couleur.

C’est le meilleur moment pour visiter la région. Les roses de la Vallée sont en fleurs, plusieurs ensembles folkloriques apportent gaîté et bonne humeur, des cortègent traversent les villes. Vous pouvez assister à des reproductions d’anciennes traditions locales et goûter à des plats et des boissons créés à base de rose bulgare. La fête s’organise.

L’essence de rose bulgare est parmi la plus recherchée sur les marchés internationaux. La fabrication d’essence de rose synthétique n’a d’ailleurs pas diminué l’importance de l’essence de rose naturelle. La Bulgarie en produit une quantité considérable.

Christian Dior, Chanel, Yves Saint Laurent, Paco Rabanne, Bulgari, Kenzo….Ce ne sont que quelques-unes des plus célèbres marques qui utilisent l’huile essentielle de rose bulgare pour leurs parfums et leurs produits cosmétiques. Elle donne une grande longévité et un arôme très spécifique et agréable.

Fiche enseignant

BIODIVERSITE - *LA ROSE BULGARE* ***DOCUMENT ELECTONIQUE***

Objectifs:
Fonctionnels:
Naviguer pour trouver une information dans l'Internet
Utiliser des moteurs de recherche
S'informer sur une region /Vallée des roses/ et une plante bulgare– /Rosa damascena/
Présenter et décrire le lieu et la plante
Comprendre des informations écrites et audio-visuelles
Organiser un séjour touristique à l'étranger
Raconter un évènement au passé
Linguistiques:
Utilisation du passé composé et de l'imparfait
Utilisation du conditionnel et du passé simple
Culturels :
Découverte:
- de la tradition de cultiver, cueillir et utiliser la rose bulgare ;
- du patrimoine naturel et culturel d'une region bulgare qui est éloignée des grandes vagues touristiques et plutôt réservée aux bulgares, mais aujourd'hui – ouverte pour les étrangers / la fête de la rose/ ;
Le tourisme durable – le développement durable ;
Le tourisme écologique:
-la vallée de Kazanlak, appelée « Vallée des roses »;
- huile essentielle pure de rose ;
- fabrication d'essence de rose ;
- festival annuel majeur dans la Vallée des roses.
Interdisciplinaires :
- Découverte du cosmétique ;
- Découverte d'une région géographique ;
Interculturels :
- Tradition de la capitale syrienne, Damas ;
- Plus célèbres marques cosmétiques ;
- Processus de distillation de la rose.

Public :
Grands adolescents et adultes
Niveau B1, B2
Matériel :
Internet : Des documents scripto-visuels que vous allez trouvez sur les sites suivants:
La Bulgarie, le pays de roses
http://www.visiondumonde.org/content/89-la-fete-des-roses-en-bulgarie
Au coeur de la plante
http://www.albertvieille.com/fr/produits/139-huile-essentielle-rose-bulgarie.html
Huile de Rose: des champs bulgares aux parfumeries de luxe
https://www.youtube.com/watch?v=RlDbNdbpKE4
Ces ressources sont téléchargeables et se prêtent ainsi à un travail hors ligne.
Durée :
2 heures sur ordinateur
2 heures en classe
Modalités de travail :
En tandem devant l'ordinateur
En tandem pour présenter le travail en classe
♣ Etape 1 : Modalité de travail: le groupe peut s'installer dans la salle multimédia. L'enseignant doit fournir les questions suivantes aux étudiants et leur demander de chercher le site à l'adresse ci-dessus.
♣ Etape 2 Cette étape développe la compétence de la production orale. Le professeur va lancer une discussion.

♣ Etape 3 Production écrite Chaque étudiant prend une feuille, puis le professeur demande aux étudiants de choisir un élément de la tradition « la rose bulgare » et de décrire cette moment.

♣ Etape 4 : Production orale Chaque étudiant présente pendant 10 min la période qu'il a retenue.

PARTIE 1 **Fiche apprenant 1**

BIODIVERSITE - *LA ROSE BULGARE* ***DOCUMENT ELECTONIQUE***

LA BULGARIE, LE PAYS DES ROSES

http://www.visiondumonde.org/content/89-la-fete-des-roses-en-bulgarie

Se préparer à lire texte éducatif.

Activité 1 : le groupe peut s'installer dans la salle multimédia.

Compréhension globale du texte:

L'enseignant doit fournir les questions suivantes aux étudiants et leur demander de chercher le site à l'adresse ci-dessus.

Questions :

Ou se trouve la fameuse Vallée des roses ?

-D'où vient le mot Rosa Damascena ?

-Pourquoi cela a-t-il un lien avec la parfumerie ?

-Quel est le premier but de la production de l'essence de la rose ?

-Quelle ville joue un rôle central dans la distillation de l'essence de la rose ?

-Quelle est la voie de la fleur a l'essence ?

-Quel le meilleur moment pour visiter la région ?

Activité 2 :

Décrivez le programme de la fête de la rose à Kazanlak !

PARTIE 2 **Fiche apprenant 2**

BIODIVERSITE - *LA ROSE BULGARE* ***DOCUMENT ELECTRONIQUE***

Au coeur de la plante
http://www.albertvieille.com/fr/produits/139-huile-essentielle-rose-bulgarie.html

Activité 1 :
Lisez le texte et faites un plan. Nommez-les !

Activité 2 :
Décrivez la rose bulgare :
– l'origine, l'histoire, la distillation, l'utilisation ;
- les étapes de la distillation des fleurs ;
- l'utilisation de l'huile essentielle de rose.

Activité 3 :
Imaginez un dialogue entre votre ami français et vous. Vous lui posez des questions sur cette fleur préférée. Utilisez correctement le vocabulaire appris.

Autoévaluation:

Maintenant, je peux			
Comprendre quelqu'un raconter une expérience			
Comprendre et exprimer un jugement de valeur			
Demander, analyser des informations			
Rédiger un texte pour présenter une fleur, une tradition			
Présenter une fleur, une tradition… par oral			
Employer correctement les structures lexicales sur les fleurs, les traditions.			

PARTIE 3 **Fiche apprenant 3**

BIODIVERSITE - *LA ROSE BULGARE* ***DOCUMENT AUDIO-VISUEL***

Huile de Rose: des champs bulgares aux parfumeries de luxe
https://www.youtube.com/watch?v=RlDbNdbpKE4
Se préparer à regarder une émission éducative.

Activité 1 :
Listez les images et les mots clés que vous vous attendez à voir dans le générique

Images	Mots clés

Activité 2 :
Listez maintenant les images et les mots clés que vous avez vus dans le générique.

Comprendre les informations d'un reportage.

Activité 3 : Répondez aux questions.

Qui ?	
Quoi ?	
Quand ?	
Où ?	
Comment ?	
Pourquoi ?	
Dans quel but?	
Résultats ?	

BIODIVERSITE - *LA ROSE BULGARE*

Activité 4 :

Analiser les informations d'un reportage. Activité 1 :

Groupe A : la situation.

Quelle est la situation ? Qui est presenté par cette situation ? Où et depuis quand cette tradition existe-t-elle ? En quoi cette production est-elle intéressante ? Pourquoi ? Expliquez.

Groupe B : les personnes présentées.

Combien de personnes sont-elles présentées ? Comment s'appellent-elles ? Quels sont leurs rôles ou leurs fonctions ? Pourquoi a-t-on choisi de les pésenter ? Expliquez.

Groupe C : le commentaire.

Notez les informations principales données par le commentaire. Sont-elles claires, précises, bien documentées ? Sont-elles illustrées par des images, des graphiques, des incrustations à l'écran, des dessins ? Le commentaire est-il objectif ? Cherche-t-on à montrer les différents étapes de la production ? Expliquez

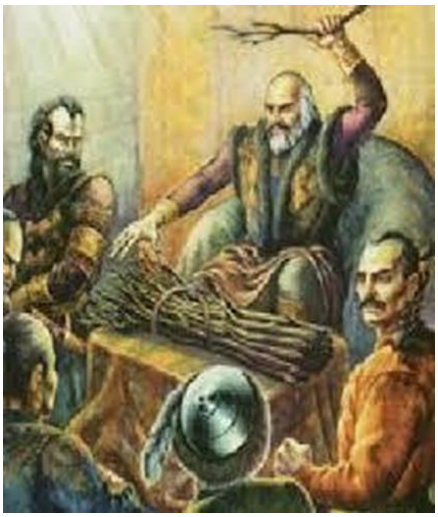
Activité 5 :

Faites-vous un bref reportage sur la vidéo.

LA LÉGENDE DE KHAN KUBRAT

La légende de Khan Kubrat est née entre 585 et 600 ap. Il était le père d'Asparuh, le fondateur de la Bulgarie. Après la mort de Kubrat (environ 668), ses cinq fils (Batbayan, Asparukh, Kotrag, Altsek et Kuber) n'ont pas écouté les conseils de leur père. Ils se sont séparés et ont gouverné indépendamment. Le Khan mourant, il ordonna à ses fils d'apporter un paquet de bâtons et leur ordonna de le briser en deux.

Quand aucun des fils ne put casser le paquet, le Khan prit les bâtons et les brisa un par un avec ses mains faibles. Les fils ont compris le message de leur père: leur force dépend de leur unité. Kubrat souhaitait que ses fils soient ensemble, "afin qu'ils ne deviennent jamais les esclaves des autres".

Un long temps a passé et l'alliance de Kubrat est devenue la devise favorite de nombreux pays Européens et, après 1878, il figure dans le blason de la Bulgarie - "Union fait la force".

Légende bulgare
Fiche pédagogique

Thèmes – **La légende de khan Kubrat**
Découvertes, culture et histoire de l’ ancienne Bulgarie.
Niveau B1

Concept
La legende propose de découvrir les légendes à travers le pays, sous forme de visuel et audiovisuel. La légende raconte l'histoire de la formation de l' ancienne Bulgarie.
Contenu
Pour visionner la légende et aider les taches, allez sur le site: https://www.youtube.com/watch?v=-QfTlPnBGVs
Supports – livret numérique, vidéo
Objectifs:
Dynamiser la classe en employant la nouvelle pratique – Le carrousel / groupe dans le groupe/.
Objectifs pragmatiques :
- inventer une légende ;
- discuter des ressemblances et des différences dans les époques ;
- faire le portrait général des personnages de la légende ;
- émettre des hypothèses ;
- repérer des adjectifs ;
- rédiger un texte de reflection ;
- comparer des éléments imaginés avec des éléments de la légende.
Objectifs linguistiques :
- pratiquer les temps passés et le subjonctif présent.
Objectifs socioculturels :
- connaître une légende bulgare ;
- découvrir des aspects de l'histoire ;
- repérer les territoires habités par les bulgares.
Liste des activités: Niveau B1
1. Description d'un évènement et rédaction d'une liste de mots Apres le visionnage du livret numérique
Compréhension écrite
2. Description des personnages historiques Support visuel – les images dans le livret
2. Attribuer des adjectifs aux personnages de la légende Compréhension globale
2. Composition d'un texte avec des mots dans la légende et écrits après le visionnage de la vidéo.
Compréhension détaillée et globale
2. Emploi du passé composé et le subjonctif Expression orale, pour aller plus loin
2. Rédiger un texte en utilisant le lexique spécifique /de l'histoire, la culture, la géographie/.

Le carrousel / groupe dans le groupe/

Groupes	I	II	III
Les rouges	a	b	c
Les bleus	d	e	f
Les jeunes	g	h	i

Taches :
I étape :
/travail par groupes/
1. Groupes - a, b, c :
- Lire la légende du livret numérique et décrire l'évènement.
- Faire la liste.
1. Groupes - d, e, f :
- Regarder les images du livret numérique et récrire les personnages.
- Faire la liste.
1. Groupes – g, h, i :
- Regarder la vidéo et décrire les activités.

Faire la liste

II-étape :

/travail par groupes/

1. Groupes – a, d, g :
- Faire le portrait physique des bulgares
- Faire la liste.

1. Groupes – b, e, h :
- Décrire le caractère des bulgares.
- Faire la liste.

1. Groupes – c, f, i :
- Décrire les causes des bulgares.
- Faire la liste.

III étape :

/travail commun/

Faire un récit les anciens bulgares – en employant les listes élaborées.

TRANDAFIRUL, UNUL DINTRE SIMBOLURILE BULGARIEI

Traduction et adaptation des matériels bulgares: Iulia Nicoară, élève
Traducere și adaptare a materialelor bulgare: Iulia Nicoară, elevă

Potrivit unei legende, trandafirul bulgar este moștenitorul soiurilor de Rosa Damascena provenind din Persia, actualul teritoriu al Iranului. Acest trandafir este un simbol al Bulgariei nu doar pentru că se cultiva aici, ci și datorită aromelor sale puternice atribuite condițiilor naturale prielnice care îl fac ingredientul perfect al parfumurilor scumpe, aducând în acest fel faimă Bulgariei. În fiecare an, în luna mai, în Bulgaria, are loc o sărbătoare de cinstire a acestei flori - exact în momentul înfloririi trandafirilor. Festivalul durează două-trei săptămâni și presupune concursuri de Regină și de Prințesă a Trandafirilor, concursuri de scriere și desen, concerte, precum și o încheiere glorioasă sub forma unei parade colorate.

Acesta este cel mai bun moment pentru a vizita regiunea. Trandafirii din Valea Trandafirilor sunt în floare, mai multe ansambluri folclorice aduc veselie și voie bună, procesiunile traversează orașele. Puteți atunci asista la o reînviere a tradițiilor locale vechi și puteți gusta mâncăruri și băuturi create din trandafiri bulgari. Totul este în sărbătoare.

Esența trandafirului bulgar este printre cele mai căutate pe pieţele internaţionale. Producția de esență sintetică de trandafir nu a diminuat importanța esenței naturale de trandafir. Bulgaria produce o cantitate considerabilă din această esență.

Christian Dior, Chanel, Yves Saint Laurent, Paco Rabanne, Bulgari, Kenzo .... Acestea sunt doar câteva dintre cele mai cunoscute mărci care folosesc ulei esențial de trandafir bulgar pentru parfumurile și produsele cosmetice. Esența de trandafir bulgar are o longevitate recunoscută și o aromă foarte specifică și plăcută.

LEGENDA LUI KHAN KUBRAT

Legenda lui Khan Kubrat s-a născut între 585 și 600 d.Hr. A fost tatăl lui Asparuh, fondatorul Bulgariei. După moartea lui Kubrat (în jurul anului 668), cei cinci fii ai săi (Batbayan, Asparukh, Kotrag, Altsek și Kuber) nu au ascultat sfaturile tatălui lor. S-au separat și au guvernat independent.

Khan muribund, i-a ordonat fiilor săi să aducă un mănunchi de bețe și i-a ordonat să-l rupă pe jumătate. Când niciunul dintre fii nu a putut rupe pachetul, Khan a luat bețele și le-a rupt unul câte unul

cu mâinile slabe. Fiii au înțeles mesajul tatălui lor: puterea lor depinde de unitatea lor. Kubrat și-a dorit ca fiii săi să fie împreună, „pentru a nu deveni niciodată sclavi ai altora”.
A trecut mult timp și alianța Kubrat a devenit deviza favorită a multor țări europene și, după 1878, apărut inclusă în stema Bulgariei - „Uniunea înseamnă forță”.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/trandafirul-unul-dintre-simbolurile-bulgariei-legenda-lui-khan-kubrat/6df52ce6-a86f-4582-91fe-f3d2222e07e6

LA FRANCE

La France, est un État souverain transcontinental dont le territoire métropolitain est situé en Europe de l'Ouest. Ce dernier a des frontières terrestres avec la Belgique, le Luxembourg, l'Allemagne, la Suisse, l'Italie, l'Espagne et les deux principautés d'Andorre et de Monaco. La France dispose aussi d'importantes façades maritimes sur l'Atlantique et la Méditerranée. Son territoire ultramarin s'étend dans les océans Indien, Atlantique et Pacifique ainsi qu'en Amérique du Sud, et a des frontières terrestres avec le Brésil, le Suriname et les Pays-Bas.

Fruit d'une histoire politique longue et mouvementée, la France est une république constitutionnelle ayant un régime semi-présidentiel. La devise de la République est depuis 1875 « Liberté, Égalité, Fraternité » et son drapeau est constitué des trois couleurs nationales : bleu, blanc, rouge. Son hymne national est La Marseillaise, chant patriotique hérité de la Révolution française. Son principe constitutif est la démocratie. Elle a pour capitale Paris et pour langue officielle le français depuis 1539, remplaçant le latin.

La France tire son nom des Francs, peuple germanique qui a institué les premiers fondements de son État sur les bases de la Gaule romaine. C'est au fil des siècles, que cet État monarchique et catholique va peu à peu constituer autour de lui une véritable fédération de provinces, qui finira par se cristalliser en une nation unique.

À partir des années 1950, elle est l'un des acteurs de la construction de l'Union européenne. Aujourd’hui, elle abrite le siège du Conseil de l'Europe, de l'UNESCO, de l'OCDE, etc.

Deuxième pays le plus peuplé de l'Union européenne derrière l'Allemagne, la France est aussi le plus vaste de l'Union européenne et le troisième pays le plus vaste d'Europe12. Sa culture et sa civilisation sont diffusées par les pays francophones à travers le monde, réunis dans l'Organisation internationale de la francophonie. Traditionnellement utilisé comme langue de la diplomatie, le français est la quinzième langue maternelle la plus parlée au monde et une des langues ayant la plus grande diffusion internationale. Il est une des six langues officielles et une des deux langues de travail (avec l'anglais) de l'Organisation des Nations unies, l'une des deux langues officielles du Comité international olympique, et langue officielle ou de travail de plusieurs organisations internationales ou régionales. Le français est également l'une des trois langues de travail de l'Union européenne, avec l'allemand et l'anglais.

https://fr.wikipedia.org/wiki/France

FRANŢA

Franța este un stat suveran transcontinental al cărui teritoriu metropolitan este situat în Europa de Vest. Acesta din urmă are granițe terestre cu Belgia, Luxemburg, Germania, Elveția, Italia, Spania și cele două principate din Andorra și Monaco. Franța este scaldata de apele Oceanului Atlantic și ale Marii Mediterane. Teritoriul său de peste mări se extinde în oceanele Indian, Atlantic și Pacific, precum și în America de Sud și are granițe terestre cu Brazilia, Surinamul și Olanda.

Fruct al unei istorii politice lungi și pline de succes, Franța este o republică constituțională cu un regim semi-prezidențial. Din 1875, deviza Republicii este „Libertatea, Egalitatea, Fraternitatea”, iar steagul său este format din trei culori naționale: albastru, alb, roșu. Imnul ei național este La Marseillaise, o melodie patriotică moștenită de la Revoluția Franceză. Principiul său constitutiv este democrația. Capitala sa este Paris și limba oficială, franceza, înlocuind din 1539, latina.

De-a lungul secolelor, acest stat monarhic și catolic va forma treptat în jurul său o adevărată federație de provincii, care în cele din urmă se va cristaliza într-o singură națiune.

Din anii '50, a fost unul dintre actorii construcției Uniunii Europene. Astăzi, găzduiește sediul Consiliului Europei, UNESCO, OCDE etc.

A doua cea mai populată țară din Uniunea Europeană după Germania, Franța este de asemenea cea mai mare țară din Uniunea Europeană. Cultura și civilizația sa sunt diseminate de țările de limbă franceză din întreaga lume, unite în Organizația Internațională a Francofoniei. Folosită în mod tradițional ca limbă a diplomației, franceza este cea de-a cincisprezecea limbă maternă cea mai vorbită din lume și una dintre limbile cu cea mai mare circulație internațională. Este una dintre cele șase limbi oficiale și una dintre cele două limbi de lucru (alături de engleză) ale Națiunilor Unite, una dintre cele două limbi oficiale ale Comitetului Olimpic Internațional și limba oficială sau de lucru a mai multor organizații internaționale sau regionale. Franceza este, de asemenea, una dintre cele trei limbi de lucru ale Uniunii Europene, împreună cu germana și engleza.

BISERICA FORTIFICATĂ DIN MĂNĂRADE

Prof. înv. primar Alecuşan Elena Gabriela
Şcoala Gimnazială Simion Bărnuţiu Blaj-Tiur, structura Mănărade
Localitatea Mănărade, Judeţul Alba

Coordonate tehnice/practice

Biserica Fortificată se află în localitatea Mănărade, judeţul Alba, coordonatele acestei localităţi fiind**: 46°08′29″N 23°58′14″E46°08′29″N 23°58′14″E**.

În Mănărade se poate ajunge astfel:

- din direcţia Copşa Mică, intrarea pe partea stângă a şoselei, distanţa fiind de 41 de kilometri;
- din direcţia Alba Iulia, cu traversarea oraşului Blaj, distanţa fiind de 56 kilometri.

Dinspre Copşa Mică, accesul se poate face atât cu maşina, cât şi cu trenul.

Dinspre Alba Iulia, accesul se realizează cu autobuze locale, respectiv cu maşina personala sau cu taxi-ul.

Informaţii despre Biserica Fortificată din Mănărade:

- A fost construită între anii 1863-1969;
- Interiorul fortificaţiei măsoară 63 de m lungime şi 50 m lăţime;
- La zidurile fortificate au fost lipide mai multe încăperi, în acestea păstrând saşii carnea şi slănina porcilor tăiaţi în Ajunul Sărbătorilor de iarnă;
- Clopotul mijlociu al bisericii a fost confiscate în timpul Primului Război Mondial şi transformat în ţeavă de tun;
- Trasul clopotelor se desfăşura după un anumit cod, cunoscut de către toţi sătenii, diferenţiat ca durată sau interval orar în funcţie de eveniment: înmormântare, vreme rea venirea sau plecarea preotului de la slujbă;
- În interiorul bisericii se pot vedea statuile celor doi apostoli: Petru, ţinând în mână cheia (cerului), şi Pavel, având o spadă (simbol al puterii spiritului);
- Imediat după 1989 comunitatea săsească din Mănărade, de confesiune evanghelică, a emigrat în Germania, în prezent oficiindu-se aici slujbele credincioşilor greco-catolici, preot paroh fiind Moldovan Marius.

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/share/biserica-fortificata-din-manarade/a09cfc0c-ac96-4fb5-b003-95e843f0ac70

Bibliografie:

1. Agoşton, Silviu, 2015, *Mănărade – 810 ani de atestare documentară*, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LEGATE DE SĂRBĂTORILE DE IARNĂ

Bibliotecar Barb Mirela , Colegiul Naţional Lucian Blaga Sebeș
Bibliotecar Barb Gianina, Școala Gimnaziala Vasile Goldiș Alba Iulia

Dintre sărbătorile de iarnă, Crăciunul este sărbătoarea cu cea mai mare amploare, oferind un material bogat folcloric.

Pregătirile pentru aceste sărbători încep înainte cu șase săptămâni, odată cu „prinderea postului de Crăciun”. Până la prinderea postului, în gospodării se face marea curățenie a ogrăzilor, livezilor, grajdurilor, cotețelor de păsări. Se deretica și se văruie casele , țoalele și chindeiele, perini, haine, sunt scuturate și spălate ca totul să fie curat de Crăciun.

În ziua de lăsatul secului vasele de făcut mâncare sunt spălate cu leșie ca să nu rămână în post unse cu urme de” frupt” sau „dulce”. În cele șase săptămâni cât ține postul se mănâncă numai de post , adică alimentație pe bază de vegetale- fasole, cartofi, varză murată, mămăligă.

În această perioadă încep șezătorile și se repetă colinzile de către grupuri de colindători sau se învață altele noi.

Activitatea femeilor se intensifică, ele încep să toarcă, prelucrând apoi firele textile de in, cânepă și lână la războiul de țesut, în timp ce activitatea bărbaților se restrânge. Chemările la șezătorile și clăcile satului se fac prin sunetul dobei și glasul care o bate.

În ajunul Anului Nou, la Oarda de Jos și Oarda de Sus se cunoaște obiceiul de confecționare a măștilor. În seara de Ajun, tinerii se fac „mătăhale”. Acești umblă din casă în casă, pe la vecini, urând „An Nou Fericit!” Se maschează femeile în bărbați și bărbații in femei, se „cănesc”cu funingine, se dau cu roșu pe buze și în obraji, își pun dinți din cartofi, astfel încât cu greu pot fi recunoscuți. Prezența lor provoacă râsul, ceea ce duce la o atmosferă de veselie.

Tot acum se merge și cu țurca.

Pentru a prevedea cat va fi de ploios anul următor, gospodinele fac calendare de ceapă în Ajun de Anul Nou. Se desfac 12 „ găoci” de ceapă, se numește fiecare cu numele unei luni și se așează în ordine și se pune în fiecare puțină sare. În ziua de Anul Nou se privesc găocile de ceapă pentru a vedea care s-a umezit mai tare. Cele în care este mai multă apă vor fi luni ploioase, iar cele care nu au lăsat apă vor fi luni secetoase.

Chestionar Kahoot : https://create.kahoot.it/share/traditii-si-obiceiuri-legate-de-sarbatorile-de-iarna/32baa220-0629-49fc-95ec-47db7cd41922

ISTORIE ŞI CULTURĂ:
BISERICA CU HRAMUL „SFÂNTA TREIME ” - DAIA ROMANĂ

Prof. Brădilă Laura
Școala Gimnazială Daia Română, jud.Alba

Asezată în podisul Secașelor, pe DJ 106 ce leagă Sebeșul de Alba Iulia, comuna Daia Română, s-a bucurat de o bogată activitate spiritual – religioasă încă din vremuri memorabile .

Monument semnificativ este și Biserica Greco-catolică „Sfânta Treime” din localitatea mai sus menționată, un lăcaș de cult , greco-catolic, construit în secolul al XVII-lea.

Prima atestare documentară, 6 mai 1636, arată cum principele Gheorghe Rákóczi I, a prânzit la mănăstirea călugărilor români din Daia Română.

Edificiul străvechi este situate în central așezării, pe dealul apusean, la început din lemn , apoi reconstruită din piatră după aspectele arhitectonice identice cu ale altor bisericii transilvănene de la începutul sec XVII- lea, fiind în strânsă legătură cu numele nobilului Gheorghe Pop de Daia , care construiește pe propria sa cheltuială, chilii de piatră pentru mânăstire.

Biserica are patru ferestre, este acoperită cu o boltă semicilindrică însă a suferit mai multe transformări survenite în timp,.

În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea au loc intervenții în ceea ce priveste prelungirea spațiului . Decorul mural din interior mai poate fi observat doar pe boltă și pereții naosului, scenele pictate denotă certe influențe ale artei brâncovenești, restul fiind afectate de trecerea timpului și modificările realizate.

Biserica este pictată abia în 1745, de către Ştefan Zugravul, pictor originar din Ocnele Mari, care a realizat pictura de tip frescă și în alte biserici transilvănene.

În axul bolţii, sunt reprezentaţi în medalioane proorocii (Noe, Ilie, Ioan Botezatorul şi Arhanghelul Mihail), urmaţi spre altar, de reprezentările Maicii Domnului şi a Sfintei Treimi. De o parte şi alta, se înşiruie simetric scene din ciclul Patimilor: (Cina cea de Taină, Spălarea picioarelor lui Iisus, Iisus în grădina Ghetsimani, Sărutul lui Iuda, Prinderea lui Iisus, Iisus în faţa lui Ana) - pe peretele de sud; (Iisus în faţa lui Pilat, Biciuirea, Purtarea crucii, Răstignirea şi Plângerea) - pe peretele de nord. În cele patru penetraţii ale bolţii naosului, sunt zugrăviţi cei patru evanghelişti, precum şi Arhanghelii Mihail şi Gavril.

Pictarea bisericii s-a încheiat în septembrie 1747, aici întrunindu-se consilii eparhiale importante

Un alt aspect memorabil este și acela că biserica monument a deţinut un important fondde carte veche românească. Mijloc de trezire a conştiinţei naţionale la români, de dezvoltare a ideii de unitate etno-lingvistică, cartea a fost un veritabil liant sufletesc şi cultural al tuturor celor ce vorbeau româneşte.

Noul Testament, 1648, tipărit la Alba-Iulia, a fost cumpărat cu 10 florini de către un dăian credincios care a dăruit cartea Bisericii și preotului.

Cea de a doua carte, cea mai importantă, este "Chiriacodromionul", sau "*Evanghelia învăţătoare*", ce cuprinde cazanii de toate duminicile şi sărbătorile anului (1699),

Exemplarul de la Daia Română se.păstrează astăzi în colecţia de carte veche a Episcopiei Ortodoxe Române Alba.

Din patrimoniul Bisericii au mai făcut parte şialte cărţi. Un "Liturghier slavonesc"(1646), o "Biblie"(1699) în coperte de lemn cu urme de încuietori, pe pagina de gardă aflându-se un medalion central cu Bunavestire, înconjurat de vrejuri florale. Cartea a aparţinut familiei Pop, dată ficiorilor în anul 1730.

Datorită aspectelor enumerate mai sus , Biserica ” Sfânta Treime ” este este înscrisă în lista monumentelor istorice din 2010 sub cod LMI AB-II-m-A-00215, operă de mare valoare artistică și istorică , care oferă informații despre pagini ale trecutului istoric și religios , conturând și stimulând educația permanentă a celor dornici a-și cunoaște istoria și trecutul.

Chestionar Kahoot :

https://create.kahoot.it/share/biserica-sfanta-treime/927918e4-f4c9-44b0-8a64-eab17275ba86

Bibliografie :

https://ro.wikipedia.org/wiki/Daia_Rom%C3%A2n%C4%83,_Alba

https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Sf%C3%A2nta_Treime_din_Daia_Rom%C3%A2n%C4%83
https://primariadaiaromana.ro/turism-si-cultura/

PAUL CHINEZUL

Prof. Drăguș Daniela

Colegiul Național ”Lucian Blaga” Sebeș, jud. Alba

Legendele despre vitejia eroului Paul Chinezul au înfrumusețat anii copilăriei localnicilor din Șibot și nu numai. Unul dintre monumentele ridicate în cinstea acestuia se află în Gara CFR din localitatea Șibot, jud. Alba.

Cel mai important eveniment istoric petrecut pe actualul teritoriu al localității Șibot este legat de lupta împotriva otomanilor, din timpul regelui Matei Corvin. Evenimentul este cunoscut sub denumirea de ***Bătălia de pe Câmpul Pâinii,*** iar eroul acestei lupte a fost Paul Chinezul, comite al Timișoarei. Această luptă a avut loc în data de 13 octombrie 1479. Oastea turcească formată din 30000 de soldați, condusă de Ali Hogea și Alexandru Mihailović a fost sprijinită de de trupele din Țara Românească a lui Țepeluș Vodă Basarab. Armata maghiara era condusă de István Báthory, Paul Chinezu, despotul sârb Vuk Branković, și Basarab Laiotă cel Bătrân, fiind estimată la 12 000 până la 15 000 de oameni. Înfrângerea zdrobitoare a armatei turcești este menționată în cronicile turcești ale vremii.

Pe lângă faptele istorice reale, există și multe legende despre vitejia și forța lui Paul Chinezul. Una dintre legende prezintă momentul întâlnirii dintre regele Matei Corvin și Paul Chinezul. Regele se afla vânătoare pe Valea Crișului Repede și trecând pe lângă o moară din Ciucea, unde Paul Chinezul era ucenic morar, s-a întâlnit cu acesta. Regele a fost impresionat de forța sa și drept urmare, l-a luat în oastea sa.

O altă legendă ilustrează modul în care a luptat Paul Chinezul în bătălia de pe Câmpul Păinii. Se spune că în timpul luptei a intrat singur cu calul în oastea turcească, luptând cu câte o sabie în fiecare mână. De asemenea se mai spune ca la ospățul de după victorie, acesta a dansat având câte un turc la subraț și unul în dinți.

În ultimii ani, autoritățile locale din Șibot, Orăștie și Cugir au comemorat, în data de 13 octombrie, lupta de pe Câmpul Păinii din anul 1479.

Chestionar Kahoot

https://create.kahoot.it/share/220c7b62-4192-4ff1-86f0-9840830032e2

Bibliografie

[1] Miț ariu Ioan, Șibotul – Sat de pe Câmpul Păinii

[2] https://www.cugirinfo.ro/duminica-13-octombrie-2019-la-monumentul-lui-pavel-chinezul-din-sibot-vor-fi-marcati-cei-540-de-ani-trecuti-de-la-batalia-de-la-campul-painii-22647.html

[3] https://ro.wikipedia.org/wiki/Paul_Chinezu

TEBA – REPER SOCIO-CULTURAL AL SEBEȘULUI

Prof. Ștefan Ileana și Prof. Muntean Marius

Colegiul Național ”Lucian Blaga” Sebeș, jud. Alba

Fabrica „Teba”, cunoscută astăzi sub numele de S.C. Ciserom S.A. se află în Sebeș, strada Dorin Pavel, numărul 8. Considerăm această fabrică un reper pentru comunitatea noastră datorită istoriei sale și impactului asupra vieții socio-profesionale a sebeșenilor.

O întreprindere cu tradiție din Sebeș este considerată Fabrica de Ciorapi. A fost ridicată între anii 1925-1927 cu capital german și folosea specialiști din Germania. Inițial a purtat denumirea de „Uzinele Textile Românești”, iar din 1931 s-a numit „Fabrica de Ciorapi G.B.L. Sebeș”. Fabrica producea ciorapi de bărbați și dame, bășți, pulovere și fulare, iar materiile erau aduse din Germania. În 1944 cetățenii germani, inclusiv directorul fabricii- Gerhard Braisch, au fost deportați, iar din septembrie 1944 Ministerul Economiei și Comerțului l-a numit pe Virgil Sasu ca administrator delegat. La 12 octombrie 1944 situația fabricii era următoarea:

- denumirea: Fabrica de Ciorapi „GBL” Sebeș;
- produse: ciorapi și lenjerie de damă;
- număr salariați: 318;

- greutăți: lipsa materiilor prime;

La 20 decembrie 1945 fabrica si-a schimbat denumirea în „Teba”, pentru că făcea parte dintr-o societate „Teba” cu sediul în București, str. Izvor nr. 4, care administra fabricile din Ardeal și Banat. În 1948 fabrica a fost naționalizată, dar a rămas în cadrul Sovrom până la 1 martie 1954 când s-a desființat sovromul textil. După 1948 fabrica s-a modernizat treptat. A continuat să producă ciorapi bumbac, ciorapi din fire sintetice, tricotaje bumbac, iar la începutul anului 1961 a intrat în funcțiune secția Tricotaje - confecții lenjerie de bumbac. O analiză comparativă a producției între 1948 și 1957 arată următoarea situație:

- creșterea producției cu 143% față de producția anului 1948;
- creșterea numărului de muncitori, de la 306 în 1948 la 492 în 1957.

Turean Ioan își amintește condițiile de muncă din fabrică: „Când am ajuns la Ciorapi erau 300 de angajați, puțini bărbați lucrau acolo, mai mult la vopsitorie, utilaje, aveau grijă de mașini… Am făcut 20 de ani de vopsitorie. Era tare greu acolo, fierbeau tamburii ăia… era nevoie de două ore pentru a se încălzi și vopsi. Dacă nu ieșeau cum trebuia, venea neamțul cu rețeta și trebuia să iasă fix la rețetă. În fabrică se încărcau pe zi cam 10 vagoane de marfă. Marfa mergea în afara țării. Era greu, nu oricine rezista acolo… venea marfa și noi băgam la vopsit. Făceam ciorapi, izmene, haine. Aveam și spor de noapte, lucram trei schimburi, câteodată nici de Crăciun sau de Paști nu puteam pleca acasă. La noi a fost greu, greu de tot… nu a mai fost nimeni care să reziste ca mine 20 de ani acolo!”

După anul 1960, procesul de industrializare a continuat, iar Sebeșul a devenit un centru industrial important în zonă.

Chestionar Kahoot

https://create.kahoot.it/v2/details/a00b5e92-b43f-451f-a8be-5029fde18086

Bibliografie:

[1] SJAANR, *Fond Fabrica „ Teba” Sebeș*, dosar nr.1685/1944-1945, f.4
[2] Nicolae Afrapt, Germanii din Sebeș în primii ani ai comunismului1945-1950:începutul calvarului, Alba Iulia, Ed. Altip, 2006

RÂPA ROȘIE

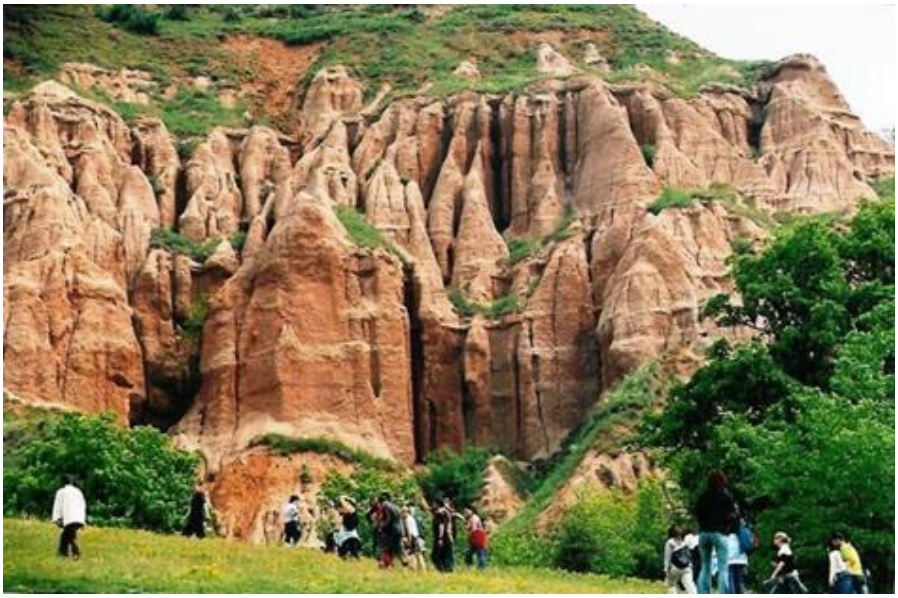
Prof. Todor Cornelia
Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș, jud. Alba

Râpa Roșie este o arie protejată, o rezervație naturală cu valori geologice, peisagistice și botanice care merită atenția naturalistului. Are o suprafață de 10 ha și este situată în județul Alba, pe teritoriul administrativ al orașului Sebeș, la cca 4 km nord de acesta.

Pentru a ajunge la Râpa Roșie se traversează orașul Sebeș. În zona Casei de Cultura există un indicator „Spre Râpa Roșie”, direcția fiind Daia Română. Imediat după ieșirea din Sebeș se poate vedea un indicator artizanal (spre stânga). Drumul nu este asfaltat, iar la un moment dat virează la dreapta. Râpa Roșie nu se vizitează fără bocanci.

Rezervația complexă Râpa Roșie cuprinde formațiuni specifice de eroziune și șiroire care dau peisajului un aspect impozant. Are o suprafață de circa 10 ha și este situată în extremitatea sud-vestică a

Podișului Secașelor, pe malul drept al Secașului Mare. Vizibilă de la mare distanță, Râpa Roșie se întinde pe o lungime de 800 m și are înălțimi ce variază între 50 și 125 m (300 - 425 m altitudine absolută).

Un perete imens, aproape vertical, cu aspectul unei orgi uriașe, lasă impresia unui monument ancestral ruinat în care apele de șiroire au săpat cute adânci, dând naștere unor superbe coloane numite ,,piramide coafate". La baza versantului, torenții au clădit conuri de dejecție, care își modifică aspectul și dimensiunile în urma ploilor mai abundente. Datorită pantei mari și a lipsei vegetației, apa de șiroire, prăbușirile și alunecările au creat un relief aparte, reprezentat prin turnuri, coloane, obeliscuri, contraforturi și piramide de pământ, care împreună cu culoarea roșie și violacee îi dau un aspect impresionant.

Lângă Râpa Roșie, în terenul mlăștinos al albiei Secașului, a fost descoperit scheletul fosilizat al unui dinozaur carnivor numit „Velociraptor" sau „ Balaurul bondoc", după forma sa ca a unui curcan..

Ascunsă undeva între turnuri se află „Gaura hoților". Aceasta este de fapt o peșteră săpată în stânca de nisip a râpei. Pe zidurile sale interioare există nume scrise încă din secolul al XIX-lea. Ea ascunde legende ale hoților, haiducilor și aventurierilor care s-au perindat pe acolo.

Legenda cea mai credibilă legată de acest loc este cea a lui Lică „a lu' Brânză", sau Lică-Pisică, al cărui talent recunoscut era să se strecoare în spații strâmte, ca o pisică. El a lucrat ca păstor pe câmpurile de la baza Râpei Roșii, pe care o știa bine. Într-o dimineață, o bancă din Sebeș a fost jefuită. Potrivit poliției, hoțul ar fi trecut printr-o fereastră prin care doar un copil putea trece. Autoritățile l-au închis pe Lică-Pisică, deși nu au fost găsiți bani în timpul cercetărilor. În timp ce acesta era la închisoare, iubita lui era văzută mergând la Râpa Roșie. S-a presupus că Lică și-ar fi ascuns banii în „Gaura hoților". Au fost căutați și acolo, dar nimic ... După eliberare, Lică a plecat împreună cu iubita sa în America, de unde, la scurt timp, a început să trimită familiei sume importante de bani. Lumea se întreba cum reușea Lică-Pisică să câștige atât de mult într-un timp atât de scurt. Poate că erau de fapt banii furați de la bancă și ascunși în Gaura Hoților sau în crăpăturile Râpei Roșii. Acei bani nu au fost recuperați niciodată.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/rapa-rosie/a547d991-39f5-4953-aebd-1413326882d1

Bibliografie:
https://ro.wikipedia.org/wiki/Râpa_Roșie

https://alba24.ro/rapa-rosie-micul-canion-romanesc-din-alba-legenda-banilor-furati-de-lica-pisica-si- ascunsi-in-gaura-hotilor-100879.html
https://alba24.ro/ce-ascunde-rapa-rosie-rezervatia-naturala-de-langa-sebes-descoperiri-interesante-ale- cercetatorilor-si-legendele-locului-465209.html

CASA MEMORIALĂ CLOȘCA DE LA CĂRPINIȘ

Vasiu Virginia
Școala Gimnazială Simion Balint, Cărpiniș, Roșia Montană, Alba

În comuna Roşia Montană, în satul Cărpiniş, chiar pe lângă drumul principal Abrud - Câmpeni, puteţi face un popas pentru a vizita casa memorială Ion Oargă, cel care este mai cunoscut sub porecla de Cloşca. Ea este așezată în Coasta Cloșceștilor ce se mărginește la amiazi cu părăul Cloșceștilor, iar la apus cu drumul ce merge spre Câmpeni și cu Apa Abrudului.

Casa nu este cea originală din secolul 18 ci a fost reconstruită după o schiţă de la sfârşitul secolului 19. Înăuntru funcţionează un mic muzeu cu informaţii despre Răscoala din 1784 şi obiecte etnografice. De pe costişa unde se află casa aveţi o privelişte tipică pentru Munţii Apuseni.

Clădirea a fost ridicată lângă vatra casei în care a trăit Ion Oargă (1747-1785), cunoscut după porecla Cloşca, unul dintre liderii proeminenţi ai răscoalei ţăranilor ardeleni din 1784. Porecla i se trage de la hărnicia ce îl caracteriză şi dorinţa de a strânge în jurul lui.

Casa memorială cuprinde exponate cu caracter istoric şi etnografic. Aici se păstrează şi un fragment din meștergrinda casei, ce datează din anul 1752, anul ridicării construcţiei şi trei rozete

decorative, care au marcat mijlocul casei de locuit. La ridicarea casei memoriale s-a încercat ca aceasta să fie cât mai apropiată de cea în care a trăit Cloșca. Casa în care a trăit Ion Oargă Cloșca a fost documentată de Nicolae Densușeanu în cercetarea sa de teren din 1879.

Casa e edificată din bârne cioplite de brad, cu fața către miazănoapte, este astăzi în posesiunea lui Iosif Galdău, un strănepot a lui Cloșca și constă din o galerie și o odae de locuit cu două ferești, una către miazăzi și alta către apus și o cămară. Plafondul, precum și pereții pe dinăuntru sunt spoiți. Mergând în 18 septembrie 1879 ca să cercetez și casa aceasta am observat că la mijlocul grinzii principale sub spoitură se află o inscripțiune. Radiind spoiala cu cuțitul am aflat gravat în grinda anul 1752. Nu numai propietarul casei Iosif Galdău, dar și bătrânii Coroi Ursu, George Gligor, precum și preotul de acolo Moise Manoviciu … a fi auzit de la părinții lor și de la oamenii bătrâni că aici a locuit căpitanul Cloșca.

Pe baza valoroasei schițe și descrieri din 1879 precum și cu ajutorul fragmentului păstrat din meșter grindă se poate face o reconstrucție imaginară a casei în care a trăit Cloșca, care diferă de casa muzeală de acum. Casa avea un târnaț cu stâlpi, o singură încăpere de locuit și o cămară alături, foarte probabil folosită drept tindă de trecere. Camera de locuit era luminată de două ferestre, una în lateral și una spre spate. Deși din schiță reiese că era acoperită cu draniță, meștergrinda indică clar că acoperișul inițial era de paie. Faptul că în interior casa era lipită cu lut sugerează că bârnele puteau fi rotunde și încheiate probabil cu chetori cu capete afară. Din aceste date esențiale reiese drept o casă obișnuită de iobag din Apuseni de la mijlocul secolului 18. Casa memorială a fost ridicată în anii din urmă din bârne de lemn închetorate cu scopul de a adăposti un mic muzeu. Muzeul este dedicat lui Ion Oargă , zis Cloșca, fiul satului Cărpiniș, erou al răscoalei de la 1784, și cuprinde exponate cu caracter istoric și etnografic.

Pe locul vechii vetre a casei lui Cloșca se află ridicată din 1967 o mică placă comemorativă cu textul: În acest loc a fost casa în care a trăit Ion Oargă, Cloșca, tovarăș de luptă al lui Horea și Crișan în marea răscoală a iobagilor din Transilvania de la 1784, tras pe roată în februarie 1785. Glorie eternă martirilor neamului 1967 !

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/casa-memoriala-closca/d164a3a5-3fb7-4e29-9287-9a2b34d4f151

Bibliografie:
https://lokator.ro/obiective-turistice/casa-memoriala-closca/
https://ro.wikipedia.org/wiki/Casa_Memorială_Cloșca_de_la_Cărpiniș
https://www.infopensiuni.ro/cazare-carpinis/obiective-turistice-carpinis/casa-memoriala-closca_5601

PRĂGŞORUL, OBICEI UNIC AL PAŞTILOR, DESFAŞURAT ÎN ŢARA MOŢILOR, ÎN COMUNA BISTRA

Veronica Voicu, învăţător
Şcoala Gimnazială Cîmpeni, judeţ Alba

În perioada Sărbătorilor Pascale, în satele din Alba se păstrează o serie de tradiţii pitoreşti, păstrate din generaţie în generaţie. Unul dintre cele mai vechi obiceiuri, atestat etnografic în jurul anului 1750, se regăseşte în zona Munţilor Apuseni, în localitatea Bistra, cea mai mare comună, ca întindere, din Europa.

Comuna Bistra se identifică și prin obiceiul de Paște – Prăgșorul, vechi de aproape 300 de ani, cu care localnicii se mândresc și doresc să îl păstreze în continuare așa cum l-au moștenit de la strămoși. Prăgșorul este o combinație complexă de sărbătoare religioasă și laică. Începe în Vinerea Mare, în timpul slujbei de Prohod și se încheie în Duminica Tomii, numită în popor Paștele Mici.
Legenda spune că Prăgșorul a fost adus în Bistra, pe la 1750, de la Roma, de Petru Pavel Aron, Episcop greco – catolic de Blaj, originar din comună, pentru a consolida procesul de catolicizare a populației. A fost preluat, însă, sub egida Bisericii Ortodoxe, considerându-se că este doar un rezultat al adaptării Bisericii la cerințele comunității.
Pentru desfășurarea Prăgșorului se formează un grup de feciori necăsătoriți din sat (minimum 6, maximum 12), numiți crai. În Vinerea Mare, craii instalează în curtea Bisericii toaca și țevile special pregătite pentru „pușcături". Acestea vor rămâne aici până în dimineața celei de a doua zi de Paști. Toaca este păzită în această perioadă de către crai, ca să nu fie furată. În caz că se va fura, va trebui răscumparată, altfel organizează Prăgșorul cei care au furat-o, dar pe cheltuiala Crailor. Dacă reușește cineva să le-o fure, rămân de mare rușine în sat și, în plus, sunt obligați să suporte cheltuielile pentru balul pe care îl organizează, însă, în locul lor, hoții. Se poartă negocieri asidue și, de regulă, reușesc să o răscumpere. Nu s-a întâmplat de prea multe ori, dar hoții, în special bărbații însurați care au fost și ei, pe vremuri, „Crai", încearcă de fiecare dată.
Bătrânii din Bistra povestesc că acum obiceiul s-a modificat puţin, astfel încât toaca este adusă din turla bisericii şi atârnată de un par, urmând ca apoi să fie bătută şi păzită de 12 tineri necăsătoriţi, numiţi "crai". Tot în Vinerea Mare, de la ora 19.00, are loc Prohodul Domnului, iar spre dimineață Sfânta Liturghie și sfințirea Paștilor. În acest timp, până după înconjurarea Bisericii cu Sfântul Epitaj, Mormântul Domnului este păzit de Crai, îmbrăcați în ținută militară și înarmați cu sulițe. Garda se schimbă din 10 în 10 minute, la semnul comadantului. De la Vinerea Mare și până în dimineața celei de a doua zile de Paști, se bate toaca și se pușcă din țevile pregătite special.
In ziua de Pasti, spre seara (dupa vecernie), in curtea Bisericii este ales Primul Crai (care, dupa traditie, trebuie sa se casatoreasca in acel an). El este ales la propunerea celorlalti, in fata satenilor si a preotilor. Acestia aproba alegerea facuta si-i felicita pe toti Craii, urandu-le succes.
A doua zi de Pasti (luni), dupa slujba de la Biserica, craii imbraca portul popular si, insotiti de un taraf, merg prin sat, din casa in casa,strigand: „hop, hop, hop, vivat!"(hai, hai, hai sa traiti!). Craii invita fetele sa participe la balul organizat de ei, bal care incepe in seara aceleiasi zile. Fetele care sunt vizitate si invitate la bal ofera bani si oua rosii. Cea mai darnica va fi desemnata „Prima Craiasa" a Pragsorului. Desemnarea se face de catre crai, la intoarcerea acestora din sat, la locul de desfasurare a petrecerii, comparand sumele primite de la fete. Numele Primei Craiese este tainuit pana la inceperea petrecerii, cand este aleasa din multime si condusa la Primul Crai. Cei doi (Primul Crai si Prima Craiasa) au onoarea sa inceapa jocul in ritmul muzicii si sub privirile satenilor, astfel dezlegandu-se dansul, hora, cantecul si voia buna dupa Marele Post. Petrecerea dureaza pana in zori, reluandu-se in dupa-amiaza urmatoare si, la fel, in duminica urmatoare.
La aceasta petrecere nu exista o taxa impusa. Modul de colectare a banilor (exceptand fetele) se face umbland cu batista (o batista obisnuita, tinuta de colturi de 4 crai) prin sala, in timpul jocului si strigand: „hop, hop, hop, vivat!". Cel caruia i se adreseaza se opreste din joc si pune pe batista o suma de bani, dupa care i se multumeste si este rugat sa serveasca „un gat" de tuica. Din banii colectati sunt suportate cheltuielile pentru organizarea petrecerii.
Petrecerile tin pana in zorii zilei urmatoare: si luni si marti si in Duminica Tomii.

Chestionar Kahoot :

https://create.kahoot.it/details/pragsorul/9739cf55-0d0a-4367-ae71-79cf1a278ae7

Muzeul Momârlanului Petroșani - România, un tărâm de basm

Prof. Bulz Lăcrămioara – Iuliana, Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, jud. Hunedoara
Prof. Nagy – Rusu Gabriela - Doris, Centrul Şcolar pentru Educaţie Incluzivă Arad, jud. Arad

Puțină lume cunoaște zona Văii Jiului din județul Hunedoara, România. Trecând prin Petroşani, oraş minier cu varietăți turistice, nimic nu sugerează că în această zonă încă îşi duce veacul una dintre cele mai vechi comunităţi rurale din România: momârlanii.

Urmele momârlanilor mai sunt păstrate cu sfințenie de o familie care prin recondiționarea casei strămoșești au deschis "Muzeul Momârlanului", casă autentică, veche de peste 200 de ani. Aici, uneltele tradiționale și obiectele patrimoniale, donate de familii momârlănești, sunt expuse pentru generațiile următoare, al turiștilor, dar și al localnicilor, momârlanii din păcate fiind un subiect prea puțin cunoscut chiar și în zonă.

Dintre cei aproximativ 10 000 de momârlani rămaşi în Valea Jiului, puţini sunt cei care își mai aduc aminte de asemănarea momârlanilor cu dacii, amintiţi de Columna lui Traian.

Se poate ajunge cu mașina sau cu trenul dacă ajungi în Petroșani. Doritorii de drumeție pot urca pe jos până la destinație: Strada Slătinioara, Petroșani, județul Hunedoara, România, program de vizită zilnic între orele 8^{00} - 16^{00}.

Dacă ai nevoie de liniște găsești locul ideal, atât pentru cazare, cât și pentru încântarea sufletului.

Şezătoarea la momârlani

Sezonul şezătorilor se ştie că era iarna, atunci când locuitorii satelor îşi terminau munca la câmp şi animalele erau coborâte de la stână. Şezătoarea se organiza în zilele lucrătoare la una dintre gospodăriile din sat, unde în funcţie de posibilităţile materiale ale gazdei se făceau pregătiri prealabile şezătorii.

Se pregătea casa pentru şezătoare prin aranjarea camerelor în aşa fel încât fiecare participantă să aibă un loc unde să poată sta (şi în acest sens se aduceau mai multe „laviţe", un fel de băncuţe ale zilelor noastre care se dădeau la perete când începea jocul), se pregătea băutură şi diferite preparate culinare.

La şezătoare, în general se torcea lâna şi se pregătea pentru a putea fi folosită mai departe la ţesut sau împletit (lâna toarsă era răsucită, depănată sau făcută pe suveică).

În Valea Jiului (ţinutul momârlanilor) şezătoarea este cunoscută sub cele două aspecte ale sale şi anume:

- şezătoarea organizată cu scop de întrajutorare şi denumită generic clacă;

- şezătoarea organizată ca prilej de întâlnire între săteni.

Indiferent de scopul pentru care era organizată, şezătoarea avea un caracter lucrativ şi unul distractiv.

Dacă se organiza o şezătoare cu caracter de întrajutorare erau invitate femei şi fete tinere care să o ajute pe gazdă să toarcă lâna, iar când munca era gata gazda le servea pe participante cu plăcinte şi băutură. Acest tip de şezătoare era cel mai răspândit în acest fel era ajutată şi gazda să-şi rezolve treaba şi erau şi participantele răsplătite cu bunătăţi şi distracţie.

Când spunem distracţie ne referim la faptul că la şezătoare deşi se muncea, că doar pentru asta era organizată, se spuneau ghicitori, snoave, strigături (care la momârlani sunt cunoscute sub denumirea de "minciuni"). Pe când munca era aproape gata apăreau şi feciorii şi aşa începea o petrecere pe cinste.

Întotdeauna la şezătoare era invitat şi cineva care ştia să cânte la fluier care să le zică câteva melodii participanţilor.

Tot aici se spuneau şi frumoasele noastre balade populare, se cântau cântece de joc, dar şi doine. În apropierea Crăciunului se repetau colindele şi urăturile.

Se întâmpla uneori ca în aceeaşi seară să se organizeze mai multe şezători şi astfel flăcăii care erau invitaţi sau care se interesau de mersul şezătorilor cutreierau însoţiţi de fluieraş pe la toate casele unde era şezătoare. Aşa se explică existenţa strigăturilor satirice cum ar fi :

"Toarce furcă şi tu fus
C-o fost badea şi s-o dus".

Şezătoarea, s-a dovedit de-a lungul timpului că era un bun prilej de petrecere a timpului liber şi forma cea mai ieftină de a face cunoscute şi a duce mai departe din generaţie în generaţie obiceiuri şi tradiţii din lumea satului.

Aşa au fost aduse până în zilele noastre prin viu grai, frumoase balade şi hore, strigături minunate şi multe alte informaţii pe care cei pasionaţi în prezent le-au înregistrat pe suport audio sau video.

Odată ajunși pe Strada Slătinioara din Petroșani … timpul devine istorie: https://www.facebook.com/pages/Muzeul-Momarlanului/674842665915465

CHESTIONAR

https://www.survio.com/survey/d/H9P9P7A7L3J2C2N6J

Bibliografie

- *Dicţionarul explicativ al limbii române*", editat de Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", București, 1996
- Ioan Dan Bălan și Elisabeta Bogățan, *Momârlanii. Tradiții, credințe, obiceiuri*, Petrila Editura Confluențe, 2011
- Dumitru Gălățan-Jieț, *Monografia etnografică a ținutului momârlanilor*, Tg. Jiu Editura Măiastra, 2016
- https://blog.hotelguru.ro/cine-sunt-momarlanii-si-unde-traiesc-ei-pe-teritoriul-romaniei/
- https://www.descopera.ro/descopera-in-romania/10144259-momarlanii-urmasii-dacilor-din-valea-jiului

CETĂȚILE ARADULUI

Prof. Cilibia Claudia,
Școala Gimnazială Mihai Eminescu Arad, jud. Arad

În județul Arad, în perioada medievală, de-a lungul căilor de comunicație, au fost ridicate mai multe cetăți cu rol de apărare, dar și de observare, așezate în așa fel încât pericolul să poată fi semnalat de la o cetate la alta. Ruinele acestor cetăți și cetățui medievale cu rol strategic se mai păstrează în multe locuri din județul Arad. Cele mai cunoscute sunt cetățile de piatră de la Dezna, Șiria și Șoimoș, ale căror ruine se mai văd și astăzi, dezvăluind vizitatorilor crâmpeie din viața acestora, de-a lungul anilor.

Localizare :

- Cetatea Deznei se află în nordul județului Arad, nu departe de stațiunea Moneasa, la poalele Munților Codru Moma, pe o latură stâncoasă a dealului Ozoiu, la o înălțime de 375 de metri.

- Cetatea Șiria se înalţă încă semeaţă pe un deal situat la aproape 500 metri altitudine. numai potrivit să îl urci lejer, după ce ai făcut o vizită, desigur, la Muzeul Memorial Ioan Slavici şi Emil Monţia din localitate. Drumul spre cetate porneşte chiar de lângă muzeu şi străbate şerpuit printre copaci şi tufe parfumate primăvara. Din 2015, s-a asfaltat un drum până sus, astfel că distanța până la cetate, care înainte putea fi parcursă în aproximativ două ore, se poate acum face în câteva minute cu mașina.

- Cetatea Şoimoş se află în punctul cel mai sudic al județului, pe malul drept al Mureșului, la marginea oraşului Lipova. Accesul la Cetatea Șoimoș se face de pe DN7 de la podul peste valea Șoimoș, aflat la ieșirea din Radna către Săvârşin, urcând o pantă abruptă dar accesibilă în aproximativ 20 minute.

- **Arhitectură, istorie, legende:**

Cetatea Dezna, despre al cărei nume se spune că ar veni de la cel al regelui Decebal, se afla într-un cnezat românesc, dominând calea de acces spre inima munților. Cetatea a fost construită în secolul al XIII-lea, și a făcut parte din sistemul de apărare a vestului Transilvaniei. După ce Ineu a căzut în mâna turcilor, cetatea Dezna a fost întărită: s-a construit bastionul din partea de nord-est, și ziduri paralele, din piatră. A fost cucerită de turci în anul 1574, și recucerită de ardeleni în 1596. Anul 1658 a adus o nouă cucerire turcească, după care cetatea dispare ca fortificație, datorită unei explozii probabile. O legendă spune că turcii ar fi adunat aici un harem pentru un şef militar. Neputând scăpa, una din fetele aduse cu forţa a reuşit să se furişeze până la un depozit al cetăţii. Fata care era creştină şi care nu a vrut să facă parte din harem ar fi făcut să explodeze depozitul în care se afla praf de puşcă. Localnicii, dar şi istoricii, spun că în urma cercetărilor recente povestea pare a fi adevărată, deoarece sunt semne că cetatea a fost distrusă prin explozie. Deși, prin secolul al XIX-lea s-au făcut unele reparații, câteva decenii mai târziu cetatea a suferit noi distrugeri, cauzate de un proprietar local care dorea să descopere beciurile cetății. Au mai rămas trei ziduri din sectorul bastionului principal, și se disting urmele celorlalte ziduri, conturul curții interioare și fragmente din șanțurile cetății.

Cetatea Siria. Frumoasa cetate din localitatea Șiria, considerată de unii drept cea mai veche localitate din România, se mai numeşte şi „Cetatea Luminii”. Începând cu secolul al XIII-lea când a fost ridicată, cetatea Şiria nu a avut parte de prea multe vremuri de liniște. A aparţinut mai întâi familiei Corvinilor, apoi familiei principelui maghiar Bathory, iar în secolul al XVI-lea a fost ocupată de către ţăranii conduşi de Gheorghe Doja. Cetatea a ajuns apoi sub dominaţie otomană, fiind distrusă în 1784 de către Imperiul Habsurgic. Astăzi mai există partea centrală a cetății, pe o stâncă de formă neregulată, fragmente de zid, rămășițele unui donjon şi curtea exterioară ale cărei ziduri, groase de peste un metru și cu o înălțime de peste trei metri, s-au păstrat aproape intacte. Aceasta comunica cu interiorul cetății

printr-o ușă aflată la subsol. În fața cetății se afla un șanț, care, odinioară, putea fi trecut pe un pod mobil, aidoma celorlalte cetăți medievale construite în acea vreme.

Cetatea Șoimoș. Cetatea este una dintre cele mai frumoase cetăți medievale românești și cea mai bine păstrată din cele care se mai pot vedea în județul Arad. Potrivit tradiției, numele ei vine de la o îndeletnicire care a făcut-o faimoasă în Evul Mediu, și anumne pasiunea castelanilor de a crește șoimi pentru vânătoare. Impozanta cetate Șoimoș, construită cu turnuri, o curte interioară şi alta exterioară şi apărată de şanţuri adânci şi de un dig exterior, stăpânea în jur de o sută de sate . Se mai vede astăzi poarta în dreptul căreia se afla principalul pod de intrare în cetate, care, în vreme de asediu, putea fi ridicat. Cetatea a fost construită în preajma anului 1275 de către Banul de Severin iar apoi a trecut sub autoritatea maghiară până în 1446 când e preluată de familia Hunedorenștilor care o reconstruiește cu ajutorul unor meșteri italieni. Cetatea a fost asediată de țăranii răsculati ai lui Gheorghe Doja, iar după preluarea de către Andrei Bathory intră pe mâinile turcilor până în 1690. Încet, cetatea își pierde scopul militar și pe la 1800 este părăsită. Cetatea este astăzi în paragină, deși restaurarea ei și repunerea în circuitul turistic ar putea atrage foarte mulți vizitatori. Chiar şi acum când e în ruine, intrarea te lasă fără suflare, şi nu e doar urcuşul de vină. Odată intrat pe poartă, poți ajunge în curtea cetăţii unde zidurile spun poveşti vechi şi frumoase. De la fostele ferestre se vede Mureşul care curge domol prin faţa cetăţii. Tot de aici de sus se vede şi oraşul Lipova împreună cu dealurile molcome din zonă, o mică Toscană a Aradului.

Dar dincolo de trecutul ce leagă aceste trei cetăți, și mai fascinante sunt poveștile celor trei cetăţi: se spune că ele au fost construite de către trei surori în urma unui joc. Legenda mai spune că cele trei surori s-au întâlnit la Șiria și au început să se laude, fiecare cu cetatea ei. Prima a spus: „Dacă mă ajută bunul Dumnezeu, cetatea mea va fi gata mâine”. A doua nu s-a lăsat mai prejos: „Și cetatea mea va fi gata tot mâine”. Cea de-a treia a exlamat sfidător: „Chiar dacă nu mă ajută bunul Dumnezeu, cetatea mea va fi gata tot mâine !”. Drept pedeapsă pentru îngâmfarea lor, după ce au fost finalizate construcţiile, acestea s-au prăbuşit, iar surorile s-au transformat în şerpi. Fiecare şarpe purta câte o coroană de aur pe cap şi o cheie de aur în gură. Se spune că, în fiecare an, cei trei şerpi apar aşteptând pe cineva vrednic care să le ia coroanele şi cheile şi sa le elibereze. Atunci ele se vor transforma din nou în fecioare, iar cetaţile lor vor reapărea în toată splendoarea de odinioară.

- **Evaluare:** (Răspunsuri corecte : 1.B, 2.C, 3.B, 4.A, 5.C, 6.D)

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScdmPsiFd56YH5xQ7lYtIfXi6LWa3GJwjBnkgC2yGe30A_9cQ/viewform

Biblografie : savizitam.ro
cetatesoimos.ro
redescoperaistoria.ro

CASTELUL REGAL DIN SĂVÂRȘIN, LONGEVITATE ȘI SIMȚIRE ROMÂNEASCĂ

MAGDĂU CRISTINA ANETA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV /GRĂDINIȚA P.P.4 ARAD, JUDEȚUL ARAD

Comuna Săvârșin se găsește pe DN 7, fiind situată în județul Arad.Ca identificare geografică, se află poalelor de sud-est al munților Zărand, la nord-est de Podișul Lipovei, de-a lungul văii Mureșului, cel mai important râu al județului Arad. Această zonă, a văii Mureșului, reprezintă una dintre cele mai frumoase zone ale țării, râul Mureș fiind al doilea curs de apă ca lungime din România, după Dunăre, scăldând un teritoriul lung de 761 de kilometri.

Săvârșinul, are în componență, ca comună, nouă sate. Acestea sunt Săvârșin, Căprioara, Cuiaș, Hălăliș, Pârnești, Temești, Troc, Troaș și Valea Mare. La recensământul populației, în anul 2002, numărul de locuitori al comunei era de 3290 de locuitori. Între aceștia, marea majoritate fiind români (3288), se regăsesc etnici maghiari, germani (ca de altfel în majoritatea comunelor și orașelor din vestul țării), ucraineni dar și turci, sârbi, bulgari și romi. Numărul etnicilor turci, sârbi și bulgari este mai mic decât cel al maghiarilor și cel al germanilor. Explicația pentru existența acestor etnii diferite de cele ale românilor, se regăsește în istoria zbuciumată a zonei geografice a Banatului. Deosebit de intrigant este existența etnicilor turci, dar, explicația se regăsește în istoria zbuciumată a zonei respective, explicată de apariția pașalâcului de Timișoara, care a cuprins inițial patru sangeacuri, Timișoara, Lipova, Cenad și Moldova, fiecare cu un sângeacbei în frunte, cu un aparat administrativ, fiscal, religios și militar.

Importanța strategică a Văii Mureșului, determină istoria zbuciumată și în continuă schimbare a acestei zone, iar cetățile Căprioara, Căpălnaș, Vărădia, Bulci și Șoimoș să fie permanent în atenția cuceritorilor. Prin pacea de la Karlowitz, 26 ianuarie 1699, Banatul a fost lăsat în continuare sub dominație turcească, dar prin intermediul acestui tratat s-a solicitat demolarea tuturor cetăților din Banat, cu excepția celor din Arad și Timișoara. În anul 1701 au fost demolate cetățile de la Căprioara și Căpălnaș, acestea pierzându-și importanța strategică. Odată cu cucerirea habsburgică, această zonă devine domeniul al Coroanei, deci proprietate privată a împăratului de la Viena, care administrează și exploatează această zonă.

În contextul situației prezentate, pe valea Mureșului, la Săvârșin, ascuns în imensitatea unui parc cu specii rare, se găsește castelul regal de la Săvârșin (jud. Arad). Acesta adăpostește o istorie veche de aproape 500 de ani. Inițial, castelul a fost un conac vânătoresc, deținut de familia nobilului Andras Forray. Dreptul de proprietate s-a transmis din generație în generație, până spre sfârșitul dominației maghiare în Transilvania, când a ajuns în posesia lui Carol Hunyady, care a locuit aici până la moartea sa.

Anul 1784 a fost un an plin de evenimente în istoria castelului. Proprietarul din aceea vreme a castelului a fost răpit de o ceata de haiduci, iar în noiembrie, castelul din Săvârșin a fost asediat de membri al răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan. Acest episod dramatic l-a avut ca protagonist pe preotul din Săvârșin: „*Preotul din Săvârşin, popa Alexandru, este învinuit de următoarele: Ieşind înaintea gloatei de răsculaţi venite din Ardeal, a stat de vorbă cu ei, apoi, scoţându-şi căciula, a rostit de faţă cu toţi Tatăl Nostru şi sfârşind rugăciunea, a binecuvântat, după obiceiul credinţei sale, pe răsculaţi, urându- le îndeplinirea celor dorite cu noroc, cerându-le să ducă la capăt ce se apucaseră a face, din care pricină s-a întâmplat că, spărgând castelul, l-au dărâmat, l-au jefuit şi l-au ars, iar norodul din Săvârşin, văzând cârdăşia preotului, s-a alăturat răsculaţilor şi, lăsând deoparte orice teamă, a luat parte cu turbare la împărţirea celor jefuite şi la măcel*”. [1]

Mai târziu, castelul a intrat în posesia familiei nobilului Anton Mocioni, de la care, mai târziu, avea să-l cumpere Regele Mihai, în martie 1943.

Castelul a fost un cadou pentru Regina Mamă Elena, din partea Regelui Mihai, care, abia revenită din exil își dorea o locuință departe de agitația de la Sinaia sau București. O dată cu exilul Regelui Mihai, proprietatea a fost confiscată de comuniști și parțial distrusă. Castelul din Săvârșin, a fost pe rând, în epoca comunistă, spital de boli interne, sanatoriu TBC și sanatoriu de boli nervoase.

În anul 1967, Nicolae Ceaușescu a decis transformarea Castelului de la Săvârșin în Casă de oaspeți, rolul acesteia fiind de a găzdui șefi de stat. Pentru refacerea Castelului, s-au virat peste 50 milioane lei în vederea executării unor ample lucrări de reparații capitale. Deși a investit în întreținerea curentă a castelului, Ceaușescu l-a vizitat doar de două ori, în 1969 și 1979.

Din anul 1990, Castelul de la Săvârșin, împreună cu parcul înconjurător având o suprafață totală de cca 16 ha, a trecut în administrarea RAPPS – Sucursala Olănești, regia implicându-se în întreținerea și gestionarea bunurilor aflate în interiorul castelului. Începând cu anul 1990, după Revoluție, Castelul de la Săvârșin simbolizează una dintre cele mai interesante atracții turistice ale județului Arad. Castelul oferă condiții excelente de cazare în cele șapte garsoniere și trei apartamente de care dispune, putând fi organizate și mese festive celor dornici de a petrece câteva zile în interiorul castelului. Din anul 2001, odată cu retrocedarea către Regele Mihai I, Castelul de la Săvârșin nu mai poate fi vizitat de turiști, ci doar admirat de la distanță.

Totuși, cu anumite ocazii, Domeniului Regal primește vizitatori și astfel frumosul edificiu poate fi văzut mai de aproape. Ocaziile pentru care Castelul Regal își deschide porțile, sunt sărbătorile de iarnă, familia regală participând la slujba religioasă desfășurată în biserica din localitate. În aceasta perioadă, familia regală se implică în acțiuni umanitare, pentru cei nevoiași din comună.

O altă ocazie când Castelul Regal își deschide porțile, este Festivalul Național "Dorel Sibii" care se desfășoară anual la Săvârșin în luna septembrie.

Castelul de la Săvârșin, este parte integrantă a istoriei zonei Aradului, a istoriei României, rămânând în conștiința noastră ca martor al propriei istorii, a propriilor evoluții. A rămas neclintit în arealul Văii Mureșului, rezistând tuturor evenimentelor și tuturor rânduirilor care au trecut odată cu vremea peste această parte a țării noastre.

Chestionar Quizizz: https://quizizz.com/join/quiz/5e1398f848d2ac001b935ee1/start

Bibliografie:

- Aurel Țintă, Colonizări habsburgice în Banat 1716-1740, Timișoara, Editura Facla,1972
- Bujor Surdu, Aspecte privitoare la situația Banatului în 1743, în ,,Anuarul Institutului de Istorie" Cluj, 1970
- Dumitru Suciu, Radu Constantinescu, Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1980, p. 449
- Rodica Colta, Doru Sinaci, Ioan,Traia, Căprioara, Monografie, Editura Mirador, Arad, 2011
- Iosif Dohangie Cojan, Monografia comunei Săvârșin, Editura Mirador, Arad. 2000

PREPARANDIA – ȘCOALA PEDAGOGICĂ ARĂDEANĂ

Prof. Niculae Anca, prof. Căpăţână Smaranda,
Colegiul Național ”Preparandia – Dimitrie Țichindeal” Arad, jud. Arad

Trei instituţii au marcat viaţa spirituală a Aradului la începutul secolului al XlX-lea: Preparandia, Teatrul Vechi şi Conservatorul de Muzică.

Astfel în 1812, ia fiinţă Preparandia, prima şcoală pedagogică românească, printre profesori numărându-se Dimitrie Ţichindeal şi Constantin Diaconovici Loga, pentru a pregăti dascăli români care să educe tinerii din satele şi orăşelele din jur.

Liceul Pedagogic asigură astăzi, pregătirea iniţială, dar şi educaţia pentru viaţă a tinerei generaţii. Rezultatele sunt rodul străduaniei faimoşilor înaintaşi, dar şi al muncii dascălilor şi elevilor de astăzi.

Istoria Şcolii Pedagogice de la Arad dovedeşte că ea nu a fost o şcoală regională sau locală, ci a fost de la început o şcoală naţională prin excelenţă.

De-a lungul existenţei, şcoala pedagogică română din Arad şi-a schimbat deseori denumirea şi profilele. Activitatea sa a fost afectată de schimbarea regimurilor politice. Nu rareori a fost afectată de decizii care nu au avut în prim plan interesul naţiunii. Întotdeauna însa, dorinţa dascălilor săi şi a discipolilor, viitori dascăli, a biruit.

La data de 15 noiembrie 1812 , la Arad, s-a înfiinţat cea dintâi , din întreg spaţiul românesc, şcoală destinată pregătirii cadrelor didactice: "Înalta şcoală pedagogică a naţiunii valahe". A fost una dintre primele şcoli de profil pedagogic din Europa (prima şcoală normală a fost înfiinţată în 1810 la Strassbourg).

După Marea Unire, şcoala pedagogică denumită preparandie sau şcoala normală (de la norme, legi, ordine, conform cărora era administrată), a funcţionat sub administraţie românească cu noi denumiri:

- 1919 a fost denumită, după model francez, "Şcoala normală cu 8 clase"
- 1920, "Şcoala normala greco ortodoxă română"
- 1920 s-a înfiinţat "Şcoala normală de stat pentru educatoare"
- 1923 s-a înfiinţat "Şcoala normală de stat Titu Maiorescu pentru învăţători"
- 1927 vechea Preparandie a fuzionat cu "Şcoala Normală de Stat" sub denumirea de "Şcoala normală ortodoxă româna de stat Dimitrie Ţichindeal"
- 1932 –"Şcoala Normală de Învăţători Dimitrie Ţichindeal"
- 1948, s-a renunţat la numele prestigiosului fondator, şcoala fiind denumită "Şcoala pedagogică de băieţi"
- 1949 s-a reînfiinţat "Şcoala pedagogică de educatoare"
- 1954 când învăţământul românesc devine mixt, ajunge la denumirea de "Şcoala Pedagogică mixtă"
- 1957 – "Şcoala pedagogică de învăţători cu secţie de educatoare"
- 1959 se înfiinţează şi Institutul pedagogic de învăţători (de doi ani) care a funcţionat pe lângă "Şcoala Pedagogică"
- 1966 – "Liceul Pedagogic"
- 1981 – "Liceul Industrial nr. 13"

- 1990, după revenirea la democraţie, sub denumirea de "Şcoala Normală Dimitrie Ţichindeal", funcţionau profile pedagogic, filologie şi industrial
- 2000 – Liceul Pedagogic ”Dimitrie Ţichindeal"
- 2014 – Colegiul Național ”Preparandia – Dimitrie Țichindeal”

Preparandia din Arad a funcționat în mai multe locații.

La început casa unde se țineau cursurile se afla în proprietatea lui Sava Arsici, primarul. Dupa câțiva ani, când vede rezultatele bune obținute de studenți la examene, acesta decide să-i doneze lui Dimitrie Tichindeal clădirea unde se țineau cursurile. Aceasta face parte din Ansamblul urban Arad și a fost înregistrată ca monument istoric.

Datorită bogatei istorii care marchează această clădire, în anul 2008 Primăria Municipiului Arad a cumpărat imobilul monument, cu intenția de a-l reabilita, pentru ca în viitor să poată găzdui un muzeu tematic dedicat primei școli pedagogice românești.

Din 1932 școala funcționează în actualul sediu de pe Bv. Dragalina, nr. 5-7.

Anii devastatorului al doilea Război Mondial au afectat activitatea şcolii. Sediul de pe Bulevardul Dragalina a fost ocupat de trupele sovietice şi localul transformat în spital militar. Cursurile s-au întrerupt dar profesorii au continuat activitatea didactică, întocmind schiţe de lecţii şi purtând corespondentă cu elevii.

Înfiinţat în urmă cu 207 ani pentru a pregăti dascăli români care să educe tinerii din satele şi orăşelele din jur, Colegiul Național ”Preparandia – Dimitrie Țichindeal” asigură astăzi, pregătirea iniţială, dar şi educaţia pentru viaţă a tinerei generaţii. Rezultatele sunt rodul strădaniei faimoşilor înaintaşi, dar şi al muncii dascălilor şi elevilor de astăzi.

Chestionar : https://docs.google.com/forms/d/1S4Bg39iAwwQ49q9tY3vt5FB-Z0qKHZuQEQRfyd9eUTA/prefill

Evaluare: (Răspunsuri corecte: 1.C, 2.A, 3.B, 4.C, 5.D, 6.C)

Biblografie:

- http://csms.ro/preparandia200/index.php?p=9
- https://www.modernism.ro/2014/10/31/muzeul-preparandia-arad/
- http://www.civar.ro/Preparandia

CASTELUL BRAN –CASTEL DE TRANSILVANIA

Bucurescu Iuliana,
Liceul Tehnologic „Dimitrie Dima”, Pitești, jud. Argeș

CASTELUL BRAN este un monument istoric și arhitectonic situat în Pasul Bran-Rucăr, la 30 de kilometri de Brașov.

Adresă: Strada General Traian Moșoiu 24, Bran 507025
Altitudine: 762 m
PROGRAM DE VARĂ (1 APRILIE - 30 SEPTEMBRIE)
Luni: 12 - 18
Marți–Duminică: 9 - 18
Ultima intrare: 18
PROGRAM DE IARNĂ (1 OCTOMBRIE - 31 MARTIE)
Luni: 12 - 16
Marți–Duminică: 9 - 16
Ultima intrare: 16
Proprietar: Dominic de Habsburg

Dacă mergeți dinspre București spre Brașov, sunt două posibilități de vizitare a castelului: pe șoseaua 73A (Pârâul Rece – Rașnov) ce se bifurcă din Drumul European 1 înainte de intrarea în Predeal, sau de la Brașov pe DN73. Din Brașov sunt curse de autobuze spre Râșnov, Bran și Moeciu, care pleacă din jumătate în jumătate de oră. Până la Bran se face o oră și încă 10 minute până la Moeciu de Jos.

Inițial, Castelul Bran a fost o cetate militară de apărare având la bază forma unui patrulater neregulat. În timp, cetatea a suferit numeroase modificări, printre care: adăugarea turnului de sud (în 1622, după planurile principelui Gabriel Bethlen), construirea unui turn dreptunghiular la est, iar între 1883 și 1886, acoperișul a fost îmbrăcat cu țiglă. Cetatea a fost transformată în reședință regală în anul 1920, odată cu intrarea în proprietatea reginei Maria, iar în perioada 1920 - 1929 s-au realizat cele mai importante lucrări de restaurare. Castelul Bran se situează la mai puțin de 30 km de Brașov, pe șoseaua ce pornește din vechiul cartier Bartolomeu și leagă Brașovul de Câmpulung. Castelul Bran este construit pe o stâncă, într-un punct cheie din punct de vedere strategic. În prezent, în muzeul de patru etaje sunt expuse colecții de mobilier, costume, arme și armuri, iar Domeniul Bran cuprinde, de asemenea, Parcul Regal cu cele două lacuri, Casa de ceai, Casa administratorului și Casa Principesa Ileana. În anul 2000, Castelul Bran a fost revendicat de arhiducele Dominic de Habsburg și de surorile sale, Maria Magdalena Holzhausen și Elisabeth Sandhofer, moștenitorii principesei Ileana, de la care castelul fusese în 1948 trecut în proprietatea statului. În luna mai a anului 2006, aceștia au devenit proprietarii castelului și ai domeniului aferent, în urma unei decizii guvernamentale de retrocedare. Statul

român a păstrat administrarea castelului pentru încă 3 ani, până în 18 mai 2009. Înaintea retrocedării, Ministerul Culturii a dispus mutarea colecțiilor aparținând statului român de la Castelul Bran la Vama Medievală. Pentru a putea redeschide muzeul, familia de Habsburg a remobilat castelul cu obiecte din colecția personală. Redeschiderea oficială a muzeului s-a realizat la 1 iunie 2009. Din 1 iunie 2018, noul sediu al Muzeului Național Bran este găzduit de imobilul din str. Aurel Stoian nr. 14, din Bran.

Cel care a creat faima Castelului asociat cu Dracula, a fost scriitorul Bram Stoker, care a publicat, în 1897, la Londra, romanul «Dracula, vampirul din Carpați». Cartea este considerată mediocră de criticii literari, dar a avut un impact mare în rândul publicului cititor, din moment ce până în 1903 se tipărisera 6 ediții. De altfel, Stoker nu stabilește cu exactitate locul în care se află castelul din romanul său, dar unii istorici spun că ar fi vorba de Regiunea Bârgăului, în trecătoarea care unește Transilvania de Moldova. Oricum, cert este că datorită acestui roman și a ecranizărilor realizate, s-a creat o asociere indestructibilă între Dracula, Castelul Bran și Transilvania.

Orice construcție presupune un desen de executie, un plan în vederea realizării acesteia. Calculatorul oferă o mai mare precizie faţă de metodele tradiţionale de desenare şi proiectare. Cu ajutorul sistemelor CAD, sarcinile obositoare de desenare şi detaliere sunt mult simplificate prin folosirea unor mijloace de construcţii geometrice, cum ar fi: grid, snap, trim şi auto-cotare. Cotele şi notele tehnice sunt întotdeauna lizibile pe desenele CAD, iar desenele pe hârtie produse de aceste sisteme sunt de o calitate net superioară desenelor realizate manual.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/a40be58f-5c6b-451b-9ce4-91dd449f12de

Bibliografie:
http://www.castelulbran.ro/
http://www.castelulbran.ro/program.html
https://www.romaniamea.eu/castelul-bran/
http://silvic.usv.ro/cursuri/infografica.pdf

MAUSOLEUL DE LA MATEIAȘ – O PAGINĂ DIN ISTORIA GLORIOASĂ A NEAMULUI NOSTRU

Prof. Dorobanțu-Dina Roxana
Școala Gimnazială „I.C. Lăzărescu” Țițești, județul Argeș

Mausoleul soldaților căzuți pe câmpul de luptă în Primul Război Mondial este edificiul de maxima importanță și frumusețe arhitectonică pe care îl putem vizita pe traseul Câmpulung Muscel - Brașov. Exteriorul construcției este unul pretențios, cu fațade din piatră de Albești, tunuri din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și câmpuri de verdeață cât poți să cuprinzi cu ochii.

Măreția acestui mausoleu este data de poziționarea sa - pe Dealul Mateiașului - și de treptele pe care trebuie să le urcăm; astfel edificiul devine și mai înalt, punând în evidență faptele de vitejie și sacrificiu ale soldaților care au apărat cu prețul vieții pământul românesc în timpul primului război mondial 1916-1918. Mausoleul Eroilor de la Mateiaș aflat la numai 11 km de orașul Cîmpulung și la trei km de satul Nămăiești, comuna Valea Mare Pravăț, județul Argeș cinstește memoria celor care au

apărat chiar şi cu propria viaţă în timpul Primului Război Mondial zona ,,culoarul Rucăr-Bran – Cîmpulung Muscel" în perioada octombrie-noiembrie 1916. Aici sunt dăltuite cuvintele pline de semnificație, care dau trăire patriotică și imbold vizitatorilor: *„Pentru onoarea patriei și a drapelului, pentru făurirea unității României, noi am apărat cu bărbăție și credință în victorie, până la jertfa supremă, pământul sfânt al țării, lăsându-vă vouă, generațiilor viitoare, o națiune liberă și independentă"*

Construcția mausoleului a început în 1928 și s-a finalizat în 1935 după planurile arhitecților Dumitru Ionescu Berechet și State Baloșin, constructor fiind De Nicolo; Infiltrațiile de apă și cutremurul din 4 martie 1977 au adus o serioasă degradare construcției - mausoleul fiind restaurat în perioada 1979-1984; între anii 1980-1984 mausoleul eroilor a fost extins prin construirea unei terase de paradă, a scărilor princiare de acces, camere muzeale și cupa de piatră de Albești în care arde totdeauna o flacără - în semn de recunoștință nepieritoare pentru eroii neamului. La parter mausoleul eroilor este decorat cu mozaic tip Murano intitulat *Glorie eternă eroilor neamului românesc*, ocazie cu care s-a terasat terenul și s-a făcut scara monumentală ale cărei trepte nu le-am numărat (sunt peste 100, în orice caz)…

Recomand vizitarea Ansamblului Monumental de la Valea Mare – Mateiaș, mai ales de către copii, într-o excursie cu școala, deoarece îi ajută foarte mult să înțeleagă istoria românilor. Eu rămân la convingerea, că vizitarea unui muzeu - parte din patrimonial cultural național este ca o lecție de istorie pe viu. Zona este deosebit de frumoasă și relaxantă, numai bună pentru un popas. În apropierea Mausoleului de la Mateiaș se află mai mulți producători zonali care expun spre vânzare brânză, caşcaval de Rucăr, miere, suc natural de afine, sirop de conuri de brad.

De reținut:

- Ansamblul Monumental Valea Mare – Mateiaș aparține de Muzeul Municipal de Istorie Câmpulung-Muscel, tel. 0248/512.037;
- Site oficial: *http://muzeulcampulung.ro/mausoleul-mateias*
- Localizare: este situat pe drumul european E574 (DN 73), la 11 km de Câmpulung spre Brașov și la 3 km de satul Nămăiești, comuna Valea Mare Pravăț, județul Argeș;
- Tarif bilet: 3 lei/persoană;
- Orar de vizitare: 9:00 – 19:00 (vara); 9:00 – 17:00 (iarna).

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/share/mausoleul-de-la-mateias/40b05f2c-89a0-4892-bbd4-5279b32fc0b2

BIBLIOGRAFIE:

Visarion Neagoe, Gr. maior (r.) prof. univ. dr. ,,95 de ani de istorie - De la Armata a 2-a, la Divizia 2 Infanterie, Străjer în calea furtunilor" - Magazin al Fundației „Mareșal Alexandru Averescu", Anul V, nr. 9, iunie 2011.
https://www.alltur.ro › pagina › mausoleul-mateias-campulung-540
https://mausoleedinromania.ro › mausoleul-eroilor-din-razboiul-1916-1918
https://muzeulcampulung.ro › mausoleul-mateias

VALORI CULTURALE DIN MUSCEL

Prof. Miercan Georgiana Nicoleta
Grădinița cu program Prelungit "Sfânta Marina" Câmpulung-Muscel, județul Argeș

Dacă se întâmplă să mergi pe vechiul drum comercial ce lega Transilvania de Ţara Românească, vei trece cu siguranţă şi prin oraşul Câmpulung. Important centru istoric şi cultural, oraşul îşi poartă moştenirea de primă capitală a Ţării Româneşti din voinţa domnitorului Basarab I. De asemenea, aici îşi are originea primul document scris în limba română care s-a păstrat. Este vorba despre scrisoarea judelui Neacşu din Câmpulung (1521) către Hans Brukner, judele Braşovului, prin care îl informează asupra mişcărilor oştirilor otomane din zona Dunării. Tot oraşul Câmpulung a fost şi sursă de inspiraţie pentru literatura română. Aspecte din viaţa mondenă au fost surprinse de Tudor Muşatescu în piesa de teatru „Titanic Vals", iar imaginea sa în pragul Primului Război Mondial o regăsim în opera lui Camil Petrescu „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război."

Pe o piatră funerară din ansamblul de cult „Bărăţia" din Câmpulung-Muscel s-a descoperit o inscripţie în limba latină care constituie cel mai vechi document epigrafic medieval din Ţara Românească şi în acelaşi timp prima menţiune scrisă a oraşului. Inscripţia este datată în anul 1300 si are următorul text:"Hic sepultus est comes Laurencius de Longo-Campo, pie memerie, anno Domini MCCC."("Aici este înmormântat comitele Laurentiu din Câmpulung, spre pioasă amintire, în anul Domnului 1300.").

Toponimul „Câmpulung" desemnează configuraţia geografică a localităţii şi este format din două cuvinte ale fondului românei primitive comune:câmp, s.n., si adj. "lung <lat. campus longus". De asemenea originea numelui oraşului poate fi justificată şi prin denumirea Langenau, dată de germani şi care înseamnă lunca lungă.

Astăzi, oraşul atrage prin frumuseţea arhitecturală a clădirilor sale, atmosfera provincială şi liniştită a târgului de altădată, dar şi prin numeroasele obiective turistice din zonă, surse de istorie şi cultură autentică. Castrul Roman Jidava (Jidova)era parte a unei linii de fortificaţie menite să apere graniţa provinciei romane Dacia, numită Limes Transalutanus. Cercetările efectuate la castrul de la Câmpulung şi săpăturile arheologice au pus în evidenţă, pe lângă obiecte de origine romană, şi obiecte de ceramică, arme, podoabe, unelte sau monede dacice, demonstrând existenţa populaţiei autohtone în această zonă în timpul stăpânirii romane. Castrul roman Jidava se află la patru kilometri de Câmpulung, pe şoseaua DN 73 către Piteşti. În prezent este restaurat şi se poate vizita.

Muzeul Municipal Câmpulung cuprinde secţiile de Istorie şi Artă şi Etnografie şi Artă Populară care funcţionează în două clădiri distincte. Muzeul de Istorie şi Artăal Municipiului Câmpulung a fost înfiinţat în anul 1889, la recomandarea lui Grigore Tocilescu, directorul Muzeului Naţional de Arheologie. Clădirea din centrul oraşului găzduieşte un adevărat culoar al timpului, din preistorie şi până în contemporaneitate.
Casa Ştefănescuîn care funcţionează secţia de Etnografie şi Artă populară datează din anul 1735, fiind cea mai veche construcţie civilă păstrată, din Câmpulung, monument de arhitectură românească veche. Obiectele de artă populară şi etnografie musceleană pe care le puteţi admira aici sunt deosebit de valoroase, majoritatea făcând parte din patrimoniul cultural naţional, prezentate într-un mediu ambiant original.

Curtea Domnească şi Ansamblul Mănăstirii „Negru – Vodă". Ansamblul este dominat, pe latura de vest, de turnul clopotniţă, înalt de peste 30 m, cu plan pătrat. Mânăstirea Câmpulung, cunoscută acum sub numele de Mânăstirea „Negru – Vodă", a fost reconstruită de Matei Basarab pe locul unde s-a aflat reşedinţa primilor domni ai Ţării Româneşti. Una dintre principalele clădiri ridicate aici de Matei Basarab, probabil în perioada 1635 – 1648, a fost casa de la sud-vest de biserică, numită „casa

egumenească". iserica voievodală, de două ori refăcută pe vechile fundaţii (în secolul al XVII-lea şi în secolul al XIX-lea) a fost ctitorită de voievozii Basarab I, mort la Câmpulung (1351 – 1352) şi de Nicolae Alexandru Basarab.

Ansamblul bisericii catolice Sfântul Iacob (Bărăţia) cuprinde trei edificii importante:biserica închinată Sfântului Iacob cel Mare, în care se află lespedea funerară din 1330 a lui „comes Laurencius de Longocampo", turnul clopotniţă şi casa parohială. Lăcaşul actual este fostul cor al unei biserici a cărei navă a fost dărâmată, fiindu-i închis cu zidărie arcul triumfal.

Biserica Domnească este situată în vechiul centru al oraşului, în dreapta Râului Târgului, iniţial ctitorie domnească, de aici şi numele de biserică Domnească, zidită în 1567 de către doamna Chiajna, văduva lui Mircea Ciobanu, cu ajutorul fiului ei Petru cel Tânăr.

În urma unui cutremur a fost grav avariată şi a fost dărâmată din temelie, reconstruindu-se mai largă, mai încăpătoare, lucrările la zidăria de roşu încheindu-se prin 1721. În urma unor noi deteriorări, biserica a fost din nou dărâmată şi între anii 1870 şi 1889 s-a înălţat actuala construcţie. Interiorul este pictat în maniera artei renascentiste, foarte expresiv, în scene deosebit de sugestive, cum este de pildă scena „Pogorârii Mântuitorului de pe cruce". Biserica mai era numită în vechime şi „Biserica grecilor", pentru faptul că negustori de etnie greacă, ce veneau să facă negoţ în Câmpulung, o preferau fiind biserică de mir frumoasă, domnească, foarte aproape de târgul oraşului.

Biserica Flămânda. Situată pe dealul cu acelaşi nume, a fost ctitorită de Dimitrie Rosetti, iar după repetate ruinări şi încercări de reconstrucţie parţială, a fost ridicată de la temelie, proiectată fiind de binecunoscutul arhitect George Matei Cantacuzino în stilul moldovenesc al Muşatinilor. Actuala biserică a fost construită între anii 1941-1943 de către Gheorghe Ştefănescu, în memoria fiicei sale care a murit într-un accident chiar în ziua nunţii, istorie tristă din care a izvorât şi denumirea de Biserica Miresei.

Grădina Publică "Merci" şi Bulevardul "Pardon". În anul 1980 scriitorul Dumitru Baciu nota în lucrarea sa "Lumini muscelene" astfel:"Grădina Publică nu ar fi putut exista fără Bulevardul "Pardon". Şi invers. Se spune că destinele lor, de-a lungul timpului, s-au împletit armonios.

Oaza de linişte, podiumul de orchestră pentru fanfara militară, refugiu pentru pensionari şi cel mai renumit amfiteatru în aer liber pentru inegalabilele serbări cu confetti, grădina a păstrat cu grijă tainice cuvinte de iubire rostite de îndrăgostiţi. Încântaţi de ambianţa oferită de muzica militară, atât localnicii cât şi vizitatorii spuneau "merci".

Acelaşi "Merci" era rostit de-a lungul aleilor, de participanţii la serbări, atunci când "ploi" de confetti pulverizau atmosfera, acelaşi "merci" era spus tainic de domni şi domnişoare, când aveau plăcuta surpriză să primească în dar flori cu petale frumos colorate". De asemenea, bulevardul a fost numit aşa în trecut din cauza aglomeraţiei şi a deselor ciocniri între trecători care îşi exprimau scuzele prin "Pardon!".

Monumentul Eroilor de la Mateiaş. Cunoscut şi sub numele de "Mausoleul de la Mateiaş", acesta este dedicat eroilor din Războiul de Întregire Naţională dintre anii 1916-1918. Este situat pe Drumul european E574 (DN 73), la 11 km de Câmpulung spre Braşov, pe Dealul Mateiaş. Monumentul, format dintr-un mausoleu, un muzeu istorico-militar, un basorelief cu o cupă din piatră de Albeşti in care arde o flacără veşnică in amintirea soldaţilor care s-au jertfit, este înscris în „Lista monumentelor istorice".

Muzeul Mateias este o construcţie amplă, ridicată intre anii 1928-1935, de către constructorul De Nicolo, după proiectul arhitectului Dumitru Ionescu Berechet.Impozantul mausoleu, realizat în principal din calcar de Albeşti, este compus din două corpuri:primul, orizontal, adăposteşte osuarul, pe pereţii căruia sunt montate plăci de marmură cu numele unor militari căzuţi la datorie;al doilea, vertical, are forma unui turn cu foişor, spre care duce o scară în spirală. Aici sunt depuse, în 31 de cripte, osemintele a peste 2.300 de militari români.

Mânăstirea Nămăeşti. Aflată la 5 km nord-est de Câmpulung, biserica este săpată în stâncă la altitudinea de 765 metri. Face parte dintr-o zonă cu străvechi vestigii istorice şi este datată din prima jumătate a secolului al XVI-lea. Biserica are hramul "Intrarea în Biserica a Maicii Domnului" şi "Izvorul

Tămăduirii". Mănăstirea are o colecţie muzeală, ce cuprinde hrisoave dintre anii 1542 şi 1572, obiecte de artă feudală bisericească şi populară, precum şi o colecţie de carte veche românească.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/valori-culturale-din-muscel/01b7fbbc-4934-49ce-bad3-7df47f0d00cb

BIBLIOGRAFIA:
-http://www.primariacampulung.ro
-Grecu Marius-Valeriu, "Toponimele argeşene atestate în secolul al XIV-lea", Editura ART, 2014

CASTRUL ROMAN JIDOVA - LA GRANIȚA IMPERIULUI

Prof. Moțoi Florentina Reli
Școala Gimnazială „I.C. Lăzărescu” Țițești, județul Argeș

Castrul roman Jidova, cunoscut și sub numele de Jidava sau Sidava, a fost construit undeva spre finalul secolului al II-lea. Castrul roman se află chiar în apropierea drumului ce leagă orașul Pitești de Câmpulung, la o distanță de doar 6 km de Câmpulung. Acest castru este considerat a fi fost cel mai mare și mai important castru din zonă, fiind în același timp și singurul castru de piatră. Era situat pe granița ce separa romanii de dacii liber. Prin intermediul lui se asigura trecerea spre Pasul Bran. Accesul în castru se făcea prin patru porți: *Porta praetoria* (poarta principală de intrare), *Porta decumana* (poarta de ieșire), *Porta sinistra* (poarta din stânga). Comunicarea directă între *paetorium* și porți se făcea prin drumuri: *Via praetoria* și *Via decumana*. Castrul de la „Jidova” este unul dintre cele mai bine păstrate din întreaga Dacie romană.

Localizare: Strada Națională , Câmpulung Muscel, vis-a vis de Liceul Tehnic Auto, Pescareasa **Castrul a fost mistuit de un incendiu devastator între anii 244-245 ca urmare a invaziei carpilor. Castrul a fost descoperit în anul 1876 de către arheologul Dimitrie Butculescu care a realizat şi o primă cercetare a acestui castru. Cercetările arheologice sistematice au început din anul 1962.** Castrul are formă dreptunghiulară, cu laturile de 132 m şi 98 m. Castrul se numeşte *Muzeu şi Rezervaţia Arheologică de la Castrul Roman Jidava* şi este subordonat Muzeului Judeţean Argeş. **Numele de „Jidova”** provine de la denumirea pe care o dădeau localnicii „locului cu ruine”; într-o formă asemănătoare („Sidova”) castrul roman apare în cartea contelui italian Marsigli. Puteți vizita fortificația romană de marți până duminică între orele 09.00-17.00, prețul unui bilet fiind de **6 lei/adult** și 2 lei/elev, student, pensionar. Pentru fotografii exterioare nu se percepe taxă, în interiorul muzeului nu se permite fotografierea; există o taxă de 60 lei/oră pentru filmare amatori.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/castrul-roman-jidova/7d7a4e52-c39d-409e-aba1-601d921a3826

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE

Olteanu Mihaela, Teză de Doctorat "Câmpulung Muscel în epoca modernă (1821-1918)", p. 60-62 ,Universitatea din București, nov. 2009 .
cjarges.ro/proiectul-cast ... mpulung-jidova-

VALOAREA COLINDELOR ÎN COMUNA LEREŞTI-MUSCEL, JUDEŢUL ARGEŞ

Prof. Rusu Emanuela
Liceul Tehnologic *Victor Slăvescu,* Rucăr, jud. Argeș

Comuna Lereşti este situată în nordul judeţului Argeş, în pitoreasca zonă a Muscelului.

Muscelul, înzestrat de Dumnezeu cu atâtea frumuseţi, cu plaiuri mănoase, este una din zonele cele mai frumoase ale ţării.

Din şoseaua naţională Piteşti – Câmpulung – Braşov – D.N.73, la kilometrul 54 se desprinde spre stânga un drum judeţean, asfaltat, care duce la cabana Voina, cabană aşezată la baza masivului Iezer – Păpuşa. Acest drum judeţean trece prin satele Voineşti (2km) şi Lereşti (5km) care, împreună cu satul de rudari, Pojorâta, situat la nord, formează azi comuna Lereşti – Muscel. Teritoriul comunei este de 14219 hectare, din care 88 hectare perimetru construibil, 71 hectare teren arabil, 205 hectare păşuni naturale, 472 hectare fâneţe naturale şi 235 hectare livezi. Restul suprafeţei este zonă împădurită. Populaţia comunei este de 5800 de locuitori.

Lereştiul este aşezat pe partea stângă a apei „ Râul Târgului ” de o parte şi de alta a drumului judeţean 734, fiind străjuit armonios de două dealuri lungi şi împădurite. La răsărit se află prelungirea culmii muntelui Strâmtu, numită „Plaiul oilor”, deoarece pe aici primăvara urcau oile la munte, la păşunat şi tot pe aici, toamna, coborau. Acest deal are 970m în punctul numit „Poiana Fântânii” şi 1074m în cel numit „Poiana Fetii”.

În ceea ce priveşte poezia urărilor directe, în trecut se practica în comuna Lereşti-Muscel obiceiul numit „Hai la Bună-dimineaţa de Moş Ajun” (astăzi acest obicei s-a pierdut) : cârduri de copii (fetiţe şi băieţei cu vârste cuprinse între 3 şi 10 ani) plecau prin sat să vestească sosirea Crăciunului; acest obicei se practica în Ajunul Crăciunului. Copiii nu prezentau o vestimentaţie aparte, ci se îmbrăcau „ca de iarnă” ca să nu le fie frig, dar nu le lipsea „traista” în care puneau ce au strâns : colaci, covrigi, nuci, mere, gogoşi (recompensa primită). La acest moment luau parte şi copiii de rromi din satul Pojorâta (v. şi textul acestui obicei –ANEXĂ COLINDE).

Plugușorul reprezintă un străvechi obicei, agrar prin excelenţă, ce se practică în comuna Lereşti-Muscel. În ajunul Anului Nou, ceata de urători pleacă prin sat să ureze belşug în agricultură, deoarece textul „Pluguşorului” descrie în amănunt muncile agricole. Ceata este alcătuită din băieţi cu vârste cuprinse între 7 şi 18 ani. Din recuzita urătorilor fac parte : buhaiul, biciul din care se pocneşte şi clopotele de vită (sincretismul ce sugerează momentul aratului este reprezentat de acompanierea textului colindat cu instrumentele enumerate mai sus). Răsplata primită de aceştia sunt banii, iar atunci când urătorii sunt „de-ai casei” (înrudiţi cu aceştia), ei sunt poftiţi în casă şi cinstiţi cu cozonac şi vin, pe lângă banii primiţi.

Pluguşorul aminteşte de muncile agricole care se săvârşesc pe parcursul unui an calendaristic. Faptul că nu s-au păstrat variante de Pluguşor în comuna Lereşti are o explicaţie : băieţii nu erau preocupaţi de Pluguşor, ci interesaţi de obiceiul cu „pământuful". Astăzi acest obicei a rămas doar o amintire. Obiceiul Pluguşorului a pătruns din zonele învecinate şi e respectat cu sfinţenie. Dar să vedem în ce constă obiceiul cu „pământuful".

Pe vârful unui fus se făceau ineluţe cu beteală şi fir, iar după ce erau înşirate pe aţă, se împleteau pe un buchet de busuioc, denumit „pământuf". Fiecare fată mare care se ducea la colindat avea asupra sa un astfel de pământuf. Dacă se întâlnea cu băiatul pe care îl iubea, îi dădea în dar pământuful ca semn al sentimentelor curate şi sincere pe care le nutrea pentru el. A doua zi la horă ei jucau împreună, băiatul ţinând în mâna dreaptă, în tot timpul jocului, pământuful ca pe un semn al izbânzii sale.

Dar de cele mai multe ori nu se întâmpla aşa. Băieţii umblau prin sat nu pentru a colinda, ci special pentru a lua pământuful fetelor. Dacă ele nu voiau să-l dea de bună voie, atunci ei apelau la forţă. Rare erau cazurile în care ei nu reuşeau să le ia pământuful. Aceasta se întâmpla numai când fetele reuşeau să-l ascundă bine în buzunare, pe sub haine, în sân şi uneori chiar în gură (pământuful fiind destul de mic).

A doua zi la joc, fata nu avea ce face şi trebuia să joace cu băiatul care-i luase pământuful, chiar dacă sentimentele nu-i dictau aceasta. În schimb, băiatul juca cu tot focul, ţinând în dreapta pământuful, ca simbol al atingerii obiectivului prin forţă.

Dacă se întâmpla ca pământuful să le rămână, fetele mergeau pe marginea „gârlei" (=Râul Târgului) – fără a fi văzute de cineva – şi-l puneau într-un loc unde apa era mai mică, pentru a nu fi luat de curent. Apoi făceau o şezătoare la una dintre ele şi se trăgeau „şorţurile", adică biletele pregătite dinainte, care menţionau calităţi şi defecte ale unor fete şi băieţi.

A doua zi de dimineaţă, până în zori, tot în cel mai strict secret, ele se duceau la locul unde au ascuns pământuful. Aici, după configuraţia pe care o prezenta pământuful, se trăgeau concluzii asupra viitorului soţ. Dacă pământuful era împodobit cu cristale de gheaţă, însemna că băiatul va fi bogat; dacă se agăţa de el un beţişor, însemna că el lucrează în munca forestieră. Dacă se prindea un pai, însemna că el este agricultor, dacă se agăţau fire de lână, păstor, iar dacă pe pământuf nu se prindea nimic, însemna că el este sărac, acesta fiind un semn ca fata să se mărite sau nu în anul respectiv. (Furnizor de informaţii : Pahonţu N. V. Ecaterina, 66 ani, nr. casei 166, cules la data de 24.XII.1973) (cf. Oană, 2004, p.64)

În timp ce băieţii mergeau cu „Pluguşorul", fetele mergeau cu colindul; în Lereşti se întâlneşte forma „colindece" ca plural pentru substantivul „colind".

„Colindecele" sunt „cele mai semnificative poezii populare lereştene, ele reprezintă creaţii artistice populare, izvorâte din relaţiile dintre oameni, din stările lor sufleteşti". (Oană, 2004, p.59). Întâlnim mai multe tipuri de „colindece" :

→ „colindece" de gazdă (= colinde de fereastră, adresate gospodarului, cu caracter general) „Doamne, trei hoţi de jandarmi", „Sus în poarta raiului" (= colinde religioase); „Pe cărarea şerpuită";

→ „colindece" de june : „Sus pe plai în sus" (se colinda doar la cerere);

→ „colindece" de tineri însurăţei : „Ziurel de ziuă", „Trandafir frumos" (=două variante de colind cu acest titlu), „Cetinule, cetioară dragă!" (se colindau doar la cerere);

→ „colindece" de profesie (de ocupaţie) : „Gane, Ganele" (se colinda la cerere);

→ colind la Sfântul Ion : „Colind la raiu" (se colinda doar la Sfântul Ion, în familiile care aveau membrii cu acest nume);

→ alte „colindece" : „O Nae, Nae" (se colinda doar la cerere, de exemplu în casa cuiva care purta numele „Nae").

Aceste „colindece '' nu se mai cântă în prezent, ele au fost înlocuite de alte „colindece" preluate din diferite surse (manuale de religie, cărţi de rugăciune, de exemplu), „colindece" cum ar fi : „Astăzi s-a născut Hristos" sau „Trei păstori se întâlniră" (=colinde religioase), cântate atât de băieţi, cât şi de fete.

Chestionar Survio: https://www.survio.com/survey/d/L2L4I6W9H8Y9I2W2R

Bibliografie:

• Bîrlea, Ovidiu: *Folclorul românesc*, Bucureşti, Editura Minerva, 1981, vol. I.
• Brătulescu, Monica: *Colinda românească*, Bucureşti,Editura Minerva, 1981.
• Oană, Rodica şi Oană, Ion*: Istorie şi cultură în Lereşti- Muscel,* Bucureşti, Editura Ars Docendi, 2004.
• Pop, Mihai: *Obiceiuri tradiţionale româneşti*, Bucureşti, Editura Univers, 1999.

❀❀❀

MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ "PROF. DR. NICOLAE MINOVICI"

PROF. TOMA IONELA
PROF. PETRACHE ECATERINA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ "I. C. LĂZĂRESCU"
ŢIŢEŞTI, ARGEŞ

Acest muzeu este situat pe Strada Nicolae Minovici, nr. 1, sector 1, București, cod poștal 031712, în fața Fântânii Miorița, în apropierea cartierului Băneasa.

Coordonate : 44°29′03″N 26°04′28″E / 44.48417°N 26.07444°E44°29′03″N 26°04′28″E / 44.48417°N 26.07444°E

Program: Marți-Duminică: 10-18

Acces: Autobuze: 131. 182, 205, 282, 335.

Partea a II-a: Nicolae Minovici, părintele Societății "Salvarea" strămoșul Serviciului de Ambulanță nu a fost doar un ilustru medic legist, alături de fratele său Mina Minovici, ci a fost un mare iubitor de artă.

Clădirea muzeului a fost construită în 1905, în stilul unei cule oltenești, de arhitectul Cristofi Cerghez, după indicațiile prof. N. Minovici.

Colecția –rod al pasiunilor prof. dr. N. Minovici (1868-1941)- cuprinde obiecte de artă populară românească din toate zonele etnografice ale țării: țesături, obiecte de lemn, mobilier țărănesc, ceramică, icoane, ouă încondeiate, instrumente muzicale tradiționale, precum și un fond documentar legat de activitatea dr. N. Minovici.

Obiectele expuse au fost colecționate de medicul legist, N. Minovici, iar unele au fost create chiar în atelierele regale.

"Vila Neodihna", cum i se mai spunea acestui imobil, a fost loc de întrunire pentru cei doi frați medici și colegii lor de breaslă din străinătate care aveau ocazia să cunoască și o parte din cultura României.

În colecția dr. Minovici se găsesc vase din celebra ceramică de Saschiz, cea mai veche farfurie datând din 1789.

Toate obiectele i-au aparținut dr. N. Minovici, cel care a înființat primul institut de Medicină Legală și primul Spital de Urgență din România, al II-lea din Europa, după cel din Moscova.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/4fecea54-c986-48ad-9688-42ca19570e1e

Biblografie:

1. Dr. Adrian Majuru-"Portretul ca bibliografie a inocenței. Un fotograf interbelic: Dumitru Furnică-Minovici", București, 20 nov 2019-30 martie 2020
2. www.inforegio.ro
3. https://muzeulbucurestiului.ro/muzeul-nicolae-minovici.html

LEGENDĂ ȘI ISTORIE – BISERICA DIN BORZEȘTI

BACIU ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GEORGE CĂLINESCU", ONEȘTI, BACĂU

Călătorind pe drumul național 11A Onești – Adjud, la 7 kilometri de municipiul Onești, pe strada Ștefan cel Mare, Calea Adjudului, nr. 1, în Borzești, privirea trecătorului este atrasă de o imagine desprinsă dintr-un basm. Aievea se înalță o biserică sobră și elegantă, de o frumusețe aparte, Biserica domnească din Borzești.

Asemenea celorlalte lăcașe de cult ctitorite de voievodul Ștefan cel Mare, biserica este cunoscută datorită legendei stejarului din Borzești, fiind înălțată pe rădăcinile acestuia, în care ar fi murit prietenul din copilărie al domnitorului în timpul unei invazii tătare din acele timpuri.

În curtea bisericii, înconjurată de un covor de verdeață și de flori, s-a înființat în 1994, Muzeul de Cultură și de Artă Religioasă care are o colecție bogată de obiecte religioase din secolele XVII – XIX, icoane pe lemn, cruci, cărți bisericești, obiecte și vase liturgice, veșminte vechi, preoțești. Printre cele mai valoroase se numără: Cazania lui Varlaam, Iași, 1643; Biblia de la Blaj din 1795, Hronica românilor și a mai multor neamuri de Gheorghe Șincai, Iași , 1843, etc.

Biserica și Muzeul din Borzești pot fi vizitate de luni până duminică între orele 9 – 16, însă se poate stabili și un alt program sunând preotul paroh. Este o biserică în care se oficiază slujbele religioase și se organizează manifestări culturale. Biserica a organizat sărbătorirea a 500 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare, la 2 iulie 2004, an în care domnitorul a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română. De numele Bisericii din Borzești se leagă și activitatea corului Filomelos și a Asociației culturale Filomenos care promovează muzica psaltică, bizantină în rândul tinerilor.

Biserica din Borzești, preoții din zona Onești, profesorii, mențin flacăra vie a acestui lăcaș religios și cultural organizând proiecte educative, premiind performanța elevilor participanți la proiecte, olimpiade și concursuri de religie.

Biserica cu Hramul Adormirea Maicii Domnului a fost ctitorită de Ștefan cel Mare și fiul său Alexandru între 9 iulie 1493 – 12 octombrie 1494 „întru rugă sieși și întru pomenirea sfânt răposaților moși și părinți ai lor"[1] după pisania în limba slavonă aflată pe o piatră deasupra ușii de intrare, într-o nișă mică.

Edificiul este construit în stil moldovenesc, cu plan dreptunghiular fără turlă, boltit cu calote sferice dispuse în filă și se compune din altar, naos și pronaos. Fațadele au ocnițe și firide, decorațiuni de ceramică smălțuită, discuri și cărămizi, ea se aseamănă cu bisericile din Piatra Neamț și Războieni[2]. Biserica din Borzești este singura construită într-un sat de Ștefan cel Mare și nu într-un oraș sau pe câmpul de luptă cum obișnuia domnitorul.

Potrivit tradiției acestor locuri, Ștefan cel Mare s-ar fi născut la Borzești pe Trotuș însă nu s-a putut atesta istoric, cei mai mulți cercetători sunt de acord că domnitorul și-a petrecut aici anii copilăriei

și avea proprietăți în această zonă[3], Borzești este atestat documentar încă din timpul domniei lui Alexandru cel Bun, în 1430. Legenda stejarului din Borzești a fost preluată de unii scriitori: Alexandru Mitru, Nicolae Gane, Eusebiu Camilar. Legătura dintre Borzești și Ștefan cel Mare a fost subliniată și de istorici: Ion Bogdan, Nicolae Iorga.

Ctitorul bisericii a înzestrat-o cu odoare sfinte, obiecte de cult valoroase, cărți sfinte. În 1495, domnitorul i-a dăruit un Tetraevanghel cu titluri de aur , în prezent această capodoperă medievală se află la Mănăstirea Zografu de la Muntele Athos din Grecia[4].

Nu se știe dacă biserica a fost pictată inițial, însă ea a suferit mai multe deteriorări și a fost refăcută de a lungul timpului. La 510 ani de la înființare , Biserica a fost pictată de Grigore Popescu cu sprijinul Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, de altfel ea mai este numită și Betleemul lui Ștefan.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/00651ea0-a75f-4aa7-84af-13d6f0ea66f9

BIBLIOGRAFIE:

1. Verde Rozalia, Verde Teodor, Monografia Municipiului Onești, Onești, Magic Print, 2003, p.31
2. Stoica Corneliu, Valea Trotușului Enciclopedie, Onești, Magic Print, 2008, p. 446
3. Verde Rozalia, Verde Teodor, op. citate, p. 28
4. Stoica Corneliu, op. citate, p. 447
5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Adormirea_Maicii_Domnului_din_Borzești

MONUMENTUL EROILOR DIN TÂRGU OCNA

BACIU FLORIN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ COȚOFĂNEȘTI, BACĂU

La 15 kilometri de municipiul Onești, pe DN 12A, Onești – Târgu Ocna, în localitatea Târgu Ocna, pe Dealul Măgura Ocnei, la o altitudine de 520 metri se poate vizita un monument unic în țară din punct de vedere arhitectonic, Monumentul Eroilor. În apropiere se află Mănăstirea Măgura Ocnei, ambele monumente sunt amplasate într-un cadru natural care îți taie respirația datorită frumuseții locului, aflat lă înălțime, oferă un tablou asupra întregii așezări. Monumentul poate fi vizitat de la 1 Mai la 1Decembrie, în zilele de vineri, sâmbătă și duminică, între orele 9 – 17.

Monumentul este în centrul evenimentelor culturale și militare din localitatea Târgu Ocna, la 12 august 2017 s-au comemorat 100 de ani de la dramaticele lupte de la Oituz -Târgu Ocna. De asemenea aici se organizează vizite cu elevii, se sărbătorește Ziua Eroilor, Ziua Armatei. Asociația Națională Cultul Eroilor inițiază concursuri școlare și proiecte educative pentru a ne aminti de eroii care au căzut aici.

După Primul Război Mondial au fost ridicate o serie de monumente pentru a aminti jertfa soldaților români căzuți în luptele de la Târgu Ocna și Cireșoaia din vara anului 1917. Printre cele mai reprezentative este și Monumentul Eroilor de pe Muntele Măgura (Târgu Ocna) – situat într-o poziție ce domină Valea Trotușului.

A fost construit cu mari eforturi între 1925 și 1928 în aceeași perioadă cu Mausoleul de la Mărășești, Mărăști și Crucea Eroilor de pe Muntele Caraiman. Monumentul a fost realizat de militari, coordonați de arhitectul Constantin Ciogolea, fondurile fiind adunate prin subscripție publică la inițiativa unui comitet condus de Mihai Teodoru.

Are forma unui turn flancat de obuze de artilerie și este construit în întregime din piatră. Înălțimea lui este de 22 de metri. În interiorul său sunt expuse tablouri, fotografii, uniforme, arme, hărți și decorații care amintesc de luptelor din 1917. Tot în interior se află mormântul Eroului Necunoscut străjuit de două vechi drapele ale Regimentului 15 infanterie și 4 Artilerie.

Până la începutul celui de al Doilea Război Mondial, monumentul era păzit de ostașii din garnizoana orașului. În august 1945 monumentul a fost devastat de trupele sovietice, s-a distrus ceasul de la etajul 1 și apoi a fost lăsat în paragină[1]. Abia între anii 1972 și 1974 a fost refăcut și organizat ca muzeu, prin contribuția colonelului (rezervă) Nicolae Costin și a autorităților din Târgu Ocna.
În apropiere a fost adusă în 1976 crucea caporalului (sergent p.m.) Constantin Mușat, (aflată inițial pe Coșna). În curtea Mânăstirii Măgura Ocnei în timpul războiului a existat un punct de prim ajutor pentru răniții aduși de pe Cireșoaia. Monumentul și Mânăstirea ,,Măgura Ocnei'' se pot vizita ușor pe drumul de acces construit între 1972 și 1976[2].

Călătorul ajuns la Monumentul Eroilor, privind printre munți își poate imagina luptele din vara 1917. Monumentul ridicat în memoria celor 14 000 de ostași căzuți în luptele de la Oituz-Coșna-Cireșoaia are pe frontispiciu inscripția,, Spuneți generațiilor viitoare că noi ne-am făcut datoria".

Chestionar Kahoot - https://create.kahoot.it/details/94c4317a-830e-46d1-9a85-a8a0a01d22b3

BIBLIOGRAFIE

1. Chiricheș Constantin, Județul Bacău, altar de jertfă și eroism, Editura Babel, Bacău, 2009, p.198
2. Stoica Corneliu , Istoria ilustrata a orașului Târgu Ocna din cele mai vechi timpuri până în 1918, Editura Magic Print, Onești,2009, p.208-209
3. https://ro.wikipedia.org/wiki/Monumentul_Eroilor_de_pe_M%C4%83gura_Ocnei
4. https://once.mapn.ro/pages/view/133

ȘCOALA VECHE A SATULUI BIBIREŞTI

Prof. Burcă Maria
Școala Gimnazială Ungureni, loc. Ungureni, jud. Bacău

Școala veche a satului Bibirești se află în satul Bibirești, un sătuc aflat pe marginea drumului județean DJ252 care face parte din comuna numită cândva Lecca, actualmente Ungureni din județul Bacău. Ungureni - în trecut, Lecca și Bibirești, a cărei denumire vine din limba maghiară *Ungurén* este o comună formată din satele Bărtășești, Bibirești, Bota, Botești, Gârla Anei, Viforeni Zlătari și Ungureni –care este și reședința.

Comuna se află „în nord-estul județului, pe valea râului Răcătău. Este traversată de șoseaua județeană DJ252, care o leagă spre nord de Buhoci (unde se termină în DN2F) și spre sud de Parincea, Pânceşti, Găiceana, Huruiești și mai departe în județul Vrancea de Homocea (unde se intersectază cu DN11A), Ploscuțeni și în județul Galați de Buciumeni, Nicorești și Cosmești (unde se termină în DN24). De asemenea, zona estică a comunei este deservită de șoseaua județeană DJ252F, care se ramifică din DJ252 la Parincea."

Școala veche a satului Bibirești nu poate fi vizitată, deoarece se află în curtea școlii construite mult mai târziu care a fost închisă din lipsă de elevi. Clădirea vechii școli a fost construită în perioada 1908-1910 și a fost în stare de funcționare până în 2011. Ea a fost inclusă în lista monumentelor importante ale culturii noastre de către istoricul Eugen Șendrea.

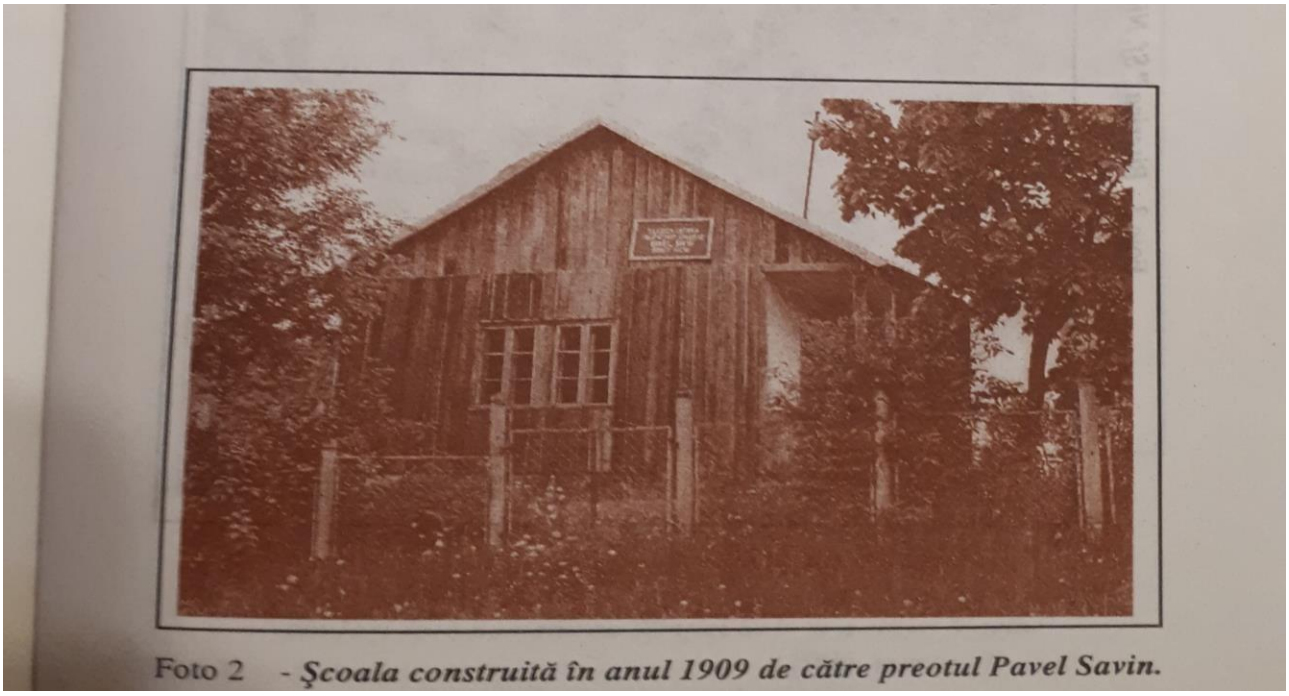

Foto 2 - *Şcoala construită în anul 1909 de către preotul Pavel Savin.*

Directorul seminarului din Iași din perioada 1899-1921, Pavel Savin a donat în 1908, terenul în suprafață de 4148 m pătrați pentru construirea unei școli în satul său natal, școală care la acea vreme funcționa în casa lui Grigore Savin într-o cameră de 5/6 m pătrați. În 1910 este dată în folosință având ca învățător pe Victor Boca. La inaugurarea școlii a participat și ministrul Spiru Haret. Școala avea pe atunci două săli de clasă și o cancelarie. Mai târziu, cancelaria a devenit un mic muzeu a cărei ușă a rămas închisă odată cu porțile noii școli.

Chestionarul poate fi accesat:

https://www.survio.com/survey/d/V9B4J5F2Q7F5V1F1B

https://www.facebook.com/dialog/share?app_id=140586622674265&display=popup&href=https%3A%2F%2Fwww.survio.com%2Fsurvey%2Fd%2FV9B4J5F2Q7F5V1F1B%23.XhC-CMjlp3E.facebook&redirect_uri=http%3A%2F%2Fs7.addthis.com%2Fstatic%2Fthankyou.html

Bibliografie:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Ungureni,_Bac%C4%83u

TESCANII – LOCUL DE SUFLET AL LUI ENESCU

Propunător: prof.înv.primar Lovin Lăcrămioara
Școala Gimnazială Bereşti-Tazlău, jud. Bacău, România

Tescaniul este situat într-o poiană frumoasă, la confluența dintre Tazlăul Sarat şi Tazlăul Mare. Aici a fost construit în anul 1880 conacul renumitei familii boierești Rossetti-Tescanu, într-un parc dentrologic, la 37 kilometri de Bacău şi este un monument istoric.
Se știe că măsura valorii unui loc o dă înainte de toate istoria și valorile sale...„Tescanii...Vara, cu potopul arzător al razelor solare, cu aurul bogat al pâinii legănându-se în valuri, cu freamătul adânc al codrilor cu frunza deasă; vara, din răsăritul plin de viață al dimineții și până la apusul însângerat al serii, își flutura splendorii sale peste acest minunat colț de lume..."

S-a citat din compunerea „ Tescanii", premiată la concursul de literatură „Tinerimea română„ din 1938 și publicată în revista școlară „Frământări" a Liceului Ferdinand din Bacău, o adevărată poemă în proză a elevei Pia Radu din clasa a IV-a a Liceului Fete, fiică a învățătorului de la Tescani din perioada 1922 – 1925 și mai târziu professor de limba română și filozofie la prestigioase licee băcăoane – poetul Pintilie Radu.

Prin secolele XVII și XVIII, așezarea de pe Valea Tazlăului era în stăpânirea boierilor de rangul al doilea, din familiile Beldiman și Rosettești, din ultima trăgându-se și Costache Rosetti-Tescanu, stăpânul moșiei Tescanilor. Pe la mijlocul sec. XIX-lea, conacul său, ascuns printre arborii seculari, așezat pe panta unei coline din Zarea Tețcanilor, adăpostea întâlnirile revoluționarilor de la 1848 ori pe unioniștii din 1857-1859, după care tânărul boier avea să fie ales deputat în Adunarea Ad-hoc a Moldovei, alături de Vasile Alecsandri, D. Cracti și Petrache Brăescu. \

Una din fiicele boierului, Maruca, se va apropia sufletește de marele compositor George Enescu, iar cealaltă de muzicianul Maximilian Costin. Înființarea la Tescani la 1848 a uneia dintre primele școli primare din județul Bacău, prin grija boierului Rosetti-Tescanu, a bibliotecii școlii la 1896, a unei asociații culturale în anul 1924 face ca acest sat să fie predestinate nașterii unor oameni de artă și cultură ce vor duce mai departe tradițiile și obiceiurile vetrei satului, dar și să atragă personalități, curente, înclinații și idei moderne.
Titu Maiorescu a adunat aici una dintre cele mai valoroase biblioteci din principatele române.

Aici marele compozitor George Enescu a compus multe opere, printre care cea mai reprezentativă este „Oedip", care a fost dedicată unicii sale soții Măriuca.

În anul 1947, Maria Cantacuzino-Enescu a făcut un act de donaţie, conacul devenind ulterior așezământ cultural. Proprietara era Măriuca, ea fiind şi muza lui Enescu.
De magia unuia dintre cei mai însemnaţi violonişti ai secolului al XX-lea s-au bucurat împrejurimile, dar totodată au fost și sursă de inspirație.

Enescu a judecat, în fel şi chip, întrepătrunderea între faţetele artei sale („Compozitorul din mine se ceartă cu violonistul… Violonistul vrea muzică (scrisă) efectiv pentru desfăşurarea virtuozităţii, în timp ce compozitorul se revoltă şi refuză să scrie, decât dacă poate să scrie aşa cum simte. Astfel, sunt silit să

fac compromisuri şi să-l las să scrie muzică pentru pian şi simfonii"); ne-am amintit şi de cartea profesorului George Manoliu, cel care propunea o analiză a gândirii interpretative a lui George Enescu, „poet şi interpret al viorii."

„Oedip", operă simfonică la care Enescu lucrase 10 ani şi la care se gândise alţi 25, a fost încheiată la Tescani; pe prima pagină, muzicianul nota 27 aprilie 1931 iar, în loc de dedicaţie, iniţialele M.R.T. Maria Rosetti-Tescanu (aşa ceruse Maruca, „Prinţesa iubită"). Până să se transforme în auto-exilat (deşi sufletul său a tânjit, mereu, după România şi după sunetele ei), Enescu îşi purta creaţia (de fapt, trăia vârsta maturităţii creative) – preţ de câteva luni pe an – la acest conac; aleea cu plopi a parcului ar fi context de inspiraţie pentru finalul apoteotic al capodoperei des invocate, dar l-a ajutat pe Enescu să termine şi alte lucrări simfonice sau camerale, reprezentative pentru stilul de maturitate al compozitorului (Simfonia nr. 2 în La major, op. 17/1914, Cvartetul de coarde în Mi bemol major, op. 22, nr. 1/1920, Sonata pentru pian și vioară nr. 3, în la minor, în caracter popular românesc, op. 25/1926).

Desigur, astăzi Secția „Dumitru şi Alice Rosetti Tescanu – George Enescu" păstrează vioara maestrului, „merăria" – reabilitată aşa cum şi-ar dori şi alte alemente ale ansamblului –, locul solitar, „sanctuarul" din mijlocul naturii, printre copaci seculari, acolo unde Enescu se retrăgea pentru a compune…

Au impresionat, de-a lungul vremii, cursurile de master / instrumente și canto, la care și-au dat concursul mari maeștri români și străini, concertele camerale, implicarea instituțiilor de cultură din țară și din străinătate, cu participări prestigioase la programele culturale ale centrului… Conacul de la Tescani deţine şi o galerie de artă care adună din operele artiştilor participanți la tabere de creaţie (Tabăra de artă plastică, inițiată de maestrul Ilie Boca), spaţii de lectură, de studiu, pentru audiţie, sala de conferinţe, deopotrivă estrada în aer liber (din parcul conacului) unde se desfăşura, anual, Festivalul „Enescu – Orfeul Moldav" (inițiat de Ovidiu Bălan)…

În iulie 1946, înainte de a părăsi România[9], George Enescu a notat şi a semnat, pe o bucată de hârtie, „Ultime dorinţe": cerea să fie înmormântat, la Tescani, alături de cea care i-a fost soţie…

Datorită acestor lucruri și evenimente importante depănate de-a lungul timpului pe aceste meleaguri,ele rămân frumoase, veșnice și statornice generații după generații, chiar și după spusele fiicei satului Pia Radu: „Câte locuri frumoase nu are țara noastră – așa ca satul meu natal – ca acest colt de rai, împreună cu care formez un tot indiscutabil și de care nu mă va putea desprinde nici o forță de pe lume…"

Așa cum spunea și Nicolae Iorga:„Fiecare loc de pe pământ are o poveste a lui, dar trebuie să tragi bine cu urechea ca să auzi și trebuie un drum de iubire ca s-o înțelegi, cu toate că pentru a scrie istorie n-am nevoie de iubire, nici de ură, îmi trebuie numai izvoare și minte sănătoasă în atâta măsură, câtă e de nevoie pentru a le lumina."

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/tescanii-locul-de-suflet-al-lui-enescu/4c754627-f30a-4537-acd9-9743c37acb8b

Bibliografie:
Maria Cantacuzino-Enescu, Umbre și lumini, Editura Ariestare, 2000;
Constantin V. Dumitru, Monografia istorică a 12 sate de răzeși de pe Valea Tazlăului Mare, 1936;
Gherguță Mihai, Monografia satului Tesani(ms. La BMO).

PALATUL VULTURUL NEGRU

Codrean Ioana - Şcoala Gimnazială *Dimitrie Cantemir*
Localitatea Oradea, judeţul Bihor

Palatul Vulturul Negru, cea mai monumentală realizare arhitectonică în stil constructiv secession din municipiul Oradea şi din Transilvania este situat pe strada Independenței, numărul 1. Clădirea, cu parter înalt și patru etaje, formată din două corpuri, între care se găsește un pasaj vitrat are acces spre strada Independenței, Piața Unirii și Vasile Alecsandri.

Pe amplasamentul din Piaţa Unirii, începând din 1714 se afla un local denumit Hanul Vulturul, care era adăpostit într-o casă mică, cu parter. În 1753, spaţiul destinat acestei clădiri s-a extins, cuprinzând clădirea alăturată cu un nivel, din Piaţa Unirii. La aripa dinspre Piaţa Unirii, din 1807 a mai fost ridicat un etaj. Localul era principalul spaţiu de întruniri, distracţii, adăpostind balurile şi întrunirile oamenilor de seamă din comitat. În 1837, în urma incendiului din 1836, Hanul a fost refăcut şi extins, devenind o clădire cu un etaj. Din 1861, Primăria Oraşului Nou s-a mutat în cartierul Olosig, rămânând în clădire doar hanul.

În 1903, Primăria Oraşului Oradea a lansat un concurs de proiecte pentru reconstruirea pasajului Vulturul Negru. Condiţiile de participare la concurs şi programul de construcţie au fost fixate de către Biroul de Ingineri al oraşului Oradea prin hotărârea nr. 318/1903. Până la 30 septembrie 1905 au fost depuse 13 proiecte, iar jurizarea lor a avut loc în data de 26 octombrie 1905, în sala Asociaţiei Inginerilor şi Constructorilor Maghiari. Premiul I, de 1600 de coronae, a fost câştigat de proiectul cu nume de cod Şampanie, al lui Komor Marcell şi Jakab Dezso.

Dr.. Kurlander Ede şi dr. Adorjan Emil au propus Consiliului Municipal să cumpere clădirea în 1905, solicitând să beneficieze de o periodadă de graţie de 15 ani, să fie scutiţi de la plata impozitelor, propunerea rămânând valabilă până la 1 februarie 1906. La sfârşitul termenului, printr-o hotărâre a Consiliului Orăşenesc, Vulturul Negru a fost vândut celor doi pentru 453.000 de coroane şi Hanul Arborele Verde pentru 358.000 de coroane.

Komor Marcell şi Jakab Dezso au depus la Biroul de Ingineri al Primăriei proiectul noii clădiri pentru Vulturul Negru şi cererea pentru autorizaţia de construcţie, fiind înregistrate cu numărul 9578/1906 şi aprobate în 8 august 1906. Proiectul, semnat şi datat în 20 iulie 1906 era diferit faţă de primul, cel realizat pentru concursul organizat de primărie.

Din 19 noiembrie 1906 a început demolarea clădirii vechi, iar lucrările la fundaţie au demarat pe 19 martie 1907. Tot din martie 1907 s-a hotărât ca Sztarill Ferenc să fie antreprenorul clădirii, iar în

luna următoare au debutat lucrările pentru ridicarea clădirii.

Pentru a depăşi dificultăţile create de scumpirea materialelor de construcţie, Adorjan Emil a înfiinţat două fabrici de cărămizi, denumite Star şi Vulcan. La construcţia clădirii au fost necesare: 4 milioane de cărămizi, 60 vagoane de ciment, 47 vagoane de fier, 52 vagoane de var, 6 vagoane de piatră şi 26 vagoane de lemn. În noiembrie 1908, hotelul a fost finalizat, având două fațade, două săli de spectacole, cofetărie, cafenea, magazine şi 75 de camere. Elementul care a rămas până astăzi unul dintre cele mai spectaculoase este Pasajul, în prezent o adevărată încântare, datorită luminii care străbate vitraliul, creând o atmosferă de poveste. Acesta a fost construit după celebra galerie Vittorio Emanuele din Milano, având deschideri spre trei străzi, fiind împodobit cu trei vulturi mari.

În perioada interbelică, la parterul edificiului spre Piața Unirii exista o cafenea, numită Coroana. Pe 7 mai 1909 a fost deschisă Sala Mare destinată reuniunilor, care a găzduit de-a lungul timpului numeroase concerte și spectacole. Tot în această clădire funcționa cinematograful Vigado și Urania din luna noiembrie a anului 1909. Primul etaj era alocat Băncii Maghiare, care a devenit după anul 1919, Banca Industria. Partea dinspre strada Vasile Alecsandri era poate cea mai căutată între anii 1908, respectiv 1919, deoarece aici funcționa cabaretul Bonbonniere și într-o sală mai mică era cabaretu Blanc, un bar cu specific american, muzică jazz și separeuri.

Interiorul palatului este ornamentat în stil secession, caracterizat printr-o abundenţă de elemente interioare: plafoane, bolţi, ferestre, uşi, lambriuri, balustrade, pereţi, coloane, sticlă şablată sau vitralii, caracteristice în primul deceniu al veacului nostru, ca expresie a unei sensibilităţi arhitecturale şi concepţii artistice.

Palatul Vulturul Negru este dotat cu un pasaj interior acoperit cu sticlă, element care-l singularizează în contextul arhitecturii secession din România. Sub forma literei Y, Palatul deţine trei căi de acces dominate de câte un vultur, emblema edificiului. Porţiunea de pasaj cu intrare dinspre strada V. Alecsandri şi strada Independenţei are forma unui cioc de vulture.

Pe faţada principală a clădirii, aşezată spre Piaţa Unirii sunt evidenţiate caracteristicile stilului secession şi frumosul turn cu ceas. De remarcat motivele ornamentele insolite, florale si zoomorfe, combinate cu alte stiluri de factura barocă sau rococo, un amestec de elemente care fac din Palatul Vulturul Negru un monument arhitectural deosebit şi unic, expresie a gândirii artistice de la începutul secolului XX, preocupată de descoperirea formelor originale şi inedite de exprimare.

Chestionar Kahoot :

https://create.kahoot.it/share/palatul-vulturul-negru/0e3c4e35-bcf3-4673-9022-5d8114c2018a

Bibliografie:

Paşca Mircea, *Arhitecţi budapestani în Oradea anilor 1900,* Oradea, Editura Primus, 2011
Paşca Mircea, *Palatul Vulturul Negru,* Oradea, Editura Tipo Mc, 2007

ÎNCONDEIATUL OUĂLOR ÎN ȚARA BEIUȘULUI

Prof. Hele Rodica
Prof. Păcuțiu Mariana
Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu” Beiuș/Bihor

Creștinii de mai bine de două mii de ani sărbătoresc Învierea Domnului sau Sfintele Paști. Pentru noi Paștele cuprinde atât patimile, moartea, cât și miracolul Învierii Domnului, de aceea creștinii se pregătesc special pentru marea sărbătoare.

Pe lângă alte pregătiri încondeatul sau împistritul ouălor ocupă un loc aparte, în satele din zona Beiușului și astfel și în satul Albești (comuna Răbăgani) de unde provin eu și vechimea acestei tradiții se pierde în negura vremii și este transmis din generație în generație. Încondeatul ouălor începe în unele sate în Miercurea Mare, din Săptămâna Patimilor, în altele Joia, iar la noi în sat se face în Vinerea Mare

În vechime în zilele de luni şi marţi, se adunau plantele necesare colorării ouălor şi se preparau coloranţii vegetali, după tradiţie. Pentru obţinerea culorii maro-roşcat şi galben se fierbeau coji de ceapă roşie sau albă şi scoarţă de măr pădureţ. Culoarea verde se obţinea din spanac fiert sau frunze de nuc, iar culoarea galbenă se obţinea din flori de gălbenele. Amestecând colorantul verde cu galben se obţinea un albastru vineţiu, iar din sfecla roşie se preparau culorile roz şi violet.

Copil fiind îmi aduc bine aminte că aveam o vecină, Florița Flâchi, îi spunea în sat, care încondeia ouăle de Paști pentru toți vecinii, dar și pentru prieteni și cunoscuți. Încondeia cu ceară, diverse modele, de pe la noi, cum ar fi crucea, prescura, grebla, bradul. Singură își confecționa bizarca(condeiul), dintr- o nuia, de grosimea degetului și arăta ca un creion. Îl crăpa la un capăt și punea un mic tub, pe care îl confecționa dintr-un capac de la sticla de ulei și îl lega cu un fir de ață mai rezistent, pentru a nu se rupe. Ceara o punea într-o cutie mai mică de conservă, pe care o punea pe foc, ca să se topească ceara. Apoi ouăle erau puse în vopsea pentru culoare. La fel făceau pe atunci multe femei din sat.

În zilele noastre spre marea mea bucurie obiceiul se păstrează, dar sunt mai puține femei care încondează ouăle de Paști și totuși mai sunt, doar că vopseaua naturală a fost înlocuită cu cea din comerț, cu excepția culorii obținută din cojile de ceapă, care este folosită foarte mult și în timpurile noastre. Și mie îmi place foarte mult să folosesc aceste coji, pentru că vopselele din comerț fiind chimice pătrund prin coaja de ou și colorează albușul.

La noi este obiceiul ca în Noaptea de Înviere, creștinii să ducă câte un ou la biserică, ca simbol al morții și învierii. Membrii familie când se întoarc de la biserică ciocnesc ouă, spunându-și unii altora: „Hristos a înviat”și răspunzând cu: „Adevărat a înviat”.

Obiceiul încondeiatului sau împistritului se păstrează și în alte sate din zona Beiușului, dar cu totul aparte se păstrează în satul Drogoteni, din comuna Remetea. De douăzeci de ani în Drogoteni, nu numai se păstrează, ci se și promovează această tradiție, printr-un festival unic în Bihor, ce are loc în fiecare an, în Vinerea Mare, numit Festivalul „Oul de Paște”. Aici, sătenii, de la mic la mare, remarcându-se prin talent şi pricepere, cu chişiţa (condeiul) în mână, transformă fragilele ouă în adevărate opere de artă, eterne valori tradiţionale ale bihorenilor.

Am participat cu copiii, la acest festival și am fost încântată de pricepera, cu care femeile din sat, dar și copiii „ împodobesc” ouăle.

Sper ca acest obicei străvechi, plin de încărcătură emoțională și de-o frumusețe aparte să se păstreze și pe mai departe, ca generațiile care vor veni, să nu-și uite rădăcinile, obiceiurile și să păstreze credința în Dumnzeu așa cum le-a fost transmisă, de înaintașii lor.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/incondeiatul-oualor-in-tara-beiusului-prof-hele-rodica-si-palcutiu-mariana/7c7ef20e-017f-40a2-98ca-3fcc1ee9c888

PEȘTERA VÂNTULUI, ȘUNCUIUȘ, BIHOR

Horga Adela, Grădinița Nr. 28, Oradea, Bihor

Peștera Vântului este cea mai mare peșteră din România, având o lungime de aproximativ 50 km. Se află în partea nordică a Munților Pădurea Craiului, în vecinătatea localității Șuncuiuș, Bihor, aparținând bazinului Crișului Repede.

Situată la o distanță de 50 km de Oradea, accesul se poate face fie pe drumul DJ764C, 11 Km de la DN1 (E60), fie pe calea ferată (stația CFR Șuncuiuș).

Intrarea naturală în Peștera Vântului este situată la 2 Km SE de localitatea Șuncuiuș, deasupra izvorului din Poiana Frânturii. Galeria de acces, fiind foarte strâmtă și greu accesibilă, a fost blocată, deschizându-se o intrare artificială la câțiva metri distanță, la nivelul activului.

În cadrul unui proiect Phare, Clubul Speologilor Amatori (Cluj) a deschis oficial în anul 2003 un traseu turistic în peșteră, cu o lungime de 730 m. Vizitarea se poate face numai cu acordul Centrului de Speologie și în prezența membrilor acestuia, dacă există grupuri de minim 7 persoane, pe baza unei planificări prealabile.

Peștera Vântului, datorită lungimii ei și a galeriilor, și-a dobândit renumele de ”labirint subteran al României”, iar la intrare se formează permanent un curent de aer foarte puternic, ajungând până la 50 km/oră. Aerarea se face din cauza diferenței de temperatură dintre interiorul peșterii și exterior, aceasta având un volum foarte mare, se pune în mișcare o cantitate mare de aer printr-o galerie destul de îngustă.

Peștera a fost descoperită de ing. Bagameri Bela în 1957 și explorată pe 500 m lungime. Au urmat ani de explorări și expediții de anvergură.

În anul 1972 se lucrează în subteran timp de 8 zile pentru realizarea unui documentar de către TVR, iar în anul 1978 apare albumul foto celebru ”Peștera Vântului”, semnat de dr. Dan Coman și Valentin Crăciun.

Accesul în peșteră se face la cel mai jos nivel, unde debitul de apă iese la suprafață.

În cele 50 Km de galerii se găsesc aproape toate formele endocarstice cunoscute. De asemenea, sunt trei etaje distincte formate din galerii, săli, puțuri și hornuri de dimensiuni și forme diferite, cu toate tipurile de speleoteme: stalactite, stalagmite, coloane, draperii, coralite, scurgeri parietale, cristale, gips. Se evidențiază Labirintul Racoviță, cel mai încurcat sector de peșteră din țară și Galeria Hipodrom, ca o galerie de metrou.

Galeriile s-au format pe patru nivele, cel inferior este activ, prin acțiunea modelatoare a pârâului subteran; celelalte trei nivele superioare sunt fosile. Galeriile principale sunt: Galeria Activă, Etajul I, Etajul II, Galeria Albă, Galeria Roșie, Galeria cu Lacuri. Dintre galeriile laterale amintim: Galeria 7

Noiembrie, Galeria 1 Mai, Galeria Moravek, Galeria Mikulaș etc. Sălile sunt impresionante: Sala Titanilor, Sala Mare, Amfiteatrul, Sala Neagră, Sala Ascunsă. Puțurile aflate în peșteră sunt de origine mixtă și fac legătura între cele patru nivele de dezvoltare. Cele mai importante sunt: Puțul Greu, Puțul Bukki, Puțul Bagameri, Casa Scărilor.

În galeriile 1 Mai și Galeria Neagră pot fi escaladați pereți verticali de 10-12 m.

Specificitatea Peșterii Vântului este dată și de meandrele care ajung în unele locuri și la 25-30 m înălțime, oferind o imagine impozantă.

Peștera se dezvoltă continuu într-un complex de calcare triasice, organogene, formate cu aproximativ 200 milioane de ani în urmă.

Situată la o altitudine medie de 350 m, peștera are o temperatură medie anuală de 11,8 °C.

Există aici o mare diversitate de nevertebrate: paianjeni, miriapode, melci, precum și colonii de lilieci.

Link chestionar online: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeM7MByCg_v1E2Afo-OKcg-vhV6BW17AvvYfedeHANAdqEDRg/viewform

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/pestera-vantului-suncuius-bihor/50714086-d7e0-4b0f-b4c8-c2c188668c30

- Bleahu Marcian, **Peșteri din România**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976
- Orghidan T., Negrea Ștefan, **Peșteri din România. Ghid turistic**, București, Editura Sport-Turism, 1984
- Bleahu Marcian, **Cuceritorii intunericului**, Bucuresti, Editura Sport-Turism, 1976
- Bleahu Marcian, Povara Ioan, **Catalogul peșterilor din România**, Bucuresti, Consiliul Național de Educație Fizica și Sport, 1976
- Goran Cristian, **Catalogul sistematic al peșterilor din România**, București, Consiliul Național de Educație Fizică și Sport, 1976
- www.ro.wikipedia.org
- www.montaniarzi.ro
- www.proalpin.ro
- www.adevarul.ro

PARTEA BIHORULUI MAI PUȚIN CUNOSCUTĂ CE MAI VIZITĂM ÎN BIHOR ?

Samuil Ioana-Flavia
GPP nr.34 Oradea, Bihor

Bihorul are încă multe obiective mai puțin cunoscute și mediatizate care ar trebui valorificate la adevărata lor valoare, care ar aduce, prin turiștii care le pot vizita și un real beneficiu la economia locală, dar mai ales ar pune județul Bihor mai bine pe harta lumii. Dacă la nivel national dar și internațional s-a auzit și se știe de stațiuni precum: Stâna de Vale, Arieșeni, Băile Felix, oriobiective turistice precum Groapa Ruginoasa, Peștera Ursilor, Padiș, etc. cred că ar fi cazul să promovăm și altele. Din păcate noi

ca țară nu știm să ne vindem correct și de aceea rămân multe obiective și mândrii locale necunoscute publicului larg.

Am să le iau și am să le descriu puțin pe fiecare în funcție de zona din județ. Și am să încep cu localitatea natală, și anume a orașului Beiuș, fiind și unul dintre cele mai vechi din județ. Acesta se află în zona numită Depresiunea sau Țara Beiușului, o zonă înconjurată de cunoscuții munți Apuseni, Codru Moma, Masivul Vlădeasa și Pădurea Craiului. Este situat în sud-estul județului Bihor la 62 km de Oradea, la poalele Munților Apuseni, în Crișana. Se află pe unul din principalele culoare de circulație rutieră și de dezvoltare la nivel județean, fiind străbătut de DN 76 care face parte din E 79. Este așezat pe malul drept al Crișului Negru, fiind străbătut de Valea Nimăiești (afluent al acestuia), care împarte orașul în două părți. Râu care are un frumos Defileu în zona satelor Șoimi-Borzunde de asemenea se pot vizita diferite ruine rămase de pe vremea războiului sau platoul carstic existent. Printre cele ma icunoscute clădiri istorice din oraș am să enumăr doar două, și anume Colegiul Național „Samuil Vulcan" care este fondat încă din 1828 și Liceul Pedagogic „Nicolae Bolcaș" ce funcționează ca și școală din anul 1922. Ambele sunt considerate monumente istorice emblematice și merită vizitate.

Venind încoace spre Oradea, dar dinspre Cluj pe DN 1/E60 avem defileul unui alt râu, și anume cel al Crișului Repede ce străbate și reședința de județ. De unde izvorăște crișul și de-a lungul defileului său o adevărată rezervație naturală plină de peșteri și văi regăsim în M-ții Pădurea Craiului, dintre care amintim: Peștera și Cascada Vadu Crișului, Valea Iadului, Izbucul Izbândiș (care este cel mai adânc din țară), Casa Zmeilor, Piatra Bulzului, Cheile Galbenei, etc. toate renumite local pentru formațiunile aproape unice în țară și nu numai.

Mergând mai departe, amintim de Mănăstirea Izbuc, Parcul Natural de la Cefa, Cascada Bohodei (situată în M-ții Bihor, pe valea Aleului, având o înălțime de 80 m, fiind cea mai mare din Munții Apuseni și este considerată una dintre cele mai frumoase cascade din România). Pe lângă acestea în Bihor mai avem și două lacuri foarte fascinante dar la fel de puțin cunoscute, și anume Lacul Leșu și Lacul Vida, dar și multe altele. Râuri pe care se poate face inclusiv rafting, munți care se pot escalada sau de pe care se poate sări cu parapanta, toate acestea oferite de județul nostru.

La Oradea, în schimb puțini știu că sunt multe monumente mai puțin cunoscute ce se pot vizita. Dintre acestea amintim: Cetatea Oradiei, **Sinagoga Sion (**cea mai mare sinagogă neologă din România și a 3-a sinagogă după mărime din Europa), Piața Unirii care este și centrul istoric ce cuprinde numeroase clădiri vechi, renovate printre care și cunoscutul Palat Vulturul Negru, Turnul Primăriei ce oferă o belvedere spectaculoasă întregului oraș, **Complexul Baroc și Catedrala Romano-Catolică (**cea mai mare biserică barocă din țară, dar și din sud-estul Europei)**, Casa Darvas La Roche (**reprezentativă stilului art nouveau, construcția fiind inspirată din arta vieneză), Aquapark-ul Nymphaea (unul dintre cele mai mari parcuri din această regiune a Europei) și nu în ultimul rând **Dealul Ciuperca ce oferă o vedere panoramică asupra Oradei (**este cel mai înalt punct din oraș și locul de unde îl poți vedea în toată splendoarea lui)**.**

Așadar vedem că județul Bihor oferă multe activități de recreere sau culturale în funcție de dorințele fiecăruia și ar fi păcat să nu fie cunoscute și la nivel international. *Bihor not Dior!*

"Ne mai rămâne datoria de a respecta aceste meleaguri la orice pas, să le păstrăm curate și intacte pentru generațiile care vin și pentru noi cei de acum pentru că în Natură „Turistul vine să-și bucure ochii; gânditorul găsește o carte imensă unde fiecare stânca este o scrisoare, unde fiecare lac este o frază, unde fiecare sat este un accent și de unde iese un fum de amintiri de mii de ani vechime". (VictorHugo)

so…Visit BIHOR

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/ce-mai-vizitam-in-bihor/12690e78-40df-4ff0-a75c-5ae92eeb3f5a

Bibliografie:

1. Hădăreanu, Gavril &Cuc, S.I., *85 de ani de învățământ pedagogic în Beiuș: 1922-2007*, Deva, Ed. Emia, 2007;
2. http://www.bihorinimagini.ro
3. https://wandered-by-apuseni-romania.weebly.com
   https://aventurescu.ro/10-locuri-pe-care-sa-nu-le-ratezi-in-oradea/

SERBAREA ȘCOLARĂ–MIJLOC DE EDUCAȚIE ESTETICĂ

Prof. Samartean Maria Liliana
Grădinița cu PN Jelna
Școala Gimnazială Budacu de Jos
Bistrița –Năsăud

Dezvoltarea armonioasă a omului nu poate face abstracţie de influenţa cu larg ecou pe care o poate avea fenomenul artistic. Ţinând seama de artă ca factor de educaţie se pune problema organizării conştiente, dirijate a influenţelor ei.

Nu trebuie neglijat o clipă adevărul că pentru copil arta înseamnă mijloc de exprimare, un mijloc de manifestare şi exteriorizare a lumii sale interioare, a tendinţelor şi aspiraţiilor sale. Pentru a folosi arta ca mijloc de educaţie, ea trebuie să prezinte un scop al educaţiei.

Apropiindu-se de artă, copilul rămâne ceea ce el este prin vârstă, schimbându-i-se dominantele activităţii de cunoaştere şi în aceeaşi măsură mijloacele de expresie, „*ecoul*“ acestora în lumea sa interioară şi capacitatea de recepţie şi trăire.[1]

Opera de artă este un mijloc specific de a comunica oamenilor gândurile şi ideile pe care le nutreşte artistul. Acesta, la rândul său trebuie să aibă o sensibilitate capabilă de o puternică reacţie semnificativă faţă de realitatea pentru care vibrează, în aşa fel încât să pună în vibraţie şi sensibilitatea celui care receptează opera de artă.

„*Ceea ce e important în artă e să vibrezi tu însuţi şi să-i faci şi pe alţii să vibreze*“ spunea George Enescu. Ideile şi faptele comunicate prin artă capătă viaţă tocmai datorită faptului că imaginile artistice trezesc anumite reprezentări vii, cu puternic caracter emoţional, care îmbogăţesc viaţa sufletească a spectatorului.

Iată de ce arta în general şi muzica în special nu trebuie să se adreseze numai celor dotaţi, ci tuturor copiilor.

Procesul educaţiei artistice trebuie înţeles ca o activitate ditijată, continuă, sistematică, începută de timpuriu. Receptivitatea şi sensibiulitatea copilului pentru frumos se cere cultivată cu răbdare şi pricepere pentru a deveni o însuşire fundamentală şi statornică a personalităţii fiecăruia.

Educaţia artistică în grădiniţă se înfăptuieşte, în general, prin grupa domeniilor experienţiale care au greutatea specifică în domeniul estetic şi anume: domeniul estetic şi creativ (activitatea muzicală, activitatea artistico-plastică), domeniul limbă şi comunicare (educarea limbajului), domeniul psiho-motric (educaţie fizică).

Prezenţa acestor activităţi artistice în noul curriculum constituie o necesitate nu numai pentru dezvoltarea capacităţii copiilor de a înţelege arta respectivă sau pentru a le satisface afectivitatea faţă de o anumită artă, ci este, în acelaşi timp un act de cultură şi o cerinţă imperioasă pentru dezvoltarea armonioasă a întregii noastre structuri psihice. O astfel de dezvoltare trebuie să ne preocupe acum, când ştiinţa şi tehnica ne solicită un efort extrem de intens, atât în perioada preşcolară cât şi în activităţile ulterioare grădiniţei, efort ce se cere a fi compensat prin preocupări variate în care se includ şi cele de natură estetică.

Finalitatea educaţiei artistice la nivelul ciclului primar o reprezintă organizarea unor şezători literare, spectacole de poezie şi teatru pentru copii, a unor serbări şcolare, a unor dansuri populare şi moderne, deschiderea expoziţiilor de desene, picturi, colaje, modelaje. Participarea la astfel de manifestări îi dă copilului sentimentul că e un mic artist.

Educaţia artistică făcută pe fondul unei pregătiri de cultură generală trebuie să îmbrăţişeze toate genurile de artă. Am să încerc în continuare să fac o prezentare a formelor de concretizare a educaţiei artistice.

Literatura ocupă un loc împortant în procesul educativ prin conţinutul interesant de idei şi sentimente (mesajul artistic), prin personaje, prin forma de expresie (limbajul artistic), preşcolarii manifestă un interes deosebit pentru lumea basmelor, a poveştilor. Le ascultă cu plăcere când sunt spuse de educatoare sau de alte persoane şi sunt adesea nerăbdători să le spună ei înşişi, să corecteze pe povestitor dacă a uitat ceva, sau chiar să adauge de la ei, inventând noi versiuni. Pun atâta suflet în redarea persoanjelor pe care le îndrâgesc, folosesc mimica şi gestica adecvate devenind involuntar mici actori.

Alegând textele şi poeziile accesibile vârstei copiilor, educatoarea le dezvoltă receptivitatea faţă de expresivitatea şi frumuseţea limbii, priceperea de a se exprima în mod corect, plastic şi viu. Organizarea unor şezători, a unor serbări şcolare, vizionarea unor piese de teatru, constituie instrumente

de formare artistică a copiilor, dezvoltând totodată dorinţa şi străduinţa de a compune mici povestiri, sau alte încercări literare.

Artele plastice contribuie în mod deosebit la educaţia artistică şi estetică a copiilor, formând şi dezvoltând spiritul de observaţie, atenţia, reprezentările spaţiale, imaginaţia creatoare, interesul şi plăcerea de a desena, de a colora, de a modela şi de a aranja, după cerinţele frumosului, obiectele din jur.

Ori de câte ori are la îndemână o cretă sau un creion, copilul este tentat să „*mâzgălească*“ ceva, de multe ori fără să ştie ce anume, numai din plăcerea de a se exprima pe această cale. El îşi exprimă gândurile şi sentimentele prin desen, prin pictură, prin modelarea diferitelor obiecte.

Aici, grădiniţa, instituţiile cultural-artistice, mass-media, monumentele şi clădirile care prezintă interes sub raport artistic, străzile, parcurile, întregul mediu ambiant oferă copiilor de azi nenumărate surse de inspiraţie, de imaginaţie.

În această primă fază de formare a micului artist plastic, rolul educatorului este acela de a-l familiariza pe copil cu „*instrumentele*“ necesare cu elementele de limbaj plastic, cu metode de lucru, cu alfabetul culorilor, cu modalităţi de exprimare.

Exerciţiile, începând cu cele de reproducere a unui model şi care lasă loc tot mai mare celor de creaţie, trebuie să constituie metoda de bază, deoarece corespunde scopului educaţiei artistice: dezvoltarea atitudinii şi creativităţii estetice.

Se impune a lăsa copilului deplină libertate de exprimare, educatoarea stimulând şi sugerând şi mai puţin inpunând.

Desenul spontan exprimă personalitatea copilului, interesele, preferinţele lui.

Munca şi talentul copiilor pot fi răsplătite prin expunerea lucrărilor sau prin participarea la concursuri organizate la nivelul grădiniţei, al oraşului, sau la nivel naţional.

Chestionar Kahoot:

https://create.kahoot.it/share/serbarea-mijloc-de-educatie-estetica/adadd334-a6ff-4d45-b4ed-f009535a3dc6

Bibliografie:

Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, Lespezeanu Monica, *Tradiţional şi modern în învăţământul şcolar – o metodică a activităţilor instructiv-educastive*, Bucureşti, Editura Omfal Esenţial, 2007

❁❁❁

BISERICA SFÂNTUL NICOLAE DOMNESC DOROHOI

Ciocan Ramona Mariana,
Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuţă”,
Şendriceni, Botoşani

Un lăcaș de cult ortodox, Biserica Sfântul Nicolae Domnesc din Dorohoi, a fost construit în anul 1495 în localitatea Dorohoi, din județul Botoșani. Edificiul se află pe Strada Ștefan cel Mare, nr. 61 și ctitorul acestuia a fost voievodul Ștefan cel Mare.

Ansamblul Bisericii Domnești figurează pe Lista monumentelor istorice din județul Botoșani, având codul de clasificare BT-II-a-A-01984 și cuprinde următoarele două obiective:

• Biserica Sf. Nicolae - datând din 1495 și având codul BT-II-m-A-01984.01 (RAN: 36015.13.01) și

• Turnul clopotniță - datând din sec. al XVIII-lea și având codul BT-II-m-A-01984.02 (RAN: 36015.13.02).

În Repertoriul Arheologic Național monumentul apare cu codul 36015.13.

Domn al Moldovei între 1457-1504, în anul 1495, Ștefan cel Mare ctitorește la Dorohoi o biserică cu hramul *Sfântul Ierarh Nicolae*. Lăcașul este sfințit la data de 18 octombrie 1495.

Biserica Sfântul Nicolae Domnesc reprezintă, în prezent, cel mai vechi monument istoric din zona municipiului Dorohoi și principalul obiectiv turistic pentru vizitatorii din țară și din străinătate. Restaurat de câteva ori în perioada 1896-1921, edificiul își păstrează în întregime formele originale și zidurile inițiale, înfățișându-se ca un monument bogat decorat. Se încadrează în stilul arhitectonic tradițional moldovenesc.

Monumentul are plan triconc (formă de cruce), acoperiș fragmentat și turlă pe pronaos, având supralărgit pronaosul față de naos. Construit din gresie cenușie, ușor cioplită, are colțurile și contraforturile din piatră de talie. Turla se sprijină pe o bază dublă, prima este octogonală, iar a doua stelată, cu opt vârfuri. Discurile sunt ornamentate cu motive fantastice din fiziolog, motive geometrice și stema țării și sunt smălțuite și colorate în nuanțe de galben și verde.

Intrarea în biserică se face printr-un portal în formă de arc frânt cu muluri cilindrice și uniforme ce pornesc de pe mici baze diferit ornate. Firida destinată icoanei hramului se găsește deasupra ușii. În timpul lucrărilor de restaurare efectuate asupra monumentului s-a descoperit faptul că ușa a fost pe partea vestică a construcției, fiind mutată mai apoi în locul în care se află în prezent.

Interiorul bisericii se compune din naos, pronaos și altar. Un perete prevăzut cu o ușă îngustă de la care chenarul a dispărut desparte pronaosul de naos. Biserica Sfântul Nicolae Domnesc din Dorohoi este singura biserică dintre ctitoriile orășenești la care se mai păstrează zidul dintre naos și pronaos. Pronaosul este boltit cu o calotă sferică sprijinită pe patru arcuri, două longitudinale și două mai late, transversale. La cele două extremități ale absidei altarului se găsesc diaconiconul și proscomidiarul săpate în zid, ambele prevăzute cu câte o fereastră orientată spre răsărit. Pictura mai deține unele fresce de o excepțională valoare artistică, fiind atribuită fie epocii lui Ștefan cel Mare, fie celei a lui Petru Rareș.

Voievodul Ștefan, Doamna Maria, Bogdan, Ștefan cel Tânăr și fratele său Petru sunt reprezentați în pictura naosului. Tabloul votiv este prelungit și pe peretele sudic, Biserica Domnească din Dorohoi fiind singurul monument unde se întâlnește acest lucru. Iisus este pictat pe acest perete și nu pe cel vestic, ca de obicei, iar ctitorul cu familia sa se află pe peretele vestic având privirile îndreptate de la dreapta la stânga. Clopotnița actuală, din cărămidă, a fost construită în 1871, iar catapeteasma a fost refăcută în anul 1795. Terenul din jurul bisericii a servit ca cimitir până în 1890. Cu prilejul aniversării a 400 de ani de la sfințire (1894) și comemorării a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare (1904), biserica a fost renovată total, lucrările presupunând acoperirea cu tablă a edificiului, repararea zidăriei, spălarea picturii etc. Pentru obținerea fondurilor necesare au intervenit V. A. Urechia, D. Sturdza și Iosif Naniescu (mitropolitul Moldovei).

În toamna anului 2003 s-au început lucrările de restaurare a Bisericii Sfantului Nicolae: s-a consolidat turla și partea superioară a bisericii, s-a finalizat refacerea structurii lemnoase a acoperișului și s-a învelit cu tablă de cupru, s-au refăcut tencuielile exterioare și s-a consolidat temelia, iar în interior s-a pavat cu caramidă de epocă, s-a refăcut soclul bisericii și canalele de ventilație.

În *prezent, Biserica Sfântul Nicolae* Domnesc reprezintă cel mai vechi monument istoric din zona municipiului *Dorohoi* și principalul obiectiv turistic al orașului.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/1NogHJ4noM6xycBjlIcdLDHBIXMQBZqBfBr9HRTXg6-0/edit

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:

1. Bădără, Dan, Caproșu, Ioan, *Iașii vechilor zidiri. Până la 1821*. Ediţia a II-a revăzută, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2007

2.

Curnschi, Gheorghe, *Monumentele de arhitectură din Iași*, București, Editura Meridiane, 1967
3. Mănucă, Mihai (preot), *Cele trei altare ale bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Iași*, Editura Mitropolia Moldovei și Sucevei, XLV, nr. 7-9, iulie- septembrie 1969
4. https://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/biserica-sfantul-nicolae-dorohoi-142241.html
5. http://www.monumenteiasi.ro/monument_de_arhitectura.php?id=304

CIMITIRUL EVREIESC DIN ŞTEFĂNEŞTI/BOTOŞANI

Prof. Funduianu Mihaela
Liceul „Ştefan D. Luchian" Ştefăneşti, jud. Botoşani

Cel mai important centru religios din Europa al evreilor ultra-ortodocşi este oraşul Ştefăneşti, din judeţul Botoşani. Sute de aderenţi ai cultului din toată lumea vin anual în pelerinaj la cimitirul evreiesc din Ştefăneşti, la mormântul unui rabin sfânt. Ştefăneştiul este un orăşel situat la graniţa de nord a României, la 50 de kilometri de municipiul Botoşani. Este o zonă ruralizată, dar plină de ruinele târgului de altădată.

Dacă pentru români Ştefăneştiul este doar un orăşel sărac din nordul Moldovei, pentru întreaga lume iudaică, dar mai ales pentru evreii ultra-ortodocşi din facţiunea hasidică, este cel mai important loc din Europa, le este centru spiritual şi punct de referinţă al credinţei. Motivul îl reprezintă un mormânt aflat în uriaşul cimitir evreiesc din coasta oraşului, cel al rabinului Avrohom Mattisyohu Friedman, supranumit „der Molech“ (Îngerul). În fiecare an, la sfârşitul lunii noiembrie dintr-un uriaş autocar coboară zeci de rabini şi credincioşi evrei din facţiunea hasidică. Vin din toată lumea, doar pentru un singur lucru: binecuvântarea lui „der Molech“.Vin rabini, dar şi evrei simpli care caută binecuvântarea şi aşteaptă înfăptuirea unui miracol din partea rabinului Friedman, despre care pelerinii cred/spun că poate înfăptui minuni. A trăit între 1847 şi 1933 şi este considerat un părinte al hasidicilor. „Este unul dintre cei mai mari rabini din toate timpurile. Încă din timpul vieţii, toată lumea care avea probleme, şi evrei, şi creştini, ceea ce era un lucru rar, veneau la rabin să ceară binecuvântare pentru că era înţelept şi vedea lucrurile aşa cum erau Este considerat un sfânt iar locul unde a trăit el şi a fost înmormântat este automat un loc de pelerinaj şi unul dintre centrele noastre religioase“, a explicat Eli Klein,un evreu din Israel,într-un interviu acordat ziarului„Adevărul" Botoşani în anul 2015. Pelerinii se strecoară tăcuţi pe aleeile dintre morminte, unii caută din priviri numele înaintaşilor lor , apoi toţi se opresc în faţa unei căsuţe bine îngrijite, pe care se află portretul unui rabin din alte timpuri. Majoritatea încep să se roage şi ating cu pioşenie sticla prin care se vede chipul lui „der Molech“. Din 1933, în această căsuţă odihneşte sfântul hasidic de la Ştefăneşti, cel pentru care evreii ultra-ortodocşi bat mii de kilometri. „În momentul în care ajung acolo primesc o putere greu de explicat. Văd lumea altfel şi parcă toată înţelepciunea şi bunătatea rabinului se revarsă asupra noastră. Toată lumea îşi deschide sufletul şi se bucură. Este un loc unic şi binecuvântat“, a declarant evreiul Eli. După ce cântă, citesc din cărţile sfinte şi se roagă, hasidicii lasă bileţele multicolore la mormântul rabinului. Rabinul din Ştefăneşti este căutat fiind renumit pentru minunile pe care le face chiar şi după moarte. Tânărul Avrohom s-a dovedit a fi un adevărat lider religios încă din tinereţe. Prin înţelepciunea sa, a ajuns renumit în toată România şi Europa de est, fiind consultat de oameni de toate religiile, care veneau la casa sa din Ştefăneşti şi discutau pe diferite teme, cerându-i sfatul. Membrii comunităţii evreieşti spun că doar prin prezenţa sa emana linişte şi bună-dispoziţie. A murit în 1933 şi a fost înmormântat în capela din cimitirul evreiesc de la Ştefăneşti. După 36 de ani a fost exhumat, rămăşiţele sale au fost luate şi duse în Israel, la Ghivat Haim. Cu toate acestea capela în care a odihnit trupul lui Avrohom timp de 36 de ani este considerată loc sfânt, iar mii de evrei, în special hasidici, caută mângâiere aici şi în zilele noastre.

Chestionar Kahoot:

https://create.kahoot.it/share/cimitirul-evreiesc-stefanesti/fa4a71c3-0b8c-4daa-962d-5e721346dcec

TRADIȚII DE ANUL NOU ÎN MOLDOVA DE NORD

Gorescu Carmen, Năpîrcă Felicia,
Liceul Teoretic„ Doctor Mihai Ciucă”Săveni, jud. Botoșani

Anul Nou este considerat perioada de trecere dintr-un an în altul, deci cuprinde ultima zi a unui an și prima zi a anului următor, fiecare cu diferite proceduri de urmat pentru a avea un an prosper. După ce are loc slujba prin care ne arătăm recunoștința în ajun, moldovenii își pregătesc copii pentru a merge cu „Uratul”. Acest obicei datează de pe vremea când Anul Nou era la începutul primăverii, când sătenii ieșeau toți odată cu plugurile, iar gospodinele „sfințeau” plugurile, pentru ca recolta să fie bogată. Din acest motiv, atunci se spunea că se merge cu „Plugușorul”. Se pare că obiceiul ar fi apărut în Moldova, unde terenul era favorabil pentru desfășurarea și păstrarea unor ritualuri arhaice. Odată cu mutarea primei zile a anului pe 1 ianuarie, recitarea „Plugușorului” a rămas doar o urare spusă la ușile oamenilor. Încântați și nerăbdători, copiii învață cât mai devreme urătura, iar în ajunul noului an aceștia merg din ușă în ușă, împreună cu prietenii lor, recitând cât mai puternic, pentru a întrece sunetul clopoțeilor, care sună pe tot parcursul urăturii. Oamenii, care doresc, își deschid ușile și ascultă cu drag colindătorii, apoi îi răsplătesc cu bani, fructe, colaci sau dulciuri.

Când copiii au rămas satisfăcuți de câștigurile acumulate la urat, se îndreaptă spre casă, unde se reunesc cu restul familiei și prietenilor. A venit timpul! Din toate părțile ies benzile parcă în extaz, mărșăluind spre centrul orașului, anunțând că e timpul spectacolului. Deși soarele se ascunde parcă după norii supărați, iar străzile sunt învelite cu pătura rece pe care o numim zăpadă, cu toți ies într-un suflet din case ispitiți de muzica fanfarei, strigătele urșilor și fluieratul căluților.

Mai întâi de toate, tinerii mascați creează un adevărat spectacol prin care se urmărește ironizarea unor statute sociale considerate superioare dintotdeauna (doctori, preoți), a unor aspecte negative ale

societății sau a unor ființe mitologice. Satirizarea cu rol moralizator este creată astfel încât să stârnească râsul spectatorilor, dar și interesul acestora prin costumarea cât mai colorată și purtarea unor măști cât mai creative și ridicole.

Urmează dansul căluților! La comanda căpitanului ceata de căluți își începe jocul plin de viață, astfel derulându-se o scenetă ce interpretează un atac cavaleresc semnificativ din istoria țării noastre. Jocul căluților încearcă a inspira vitejia celor ce luptă pentru țara lor. În acest scop jocul este realizat cât mai dinamic și caii dețin întotdeauna tricolorul României printre decorațiunile lor. Cei care îndeplinesc rolul cailor se îmbracă complet în alb, reprezentând pacea de la finalul scenetei, însuflețit de detalii roșii. Capul calului este confecționat din lemn și îmbrăcat în pânză albă, fiind ornat cu panglici colorate, clopoței ciucuri de lână și alte ornamente strălucitoare pentru a atrage atenția privitorilor. Legendele spun că, în credințele străbune, calul avea un rol apărător față de duhurile rele, de aceea este folosit în ritualurile ce au loc de Revelion.

În urma „atacului" cavaleresc , începe ritualul regenerării realizat de alți tineri cu măști zoomorfe, întruchipând căprițele. Capul caprei este confecționat din lemn, având partea inferioară mobilă și agățată de o sfoară pentru ca feciorii să o poată mișca. Caprele personificate dansează pentru a simboliza consumarea energiei vitale, apoi au parte de o moarte teatrală violentă, prin lovire sau împușcare, și cad la pământ. Resuscitarea acestora simbolizează continuitatea vieții, pe când readucerea la viață în urmă căreia acestea joacă atât de înfocate, încât parcă sunt de nestăpânit, semnifică triumful binelui asupra răului, precum și a vieții asupra morții.

Spre deosebire de celelalte datini menționate anterior, care sunt practicate și în celelalte regiuni ale României, Moldova și-a întocmit propriul obicei la fel de atrăgător ca toate celelalte: Jocul Ursului. O bandă moldovenească conține de obicei cel puțin un fecior îmbrăcat în urs și împodobit în dreptul urechilor cu ciucuri de lână mari și roșii. Ursul sau ceata de urși este condusă de un ursar, fiind acompaniați și de un alai de personaje. Tobele răsună, iar urșii mormăie și urmează ursarul cu mersul lor legănat și sacadat, lovind puternic pământul cu tălpile pentru a-l fertiliza și purifica. Rostogolirea urșilor, bătutul lor, care rezultă moartea și eventual reînvierea, reprezintă metaforic succesiunea anotimpurilor și implicit moartea și reînvierea naturii. Se presupune că ursul a fost ales pentru a ilustra mitul renașterii naturii fiindcă geto-dacii îl considerau un animal sacru deținător de virtuți protectoare și fertilizatoare.

Cei ce au plecat la casele lor aranjează din nou masa, însă moldovenii au superstiții în privința cinei și, față de restul zilei, felul principal ar trebui să fie pește pentru a avea o trecere lină și ușoară în anul ce urmează. Pe de altă parte, nu se recomandă prezența cărnii de pasăre, aceasta aduce ghinion deoarece obiceiul păsărilor de curte de a scormoni și împrăștia pământul este asociat cu împrăștierea binelui și prosperității din casă. Un alt detaliu important, care trebuie respectat pentru a avea noroc și belșug în noul an, este existența vâscului, strugurilor și/sau smochinelor pe masă.

Din bătrâni se știe că noul calendar nu se agață până anul în curs nu s-a sfârșit deoarece aduce ghinion. Moldovenii au mare grijă să nu facă această greșeală, cât și să nu încalce alte superstiții care interzic plânsul, asociat cu prevestirea unor evenimente triste, împrumutatul banilor, atrăgând sărăcie, sau dormitul la cumpăna dintre ani, ce te va face leneș în următorul.

Sorcova este ultima tradiție ce trebuie îndeplinită de Anul Nou, având loc în dimineața de Sfântul Vasile (prima zi a anului). Copii merg, de data aceasta, doar la vecini și rude pentru a le ura o viață lungă, plină de sănătate și voioșie.

Pentru mine sărbătorile sunt toate la fel, întrucât nu contează unde sunt, ce activități se desfășoară sau cum este vremea afară, ci anturajul în care mă aflu. Mi-am petrecut Anul Nou în fiecare mod menționat anterior și aproape toate au fost fantastice, deoarece mă aflam în preajma prietenilor mei, alături de care mă simt mereu iubită și apreciată. Uneori oamenii aleg o petrecere în defavoarea companiei prietenilor de acasă, pentru ca „gura lumii" să nu-i considere plictisitori. Prioritățile trebuie ordonate cu grijă, pentru că în final amintirile sunt tot ce ai.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/ee673dc3-870a-43e7-87d2-43e6f7405b21
https://docs.google.com/forms/d/1KCAMolK11t9n3V34_0CreWtThYOfVneDKN85cyd7210/ediT

Bibliografie

- „Mică enciclopedie de tradiții românești”, Ion Ghinoiu, Editura Agora, București, 2008 - recenzie
- „Sărbători și obiceiuri românești”, Ion Ghinoiu, Editura Elion, București, 2002 - recenzie
- „Atlasul etnografic român”, Ion Ghinoiu, Editura Academiei și Editura Monitorul Oficial, București, 2003 - recenzie
- „Zile și mituri: calendarul țăranului român 2000”, Ion Ghinoiu, Editura Fundației PRO, București, 1999 - [1]
- Obiceiuri de peste an. Dicționar, prof. Ion Ghinoiu, Ed. Fundației Culturale Roâane, 1997
- Sărbătorile la români, Tudor Pamfile, Editura Saeculum, 2007

❁❁❁

CULTURA ȘI EDIFICIILE CULTURALE ALE MUNICIPIULUI BOTOȘANI

Hrițcu Gabriela Loredana, Hrițcu Cristian

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, jud. Botoșani

Județul Botoșani este cel mai nordic pământ al României, localizat între apele Prutului și ale Siretului, încercat de furtunile istoriei, oglindit în versurile lui Eminescu, cântat de vioara lui Enescu și redat de panelul lui Luchian.

Acest județ este situat în partea de nord-est a țării având ca vecini la nord Ucraina, la est Republica Moldova, la sud județul Iași și la vest județul Suceava. Judetul are 340 de localități din care 2 municipii (Botoșani si Dorohoi), 2 orașe (Darabani și Săveni) si 68 de comune cu 336 de sate.

Reședința județului este municipiul Botoșani şi este situat în sudul acestuia. Reședința județ se înscrie în istoria noastră naţională nu numai cu importante evenimente de profundă semnificație pentru trecutul poporului nostru, ci și cu inestimabila contribuție pe care fiii acestor meleaguri și-au adus-o la patrimoniul culturii naționale și universale.

Transportul în județul Botoșani de bunuri si persoane se face pe calea ferată sau pe drumuri publice. Legătura cu teritoriul Ucrainei se face prin punctele vamale R.C.T.F. de trecere a granitei de la Siret si Racovăț, iar cu Republica Moldova legătura se face prin punctul vamal Stânca-Costești.

Accesul spre Botoşani dinspre judeţele limitrofe se realizează astfel: legătura cu centrele studenţeşti Iaşi şi Suceava se face prin drumul european (DE) 58, iar cu oraşele intrajudeţene, respectiv Dorohoi, Săveni, se face prin drumul naţional (DN) 29.

Municipiul Botoşani este cunoscut pentru o cultură foarte variată și mari personalităţi ale ştiinţei şi culturii, care şi-au înscris numele în patrimoniul cultural românesc şi universal. Dintre aceste mari personalități pot fi nominalizate: Mihai Eminescu, George Enescu, Ștefan Luchian, Nicolae Iorga,

Octav Onicescu.

Principalele edificii culturale din judeţul Botoşani sunt:

- Casa memorială "Mihai Eminescu" - Ipoteşti, (la 8 km de Botoşani), casă în care s-a născut luceafărul poeziei româneşti, genialul Mihai Eminescu), care a dat culturii româneşti si universale o opera de mare valoare artistică;
- Casa memorială "George Enescu" din Liveni, casa natală a marelui compozitor, dirijor, pianist si violonist George Enescu - reface atmosfera primilor ani ai copilăriei acestuia;
- Casa memorială "Nicolae Iorga" - Botoşani, organizată în una din casele în care s-a născut si a copilărit marele istoric Nicolae Iorga;
- Muzeul Memorial " George Enescu" – Dorohoi, care oferă vizitatorului un bogat material documentar enescian (instrumente muzicale, partituri, programe de concert ţinute în ţară si străinătate, fotografii, cărţi, lucrări de artă contemporane si postume, redându-l pe marele muzician român);
- Muzeul memorial "Octav Onicescu", adăposteşte piese de mobilier care au aparţinut matematicianului si filosofului Octav Onicescu, fiind expuse de asemenea manuscrise, scrisori, diplome, cărţi din biblioteca personală, fotografii de familie, decoraţii, redând imaginea unor încăperi intime matematicianului;
- Muzeul judeţean: organizat si deschis publicului din anul 1989, muzeul valorifică cele mai importante elemente ale civilizaţiei rurale a Botoşanilor: principalele ocupaţii (agricultura, creşterea animalelor, vânătoarea, pescuitul, albinăritul), meşteşugurile tradiţionale (torsul, cusutul, cojocăritul, olăritul), costumul popular, datinile si obiceiurile specifice acestei zone.
- Muzeul de Ştiinţe ale Naturii Dorohoi: cuprinde piese naturalizate din toate grupele sistematice: minerale, plante, moluşte, peşti, pasări, mamifere, pasări exotice (din Africa), etc.
- Galeriile de arta "Ştefan Luchian" Botoşani: valorifică patrimoniul artistic botoşănean, (lucrările artiştilor plastici Ştefan Luchian, Octav Bancila,,sculpturile semnate de Iulia Onila etc.);
- alte edificii culturale reprezentative pentru acest municipiu: Teatru de Stat "Mihai Eminescu" Botoşani; Filarmonica de Stat Botoşani; Ansamblul " Rapsozii Botoşanilor"; Inspectoratul pentru Cultură Botoşani; Centrul Vechi Botoşani etc.

Pentru identificarea și cunoașterea potențialului cultural al municipiului Botoșani propunem o cercetare directă, folosind un **chestionar, accesând linkul https://www.survio.com/survey/d/L3I1Q7T8B9F0C5F9U** . Rezultatele acestei cercetări pot fi folosite pentru a valorifica în mod eficient potenţialul cultural de care dispune acest municipiu.

Bibliografie:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Boto%C8%99an
2. Iavorenciuc-Rotariu F., Județul Botoșani-oameni și locuri, ed. Axa, Botoșani, 2002

❁❁❁

COSTUMUL POPULAR DIN ZONA BOTOȘANIULUI

prof. Olariu Mihaela Cătălina
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Dorohoi, Botoșani

Botoșani este un județ în nordul regiunii Moldova din România, ce face parte din regiunea de dezvoltare Nord-Est. La nord județul se învecinează cu Regiunea Cernăuți din Ucraina, la est se învecinează cu raioanele: Briceni, Edineț, Rîșcani și Glodeni din Republica Moldova, la sud cu județul Iași și la vest cu județul Suceava.

Reședința județului este municipiul Botoșani ce prezintă următoarele coordonate geografice:

- $47^0 57'$ latitudine nordică;
- $26^0 23'$ longitudine estică.

Geografic, județul este așezat într-un ținut deluros din nord-vestul câmpiei Moldovei, în zona de contact cu podișul Sucevei. La aproximativ 8 km de oraș, în direcția nord-vest, se află o ramă înaltă de dealuri alcătuită din ramificațiile estice ale podișului Sucevei, de aproximativ 200m, Măgura Ibănești 385 m, dealul Pietriș-Dersca 350 m, dealul Hăpăi 427 m. Rama formată de dealurile menționate prezintă forma unei semilune cu deschiderea spre sud-est, (Covatariu G., 2007).

În partea de est și sud-est, la contactul cu câmpia Moldovei înălțimea dealurilor scade de la nord-vest spre sud-est.

Costumul popular era purtat atât în zilele de lucru, cât și în cele de sărbătoare. Cel pentru femei este compus din: cămașa, catrință, brâu, încălțăminte. Costumul bărbătesc era compus din cămașă, șcioareci și itari.

Portul românesc, deci și costumul popular din zona Botoșaniului se caracterizează prin unitate și continuitate. Unitatea se datorează faptului că materia primă este aceeași, croiul, cromatica, dar și punctele de cusătură.

Materia primă este reprezentată de in, cânepă, bumbac și borangic. Cămașa realizată din bumbac sau cânepă era purtată în zilele de lucru.

În zona Botoșanilor se întâlnesc doua tipuri de cămăși, dupa modul de croială: cămașa dreaptă și cămașa încrețită în jurul gâtului.

Cele două cămăși, dreaptă și încrețită la gât au croi simplu. Cămașa dreapta este croita din trei lați sau foi de pânză și conține puține ornamente care de găsesc de obicei pe mânecă după formula cunoscută: altiță, încreț și râuri. Altița de pe cămășile vechi este îngustă și se găsește pe umăr de cele mai multe ori într-un chenar. Ornamentul altiței este reprezentată de linia orizontală, fiecare rând este clar, motivele sunt aerisite, plasate independent, fiecare cu personalitatea sa. Motivele sunt străvechi,cum ar fi arborele vieții, motivul soarelui, etc. După altiță, urmează încrețul, care reprezintă o porțiune îngustă de 5-8 cm, care inițial avea rolul de a încreți mâneca pentru a da libertate de mișcare brațului, iar începând cu secolul al XIX-lea nu mai are funcție practică, ci doar estetică.

De la încreț, pornesc pe mânecă rânduri care împreună cu altița și încrețul formează ornamentul mânecii. Rândurile sunt așezate pe mânecă oblic și mai rar apar drepte. Acest ornament reprezintă o caracteristică a portului femeiesc moldovenesc. Distanțele sunt bine dozate atât la altiță, cât și la distribuirea rândurilor. În amplasarea acestora este respectat principiul alternanței. Deobicei, apare un rând mai lat, urmat de unul sau două mai înguste. La unele cămăși apar și rânduri de aceeași dimensiune, amplasate paralel pe mânecă.

Ornamentul de pe piepții cămășii sunt simpli și este reprezentat de două râuri înguste plasate unul de o parte și altul de cealaltă partea gurii. Spatele poate fi simplu sau cu două rânduri de ornamente asemănătoare cu cele de pe piept. Gura cămășii este tivită în drugi, nu este ornamentată și se deschide totdeauna în față, marcând mijlocul pieptului, unind cele doua foi de pânză care compun fața, sau despicând un lat de pânză la mijloc. Motivele sunt aceleași pentru mânecă, pentru piepți și spate.

Prin croi si ornamentică, cămășile încrețite la gât, purtate în subzona Dorohoiului, nu se deosebesc prin elemente esențiale de cămășile din Bucovina, deci aria de răspandire a acestei cămăși poate fi extinsă până aici.

Cămaşa bărbătească este dreaptă. Diferenţa dintre cămaşa de lucru şi cămaşa de sărbătoare era făcută de material: cea de lucru era făcută din pânză de cânepă, iar cea de sărbătoare din pânză de cânepă

cu bumbac, pânză de in sau pânză de bumbac. Cămaşa avea un croi simplu, era uşor de confecţionat şi datorită formei drepte era practică la purtat. Într-un cămeşoi intrau 3-4 laţi de pânză. Un lat de pânză se trecea peste umărul din spate, în jurul gâtului se răscroia, iar în faţă se despica gura cămăşii.

Croiala cămăşii se făcea în funcţie de înălţimea persoanei, astfel încât cămaşa să ajungă până sub genunchi. Porţiunea din faţă se numeşte stanul din faţă, iar cea din spate, stanul din spate. Mâneca largă era prinsă la umăr de stanii cămăşii, la subsuoară se intercalau doi clini pentru a se lungi cămaşa şi se introducea pava care permitea mişcarea braţului. Gulerul a apărut mai târziu, sub formă dreaptă, deşi iniţial cămaşa nu a avut guler. Cămaşa era legată la început cu aţă, apoi aţele au fost înlocuite cu nasturi. De obicei, cămaşa purtăreaţă este neornamentată, foile sunt unite prin cusătura practică, în urma acului, iar la mâneci şi la poale are uneori găurele. Cu timpul, s-a observat tendinţa de a se îmbogăţi ornamental cămaşa de sărbătoare cu cheiţe, zăfuşori, stâlpişori, bibiluri, ţuchi şi ozurele.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/costumul-popular-din-zona-botosaniului/81fa589b-9ef7-45a9-a1e1-37b6f87003c4

Bibliografie:

- COVATARU G., *Dorohoiul la peste șase sute de ani*, Editura Tipo-And, Dorohoi, 2007, ISBN 978-973-88537-0- 6, pag 11-13;
- PAVELIUC OLARIU Angel, *Arta populară din zona Botoșanilor, 1980*.

HRUBELE BRĂILEI

Prof. Chiru Argentina,
Prof. Lilof Anca
Colegiul Economic „Ion Ghica” , Brăila

Încă din copilărie m-a fascinat povestea despre hrubele Brăilei auzită de la părinţii unei bune prietene, care locuiau pe malul Dunării, la faleză. Mergeam des la ea în casă, de fapt în holul casei mă opream şi mă uitam cu frică spre dormitoare. Singură n-aş fi avut curaj să trec pragul casei, dincolo de hol, deoarece casa mi se părea şubredă, se mişca din toate încheieturile şi, parcă, mă urmărea cineva tot timpul. Acum, mare fiind, îmi dau seama ca au fost numai fantasme, închipuiri datorate povestirii relatate de către părinţii prietenei mele, la gura sobei. Îmi spuneau că în anul 1948 când abia se căsătoriseră şi au primit moştenire casa de la părinţi, vrând s-o renoveze au dat de o încăpere mare subterană sub una din camere. Luându-şi inima în dinţi au luat o lampa cu gaz şi au coborât în subsol unde au descoperit un gang, sau mai bine zis un tunel ca un culoar mare şi lung, zidit cu cărămidă, boltit. Era o hrubă atât de lată şi înaltă că puteai intra lejer cu o căruţă trasă de doi cai. Au mers de-a lungul hrubei cam vreo doi kilometri şi au dat de mai multe labirinturi, dar, fiindu-le frică să nu se rătăcească, s-au întors. Din acel moment mintea mea a început să conceapă tot felul de scenarii. Îmi imaginam labirinturi întortocheate la o adâncime mare în umedul întuneric al pământului. Am fost imediat, atunci, în anii aceia, să fie prin 1980-1982, la Biblioteca Judeţeană, dar, cu părere de rău, nu prea am găsit scris mare lucru despre hrubele din subsolul Brăilei. Pe toate le dădusem uitării până când, prin anul 2005 a avut loc la Brăila o olimpiadă naţională, la care am fost responsabilă cu plimbarea musafirilor prin oraş. Cu dorinţa de a impresiona elevii şi însoţitorii lor, am studiat împreună cu o colegă, istoria oraşului şi implicit am găsit

material și despre tunelurile subterane ce îmi provocau atâta teamă în copilărie. Aşa am ajuns să explorăm noi la vremea aceea „oraşul de dedesubt" sau „catacombele" Brăilei, cum spun localnicii.

Construcţia celui mai mare sistem defensiv aflat vreodată de-a lungul Dunării a început la momentul stăpânirii Brăilei de către turci. Turcii au profitat de malul înalt al Brăilei din zona Dunării şi de solul moale, pentru a putea străpunge pământul şi aşa au făcut spectaculoasa reţea subterană, unică în România. Timp de trei secole, 1540-1828, Brăila a reprezentat pentru aceştia un puternic cap de pod strategic, prevăzut cu puternice fortificații și tuneluri subterane, de care s-au izbit toate armatele din războaiele antiotomane ulterioare. După intrarea sub ocupația otomană, orașul a primit denumirea de Ibrail, mai apropiat ca pronunție de limba turcă. Căile subterane erau utilizate cu preponderenţă pentru transportul armamentului, a alimentelor şi a altor bogăţii direct către Dunăre, ferite de ochii lumii. De asemenea, păienjenişul de tuneluri a avut drept scop depozitarea unor produse și asigurarea comunicării cu caracter strategico-militar între fortificațiile cetății. Legendele țesute de-a lungul timpului i-au îndemnat pe mulți să asedieze și să prade cetatea Brăilei. Și astăzi, brăilenii din Centrul Vechi vorbesc în șoaptă despre aurul Semilunii, ascuns în acest păienjeniș de hrube. Oamenii povestesc cum, în timpul reparațiilor la case sau cu ocazia unor săpături, dădeau peste câte o hrubă căptușită cu cărămidă veche, de o duritate foarte mare, în stare perfectă. Alții, mai tineri, își amintesc că hrubele au fost descoperite când erau ei copii și erau fascinați de misterele pe care le ascundea pământul în adâncurile sale: „Aveam opt ani când am coborât prima oară în hruba de sub casa noastră. Intrasem pe furiș după tata și mergeam pe vârfuri. Casa noastră, construită în 1880, avea un subsol de peste doi metri adâncime, din care se putea coborî în alt subsol de încă trei metri. Abia după ani de zile am înțeles că hruba se întindea cu mult dincolo de casă. Prin fisurile zidului se simțea curent rece, semn că hruba se continua într-un tunel mai lung și, poate, mai adânc", spunea Teodora Miron pentru presa locală actuală.

În timp, o parte din aceste catacombe au fost astupate. Astăzi sunt multe case în Centrul Vechi al Brăilei care au câte o hrubă la subsol sau legături cu vechea rețea construită de turci. Sunt case unde hrubele se întind pe două-trei etaje, iar proprietarilor le este teamă să le declare, deoarece le-ar putea intra cineva în locuință sau ar putea fi deranjați de curioși. Temperatura și umiditatea sunt constante în hrube, diferența de la iarnă la vară fiind de doar 4-5 grade Celsius, de aceea, cele mai multe sunt folosite drept pivnițe. Deschiderea către lanţul de hrube din Grădina Publică reprezintă doar un fragment din cel mai mare sistem defensiv existent vreodată de-a lungul Dunării. Autoritățile locale au în proiect restaurarea și amenajarea acestor hrube, singurele elemente rămase din vechea cetate a Brăilei, și includerea acestora într-un circuit turistic.

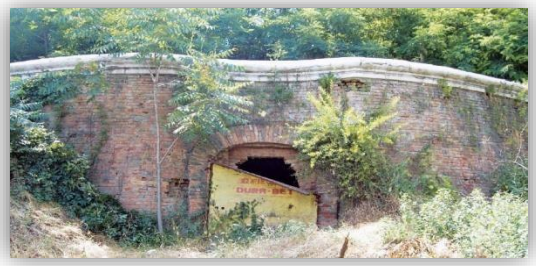
Muzeul Brăilei nu are, în momentul de față, un plan pentru localizarea cu exactitate a acestui sistem de hrube. Nicio hrubă nu a fost cercetată din punct de vedere arheologic, decât după ce s-a prăbușit. În tot orașul s-au descoperit părți prăbușite, ceea ce i-a făcut pe specialiștii de la Muzeul Brăilei să creadă că hrubele aveau legătură între ele și că, în aceste locuri, a fost cândva un sistem întreg de catacombe, care pornea din Cetatea Brăilei și se ramifica spre porțile exterioare ale orașului. Dacă ar exista o astfel de hartă, s-ar putea salva multe dintre casele construite pe hrube sau construcțiile care urmează să fie ridicate în anumite locuri în Centrul Vechi.

Directorul Muzeului Brăilei, Ionel Cândea, susține că între treptele care coboară din Grădina Publică spre terenurile de sport și către Dunăre și Vadul Schelei se află un segment de hrubă deosebit de interesant, construit în secolului al XVII-lea, care interzicea intrarea în Citadelă dinspre sud. „Acest segment poate fi redeschis, pentru că intrarea în această hrubă o avem și o cunoaștem de 40-50 de ani. Amenajată mai mult sau mai puțin, ea poate să ofere o idee despre ce a fost cândva rețeaua de hrube, de comunicare subterană a ienicerilor, a celor din garnizoana otomană, între secolul al XVII-lea și 1828 - 1829, perioada retragerii turcilor".

În prezent, există o serie de segmente principale ale reţelei de hrube şi de tuneluri: hruba „Pulbăria Nouă”, situată pe str. Cetăţii, nr. 43, gura de tunel denumită „Beci”, situată pe str. Grădinii Publice, nr. 20, ambele declarate monumente istorice de arhitectură. Acestora li se adaugă o hrubă descoperită recent de pe str. Justiţiei nr. 8, fiind mult mai mare, pavată cu pietre şi tavan boltit, construit din caramidă roşie.

Dacă v-am făcut curioşi vă lăsăm să descoperiţi singuri, la locul faptei, aceste legende reale.
Vă aşteptăm cu drag la Brăila !
Mulţumim pentru sprijin, Centrului Judeţean de Promovare a Culturii Tradiţionale Româneşti.

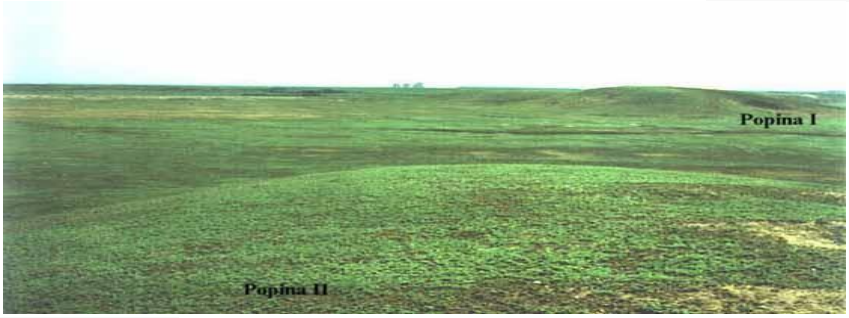

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/details/hrubele-brailei/3cf1ad66-d694-4ed9-833b-f86534c2b05f

Bibliografie: http://brailadealtadata.blogspot.com/2011/06/braila-de-sub-noi.html

SITUL ARHEOLOGIC *POPINA I* ȘI *II* ÎNSURĂȚEI, PUNCT ”RUBLA”

Lungu Ionelia
Școala Gimnazială ”Spiru Haret” Însurăței
Loc. Însurăței, județul Brăila

I. Coordonate tehnice/practice:
Popina I, II, la 7 km NV de Însurăței, la 1 km în amonte de podul „Rubla”, pe malul drept al Călmățuiului.
Epoca: Neolitic, eneolitic, tranziţie la bronz; Epoca medievală (sec. XIII -XVIII)
Localitatea Însurăței, județul Brăila / Punct: Popina I, Popina II

II. Descrierea sitului:

Şantierul arheologic de la Însurăţei – "Popina I" şi "Popina II" este situat în lunca Călmăţuiului, la 7 km nord de oraşul Însurăţei, pe malul drept al Călmăţuiului la circa 1 km în amonte de Podul Rubla.

"Popina I" este un martor de eroziune desprins din terasa de pe malul stâng al Călmăţuiului, are o lungime de 275 m şi o lăţime ce variază între 100 şi 150 m. Popina este împărţită în două părţi - inegale ca suprafaţă şi înălţime - de un şanţ larg de 15-20 m, care acum are aspectul unei viroage. Partea mai înaltă - numită "Popina IA", este zona cea mai intens locuită, până acum identificându-se 5 niveluri de locuire (8 locuinţe de suprafaţă şi mai multe gropi). Partea mai joasă - numită "Popina IB", este mai largă, suprafaţa are aspectul unui platou şi, până în prezent, n-a fost cercetată arheologic. "Popina II" este, de asemenea, un martor de eroziune de formă alungită, situat în prelungirea "Popinei I", la cca. 200 m de aceasta. Are lungimea de 250 m, lăţimea de 75 m şi înălţimea maximă de 9 m faţă de nivelul luncii Călmăţuiului.

"Popina I":

În anul 2002 s-au efectuat săpături în S 3, o secţiune trasată perpendicular pe Şanţul Mare, cu scopul de a surprinde etapele de locuire şi raportul dintre locuinţe şi şanţul ce separă "Popina I" în două zone. În anul 2002 a fost cercetată parţial o locuinţă de suprafaţă – L 6 şi a fost secţionat Şanţul Mare. Locuinţa nr. 6 (L 6) - A fost identificată începând de la adâncimea de -1,10/-1,15 m, deasupra sa fiind locuinţa L 4. Pereţii prăbuşiţi ai L 6 au fost identificaţi între -1,15 m; la -1,27 m a fost găsită o podină din lut şi doi pereţi din lut surprinşi şi în elevaţie. După demolarea podinei, s-a observat că între cei doi pereţi apare un strat de nivelare, gros de cca. 30 cm, format din resturi de pereţi prăbuşiţi, fragmente ceramice şi lut de culoare galbenă. Sub acest strat de nivelare, a fost identificată o nouă podină din lut, dar şi un nou perete surprins în elevaţie pe o înălţime de 12-15 cm, dispus între cei doi pereţi găsiţi mai sus. Situaţia descoperită în această campanie, poate fi explicată astfel: L 6 are două etape de existenţă, care sunt şi etape de refacere; etapa I este reprezentată de nivelul inferior, când locuinţa avea cel puţin 2 camere; etapa II este reprezentată de nivelul superior, când se renunţă la peretele intermediar şi se amenajează o încăpere de mari dimensiuni, podina acestui nivel suprapunând resturile peretelui intermediar din nivelul inferior. Materialele arheologice descoperite printre pereţii prăbuşiţi sunt puţine la număr şi fragmentare, cu toate acestea, fragmentele ceramice descoperite permit datarea ambelor etape de existenţă ale locuinţei L 6 în faza Gumelniţa A2.

Şanţul Mare - Extinzând săpătura şi în Şanţul Mare a fost descoperită groapa unui bordei, de formă ovală, cu D 3 x 2 m şi adâncimea de maximum 40 cm, în care au fost găsite puţine fragmente ceramice medievale datate în secolul al XVII-lea, precum şi fragmente ceramice Gumelniţa A1 şi A2. Situaţia întâlnită în Şanţul Mare se explică astfel: în secolul al XVII-lea, popina a fost utilizată ca loc de stabilire a stânelor (aşa cum se întâmplă şi astăzi), ciobanii au săpat un bordei, care s-a umplut cu pământul scurs de pe pantele "Popinei IA" şi ale "Popinei IB", ceea ce explică prezenţa fragmentelor ceramice gumelniţene alături de cel medievale.

"Popina II":

Datorită ciobanilor care şi-au săpat bordeie pe suprafaţa "Popinei II", au fost scoase la iveală mai multe fragmente de vase Gumelniţa A1 şi A2, de aceea au fost deschise şi aici două secţiuni (S 1 şi S 2) cu dimensiunile de 30 x 2 m. În cele două secţiuni au fost identificate două locuinţe de suprafaţă – L1 şi L2. L 1 a fost descoperită în S 1 şi L 2 în S 2, la o distanţă de aproximativ 4 m una de alta, ambele fiind identificate la cca. -0,15 -0,18 m adâncime faţă de nivelul de călcare, datorită unei mase compacte de fragmente de pereţi prăbuşiţi, oase, pietre şi fragmente ceramice. Locuinţa a fost cercetată în campania din 2003. Printre pereţii prăbuşiţi, a fost descoperit un număr mare de fragmente de vase din lut, dar şi un fragment de figurină antropomorfă masculină ce se datează în faza Gumelniţa A1. Materialele arheologice descoperite printre pereţii prăbuşiţi ai locuinţelor de pe "Popina II" sunt extrem de interesante

- ele provin de la vase tipice fazei Gumelniţa A1, sunt asociate cu fragmente de vase decorate cu excizii largi tipice pentru faza Spanţov a culturii Boian şi cu vase de tip Precucuteni, printre ele descoperindu-se şi un fragment de cupă fin lustruită decorată cu două benzi largi pictate cu grafit. Mixtura de materiale ceramice descoperite aici, permite să se considere că aşezarea gumelniţeană de la Însurăţei – "Popina II" se înscrie într-o etapă timpurie a fazei Gumelniţa A1.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/situl-arheologic-popina-i-si-ii-insuratei-punct-rubla/e98c2f14-f453-4a45-96e1-3e0c8e2777fa

Bibliografie: Șandric, Bogdan, *Cronica cercetărilor arheologice din România,* CIMEC, 2018.

❁❁❁

VALORI CULTURALE LOCALE PROMOVATE LA NIVEL EUROPEAN

Autor Prof. Orghidan-Mândreanu Dana
Școala Gimnazială Nr.30 Brașov

Brașovul este un oraș situat în partea centrală a ţării, pe cursul mijlociu al Oltului, în interiorul arcului Carpatic. Splendidul nostru judeţ se învecinează cu alte opt judeţe: la est cu judeţul Covasna, în sud-est cu judeţul Buzău, în sud cu judeţele Prahova, Dâmboviţa şi Argeş, la vest cu judeţul Sibiu, iar în nord cu judeţele Mureş şi Harghita. Municipiul Braşov (reşedinţa judeţului) este situat la 25 longitudine nordică cu o altitudine medie de aproximativ 600 m.

Judeţul Braşov este aşezat în centrul României, având o suprafaţă de 5 363 km2 , respectiv 2,2 la sută din suprafaţa ţării.

Clima judeţului Braşov este temperat continentală, caracterizându-se prin nota de tranziţie între clima temperată de tip oceanic şi cea temperată de tip continental.

În sudul judeţului se găsesc Carpaţii Meridionali cu cele mai importante masive: Făgăraş cu vârful Moldoveanul 2 543 m, Bucegi cu vârful Omu 2 507 m, Piatra Craiului cu vârful La Om (sau Piscul Baciului) 2 239 m, Ciucaş cu vârful Ciucaş 1 956 m, Piatra Mare cu vârful Piatra Mare 1 844 m şi o parte a munţilor Întorsura Buzăului.

Populaţia totală la 1 iulie 2019 era de 549 207 locuitori, dintre care bărbaţii reprezentau 48,68 la sută (267 341), iar femeile 51,32 la sută (281 866). În mediul urban trăiesc 397 026 locuitori reprezentand 72,29 la sută din total, iar în cel rural 152 191 locuitori reprezentand 27,71 la sută.

Municipiul Braşov beneficiază de influenţa istoriei. Braşov este destinaţia turistică favorită în România, iar la doar 13 km de oraş, sus pe munţi, se găseşte o staţiune unică de iarnă, Poiana Braşov. Sporturile de iarnă, în principal schiul şi snowboardul, aduc în sezonul de iarnă mii de turişti din toată Europa. Plimbările cu sania, cu ski-jetul sau patinajul sunt doar câteva dintre activităţile disponibile în Poiana Braşov. Municipiul Braşov este situat la poalele dealului Tâmpa, la o altitudine de 967 m. Teritoriul administrativ al Braşovului se află în sudul depresiunii Braşovului, la graniţa de nord a Carpaţilor Orientali. Principalele atracţii turistice sunt oraşul vechi fortificat, cartierul Şchei, unde se găsesc un număr de case vechi şi un impresionant patrimoniu de antichităţi şi obiecte de cult vechi. Piaţa Sfatului este considerată un simbol al Braşovului, alături de Biserica Neagră. Situată în oraşul vechi, piaţa a fost, pe parcursul mai multor secole, un centru comercial, social şi cultural al oraşului.

Printre atracţiile locale se numără: Bastionul Graft, Biserica Neagră, Bastionul Ţesătorilor, prima şcoală românească. Biserica Neagră a fost construită în stil gotic şi domină oraşul Braşov cu dimensiunile sale. Numele bisericii a fost iniţial Sf. Maria.

Oraşul Predeal este situat pe Valea Prahovei, între râurile Prahova şi Timiș și este aşezarea urbană situată la cea mai mare altitudine din România, între 1 030 m – 1 110 m.

Monumente istorice, de arhitectură şi artă, muzee, instituţii culturale Oraşul Braşov şi împrejurimile dispun de numeroase monumente istorice, de arhitectură, muzee şi instituţii culturale, astfel: **muzee**: Muzeul de Istorie Braşov, aflat în Casa Sfatului, Casa Mureşenilor, Muzeul primei şcoli româneşti, din Şchei, având expusă prima carte tipărită în limba română, Muzeul Fortificaţiilor din Ţara Bârsei, amenajat în Bastionul Ţesătorilor, Muzeul-restaurant Cetăţuia, aflat în vechea fortificaţie de pe Straja (Dealul Cetăţii), Punctele muzeale din Turnul Negru, Turnul Alb şi Bastionul Graft, Muzeul de Artă, Muzeul de Etnografie; **instituţii culturale**: Filarmonica Braşov, Teatru Sică Alexandrescu, Opera Braşov, Teatrul pentru copii Arlechino, Centrul cultural Reduta, Casa Bădulescu; **monumente istorice**: Prima Şcoală Românească, Turnu Alb, Biserica Neagră, Castelul Bran, Muzeul de artă, Biserica Sf. Nicolae, Cetatea Braşovului, Cetatea Râşnov, Palatul Poştelor, Biserica Evanghelică Bartolomeu, Cercul Ofiţerilor, Sinagoga Neologă, Casa Nicolae Teclu, Casa Nicolae Ciurcu, Ruinele Cetăţii, Mănăstirea Franciscană, Liceul Andrei Şaguna, Ansamblul Vămii Braşovului, Capela Inima Reginei Maria, Castelul Beldy.

Personalităţi importante pe plan naţional şi internaţional Johannes Honterus (n. 1498, Braşov – d. 1549, Braşov), născut Austen a fost cel mai de seamă umanist sas, reformator religios al saşilor din Transilvania, fondatorul gimnaziului săsesc din Braşov, actualul Liceu „Johannes Honterus".

Diaconul Coresi, autorul primelor cărţi în limba română s-a stabilit în Şcheii Braşovului după jumătatea secolului XVI şi a excelat ca diacon, traducător şi meşter tipograf. Constantin Lecca (n. 1807, Braşov – d. 1887, Bucureşti) a fost nu doar un remarcabil portretist, autor al unor compozitii istorice şi picturi bisericeşti, ci şi un militant pentru Revoluţia de la 1848, Unirea Principatelor şi Independenţa României. A studiat la Budapesta. George Bariţ (n. 1812, Jucu de Jos, comitatul Cluj – d. 1893, Sibiu), eminent istoric şi publicist, este întemeietorul presei româneşti din Transilvania. Absolvent al Facultăţii de Teologie, renunţă la preoţie în favoarea carierei didactice. Andrei Mureşianu (n. 1816, Bistriţa – d. 1863, Braşov), poet şi revoluţionar paşoptist din Transilvania. A studiat filozofia şi teologia la Blaj. Mişu Popp (n. 1827, Braşov – d. 1892, Braşov) a fost un celebru pictor român, reprezentant al academismului românesc, Ioan Meşotă (n.1837, Braşov – d.1878) „unul dintre cei mai distinşi profesori din Braşov", după cum era descris într-o Enciclopedie Română, Nicolae Teclu (n. 1839, Braşov – d. 1916, Viena) celebru chimist român, inventatorul arzătorului de laborator care-i poartă numele, becul „Teclu", Gheorghe Dima (n. 1847, Braşov – d. 1925, Cluj), personalitate a muzicii româneşti, recunoscută şi în străinătate, Ştefan Octavian Iosif (n. 1875, Braşov – d. 1913, Bucureşti) poet şi traducător, membru fondator al Societăţii Scriitorilor Români. A studiat la Braşov, Sibiu şi Paris. Sextil Puşcariu (n. 1877, Braşov – d. 1948, Bran) a fost filolog şi unul dintre cei mai mari lingvişti ai României, istoric literar, pedagog, cronicar muzical şi teatral, conducător de instituţii culturale, publicist şi academician roman.

Suntem mândri că suntem braşoveni și ne simțim onorați a împărtăși și promova valorile și cultura locală la nivel european, acestea fiind ambasadorul nostru în Europa.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/judetul-brasov/c5162cf9-d8bb-4661-9721-8a707d01e9ba

Bibliografie

Institutul Naţional de Statistică Anuarul statistic al judeţului Braşov, 2008, 2009, 2010, 2017, 2019
Informaţii socio-economice despre judeţul Braşov, 2018

Baza de date sucursala regională Braşov
Website-ul instituţiilor de cultură, a universităţilor braşovene şi a altor instituţii

❁❁❁

MISTERELE NECUNOSCUTE ALE BRAȘOVULUI

Severin Georgiana, Școala Gimnazială Nr. 15
Loc, Brașov, Jud. Brașov

Poarta Ecaterinei este unul dintre monumentele cel mai bine conservate din Brașov și din întreaga Transilvanie. Este obiectivul care s-a păstrat cel mai fidel față de varianta originală, fiind situată la capătul străzii Katharina (actuala str. Constantin Brâncoveanu),Brașov. Arhitectura este unică în lume, acesta fiind elementul care-i conferă o importanță artistică și culturală însemnată. Turnul porții, restaurat, găzduiește astăzi diverse expoziții: grafică, pictură, fotografii vechi, expoziții tematice , păstrând viu spiritul edificiului. A devenit un spațiu expozițional căutat de către artiștii locali sau străini și foarte vizitat de turiști. În fața porții, trecătorii se pot bucura de un mic parc din care pot admira arhitectura inedită a monumentului. Putem vorbi de un mic parc dendrologic, interesant nu doar pentru studenții de la Facultatea de Silvicultură, aflată în proximitatea edificiului, ci și pentru orice trecător, localnic sau turist. Aici întâlnim platani, specii de salbă, arborele vieții, forsișia, tuie, arțar, castan .

Poarta Ecaterinei (n.r. - „Katharinentor”, în germană) își începe povestea în anul 1559 când șcheienii (denumire românească pentru slavi și bulgari) o construiesc pentru a putea intra în cetate. În decursul veacurilor a fost cunoscută și sub denumirea de „Porta Superior”, „Porta Corpus Christi” sau „Porta Sancte Katharinae”. A fost construită pe fundația fostei porți de lemn numită „Poarta Sfântului Duh”, atestată documentar în anul 1522, dar distrusă în urma inundației din 24 august 1526. Numele porții vine de la numele unei vechi mânăstiri numită Sfânta Ecaterina, care era în apropiere, construită în 1388 și demolată în 1559. Vechea poarta pornea de la edificiul de sud al Universitatii "Transilvania", unde se afla moara porții, și se încheia în locul în care este construită actuala Poarta Schei . Însă „poartă” este un termen impropriu pentru că, de fapt, vorbim de un turn care făcea parte dintr-un ansamblu mai vast și care a fost demolat la începutul secolului al XIX-lea. Turnul porții, cu o arhitectură unică, a fost edificat în 1559, bolta sa fiind pictată în stil renascentist. Deasupra intrării găsim stema orașului Brașov, sculptată în piatră, dar și o inscripție cu anul 1540, a cărei semnificație nu este cunoscută. Se știe cu certitudine doar că nu reprezintă anul ridicării turnului. Lângă poartă se mai păstrează o mică parte a vechilor ziduri. Pentru cele opt guri de tragere a fost adus armament din Praga, așa cum atestă

documentele acelui timp. Rolul acestei porți a fost preluat de către Poarta Șchei care și ea, la rândul ei, a fost construită pentru a deservi șcheienilor. Poarta are formă pătrată și este construită pe trei niveluri. Partea superioară este prevăzută cu patru turnulețe ce simbolizau dreptul conducătorilor burgului de a pronunța condamnări la moarte, așa-numitul ius (sau jus) gladii, însemnând dreptul (sau dreptatea, justiția) sabiei (gladius era numele sabiei romane). De altfel, toate localitățile transilvănene în care turnul porții sau cel al bisericii au aceste patru turnulețe aveau privilegiul ius gladii. O condamnare la moarte nu putea fi pronunțată decât în aceste localități. Clădirea era prevăzută de asemenea cu un pod mobil cu lanțuri pentru asigurarea trecerii peste șanțul cu apă, iar în interior erau galerii de lemn amplasate pe mai multe rânduri, pentru apărători. În timpul cutremurelor și incendiilor din 1689 și 1738, Poarta Ecaterina a fost grav afectată turnul porții fiind acoperit de pământ. După anul 1828 își pierde funcția de edificiu defensiv și este folosită ca depozit până în anul 1955. Între anii 1971-1973 a fost supusă unor lucrări de restaurare și capătă aspectul pe care îl are astăzi.

Chestionar Survio - Poarta Ecaterinei :
https://www.survio.com/survey/d/G1E2R8D4Y2T3O3L1G?preview=1#.XhNM1sqnuzU.email
Răspunsurile corecte: 1c, 2b, 3c,4a,5a, 6b,7c

Sitografie:

https://www.zilesinopti.ro/locuri/649/poarta-ecaterina
https://www.welcometoromania.ro
http://merg.in

❁❁❁

MUZEUL SĂRII DIN SLĂNIC PRAHOVA

Prof. Alexe Sonia Florentina
Grădinița nr. 268 , București, sect 5

1. Muzeul Sării Slănic, Prahova.este situate pe strada 13 Decembrie nr.15, Slănic, jud Prahova

Cum ajung?

-cu mașina:din București: porniți pe DN1 către Ploiești, viraț dreapta pe DJ155, apoi continuați pe DJ102 până în Slănic(lungime traseu: apx. 100 km)
-cu microbuzul:din Ploiești: de la autogara Ploiești Sud puteți lua microbuzul către Slănic. Durata cursei este de aproximativ 70 de minute.
-cu trenul:din Ploiești: luați trenul către Slănic din Gara de Sud sau Gara de Vest. Operatorul este Transferoviar Călători. Durată călătorie: apx. 85 minute
Program vizitare: marţi-duminică, orele 9.00-17.00 (1 oct.-30 apr.) orele 9,00-19,00 (1 mai-30 sept.)
Taxa vizitare: 5 lei individual, 3 lei/pers la grup (minim 10 pers)/copil, student, militar
Luni inchis
Gratuitate: Persoanele defavorizate, persoanele cu dizabilitati, copiii cu varsta pana la 3 ani.
Muzeul Sării prezintă evoluția metodelor de extracție a sării de la începuturi și până în prezent. Muzeul Sării este găzduit de Casa Cămărăşiei din Slănic, Prahova. Muzeul a fost inaugurat la 13 mai 2003 și expune documente privind istoria prelucrării sării, unelte și utilaje, cristale de sare și planșe geologice.Clădirea Muzeului Sării a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea, fiind reședința funcționarului domnesc care se ocupa cu strângerea taxelor pe sare, monopol domnesc, și a fost complet refăcută între anii 2002 – 2003 folosindu-se tehnici și metode tradiționale așa cum s-au folosit în vechime, cu pământ bătătorit între cofraje de nuiele împletite și cu cuie de lemn.
2. Din 15 martie 2018 Muzeul Sării şi-a îmbogăţit expoziţia permanentă cu o călătorie virtuală în minele de sare de la sfârşit de secol XVIII care este posibilă cu ajutorul unor ochelari Realitate Virtuala(VR), prin intermediul cărora turiştii aşezaţi într-un vagonet cu patru locuri, automatizat electronic, "călătorii" cu ochelari VR coboară într-o mină de sare printre mineri şi urmăresc cum este extrasă sarea, în mod rudimentar la începuturi, până la metodele moderne de astăzi, în timp ce sunt mişcaţi de vehiculul care merge pe şine, pe drumul şerpuit şi plin de surprize şi efecte speciale. Este o experienţă intensă, unică într-un muzeu din România şi care merită trăită individual, fiind greu de descris în cuvinte.. Conceptul este unic în România. Călătoria virtuală durează puţin peste patru minute si treizeci de secunde. Turiştii sunt aşezaţi într-un vagonet similar cu acela care minerii de altă dată intrau în salină. La etajul clădirii vizitatorii vor putea accesa o masă interactivă realizată pe baza tehnologiei Realităţii Adăugate şi kinetice. Pe lângă informaţiile despre sare, sunt prezentate unelte şi materiale folosite în extragerea acesteia.
In imediata apropiere a muzeului ,avem Salina Slanic.Pe seama salinei, a izvoarelor sulfuroase de pe versanţii văii Slănicului şi a celor şapte lacuri sărate, formate pe vechile exploatări de sare, s-a dezvoltat o activitate balneoturistică, atestată documentar din anul 1853, ce a contribuit la declararea localităţii Slănic Prahova ca staţiune turistică de interes naţional.
Mina Unirea (Salina Slănic Prahova), situată la o adâncime de 208m, pe o suprafaţă de 53.000mp, a fost deschisă vizitării după anul 1970. Circuitul turistic parcurge un traseu care permite evidenţierea unor elemente spaţiale de interes turistic în structura internă a masivului de sare, reprezentate prin cute cu dezvoltare pe zeci de metri, marcate prin alternanţe de benzi divers colorate, cu nuanţe de gri şi alb, diverse caracteristici mineralogice (structură, textură, mod de cristalizare) şi prin puritatea deosebită a sării.
3.**Chestionar:**
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdoNtksSiqpVuvGR2v5WEiFPZrOLCFKBOOhA0XpxSlg-zjuyQ/viewform?usp=pp_url&entry.1619387587=In+Slanic+Prahova&entry.598368823=Imagini+si+obiecte+din+exploatarea+sarii&entry.375537155=prezint%C4%83+evolu%C8%9Bia+metodelor+de+extrac%C8%9Bie+a+s%C4%83rii+de+la+%C3%AEnceputuri+%C8%99i+p%C3%A2n%C4%83+%C3%AEn+prezent.+&entry.2001308854=tur+virtual+in+salina&entry.1683812859=cu+masina,+tren,+microbuz&entry.1320037858=Salina+Slanic&entry.1580191414=Da

Bibliografie:
www.salrom.ro/slanic-prahova

❁❁❁

VIZITA LA CETATEA SUCIDAVA- MODALITATE DE PREDARE A ISTORIEI PATRIEI

prof. Iordache Georgiana, prof. Lupu Roxana,
Școala Gimnazială Nr.54,sect.3,București

Coordonate tehnice

Cetatea Sucidava este situată la 3 km spre apus de orașul Corabia, județul Olt. Accesul la cetate se face din drumul național DN54A, ce face legătura între Corabia și Bechet.Urmărind indicatoarele amplasate, se poate ajunge în câteva minute, deoarece cetatea se află la aproximativ 700 m depărtare de DN. În incinta cetății de află și un muzeu.

Program de vizitare :

Luni-vineri:10-18

Sâmbătă-duminică:9-13

Decoarece a fost recent reabilitată printr-un proiect european, până în anul 2021 muzeul în aer liber se va vizita gratuit.

Aceasta reprezintă obiectivul de maximă importanță culturală din zonă, contribuind alături de alte activități specifice locului la dezvoltarea orașului și la atragerea de turiști din toate regiunile țării, dar și de peste hotare, fiind amplasată într-o zonă de frontieră, des frecventată de străini ce se află în tranzit.

Prezentarea sitului arheologic

Din limba dacilor, numele geografic Sucidava se traduce „ Târgul sucilor” (*dava* înseamnă așezare, târg, oraș etc). Denumirea a apărut cu câteva secole î.e.n. Ea s-a păstrat până la începutul secolului VII e.n. când a fost uitată definitiv, în urma distrugerii Sucidavei și împrăștierii populației locale de către invaziile triburilor avarice asociate cu ale slavilor.

În timpul războaielor daco-romane, tribul sucilor este alungat pentru a face loc trupelor romane. Locuințele dacice au fost arse de cuceritori, iar platoul cetății s-a transformat în cimitir roman. Descoperirile arheologice realizate pe teritoriul grădinii școlii generale din Celei au scos la iveală urmele unei mari fortificații patrulatere, formată dintr-un șanț de apărare și un val de pământ. Acolo s-a stabilit că fusese un castru devenit important din punct de vedere economic şi contribuind, astfel, la dezvoltarea oraşului roman Sucidava. Împăratul Constantin cel Mare va construi aici, în secolul IV, din lemne şi pietre, un pod peste Dunăre, pod considerat, la vremea respectivă, unul dintre cele mai lungi din antichitate prin cei aproape 2,5 kilometri. La ora actuală, din acesta mai rezistă timpului doar un “picior”. În prezent, un obiectiv principal, pol de atracţie este ***“Fântâna Secretă”,*** considerată unicat prin modul de construcţie. Amenajată în secolul VI, ea este (re-)descoperită abia în anul 1958, cu prilejul cercetărilor pentru delimitarea zidurilor de incintă din partea de sus a cetăţii. Numele de “Fântâna secretă” se trage de la faptul că permitea aprovizionarea cu apă dintr-un izvor subteran aflat departe în afara zidurilor cetăţii – la 14 metri, ea fiind construită, cred istoricii, odată cu refacerea fortificaţiei din vremea împăratului Iustinian, şi a fost folosită pe toată durata existenţei sale. Este construită din cărămidă roşie, originală, care se păstrează şi azi în bolta restaurată, părţile laterale fiind şi ele cele originale. Ea a fost prevăzută cu guri de aerisire funcţionale şi azi deoarece mediul era unul închis la adâncimea maximă unde acesta ajunge: tunelul coboară în plan înclinat 26 metri – până la o adâncime de 18 metri.

Un alt obiectiv este ***Biserica creștină ,*** cu ziduri groase de 65 de centimetri, construite din piatră nefasonată legată cu mortar, care aveau iniţial o înălţime de 1,08 metri. În interiorul bazilicii, sub nivelul

pardoselii, s-au găsit şase morminte, cu orientare V-E; dintre acestea, un mormânt al unui bărbat adult a fost amenajat cu un acoperiş rabatabil pentru a putea fi văzut de către vizitatori, în cazul în care paznicul se află acolo. Un alt aspect ce merită menţionat este "**Hypocaust**"-ul, camera termală (ce datează din secolele IV-V d.Hr.), din care acum a mai rămas doar temelia camerei de 11 metri lungime şi sistemul său de încălzire prin pardoseală, din care pot fi admirate rămăşiţele a 22 de stâlpi perfect aliniaţi. În spaţiul dintre podea şi baza stâlpilor ("pilae") circula aer cald provenind dintr-un captor aflat în exteriorul edificiului – în acest mod se realiza încălzirea acestei construcţii importante ce a fost, se crede, sediul comandantului cetăţii.

Chestionar: https://forms.gle/1uVz8pTu47hevFbk8

Bibliografie:
-D.Tudor, Sucidava, Editura Meridiane, București, 1966
-https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/sucidava-cetatea-de-la-dunare-renovata-din-bani-europeni

❁❁❁

OBSERVATORUL ASTRONOMIC VASILE URSEANU

Autori: prof. Mărgescu Octavia, Școala Gimnazială Nr. 156, București
Prof. Cârja Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 156, București

Partea I

Situare: Bulevardul Lascăr Catargiu, Nr. 21, București, România

Observatorul astronomic amenajat într-o clădire în formă de navă ce se bucură de o localizare aproape centrală în capitala României.

Partea a II-a

Vizitare

Activitate	Intervalul orar
Expoziția de astronomie	miercuri: 10-18 joi: 10-21:30

	vineri: 10-21:30 sâmbătă: 10-21:30 duminică: 10-18
Observații astronomice de seară	joi, vineri și sâmbătă de la ora 19:00; ultimul vizitator intră la ora 21:00. Programul se încheie la 21:30
Observații astronomice de zi (observarea Soarelui)	miercuri: 11-14 joi: 14-16 vineri: 14-16 sâmbătă: 14-16 duminică: 11-14

Observațiile astronomice de seară se fac numai dacă cerul este senin. Observațiile solare se fac numai când este senin și înălțimea Soarelui deasupra orizontului este favorabilă.

Pe timpul iernii se recomandă, pentru observațiile solare, prima parte a intervalului afișat. Pe timpul verii, Soarele apune mai târziu și poate fi observat până în orele 17-18.

Prezentări de planetariu 2019	
Joi, vineri, sâmbătă	18:45 - Cerul în această noapte. O plimbare printre cele mai frumoase obiecte care se pot observa în această noapte 19:30 - Universul cunoscut. Structura Universului folosind date astronomice reale. Pleacă de la Pământ și mergi până la marginea Universului 20:15 - Planetele. O călătorie prin sistemul solar până la toate planetele.
Duminică	11:30 - Cerul în această noapte. O plimbare printre cele mai frumoase obiecte care se pot observa în această noapte 12:30 - Universul cunoscut. Structura Universului folosind date astronomice reale. Pleacă de la Pământ și mergi până la marginea Universului 13:15 - Planetele. O călătorie prin sistemul solar până la toate planetele.

Intrarea pe terasă la observațiile nocturne se face din 30 în 30 minute, după cum urmează: 19:00, 19:30, 20:00, 20:30, 21:00, ultima intrare 21:30.

Nu sunt necesare programari prealabile însă pentru grupurile numeroase (peste 15 persoane) este bine să se anunțe înainte, pentru o organizare mai bună. Participarea la observații și prezentări se face pe bază de bilet.

Impact asupra populației locale

Vizitatorii se pot familiariza cu istoria astronomiei, însă pot să observe şi harta cerului sau să participe la cursurile organizate în domeniu. Astfel, Observatorul Astronomic Vasile Urseanu este o instituţie în principiu completă din domeniul astronomiei, deschisă pentru a-i întâmpina atât pe profesionişti, cât şi pe simplii vizitatori care vin aici fiind atraşi de interese turistice.

Prezentarea pe scurt

Fondat în 1910, Observatorul Astronomic Vasile Urseanu este, cronologic vorbind, primul observator public din România. Instituţia poartă numele lui Vasile Urseanu, o personalitate care și-a

construit cariera în forţele marine române. După retragerea sa din armată, Vasile Urseanu şi-a cultivat pasiunea vieţii, anume, astronomia, şi a combinat coordonatele carierei sale şi ale intereselor personale într-un reper de nepreţuit din punct de vedere ştiinţific şi muzeologic din Bucureşti: observatorul astronomic amenajat într-o clădire în formă de navă ce se bucură de o localizare aproape centrală în capitala României.

Observatorul Astronomic "Amiral Vasile Urseanu" al Municipiului București, este o instituție muzeistică, destinată popularizării astronomiei, subunitate a Muzeului Municipiului București. Prin dotările și facilitățile sale, ca o fereastră deschisă spre cer, el oferă tuturor celor interesați posibilitatea urmăririi prin lunetă a spectacolului bolții cerești.

Din ianuarie 2017 Observatorul Astronomic organizează și prezentări de planetariu. Prezentările se fac într-un dom gonflabil, cu un aparat de planetariu digital „Digitarium Iota", achiziționat în cadrul proiectului Regio de reabilitare, consolidare, a Observatorului Astronomic.
Se pot consulta gratuit cărți de astronomie în biblioteca on-line a Observatorului.

Chestionar Kahoot (in limba engleza): https://create.kahoot.it/details/vasile-urseanu-astronomical-observer/3c675ffd-6486-4f0a-ad0f-92a6ca58fcb3

SITOGRAFIE

https://www.astro-urseanu.ro/

https://blog.hotelguru.ro/muzee-din-bucuresti-mai-putin-cunoscute/

❁❁❁

BISERICA SF. GHEORGHE- PUCHENII MARI

Prof. MĂRIUȚĂ ALEXANDRA
Liceul Tehnologic Sf. Antim Ivireanu, București, Sector 6

„Fă ce simţi, şi atâta cât simţi. Unde nu te mai mişcă, lasă paleta jos. Lucrul tău, fiind numai sinceritate, va creşte şi se va desăvârşi în sufletul celorlalţi. Va trăi. Altfel, vrând să-l isprăveşti, îl omori." Așa definea Nicolae Grigorescu lucrarea mâinilor sale.

Puțină lume știe că nu departe de București, la circa 45 de km pe DN1 și 15 km de Ploiești, se află o bisericuță aparent nesemnificativă, dar de o mare valoare artistică. Este vorba de Biserica "Sfântul Gheorghe" din Puchenii Mari, a cărei pictură a fost realizată de marele nostru artist Nicolae Grigorescu.

Parohia este situată în satul Puchenii Mari, care aparţine Comunei omonime Puchenii Mari, situată pe șoseaua București Ploiești (DN 1), la o distanţă de 14 km de Municipiul Ploieşti. Satul a fost alcătuit din români moşnenari, cu petecul lor de pământ, poate împroprietăriţi în vremea lui Mihai

Viteazul, odată cu moşnenii din Ploieşti. Prima denumire atestată a localității este cea de Brăgărești, într-un hrisov al sfântului domnitor Neagoe Basarab din anul 1513, prin care satul era dăruit mănăstirii Snagov. Denumirea de Pucheni apare abia de la 1607, în timpul voievodului Radu Șerban, care recunoștea lui Popa Balea un ”loc de arătură”, lung și îngust, în satul Pucheni. Pe la anul 1900 satul era numit Rastoaica sau Răstoieni, iar pe la începutul secolului al XX-lea a purtat denumirea de Puchenii Crainici, așa cum este întipărită și pe monumentul eroilor ridicat la anul 1921. În secolul al XIX-lea, Puchenii Mari era comună de sine stătătoare în componenţa plasei Câmpu, iar din 1892 reședință a plasei Crivina. În anul 1968 devine reședință a comunei Puchenii Mari, organizare păstrată până astăzi.

Localitatea este așezată în zona de câmpie joasă, cu altitudine medie de numai 45 m, terenul neted fiind marcat doar de cursul Leaotului, afluent al râului Prahova, curs de apă creat de mâna omului în secolul al XVIII-lea de-a lungul unei albii părăsite. În secolul al XIX-lea satul avea circa 440 locuitori, iar în 1992 un număr de 1532 locuitori, număr care până în 2012 a scăzut la circa 1200. Economic, satul s-a axat pe agricultură, în secolul XIX începând să se dezvolte împletirea rogojinilor din papură, producția de rogojini cunoscând un declin abia după anul 1989.

Biserica „Sf. Mare Mc. Gheorghe” a parohiei Puchenii Mari a fost construită pe partea dreaptă a şoselei Bucureşti-Ploieşti, care taie în două localitatea, faţă în faţă cu conacul ctitorului Nicolae Niculescu. Biserica actuală a fost ridicată între anii 1857-1859, deoarece vechea biserică din lemn devenise neîncăpătoare şi se afla în mijlocul cimitirului, în vechea vatră a satului – al carui centru s-a mutat odată cu trasarea drumului ce lega capitala de reşedinţa regală de la Sinaia. Biserica de lemn din parohia Puchenii Mari, existentă până astăzi, a fost ridicată în anul 1742, şi în ea s-a slujit până la construirea noii biserici, după care a rămas drept capelă de cimitir până în anul 1930, când a fost dată spre folosinţă parohiei Odăile, nou înfiinţată, in anul 2008 trecând in proprietatea acestei parohii. Însemnări pe filele unei Evanghelii greco-române, tipărită la anul 1692 şi care sunt făcute în 1738 (deci cu patru ani mai înainte de ridicarea bisericii de lemn) şi amintesc de un cutremur de pământ, presupun folosirea acestei Evanghelii într-o altă biserică, existentă pe aceste meleaguri înaintea bisericii de lemn. Deci vechimea parohiei Puchenii Mari se întinde dincolo de sfârşitul veacului al XVII-lea, iar actuala biserică este cel puţin a treia existentă in acest sat. Cimitirul Parohiei Puchenii Mari a rămas în vechea vatră a satului, în jurul vechii biserici, și este actualmente împărțit cu parohia Odăile, înființată la 1930. Alături de acesta se află cimitirul nou al parohiei, dat în folosință după anul 2012.

Biserica actuală, cu hramul Sf. Mare Mc. Gheorghe, a fost construită pe cheltuiala boierului Niculae Niculescu, căpitan de dorobanţi, a soţiei Smaranda, a fiului lor Gheorghe şi norei Ana, care sunt pictaţi ca şi ctitori în pronaos. Meşterii care au lucrat la construirea sfintei biserici nu se cunosc. Locaşul are formă de cruce cu abside rotunde inegale. Clădirea este zidită din cărămidă, cu talpă de beton, având soclul şi ancadramentele ferestrelor de piatră, şi este acoperită cu tablă, având două turle – una mare, sprijinită pe arcade de cărămidă, deschisă în biserică, şi una mică închisă, în care se pătrunde printr-un capac. A fost construită între anii 1857-1859 şi a fost pictată în ulei în stil realist de marele pictor Nicolae Grigorescu (n. 15 mai 1838-d. 21 iulie 1907) între anii 1859-1861, la vârsta de 22-23 de ani, iar biserica a fost sfinţită pe data de 1 mai 1861, deşi tamburul turlei mari rămăsese nezugrăvit. În 1912 s-a înlocuit tabla de pe acoperiș datorită stricăciunilor făcute de ploi, iar în 1935 s-a spălat pictura și au fost zugrăviți pereții turlei mari de către Dimitrie Belizarie.

Biserica a fost pictată în ulei, în stil realist, de către Nicolae Grigorescu, între 1860 şi 1861, când avea 22-23 de ani. Știm că a fost ultima lucrată de Grigorescu, înainte de plecarea lui la Paris. Tânărul Nicu începuse cu pictarea de icoane și-și făcuse chiar o faimă din aceasta. Cel mai specific aspect al picturii lui Grigorescu în această biserică este o anumită moderație a trăsăturilor personajelor, față de Agapia, unde pictura este mai exuberantă, foarte realist expresivă. Aici, sesizăm o sobrietate aparte, o smerenie. Chipurile au blândețe. Transpare și o anume lumină ce vine din interior. Această pictură, chiar dacă nu este bizantină, este totuși frumoasă. Nu este cea mai bogată, dar este expresivă. Pictura lui N. Grigorescu s-a păstrat aproape neatinsă până la cutremurul din 1940, când o parte a căzut (doi pandantivi cu chipurile sfinţilor evanghelişti Marcu şi Luca, de la baza turlei- zonă afectată şi de pătrunderea apei ploilor-, şi chipurile a patru sfinţi din jumătatea de vest a absidelor laterale); ceea ce a mai rămas se păstrează în stare relativ bună până în prezent. În 1942 s-au reparat zidurile stricate la cutremur, iar în anul 1945 dalele de piatră au fost înlocuite cu mozaic, realizându-se și înălțarea soleii altarului cu două trepte, iar în Sf. Altar s-a montat dușumea negeluită. În 1946 s-a realizat prima instalație de iluminat electric în biserică, iar în anul 1955 s-a spălat pictura originală a lui Grigorescu și s-au completat lacunele rămase după cutremur, toate lucrările făcându-se numai cu cheltuiala enoriașilor parohiei. Alături de pictura murală au mai rămas de la N. Grigorescu icoanele catapetesmei, pictura pe lemn nefiind afectată de acţiunea cutremurelor sau a ploilor. După cutremurul din anul 1977, biserica a suferit mari stricăciuni, fiind afectată rezistenţa clădirii datorită fisurilor mari în zidărie, mai ales la nivelul ferestrelor absidelor şi altarului, dar şi la faţada de vest, iar pictura murală a suferit desprinderi şi burdușiri pe suprafeţe extinse.

Sub păstorirea Pr. paroh Dumitru Georgescu şi cu cheltuiala enoriaşilor, s-a întreprins consolidarea bisericii prin realizarea a două centuri perimetrale, deasupra soclului de piatră şi mai jos de nivelul cornişei, care legau sâmburi de beton încastraţi în stâlpii zidăriei. La restaurarea picturii a lucrat pictorul restaurator Gheorghe Zidaru, care a reuşit recuperarea parţială a picturii lui Nicolae Grigorescu, afectată de intervenţiile necorespunzătoare din trecut.

În anul 2005 s-a demarat un amplu proiect de consolidare şi reabilitare a clădirii bisericii, datorită insuficienţei lucrărilor realizate în 1980. S-au realizat două centuri suplimentare, una la nivelul fundaţiei şi una la nivelul cornişei, ancorate în partea superioară cu profile metalice”I” şi în partea inferioară cu grinzi tranzversale de beton armat, între pronaos şi abside, respectiv la nivelul altarului; s-au executat injectări de profunzime în fisurile zidăriei (a cărei grosime este de circa 1 metru); s-a procedat la consolidarea turlei mari, aceasta fiind sprijinită tot pe profile metalice şi consolidată prin dublarea tălpilor de lemn afectate de putrezire; s-a refăcut în întregime structura de lemn a şarpantei şi învelitoarea de tablă, odată cu revopsirea crucilor; s-a procedat la renovarea faţadei şi readucerea ei cât mai aproape de aspectul originar. Totodată, din anul 2008 s-au început lucrările de restaurare a picturii murale, realizându-se până în prezent curățirea și consolidarea generală, restaurarea completă a suprafeței pronaosului – pereți și boltă, și pictura parțială a pridvorului.

În curtea bisericii, în partea de miazănoapte, se găseşte clopotniţa, de aceeaşi vechime cu biserica, ridicată din zidărie din cărămidă și acoperită cu tablă, cu clopotul cel mai mare din zonă, ce are o greutate de circa 800 kg. În faţa bisericii, lateral spre nord, se găseşte mormântul lui Gheorghe Niculescu, fiul ctitorului, acoperit cu o placă de marmură sculptată şi înconjurat de un grilaj înalt de fier forjat avand la

căpătâi un obelisc din marmură cu o urnă funerară. Pe obelisc sunt săpate cuvintele „*Eată omulu*” şi un epitaf cu aceste versuri:”*Muritor eşti, stai nu trece/ Ci contemplă-mi restul rece/ căci lumea este o roată/Şi ce eşti amu fost odată/ Şi ce sunt vei fi altdată.”*

La biserica ”Sf. Gheorghe” din Puchenii Mari au slujit următorii preoți: Pr. IOAN, venit de la Puchenii Moșneni în 1861, odată cu sfințirea noii biserici, și care a păstorit până la moartea sa, în 1890; Pr. AVDIE DEMETRIAD sau popa BADEA, între 1890-1894, plecat apoi la Alexandria-Teleorman; Pr. ION CONSTANTINESCU-OLTEANU, venit din Oltenia mai întâi în satul Odăile, apoi slujind la Puchenii Mari între 1894-1902, după care s-a mutat iar la Odăile până la moartea sa din 1929; Pr. GRIGORE MOISESCU, venit de la Călugăreni în 1902 și pensionat în 1943, dar rămas în parohie până la moartea sa, în 1968, în vârstă de 95 de ani; Pr. DUMITRU GEORGESCU, din 1943, văduv din 1946, și slujind timp de 61 de ani, până la moartea sa din 7 iulie 2004; Pr. CIPRIAN JOIȚA, din 2004 până în prezent.

Chestionar Quizizz:
https://quizizz.com/join/quiz/5e14c61c00aadc001c18b540/start?referrer=5e14c5c31e341e001cdc96b7&startSource=link

Bibliografie:

- https://parohiapucheniimari.ro/parohia/istoric-parohie/
- http://povestidecalatorie.ro/biserica-sfantul-gheorghe-din-puchenii-mari-opera-lui-nicolae-grigorescu/
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_„Sf._Gheorghe”_din_Puchenii_Mari

https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/pictura-lui-grigorescu-de-la-puchenii-mari-120062.html

❁❁❁

BISERICUȚA FUNDÃTURA

Luntraru Rodica Crina
Şcoala Gimnazială sat Cîndeşti, Buzău, jud. Buzău

Bisericuţa Fundãtura face parte din complexul rupestru de la Nucu, judeţul Buzău, o zonă puţin ştiută de amatorii drumeţiilor de weekend. Pentru a putea vizita tot ceea ce are de oferit această zonă plină de mister şi legende, trebuie să vă indreptati pe direcţia Buzău- Nucu, pe un drum de aproximativ 60 de km. Mai precis, se urmează DN10, pe direcţia Buzău- Braşov, pentru ca la km 30 să viraţi dreapta, spre Pârscov- Bozioru – Nucu.Îndată ce veţi ajunge în satul Nucu, se poate înainta cu maşina până când începe drumul forestier; de aici, doar cei cu maşini de teren mai pot înainta. Până in 2018, accesul era gratuit, dar acum, taxa de vizitare a vestigiilor rupestre este de 10 lei pentru adulţi şi 5 lei pentru copii. Turistul, care s-a încumetat să parcurgă ultimii 20 de km prin gropi adânci, va avea parte, odată ajuns aici, de liniştea – mai ales

sufletească - pe care a căutat-o. Cândva, ceea ce acum a luat forma de circuit turistic, era o enigmă; doar localnicii ne puteau dezvălui multe poveşti înfricoşătoare sau amuzante despre locurile de mai sus. Traseele pot fi parcurse în aceeaşi zi sau în zile diferite, în funcţie de condiţia fizica a fiecăruia, sub forma unor circuite către: Bisericuţa lui Iosif, Agatonul Vechi, Agatonul Nou, Piatra cu Semne, Piatra Ingăuritã, Piatra cu Cruce, Chilia lui Dionisie, Fundătura. Aşezările rupestre buzoiene sunt un real fenomen istoric, social şi spiritual, unicate în ţarã, îndeplinind, întâi de toate, funcţia de lăcaşuri de cult precreştine. Ultimele studii demonstrează faptul că grotele din zonă au fost utilizate în timpul neoliticului târziu, odată cu primele manifestări apărând diverse incizii in peretele de piatră, simboluri, linii de diverse lungimi şi grosimi.

Pentru a ajunge la bisericuţa Fundătura, trebuie urmat drumul printre case, care trece pe lângă biserica din sat. Acesta urcă direct în pădure şi este oarecum izolat faţă de drumul care duce la celelalte obiective turistice; se va ajunge într- o poiană, de unde se continuă urcarea preţ de câteva miute, până se va vedea, pe partea stângă, o stâncă imensă, asemenea unui altar de cult. Bisericuţa este situată la 2 km de satul Nucu şi, dacă se continuă urcuşul prin pădure, se va ajunge pe vârful Ţurţudui, de care sunt legate foarte multe poveşti pe care doar oamenii locului ştiu cum să le spună. Fundătura este săpată într-un bolovan de formă paralelipipedică, la poalele culmii Crucea Spătarului şi este de preferat să fie vizitată toamna, atunci când frunzele căzute ne permit sa o putem vedea de la distanţă, de altfel, fiind destul de greu de deosebit în verdele pădurii. Urmele de dăltuială dovedesc o vechime mai mare decât perioada de propagare a creştinismului. Altarul, naosul şi pronaosul fac corp comun, altarul fiind alipit de peretele estic; datarea bisericuţei este în jurul secolului al XI-lea. În altar vom regăsi inscripţii în chirilică, de la nume de persoane, până la ani. Fundătura a funcţionat atât ca schit de maici, cât şi de călugări; de asemenea, a mai folosit şi ca loc de retragere în calea năvălirilor turceşti. Această zonă unică în ţară meritã vizitată, deoarece este o dovadă purã a trecutului nostru, putând fi consideratã leagănul creştinătăţii din România, Athos-ul românesc, sau Mica Meteorã.

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/share/bisericuta-fundatura/a1e97487-aab3-4cba-bf27-115cac489064

C**hestionar:**
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSefBHLXzLlviKd1ckl62KiEGVy1VLk-SsCE9O8IPILXcGxs_g/viewform

Bibliografie:
Gavrilă Diana Liana, Enigme ale trecutului îndepărtat în Munţii Buzăului, Buzău, ed. Alpha Mdn,2012

❁❁❁

BISERICA „SF. NICOLAE" VINTILĂ-VODĂ, JUD. BUZĂU

Prof. Matei Roneta
Școala Gimnazială Tache și Ecaterina Tocilescu
Localitatea Vintilă-Vodă, Județul Buzău

Denumire: Biserica „Sf.Nicolae"
Localitate: Vintilă-Vodă, sat.Vintilă-Vodă, jud.Buzău

Adresa: 355,cătun Răghinari, DJ 203K
Datare: Sec.XVIII-XIX

1900

2019

Numele comunei Vintilă-Vodă, din județul Buzău, evocă personalitatea voievodului muntean Vlad-Vintilă (1532-1535). Acesta a ctitorit aici o semeață mănăstire, Menedic, în formă de cruce, cu turla pe pronaos, după modelul celei de la Dealul, zidită de tatăl său, Radu cel Mare. Pe lângă rolul spiritual și cultural, aici fiind întemeiată una din primele școli slavo-române de grămătici, așezământul lui Vlad-Vintilă avea și rol militar, dovadă că în sec. al XVIII-lea a fost dărâmat de oștile turcești, aflate în război cu cele austriece și rusești. După distrugere așezământul a fost refăcut „mai la vale" de către Episcopul Methodie al Buzăului, în anul 1748. Un veac mai târziu, mănăstirea „din vale" a fost ridicată din ruină de vrednicul Episcop Chesarie al Buzăului, prin refacerea zidăriei si zugrăvelii. S-a păstrat și o pisanie a acestei biserici refăcute, care datează de la 26 octombrie 1846 și menționează următoarele: „Această sfântă și dumneazeească biserică s-a ridicat din temelie cu ajutorul și cu cheltuiala iubitului de Dumnezeu cleriu-kir Kesarie, episcopul Buzăului, în locul celei zidite în anul 1748 de răposatul întru fericire, episcop Methodie și dărâmată acum pentru multa sa slăbiciune, în urma cei mai dintâi biserici zidite de răposatul Vintilă-Vodă la vechile ruine din susul acestei mănăstiri la leatul 7040. S-a ridicat și înfrumusețat atât pe dinafară cu arhitectură, cât și înăuntru cu zugrăveală, cu tâmplă și cu tot felul de înfrumusețări, împreună cu toate împrejurimile cum se văd în zilele Prea Înălțatului Domn G.D.Bibescu-Voevod. Prin stăruința și silința cuviosului eclesiarh al Sfintei Episcopii Buzău și egumen al acestei mănăstiri, chiar Teofilact." În timpul Revoluției de la 1848, călugării de la Mănăstirea Vintilă-Vodă au fost alături de revoluționari. La 25 august 1848, aici a fost găzduit un mare grup de ofițeri polonezi, venit în sprijinul revoluționarilor români din Țara Românească, în urma unei înțelegeri încheiate la Paris, între diaspora românească și cea poloneză. Prin Legea de secularizare a averilor mănăstirești, mănăstirea Vintilă-Vodă a pierdut moșiile pe care le avea și începând cu anul 1864, a devenit biserică de mir. În 1900, după 50 de funcționare cu această calitate, biserica va fi renovată. O dezvoltare deosebită au cunoscut, atât biserica, dar și casa parohială, începând din anul 1916, când a venit ca tânăr preot Atanasie Chelaru, care va păstori biserica mai bine de 50 de ani. Despre acest preot de la Vintilă-Vodă sunt mărturii numeroase, cum ar fi cea din Glasul Bisericii, Anul I, nr.26/24 iunie 1928, când este menționată inaugurarea monumentului eroilor din iunie 1928 de la Vintilă-Vodă. In anul 1930, Nicolae Iorga, pe atunci președintele Comisiei monumentelor istorice, savant și istoric de renume mondial, a vizitat această biserică, fiind profund impresionat de pictura lucrată de N.C. Nicoleanu. Lăcașul funcționează și în zilele noastre ca biserică de mir, fiind cunoscut sub numele de „Mănăstirea"si declarat monument istoric.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/b5842a4f-36f6-48c9-9665-fbd67f2f4745

Bibliografie:

Doru Ef. Strechie, Monografia comunei Vintilă-Vodă din județul Buzău, Craiova, Tipografia Universității din Craiova, 2011

https://ziarullumina.ro/documentar/manastirea-vintila-voda-din-tinutul-buzaului-la-1900-9184.html

❁❁❁

SĂRATA- MONTEORU, UN KARLOVY VARY AL ROMÂNIEI

Stanciu Andriana
Școala Gimnazială Merei Comuna Merei, Județul Buzău

Sărata- Monteoru este un sat din comuna Merei, județul Buzău, situat central- vestic, într-o mică depresiune din Subcarpaţii de Curbură, la aproximativ 20 km distanță de municipiul Buzău. Aici se află una din cele mai cunoscute și vizitate stațiuni ale României, celebră pentru apele tămăduitoare ale izvoarelor sărate, fiind în vechime una din cele mai căutate baze de tratament balnear din Europa, înființată de Grigore Monteoru la sfârșitul secolului al XIX- lea (1895), un nobil care a intuit potențialul zonei și a exploatat cu succes zăcămintele de sare și petrol. Stațiunea a fost în trecut comparată cu Karlovy Vary, o stațiune din Cehia, datorită numărului mare de turiști (în prezent 15.000/sezon, cu o populație de aprox. 1.000 locuitori).

Turiștii pot ajunge foarte ușor în stațiune cu ajutorul autobuzelor directe care pleacă din municipiul Buzău, la intervale de 1-2 h, fiind înființat recent și un traseu special și sezonier (iunie-septembrie) pentru această zonă. Drumurile sunt modernizate.

Fie că vin pentru tratamente balneoclimatelice, fie că vin pentru vizitarea peisajului, pentru importanța istorică a locurilor sau pentru valoarea națională de patrimoniu datorată descoperirilor arheologice și a monumentelor istorice, turiștii ajunși aici se reîntorc de fiecare dată. Fiind anterior de interes sezonier, stațiunea a devenit un punct de atracție turistică permanent datorită evenimentelor organizate de oficialitățile locale, evenimente care promovează tradițiile și obiceiurile locale și naționale, readuc atmosfera din secolul al XIX- lea.

O mare importanță a localității i-o oferă cultura ”Monteoru”, o cultură care datează din Epoca Bronzului, cele mai importante descoperiri arheologice fiind cele de pe dealul Cetățuia și de pe platoul Poiana Scorușului. Arheologii au descoperit o cetate întârită cu bolovani și cu un șanț de apărare, precum și locuințe și urme provenite din alte culturi arheologice din Transilvania, Muntenia, Basarabia și Ucraina. Multe din obiectele descoperite sunt expuse la Muzeul Județean Buzău, alături de cele mai importantealte descoperiri din județ.

Mina de petrol este singura de exploatare din Europa și a doua din lume. Aceasta a fost recent vizitată de studenții **Departamentului de Geologie** din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, (specializările Inginerie Geologică și Geochimie), a **Secțiunii Română a SPE-** ”Society of Petroleum Engineers” și a **OMV Petrom, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării.**

Alte atracții ale zonei sunt izvoarele subterane și de suprafață, nămolurile, izvorul ”de ochi” (localnicii spun că vindecă vederea), bazinele în aer liber cu apă sărată, parcul Monteoru, Dealul Cetățuia, Vila Monteoru (1933), Biserica și Capela Monteoru (1902- 1903), **Monumentul eroilor din Primul Razboi Mondial (1933), Schitul lui Negoiță (1682), fântâna cu foișor din interiorul Parcului Dendrologic (1888), Obeliscul de marmură ridicat în memoria lui Gogu (fiul lui Grigore Monteoru care s-a împușcat din neatenție pe un deal în 1884), Crucea de marmură din curtea Capelei (ridicat în memoria unei tinere care a decedat la 21 de ani, în 1870), Crucea de pe Dealul Piscul Mocanului (la o altitudine de 270 m, având 10 m înălțime, în 2002), Crucea lui Grigore Monteoru (2004),** tabăra pentru copii, **parcul ”Aventura”, traseul montan pentru motociclism și motocross, punctele de belvedere, traseele pentru drumeții pe dealurile și pădurile din zonă,** ștrandul cu apă cloro-sodică alimentat de izvoarele locale, bazinele de saramură. Cazarea în stațiune se face la hoteluri de 3 stele și pensiuni, la acest lucru participând intens și localnicii care sunt conștienți de importanța localității și participă activ la promovarea satului natal. Mulți locuitori și- au transformat casele în pensiuni, aceasta fiind principala modalitate de obținere a unui venit, mai ales în sezon.

În concluzie, Sărata- Monteoru este o stațiune de interes național datorat potențialului turistic și nu numai. Cu o mai bună promovare și intensificare a interesului pentru reabilitare și dezvoltare, aceasta ar putea deveni din nou un obiectiv turistic de nivel international, putând din nou fi comparată cu celebra Karlovy Vary a Cehiei.

EVALUARE:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeO0jqFJqbpoX-Bku10XRjaHV7iHqzflNOxG1lV8-a_W79Uwg/viewform

BIBLIOGRAFIE:

Deșliu, Al., *Buzău. Ghid turistic*, Focșani, Editura Terra, 2001
Marin, Marcela, *Sărata- Monteoru. Album monografic*, Buzău, Editura Alpha Buzău, 2005
Marin, Marcela, *Sărata- Monteoru- informații turistice*, Buzău, Editura Alpha MDN, 2007

❁❁❁

REZERVAȚIA NATURALĂ DENUMITA „VULCANII NOROIOȘI” DIN JUDEȚUL BUZĂU

Tanasă Gabriela
C.S.E.I. Buzău, Mun. Buzău, Buzău

Vulcanii Noroioși de la Pâclele Mici este o arie protejată de interes național aflată pe raza comunei Berca din județul Buzău. Pâclele Mici se află la o altitudine de 341 m și au o suprafață de16,5 ha.

Vulcanii Noroioși de la Pâclele Mari alcătuiesc o arie protejată de interes național situată în Muntenia, pe teritoriul județului Buzău. Aria naturală se află în partea centrală a județului Buzău la o altitudine de 322 m și o suprafață de 10 ha, pe teritoriul administrativ al comunei Scorțoasa, în apropierea drumului județean DJ108 care leagă satul Policiori de Pâclele. Rezervația este inclusă în situl de importanță comunitară Vulcanii Noroioși de la Pâclele Mari și Pâclele Mici.

Din București până la Vulcanii Noroioși sunt aproximativ 145 de km. Din orașul Buzău se parcurge aproximativ 17 km, pe DN10, spre Brașov, până în localitatea Sătuc, apoi se virează dreapta spre Berca traversând râul Buzău, apoi stânga și apoi dreapta aproximativ 15,5 km spre comuna Chiliile se ajunge la aria protejată Vulcanii Noroioși.

Vulcanii Noroioși de la Pâclele Mici și de la Pâclele Mari **s**-au format prin erupția gazelor naturale venite de la adâncimi de peste 3000 de metri.

Obiectivele turistice din apropierea rezervației naturale denumită ,,Vulcanii Noroioși" sunt: Mânăstirea Ciolanu, Muzeul Chihlimbarului de la Colți, Barajul Siriu, Pensiunea 14 scaune.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/d671993c-706d-4610-aa24-480d01a142e1

Bibliografie:

http://www.wikipedia.org

ALEXANDRU MARGHILOMAN

Tudorache Maria
Școala Gimnazială Nr. 7 Buzău, județul Buzău

Alexandru Marghiloman s-a născut la 4 iulie 1854, Buzău, Țara Românească și a decedat la 10 mai 1925, Buzău, Regatul României. A fost un om de stat conservator român care a îndeplinit funcția de prim-ministru al României în anul 1918 (martie–noiembrie) și a avut un rol decisiv în timpul Primului Război Mondial.

Alexandru Marghiloman s-a născut la 4 iulie 1854 în Buzău într-o familie burgheză rurală. Tatăl său, Iancu Marghiloman, era un mare arendaș al Țării Românești, iar mama sa, Irina Izvoranu făcea parte dintr-o familie înstărită din Oltenia. Despre Iancu Marghiloman, Duiliu Zamfirescu avea să scrie: "colon californian, arendaș, antrepenor, vânător de Bărăgan, jucător de cărți, prefect – în cele mai bune relații cu lumea din București; miniștri, deputați si senatori, și cu lumea din provincie; alegători, subprefecți, hoți de cai".

Alexandru Marghiloman a urmat Colegiul Sfântul Sava din București, apoi s-a înscris la Facultatea de Drept și la Înalta Școală de Științe Politice din Paris. După absolvire, în 1879 Alexandru Marghiloman a

fost procuror și mai apoi judecător la Tribunalul Ilfov. În 1881 demisionează pentru a deveni avocat, pentru ca trei ani mai târziu să fie numit avocat al statului. La 6 noiembrie 1884, Alexandru Marghiloman este ales deputat în Colegiul I Buzău.

În 1890 Alexandru Marghiloman s-a căsătorit cu Elisa Știrbei, nepoata domnitorului Barbu Știrbei și sora Prințului Barbu Stirbey; cei doi au divorțat mai târziu, Elisa căsătorindu-se cu Ion I. C. Brătianu.

Conservator și germanofil în preajma Primului Război Mondial, Marghiloman a acceptat să devină prim-ministru într-un moment foarte dificil, în primăvara lui 1918, când, abandonată de principalul aliat din zonă, Rusia bolșevică, România a trebuit să accepte o pace nefavorabilă cu Puterile Centrale. După ce a negociat pacea de la Buftea-București, Marghiloman a trimis trupe române la Chișinău pentru a stabiliza fosta gubernie țaristă devenită atunci Republica Democrată Moldovenească. După ce Sfatul acesteia a votat Unirea Basarabiei cu România, Marghiloman a primit actul unirii și a acționat pentru recunoașterea acesteia.

Marghiloman era un împătimit crescător de cai. La conacul său din Buzău, Vila Albatros, a pus bazele unei crescătorii de cai de rasă, iar numele vilei provine de la numele calului preferat al omului politic.

De numele său se leagă marghilomana, o rețetă de cafea cu rom sau vinars, creată, conform unor legende, cu ocazia unei vânători la care a participat. Conform legendei, Marghiloman era un mare băutor de cafea, și când, în timpul unei vânători, i-a comandat valetului una, valetul nu a mai găsit apă și a făcut cafeaua cu vinars.

La 1 iulie 2019, Banca Națională a României va pune în circulație, în atenția colecționarilor, un set de monede „cu tema Desăvârșirea Marii Uniri – Alexandru Marghiloman.” Emisiunea numismatică este formată din trei monede: o monedă de aur, cu valoarea nominală de 100 de lei, având titlul de 900‰, o monedă de argint, cu valoarea nominală de 10 lei, av\nd titlul de 999‰ precum și o monedă din aliaj comun, cu valoarea nominală de 50 de bani. Tirajul acestei emisiuni monetare este de 300 de seturi.

În cinstea lui la Buzău un liceu îi poartă numele și un centru cultural.

Începând cu 2015 Vila Albatros, fostă reședință a ministrului Alexandru Marghiloman din parcul cu același nume găzduiește Centrul Cultural ,,Alexandru Marghiloman”, instituție publică de cultură și educație în subordinea Consiliului Local Buzău, după ce timp de patru ani a fost reabilitat monumentul istoric ,,Ansamblul Conacului Marghiloman”.

Personal am participat cu elevii școlii la multe activități derulate în acest loc; Ziua Internațională a Poeziei- 31 martie 2019, Concursul de Fabule ,,Grigore Alexandrescu”20 noiembrie 2019.

Consider acest loc o oază de normalitate și cultură atât de necesar comunității noastre.

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/share/personalitatea-alexandru-marghiloman/111873fd-a490-40cb-9608-1d241935d877

Bibliografie

- Titu Maiorescu, Viața politică a României sub domnia lui Carol I, Editura Humanitas, București, 1994
- Ion Bulei, Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator, Editura politicâ, București, 1987
- Ioan Adam, Panteon Regăsit. O galerie ilustrată a oamenilor politici români. Editura Gramar, București, 2000

❁❁❁

DOBROGEA, TĂRÂMUL DINTRE APE

prof. înv. primar GROZAVU FLORIANA-ȘTEFANIA Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Călărași, jud. Călărași

Îmbogăţirea, consolidarea şi valorificarea cunoştinţelor de geografie şi istorie, aflate într-o armonioasă interdependenţă, se realizează atât la orele de clasă, cât şi printr-o armonioasă îmbinare a lecţiilor cu excursii documentare.

Paşii făcuţi în zonele geografice încărcate de zbuciumul istoriei prilejuiesc îmbogăţirea cunoaşterii, generând totodată sentimentele de preţuire faţă de generaţiile care ne-au precedat şi de dragoste faţă de ţară.

Interdisciplinaritatea este promovată de învăţământul actual prin utilizarea informaţiilor din cadrul mai multor discipline, facilitând înţelegerea acestora şi perceperea lor ca un întreg.

Munca în echipă antrenează toţi elevii: pe cei curajoşi, stăpâni pe cunoştinţele şi deprinderile lor, dar şi pe cei timizi, nesiguri, stârnindu-le interesul şi ajutându-i să depăşească anumite bariere existente între ei şi restul clasei.

O activitate didactică bazată pe interdiciplinaritate şi munca în echipă este ***excursia***. Conţinutul didactic al excursiilor este mult mai flexibil şi mai variat decât al lecţiilor desfăşurate în sala de clasă, elevii participând cu multă bucurie şi optimism la aceste acţiuni, lărgindu-şi în acest fel orizontul de cunoştinţe prin contactul direct cu realitatea. Prin mijloacele atrăgătoare pe care le are la dispoziţie, excursia inviorează activitatea şcolară, stimuleaza curiozitatea de a descoperi noi fenomene, formeaza o atitudine ecologică pozitivă, prilejuieşte trăiri adânci ale unor sentimente patriotice, intelegerea mai buna aunur elemente ce tin de formele de relief. In acastă excursie sunt mai multe lecții active într-o zi.

Tema excursiei: Natura, geografie și istorie

Tipul tematicii: interdisciplinar- geografie (județul Costanta/ Tulcea și caracteristicile sale), istorie (Adamclisi, castre vechi daco-romane), abilități practice (gastronomie locala, desen dupa natura)

Itinerariul excursiei: Călărași- Ostrov(traversare bac, Lacul Bugeac, Rezervatia Padurea Esechioi)- **Baneasa**(asezare romana, cimitir getic, padurea Canaraua Fetii) - **Aliman**(Cetatea Sacidava-Dunareni, lacul fosilier Aliman, Balta Mirleanu) – **Ion Corvin**(Pestera Sf. Apostol Andrei, Padurea M. Eminescu, Cismeaua M. Eminescu- **Adamclisi**(monumentul triumfal Tropaeum Traiani, muzeul Arheologic Adamclisi)-**comuna Cheia, spre Targusor**(Cheile Dobrogei, formatiuni carstice de colali pietrificati)- **Jurilovca**(cetatea greco-romana Argamum, capul Dolojman)- **Rezervatia Mtii Macin**(traseu spre Vf. Tutuianu) - **Fetesti- Călărași**

Scopul organizării excursiei răspunde dorinţei exprimate de elevi de a călători şi de a petrece împreună timpul liber, desfăsurând activităţi instructive si recreative, dar si dorintei de a cunoaste frumusetile patriei(Podisul si Muntii Dobrogei) si trecutul istoric. **Detalierea obiectivelor umarite:**

- Vizitarea unor obiective turistice de insemnatate istorica pe partea Dobrogei de Sud
- Stimularea interesului elevilor pentru cunoaşterea de locuri noi, a formelor de relief şi pentru studiul naturii;
- Studierea in natura, pe teren a unor lectii din programele scolare de Istorie, Geografie si Stiinte ale naturii
- Creşterea coeziunii colectivului de elevi şi consolidarea spiritului de echipă, a relaţiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere, favorabil comunicării;
- Crearea unor reguli de comportament responsabil şi împărţirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului
- Iniţierea şi desfăşurarea de activităţi cu caracter recreativ, relaxant.

Cunoștințele au fost verificate și cu ajutorul testului interactiv quizizz https://quizizz.com/admin/quiz/5e143b39f4a259001b6fe6ef/dacii-i-romanii

BIBLIOGRAFIE:

- *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor pentru Aria Curriculară „ Om şi societate”, Bucureşti, 2001.*
- *„Povestea timpului-lecturi istorice pentru clasa a IV-a, Omologat de MEN nr. 39450/ II/7, DVD.*
- https://www.youtube.com/watch?v=41IcGFBj_iM
- https://en.wikipedia.org/wiki/Dobruja

❁❁❁

TROPAEUM TRAIANI – MONUMENTUL DE LA ADAMCLISI

Nicoiu Alexandra
Școala gimnazială „Nicolae Titulescu” Călărași, jud. Călărași

Tropaeum Traiani este un monument triumfal roman în Adamclisi, județul Constanța, ridicat în cinstea împăratului roman Traian între anii 106-109 d.Hr. pentru a comemora victoria romanilor asupra dacilor în anul 102 d.Hr. Construcția este situată în regiunea podișului Negru Vodă, în comuna Adamclisi, la 60 km sud-vest de Constanța, pe drumul național Călărași - Constanța. Programul de vizitare al muzeului și monumentului este de luni-duminică, între orele 9-20. Monumentul a fost reconstituit în 1977, după unul dintre modelele ipotetice ale vechiului monument aflat în ruine, fiind declarat în prezent monument istoric. Inaugurarea monumentului a avut loc în cadrul festivităților prilejuite de aniversarea unui secol de la cucerirea independenței Principatelor Române.

Ansamblul este format din următoarele monumente: Cetatea Tropaeum Traiani, Bazilică, Necropolă, Ansamblu de apeducte, Monumentul triumfal Tropaeum Traiani, Altarul roman de la Adamclisi, Tumul roman, Termele cetății Tropaeum Traiani, Locuințe extramurane.

Tropaeum Traiani este unul dintre cele mai importante monumente antice de pe teritoriul României. Primele săpături au fost întreprinse începând cu anul 1882. Monumentul, în varianta în care a fost reconstituit de către arheologi, sub conducerea reputatului istoric Adrian Rădulescu, în anul 1977, este alcătuit dintr-un soclu cilindric, care are la bază mai multe rânduri de trepte circulare, iar la partea superioară un acoperiș conic, cu solzi pe rânduri concentrice de piatră, din mijlocul căruia se ridică suprastructura hexagonală. La partea superioară se află trofeul, înalt de 10,75 m,https://ro.wikipedia.org/wiki/Tropaeum_Traiani - cite_note-europeanaCT-I-m-A-02567.05- 2 înfățișând o armură cu patru scuturi cilindrice. La baza trofeului se află două grupuri statuare care conțin fiecare reprezentarea trupurilor a trei captivi.

Situl arheologic Adamclisi

Înălțimea monumentului împreună cu trofeul este aproximativ egală cu diametrul bazei și anume circa 40m. De jur-împrejur, cele 54 de metope din calcar de Deleni, înfățișează în basorelief scene de război. Metopele erau lespezi dreptunghiulare cu înălțimea de 1,48-1,49 m. Din cele 54 metope inițiale, se mai păstrează 48. Deasupra metopelor se află o friză cu 26 de creneluri, din care s-au păstrat numai 23, sculptate și ele în basorelief, care alcătuiesc coronamentul nucleului circular. Ansamblul, din care făcea parte monumentul, mai cuprindea un altar funerar, pe ai cărui pereți se aflau înscrise numele celor aproximativ 3.800 de soldați romani căzuți probabil în lupta de la Adamclisi, și de asemenea un mausoleu, cu trei ziduri concentrice, în care se pare că a fost înmormântat comandantul, care, cu prețul vieții sale, a decis victoria din anul 102.

În Complexul muzeal Tropaeum Traiani pe lângă „Monumentul triumfal Tropaeum Traiani" și „cetatea Tropaeum Traiani" (care datează din secolul al II-lea) se află și muzeul de sit. Clădirea muzeului, inaugurată în 1977, este concepută ca un lapidarium și cuprinde numeroase vestigii arheologice descoperite în cetate și împrejurimi. Pe o parte a muzeului sunt expuse metopele, friza inferioară și cea superioară, pilaștrii, crenelurile și blocurile de parapet ale stilului attic festonat. În centrul sălii, este expusă statuia colosală a trofeului, inscripția și friza cu arme. Celelalte exponate sunt constituite de colecțiile ceramice (vase aparținând culturii Hamangia, ceramică getică, amfore grecești, romane și bizantine), opaiţe, unelte, podoabe, fragmente de apeducte, sculptură, documente epigrafice.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/tropaeum-traiani/7edcc31f-7a4e-45be-afaf-30b7c56b2a37

Bibliografie/sitografie

1. ro.wikipedia.org
2. Barnea, Al.; Barnea, I.; Bogdan-Cătăniciu, I.; Mărgineanu-Cârstoiu, M; Papuc, Gh. - Tropaeum Traiani. I - Cetatea, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1979
3. Scurtu, Fl.; Barnea, Al. - Rezultate ale cercetării geofizice (2000-2003) în Cetatea Tropaeum Traiani, Pontica, 37-38, 2004-2005, pp. 453-474
4. Bălan, Șt.; Mihăilescu, N. Șt. - Istoria științei și tehnicii în România, date cronologice, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1985, p. 27.
5. Constantinescu, Dinu-Teodor - Construcții monumentale, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.

PĂCUIUL LUI SOARE

Popescu Nicoleta
Școala "Nicolae Titulescu" Localitatea Călărași, Județul Călărași

Ruinele cetăţii de la Păcuiul lui Soare au devenit atracţiile judeţului Călăraşi şi se numără printre cele mai bune locuri de pescuit pe Dunăre. Al doilea sit ca mărime din ţară, după Sarmizegetusa, cetatea bizantină de pe insula Păcuiul lui Soare se afundă, din păcate, în apele nemiloase ale Dunării.

A fost construită între anii 969 – 976, în timpul domniei împăratului bizantin Ioan Tzimiskes, fiind o construcție solidă, singura fortăreața a Imperiului Bizantin din Europa care a rezistat trecerii timpului. În 976, după moartea împăratului Ioan Tzimiskes, stăpânirea bizantină din sudul Dobrogei fusese înlăturată violent de bulgari, dar a revenit în jurul anului 1000, dovezile de vieţuire în incinta cetăţii fiind evidente.

Păcuiul lui Soare, insulă dunăreană pe care se află cetatea Vicina, unul dintre cele mai importante obiective turistice din zona litoralului, este situată la 9 km în aval de Ostrov. Păcuiul lui Soare înseamnă istorie, nostalgie, plajă şi sălbăticie, fiind perfectă pentru cei care caută liniştea.

Accesul pe insulă este posibil doar cu ajutorul localnicilor care deţin bărci, iar camparea este interzisă.

Vicina, construită imediat după 971, a ocupat iniţial suprafaţa de 5-6 hectare şi probabil că avea formă trapezoidală.

Adevărul este că, dacă ținem cont de soluțiile constructive adoptate de cei care au construit, cândva, această cetate, am putea-o considera și ca o ,,copie" a sclipitoarei Veneții. Acum, în zilele noastre, cei care o cunosc cel mai bine sunt arheologii, care au redescoperit-o cândva, pe la mijlocul sec. XX.

Istoricii atestă faptul că în timp a avut rol de cetate de vamă și apărare, având o importanță deosebită în timpul stăpânirii bizantine din Dobrogea. Cetatea Vicina a reprezentat sediul flotei de război imperiale și garnizoană militară.

Durabilitatea zidurilor cetății a fost dată de o tehnică specială folosită în timpul construcției, denumită substrucția de lemn, ce a fost folosită datorită poziționării cetății pe un teren aluvionar.

Zidurile erau clădite din blocuri de piatră fasonate, poarta de pe latura nordică având evidente influențe bizantine.

În urma unor cercetări arheologice începute în 1956 au fost descoperite câteva complexe deosebit de importante. Pe latura estică se află un debarcader cu diguri, dane etc., având lăţimea de 24 m şi fiind mărginit de două turnuri rectangulare; o poartă largă de 4 metri; o clădire cu absidă.

De-a lungul vremii, cetatea bizantină a trecut printr-o perioadă economică înfloritoare, în special între secolele XIII – XIV, dar în anii 1421 – 1422 activitatea i-a fost oprită, necunoscându-se motivele nici azi.

În prezent se mai vede 10-15% din cetate, iar în anii 50 era vizibilă în proporţie de circa 25%. Apa o afectează din ce în ce mai mult, iar prin lucrările efectuate în timp pe Dunăre a fost accelerat procesul de eroziune. Soluţii pentru redresarea şi includerea cetăţii antice într-un circuit turistic se pare că există, însă acest lucru ar necesita un efort financiar uriaş.

Cei care se aventurează până acolo îi mai spun și „Cetatea scufundată". Iar acest nume este pe deplin justificat, căci o mare parte a relicvelor ei multi-seculare sunt acoperite, de obicei, de apele Dunării, care le scot la iveală doar în anii deosebit de secetoși. Dar, chiar și așa, partea aflată mereu pe uscat este deosebit de impozantă: ziduri masive construite din blocuri mari de calcar atent cioplite și fasonate, ori fundații și pereți din piatră care, pe vremuri, au aparținut unor construcții civile sau militare. Iar cu puțin noroc, printre ele mai pot fi găsite vreo unealtă din fier care abia dacă mai poate fi recunoscută sub stratul gros de rugină, ori vreun bănuț bizantin din bronz. Uneori, din peretele vreunuia dintre șanțurile săpate de arheologi, ies la iveală și câteva boabe de grâu fragile și înnegrite de vreme. Toate la un loc și fiecare în parte, depun mărturie despre măreția de altă dată a vechii cetății. În schimb, porțiunile aflate de obicei sub fața apei reprezintă vestigiile unor amenajări portuare deosebit de complexe, similare celor aflate în alte cetăți antice. Cetăți care, pentru că au fost mai intens popularizate, se bucură de o celebritate cu mult mai mare.

De-a lungul veacurilor, nenumărate legende s-au țesut în jurul misterioaselor ziduri ivite, din când în când, din apele Dunării. Unele spun că acolo s-ar afla palatul din care domnește „Știma Apelor" mitologica stăpână a valurilor învolburate. Altele vorbesc despre „Samka Samodiva", un monstru cumplit care trage în adâncuri bărcile pescarilor pe care ghinionul i-a mânat să-i iasă în cale. Simple legende? Da și nu! De-a lungul vremii acolo au fost pescuiți somni imenși, lungi de doi sau trei metri,

ori moruni mustăcioși chiar și mai mari. Iar un asemenea monstru acvatic putea, cu siguranță, să tragă în adâncuri lotca vreunui pescar ghinionist. Primele cercetări sistematice ale cetății medievale au început în anul 1957, sub coordonarea arheologului Petre Diaconu. Iar de încheiat nu s-au încheiat nici până în ziua de azi, căci specialiștii apreciază că, abia dacă s-a investigat mai puțin de un sfert din teritoriul cetății. Confirmate de vechile documente bizantine, săpăturile arheologice de la Păcuiul lui Soare arată că fortificația a fost construită, cândva, între anii 972-976 de către militarii dislocați aici pe vremea împăratului Ioan Tzimiskes. La fel ca întotdeauna, și pe atunci, Balcanii erau ceea ce, mult mai târziu, avea să fie numit „butoiul de pulbere" al Europei. Era perioada ultimelor migrații dar și vremea în care Bizanțul se lupta să-și consolideze poziția, greu obținută, de mare putere militară, politică și economică a lumii de atunci. Motiv pentru care, de la început cetatea de la Păcuiul lui Soare a avut un rol geo-strategic deosebit de important. Prin poziția sa, această fortăreață era o pavăză a orașului Durostorum care, la rândul său, era o piesă deosebit de importantă în sistemul de apărare al Bizanțului însuși, într-o perioadă în care măreața capitală imperială era atacată de rușii Cnezatului Kievian-punct de trecere deosebit de important, care asigura controlul traseului comercial numit, pe atunci. „Drumul de la Varegi la Slavi". Cu toate că n-au identificat și urme de viețuire din vremea romanilor, arheologii nu exclud posibilitatea ca bizantinii să fi ridicat cetatea de la Păcuiul lui Soare pe locul uneia mai vechi cu câteva secole.

Astfel se face că, de ani buni, la Păcuiul lui Soare vin doar pescarii și, uneori, câțiva turiști curioși. Iar asta este deosebit de grav: oriunde s-ar afla ele, zidurile și orice alte vestigii istorice scoase din pământ și apoi lăsate de izbeliște, se distrug iremediabil și dispar odată pentru totdeauna.

Chestionar: https://forms.gle/L8hnbp66C1jTdBWU7

Bibliografie:

Site-uri: https://audiotravelguide.ro/cetatea-bizantina-vicina-insula-pacuiul-lui-soare/
https://www.cotidianul.ro/micul-bizant-de-pe-malul-dunarii-pacuiul-lui-soare/

❁❁❁

SALINA TURDA – POARTĂ SPRE INIMA TRANSILVANIEI

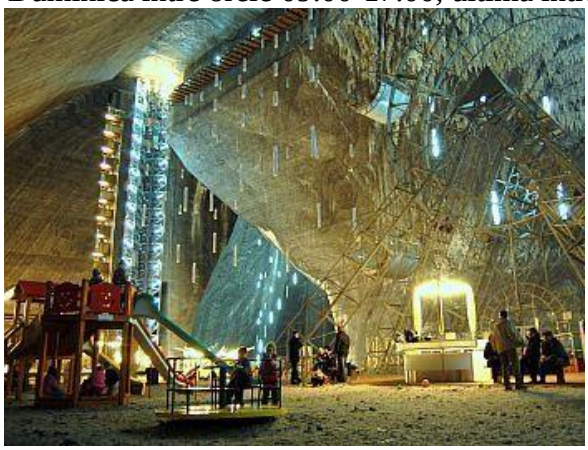
Prof. Frunzăreanu Mihaela Valeria
Colegiul Emil Negruțiu, Turda, Judetul Cluj

Salina Turda se află în Turda, din județul Cluj și a fost reamenajată și reintrodusă în circuitul turistic, în anul 2010.

Cum ajung la Salina Turda?

La Salina Turda se poate ajunge pe doua cai. Prima este cea care permite accesul prin intrarea noua si moderna, Str.Aleea Durgaului Nr.7, Turda, Judet: Cluj (GPS : N= 46.588833 E=23.787632) si anume din Valea Sarata, zona Durgau, intrarea fiind aflata in mijlocul Rezervatiei Naturale. Cei interesati, pot ajunge in zona Valea Sarata – Durgau, cu autoturismul propriu sau cu mijloc de transport in comun, autobuzul 17. Distanta din centrul Orasului Turda este de cca 3,5 Km. Cea de-a doua cale de acces in Salina este prin intrarea veche, aflata pe strada Salinelor 54/B Turda, Judet: Cluj (GPS : N=46.583742

E=23.776267). Accesul la Salina Turda prin intrarea veche este recomandata si este mai facila pentru cei care nu dispun de autoturisme proprii sau sufera de unele probleme locomotorii.
Telefon:0371-302337;0364-260940;0364-260941;0264-311690
Fax: 0364-260968
Email: office[at]salinaturda.eu
Transport local: Linia 17
Program de vizitare: Luni-Duminica intre orele 09.00-16.00.
Program functionare: Luni-Duminica intre orele 09.00-17.00, ultima intrare la ora 16.00.

Scurt istoric

Depunerea formaţiunilor cu sare din bazinul Transilvaniei, a avut loc în Badenianul mediu Wielician; vârsta absolută atribuită depozitelor salifere din Transilvania, este de 13,6…13,4 milioane ani. Sedimentarea sării a avut loc în bazine marine izolate, în condiţii de climat cald şi relativ umed, cu slabe tendinţe de aridizare, pe fondul unei subsidenţe active.
În primul document cunoscut până în prezent cu referire la Transilvania emis de cancelaria maghiară în anul 1075, este menţionată vama ocnelor de sare "la cetatea ce se cheamă Turda… în locul ce se cheamă în ungureşte Aranyas, iar în latineşte Aureus". Documentul citat nu menţionează existenţa la Turda a unor exploatări propriu zise, dar înfiinţarea unei vămi a sării "… pe drumul Arieşului şi al Mureşului …" ar putea fi un argument în favoarea existenţei unor exploatari de sare în funcţiune. Salina de la Turda, care de la începuturile ei a fost una dintre cele mai importante saline din Transilvania, începe să decadă după 1840, datorită concurenţei tot mai puternice a salinei de la Ocna Mureş, ajungând să îndeplinească rolul unei rezerve a acesteia din urmă. Până în 1862, sarea se extrăgea la Turda din cele trei puţuri vechi "Iosif", "Terezia" şi "Anton". Salina Turda s-a redeschis în anul 1992 (în scop turistic si curativ) și este vizitabilă tot timpul anului. In anul 2017 se puteau vedea fostele mine **Iosif**, **Rudolf**, **Ghizela** si **Terezia**. Demne de văzut sunt și utilajele medievale bine conservate din mină (unice in Europa), cum ar fi fierăria, crivacul și moara de sare. De asemenea, Altarul (cioplit în peretele de sare) și Scara Bogaților (o scară lucrată filigranat in lemn). Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene în anul 2009 s-au desfășurat lucrări ample de amenajare a Salinei Turda, în scop turistic și curativ. Inaugurarea a avut loc în ianuarie 2010, după 2 ani de lucrări și 6 milioane de euro investiți. Între 2012 - 2014 a fost executat un tunel de legătură între mina Terezia și mina Iosif, în lungime de 50 m, în scopul includerii în circuitul turistic și a minei Iosif, nedeschisă până acum accesului public.

Ce este Salina Turda?

Salina Turda este un ansamblu de mine de sare, amenajate pentru a putea fi vizitate de turisti si un important centru de tratament si recuperare, datorat aerului sarat din interior. De asemenea, in zilele toride de vara salina poate reprezenta un placut loc de refugiu, datorita temperaturilor scazute dar constante, de 10-12 grade Celsius.

Ce se poate face in Salina?

În salină vă puteți relaxa, plimba, sau juca într-un mod foarte plăcut, într-un microclimat specific minei de sare. În cadrul centrului de tratament aveți posibilitatea să beneficiați de ședințe personalizate, pe baza prescripției medicului. În Mina Rudolf există o roata uriașă, cu 6 gondole, de unde cei dornici pot admira peisajul panoramic, accesibil și din liftul panoramic cu care se pot cobori cele 13 etaje în Mina Rudolf. Pe langă aceste elemente deosebit de spectaculoase, aici exista și piste de minigolf, mese de biliard, teren sintetic de fotbal/volei/handbal/mese de ping-pong, loc de joacă pentru copii cu tobogane și alte elemente distractive, bowling și un amfiteatru cu 200 locuri avand scaune încalzite electric și dotări moderne, ideal pentru concerte. Din Mina Rudolf se poate cobori pe scări sau prin intermediul liftului în Mina Terezia, loc în care există un lac format în urma infiltrării precipitației de la suprafață. În mijlocul lacului de află o insulă, legată de mal cu un ponton de lemn, de unde se pot inchiria bărci. Priveliștea de pe insulă este extrem de interesantă și diferită de ceea ce se poate percepe la suprafața pământului. La final puteți urca spre suprafată, pentru a vizita Sala Crivacului, o piesă de extracție a sării, în stare de funcționare, unicat în Europa. Un alt spațiu interesant din salină este Mina Josif sau Sala Ecourilor, unde, datorită condițiilor speciale și pereților de sare rezonanța este deosebită.

Chestionar: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe9s6fSN8NAgH--ex25t9ikKpd_pv5haFbdELOtulnLMi_oqQ/viewform?usp=sf_link

Bibliografie

- Turda, date istorice, Violeta Nicula, Editura Triade, ISBN 973-9196-72-4, pag. 55-58.
- Salina Turda - Muzeul Labirint, Primăria Turda, 1998.
- Cetatea din muntele de sare, Ovidiu Mera, Tudor Ștefănie și Valentin Vișinescu, Edit. Printplazza, Turda, 2010. ISBN 978-973-0-07419-2
- Inscripții în sare: Turda, Dana Deac, Edit. EuroGraph, Cluj-Napoca, 2008. ISBN 978-973-88743-2- 9
- Impactul prezenței și valorificării sării în aria Turda asupra mediului, Ovidiu Mera și Nicoleta Bican-Brișan, Revista Sării nr. 4, 2008.
- Riscuri și factori de risc asociați zăcămintelor de sare. Studie de caz: aria Turda, Nicoleta Bican-Brișan, Ovidiu Mera și Ioana-Nicoleta Pop, Revista Sării nr. 5, 2009.
- Lacuri antroposaline din aria Turda - Valea Sărată. Lacul Dulce, Ovidiu Mera, Nicoleta Bican-Brișan, Dan Tiberiu Mera și Livia Bunea, Revista Sării nr. 5, 2009.

DANSUL GĂINII

LUNGU ANA,
LICEUL TEHNOLOGIC "ALEXANDRU BORZA",
CLUJ-NAPOCA, CLUJ

Ființa umană – frântură din acest univers a trăit mereu în consonanță cu ritmurile naturii și s-a îngemănat cu tot ceea ce a radiat din lumina cosmicului și al terestrului. Astfel, omul în esența lui nu a putut să se despartă de ceea ce l-a definit și a existat prin lucruri mărunte, prin propriile obiceiuri și

tradiții. Poporul român are o bogată și semnificativă zestre folclorică pe care a acumulat-o în timp și a exprimat-o în mai toate momentele importante din viața lui. Cele mai semnificative etape din existența românului sunt: nașterea, botezul, nunta și moartea. Printre aceste momente ce marchează devenirea acestuia se mai strecoară și altele, cu prilejul unor tradiții religioase și a celor legate de prefacerea naturii.

Traditiile românești au impresionat întreaga lume prin abundența semnificațiilor și prin caracterul ușor șugubăț – caracteristici ale ființei spirituale, care este omul. Nunta este, cred eu, veriga ce leagă ființa umană de restul cercului universal, îl pune în spațiul existențial. Ea a fost vazută de-a lungul timpului ca o stare de ceremonie în care ambii soți își expun frumusețea și sentimentele care îi vor defini pe tot parcursul vieții. Un rol aparte revine băiatului care trebuie să pețească fata și care este ajutat, susținut de către ceilalți membrii ai familiei. Înainte de momentul peitului, tânărul face curte fetei și dacă părinții sunt de acord, acesta poate să o ceară în căsătorie. Acest eveniment este amprentant de un element cu o simbolistică aparte – găina. Simbolurile sunt pecetea ritualului, ca semne ale trecerii noastre pe pământ, a respectului și încadrării noastre în circuitul vieții.

Găina sau jocul găinii, așa cum este cunoscut, transpus în cadrul nunții a fost și va rămâne un punct pe cât de original, pe atât de fascinant în existența mirilor cu o simbolistică aparte – bogația, abundența.

Reminiscența acestui obicei își are originea în vremea când nașul peția mireasa în numele mirelui. De aceea, socăcița îi va da nașului în schimbul unei sume de bani o gaină împănată cu o țigară în gură. Ea va purta un dialog cu acesta în privința realizării schimbului. Strigatura va fi și ea împodobită de un lexic evocator, pestriț și în același timp sugestiv. Versurile diferă de la o zona la alta și pot suferi îmbunătățiri în funcție de inventivitatea și imaginația fiecaruia.

Jocul găinii pe care urmează să-l prezentam este din zona Transilvaniei. Gaina este un simbol al miresei, și pune în valoare statutul bucătăresei, pentru că ea aduce găina pe o tavă. În același timp, găina poate simboliza și statutul mamei miresei, mai ales dacă nunta se face la casa acesteia. Pasărea este împănată, poate purta și o țigară în gură. Ea este vândută de către socăciță, nașei și trebuie cumpărată de către naș. La hora găinii are loc negocierea dintre socăciță (șefa bucătăreselor) și naș care este invitat să plătească găina. Versurile care însoțesc acest moment sunt aluzive și fac trimitere la inițierea tinerilor în tainele nuntirii. De exemplu, „Nănașul multe iubește/ Și nănașa nu privește/ Ieu găina ți- oi da/Numa dacă mi- i săruta.” Așa cum susține și etnologul Ion Ghinoiu, acest ritual al găinii face aluzie la semnificația creștină a nașilor de părinți spirituali, a celor care au obligația morala de a iniția tânara pereche în miracolul familiei.

Negura timpului pune stăpânire pe existența individuală și o transpune în memoria colectivității.

Suntem tributari timpului într-un fel sau altul, dar marile evenimente din ființarea spirituală se vor perpetua căpătând noi și valoroase sensuri, dar și semnificații.

Timpul, el, doar timpul poate demonstra viabilitatea noastră și a ceea ce este specific nouă romanilor – bunătatea, starea solară, dorul și revenirea în spațiul mioritic.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/dansul-gainii/3a83a510-0ad8-439f-817a-0c9ee80f90b8

BIBLIOGRAFIA:

1 .Ghinoiu, Ion, Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003
2. Marian,Simion, Florea, Nunta la români. Editura Saeculum I.O., București, 2008
3. Șeuleanu, Ion, Nunta în Transilvania, Editura Viitorul Românesc, București, 2000
4. Site http://www.obiceiuri populare ro./obiceiuri de nunta8.html

SALINA TURDA

Rus Maria
Școala Gimnazială Luna, loc. Luna, jud. Cluj

I. Salina Turda, o veche mină de sare în care exploatarea sării s-a făcut până în 1931, este în prezent o atracție turistică importantă pentru zona Turda.

Salina Turda este situată în zona Durgău - Valea Sărată care face parte, alături de microdepresiunea băile Sărate, din Situl Natura 2000 Sărăturile Ocna Veche, municipiul Turda. În cadrul ariei protejate se dezvoltă pe suprafețe apreciabile (140 ha) o vegetație halofilă specifică zonelor în care există zăcaminte mari de sare. Instituirea zonei protejate a fost urmarea faptului că la nivel mondial, astfel de arii sunt relativ puține, existând un risc major ca ele să dispară, urmare a evoluției naturale a perimetrelor care le găzduiesc.

Accesul în salină se face prin intermediul a două locații:

- intrarea veche (locația A), pentru persoanele cu dizabilităţi neuromotorii. Pentru această categorie de turişti salina este vizitabilă numai la nivelul galeriei de transport Franz Josef, Staționar Ghizela (baza de tratament), Mina Iosif (Sala ecourilor – balcon), Sala Crivacului, Sala puţului de extracţie, Sala de apel (Altar şi Scara bogaţilor);
- intrarea nouă (locația B).

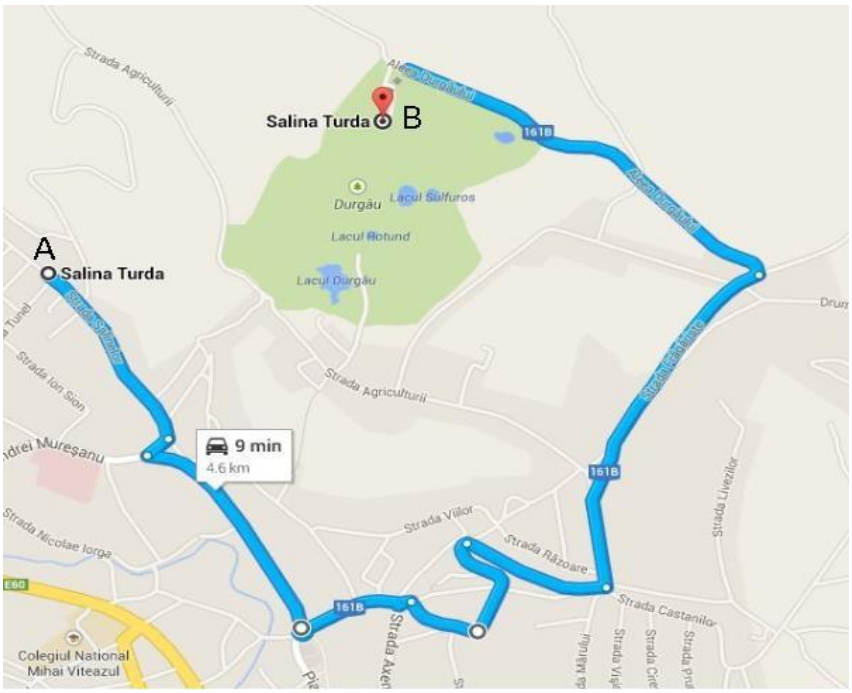

Fig. 1 Căi de acces - Salina Turda

Locatia A: intrare Salina Turda prin str. Salinelor, nr. 54B, Turda, județ: Cluj (GPS: N=46.583742; E=23.776267)

Locatia B: intrare nouă Salina Turda prin str. Aleea Durgăului, nr. 7, Turda, județ: Cluj (GPS: N= 46.588833; E=23.787632)

Pentru a ajunge la obiectivul turistic, plecând din centrul orașului, există transport în comun direct, cea mai ușoară cale de acces fiind linia de transport numărul 17, Micro III-Durău-Salina Turda.

Programul de vizitare al salinei este zilnic, între orele 9-17, ultima oră de intrare fiind ora 16. Există facilități în privința tarifelor de acces pentru diferite categorii de persoane (copii, elevi, studenți și pensionari, precum și pentru grupurile organizate de minim 20 de persoane, care beneficiază de ghid gratuit).

II. Salina Turda își are începuturile, probabil, în perioada romană, dar atestarea documentară a exploatării de sare apare doar în secolele XI-XIII. Astfel, în anul 1075 cancelaria maghiară, într-un document în care face referire la Transilvania, menționează şi despre vama ocnelor de sare "la cetatea ce se cheamă Turda…în locul ce se cheamă în ungureşte Aranyas, iar în latineşte Aureus".

Instaurarea puterii habsburgice (austriece) în Ardeal la sfârșitul secolului al XVII-lea și creșterea necesităților materiale ale societății, determină ca, începând din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, importanța acordată ramurilor industriei extractive, deci și exploatarea sării să crească simțitor. Mina de sare de la Durgău-Turda intră implicit sub administrația directă austriacă, de aceea toate minele de sare si lucrările subterane de la Salina Turda vor primi nume princiare austriece: Mina Terezia de la împărăteasa Maria-Theresia (1717-1780); Mina Iosif de la împăratul Iosif al II-lea (1741-1790); Galeria Franz Josef de la împaratul Franz Joseph (1830-1916); Mina Rudolf de la prințul moștenitor Rudolf (1858-1889, fiul împaratului Franz-Joseph); Mina Ghizela de la prințesa Gisela (1856-1932, fiica împaratului Franz-Joseph).

Salina Turda, care la începuturile ei a fost una dintre cele mai importante saline din Transilvania, începe să decadă dupa 1840, datorită concurenţei tot mai puternice a salinei de la Ocna Mureş, ajungând să îndeplinească rolul unei rezerve a acesteia.

După primul război mondial, exploatarea sării devine monopol de stat, dar declinul continuu al activităţii salinei de la Turda, datorat în principal productivităţii scăzute, a dus la închiderea exploatătii în anul 1932. După închidere, salina intră într-o perioadă de uitare, până in timpul celui de-al doilea razboi mondial, când este folosită de populaţia oraşului ca adăpost antiaerian. După anul 1950 pâna în anul 1992, când a fost redeschisă pentru public ca obiectiv turistic, primii 500 m ai galeriei de transport Franz Josef au fost utilizaţi ca depozit de brânzeturi. În anul 2008 salina intră într-un amplu proces de modernizare, fiind redată circuitului turistic începând cu luna ianuarie 2010, când a fost creat și sloganul de promovare al acesteia *"Salina Turda - poartă spre inima Transilvaniei".* A fost prima salină din România care a fost inclusă într-un circuit turistic al celor mai importante saline europene, fiind promovată, din 2016, alături de alte mine de sare aflate în patromoniul UNESCO (salinaturda.eu).

Un factor important care a contribuit la dezvoltarea turistică a salinei a fost faptul că utilajele utilizate la transportul sării și lucrările miniere s-au conservat foarte bine, ceea ce a dus la înscrierea acesteia pe lista monumentelor istorice din județul Cluj. O contribuție importantă a avut-o și modul în care au fost puse în valoare elementele cadrului natural și uman, ceea ce a dus la transformarea salinei într-un obiectiv turistic important la nivel european și mondial.

Printre atracțiile salinei pentru vizitatori se numără Galeria Franz Josef, Mina Iosif cu sala ecourilor, Sala Crivacului, Mina Rudolf, Mina Terezia, iar activitățile balneare și de agrement sunt oferite de centru SPA, roata panoramică cu șase gondole, teren de minigolf, bowling, plimbare cu bărcuțe pe lacul subteran, biliard, teren de sport sau de organizarea diferitelor evenimente cultural - artistice, științifice, educative în amfiteatrul cu o capacitate de 180 de locuri.

Pe lână rolul de agrement, Salina Turda are și un important rol balnear datorat microclimatului cu variații foarte mici ale temperaturii și umidității, a existenței aerosolilor de sare sub forma particulelor solide, lipsa alergenilor și aerul curat, fără germeni patogeni. Datorită acestor factori Salina Turda oferă condiţii optime pentru diferite terapii de recuperare ale diferitelor afecţiuni interne, cât şi în profilaxie.

III. Chestionar online - Salina Turda:
https://forms.gle/e9SxxAiRzsv46kzv7

BIBLIOGRAFIE ŞI SITOGRAFIE:

1. Pop, Gligor, *Depresiunea Transilvaniei*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2001
2. https://salinaturda.eu/
3. https://cluj.com

4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Salina_Turda
5. https://www.google.com/forms

❁❁❁

PINTEA VITEAZUL - VESTITUL HAIDUC AL MARAMUREȘULUI

SALVAN ADALIA
Colegiul Tehnic Anghel Saligny, Cluj-Napoca, Jud. Cluj

Pintea Viteazul este un haiduc, dar și o personalitate marcantă a istoriei noastre, care a cutreierat toată Țara Maramureșului, fiind un om viteaz, fără frică, plin de viață, dar și un om învățat, plin de pietate, ajutând multe familii sărmane. El a fost printre primii oameni ai acestor meleaguri care au constatat nedreptatea din acele vremuri și a adus schimbarea.

Născut în 25 februarie 1670, în satul Măgoaja din Ţara Lăpuşului, localitate situată azi la graniţa de sud dintre judeţele Cluj şi Maramureş, Pintea Viteazul a provenit dintr-o familie de mici nobili, fiind un bun cunoscător al tacticilor militare, al artei negocierii, dar şi al mai multor limbi străine, spun istoricii şi culegătorii români de folclor. A început să cutreiere mai multe orașe, să învețe mai multe limbi, fiind trimis la Viena să studieze la școli înalte, unde a învățat și taina utilizarii armelor. Intrând în conflict cu nemeşii din zona, s-a hotărât să se ridice împotriva nedreptăţilor sociale, fugind în codrii Maramureşului, ca să haiducească. Terorizaţi, nobilii au încercat să-l prindă, dar, potrivit legendelor, el a reuşit să scape de fiecare dată de urmăritori.

Potrivit știrilor istorice, primele apariții ale lui Pintea sunt semnalate în Baia Sprie în anul 1694. În lucrarea sa, Oszoczki vorbește de o scrisoare datată la Turda la 16 septembrie 1695, pe care Nicolae Bethlen i-ar fi adresat-o judelui orașului Baia Mare, prin care îl informa de acțiunea de jefuire intreprinsă de Pintea și încă 35 de oameni asupra unor negustori greci în Munții Maramureșului.

La vârsta de 25 de ani se întoarce acasă, iar din acel moment începe să fie haiduc. El a haiducit în: Țara Lăpușului, Năsăudului, Maramureșului, dar și în Țara Chioarului. Cea mai mare acțiune legată de începuturile haiduciei sale este atacul asupra castelului grofului din Rona, acolo unde au fost omorâte 250 de persoane, după care Leopold I oferă 500 de taleri imperiali recompensă celui care îl găsește . De asemenea, el a ajutat familile sărace, fiind un „Robin Hood al Maramureșului”,denumire acordată de Ovidiu Densusianu El îi înfruntă deschis și pe tătari. A fost și servitor la unele familii boierești. A fost căsătorit și-a avut o soție pe nume Mălina Costan, dar nu se stie exact dacă au avut urmași.

Potrivit documentelor din secolul al XVII-lea, haiducii lui Pintea erau puternic sprijiniți de locuitorii satelor maramureșene, în special de cei din Mara și Hoteni, din fosta plasă Sugatag.

În anul 1697, haiducii lui Pintea s-au retras către Lăpuș în speranța acestui sprijin. La 14 august 1697, conducerea comitatului Maramureș face cunoscut comitelui din Solnoc-Dobâca acțiunea de urmărire a haiducilor, menționând că haiducii au fost sprijiniți și de către locuitorii satelor Kracsfalva (Mara) și Hotinka (Hoteni) din plasa Șugatag. După cum rezultă dintr-o scrisoare datată din 2 ianuarie 1700, Pintea, împreună cu câțiva ortaci, este prins în Satu Mare, însă Fredericus îl grațiează, semnând chiar o înțelegere cu el, potrivit căreia Pintea primește ajutor pentru întreținerea cetelor sale, se interzice folosirea denumirii de tâlhar la adresa oamenilor săi, haiducii, în schimb renunță la acte prin care ar provoca dezordinea. Totuşi împăratul Leopold promite pentru capul lui Pintea în anul 500 de taleri.

În jurul acestui personaj s-au legat diferite legende și balade populare, fiind considerat erou mitic înzestrat cu puteri supranaturale. Printre aceste legende se numără legenda pietrii de hotar dintre Tăuții de Sus și Baia Sprie, care spune că Pintea ducea o piatră de moară în coada toporului, iar locul unde a fost aruncată marchează hotarul .

O altă legendă spune că în noaptea de Sânzâiene Pintea a cules o floare care i-a dat puteri magice.

Grigore Pintea a fost împuşcat mortal, într-o ambuscadă, la 14 august, în faţa porţii de miazăzi a cetăţii, în apropiere de Bastionul Măcelarilor. Legendele spun că a fost împuşcat cu glont de argint, în urma trădării unui haiduc, pentru 500 de taleri, bani făgăduiţi de împăratul habsburgic Leopold I. În schimb, un document păstrat la Filiala Arhivelor Statului Sighetu Marmaţiei îl indica pe un oarecare Dessi Istvan, proconsul ungur în Magistratura Oraşului Baia Mare, ca fiind cel care l-a împuscat mortal pe Grigore Pintea. Există un document datat 14 august 1703 în care se vorbește despre moartea lui Pintea Viteazul, haiducii continuând lupta și după moartea haiducului din Măgoaja.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/99719269-12fb-4c6c-9a5c-5b45b7b06cff

BIBLIOGRAFIE:

Filipaşcu Alexandru, Istoria Maramureşului. Editura „Gutinul” Baia Mare, 1997 Semnal, Revistă Anuală a Centrului de Cercetări, Serie nouă An 1 (7) Nr. 1 (7)/ 2018, Editura Risoprint,Cluj-Napoca,2018.
•https://ro.wikisource.org/wiki/Balada_lui_Pintea
•http://www.gazetanord-vest.ro/2016/10/adevarul-si-legendele-despre-pintea-viteazul-haiducul-maramuresului-si-satmarului/
•https://ro.wikisource.org/wiki/Legenda_lui_Pintea

Fântâna Dragonului din Constanța

Prof. Chelu Bianca
Colegiul Comercial Carol I

Fântâna Dragonului este localizată în orașul Constanța, strada Făgetului, nr. 14, în vecinătatea stadionului Farul. A fost proiectată de un grup de arhitecți închiși în închisorile comuniste Ioan Pușchilă, G. M. Cantacuzino, Constantin Joja, Sorin Obreja, Virgil Antonescu, Constantin Mucichescu şi face parte din proiectul dedicat Stadionului.

Construită în anul 1953 de către deținuții din lagărele comuniste, fântâna are 41 de metri lungime şi 17 lăţime, iar pentru ridicarea ei au fost folosite 10.000 de blocuri de piatră.

Este considerată cea mai mare fântână din România, în stil art-deco cu influențe chinezești. Reprezentarea delfinilor sunt în stil aztec au fost lucrați în localitatea Lumina. Acești delfini seamănă a dragoni, probabil și de aici denumirea de Fântâna Dragonilor.

Construită în anii comunismului, aproape nu a funcționat deloc, în schimb prin stilul ei arhitectural s-a dorit o renaștere în forță a comunismului impus de Uniunea Sovietică.

Detalii oficiale despre fântână și complexul sportiv din care făcea parte se regăsesc într-un articol din numărul 9/1954 al revistei Arhitectura RPR. „Obiectul principal îl formează stadionul, care, atât în faza de proiect tehnic și de execuție, cât și ca anteproiect, a avut prioritate în ordinea de proiectare, fiind lucrarea în jurul căreia gravitează tot interesul, atât al compoziției cât și al realizării, ca scop imediat". Aceeași sursă detaliază în continuare: „În completarea elementelor arhitecturale care urmează a fi construite în etapa următoare, proiectul cuprinde, pentru susținerea ideii conducătoare din compoziție, un portic dominând turnanta de sud, exprimând o fațadă către exterior. Același portic va forma intrarea de onoare în stadion, constituind elementul de fațadă către parc. În aceeași parte, formând o esplanadă în terase, se află o largă piață care va spori efectul de monumentalitate al acestei intrări în stadion, contribuind la înfrumusețarea parcului. O fântână decorativă, din piatră cioplită și sculptată, având oglinzi și pânze de apă, agrementează această piață".

În prezent, fântâna este în stare de degradare, autoritățile locale nu au alocat fondurile necesare restaurării și conservării obiectivului.

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScD5HszbqPtTlbn9Ey7fgAW8px4K_dz-Dk3vWxxYbuJ3F8WFQ/viewform?usp=sf_link

Bibliografie

1. Lefter Lucian Valeriu (coord), Ciuboraru Mircea, Ichim Aurica. “Fântâna Dragonilor din Constanța. Un monument uitat”. Monumentul XVI, Partea I, Lucrările celei de-a XVI-a Ediții a Simpozionului Național Monumentul – Tradiție și viitor, Iași, 2015.
2. Mitric Ciupe Vlad, “Arhitecţii români şi detenţia politică 1944-1964. Între destin concentraţionar şi vocaţie profesională”, București, Academia Română, 2013.
3. https://asociatiadobrogeastrabuna.wordpress.com/2019/05/01/povestea-fantani-dragonului-din-constanta/ accesat la 02.01.2020

❁❁❁

BABA DOCHIA ŞI MĂRŢIŞORUL

prof. înv. primar Dobre Adriana
Şcoala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia, jud. Constanţa

Despre Baba Dochia s-au spus multe legende. Oricum pe 1 martie biserica noastră creştin-ortodoxă prăznuieşte pe Cuvioasa Muceniţă Evdochia sau Dochia, aşa cum i-a ajuns numele până la noi, graţie legendelor care au străbătut mileniile. În sate, sărbătoarea de 1 Martie se numea Mărţişor, Baba Dochia sau Dragobete cap de primăvară. Tot la sate, puterile ei de legendă îi făcea pe oameni să deteste, dar şi să-l respecte pe acest personaj cu puteri supranaturale, pentru că oamenii credeau că Baba îi poate feri de înec, le poate ajuta animalele să se îngraşe şi să le apere vitele de boală. De asemenea, Ziua Dochiei mai era respectată şi pentru ca frigul să nu aducă pagube pe câmp şi oamenii să fie ocrotiţi de furtuni, pentru ca ploaia să nu fie zgârcită cu ogoarele sătenilor şi anul să fie unul bogat.

Unele legende îl prezintă pe Dragobete ca pe fiul Babei Dochia. Legendele despre Baba Dochia sunt numeroase. În multe locuri din ţară ele se leagă de originea unor izvoare sau stânci. O femeie moare urcând primăvara, prea devreme, la munte. Femeia poate fi tânără sau bătrână, bună sau rea, lepădându-şi cojoacele, 9 sau 12 la număr, şi murind de frig – îngheţ, de aici şi transformarea babei în stâncă – aşa cum spune o legendă din timpul împăratului Traian. Altă legendă spune că trimiţându-şi nora să facă lâna albă din neagră şi aceasta întorcându-se cu fragi şi flori, date de Dumnezeu şi Sf. Petru, Baba pleacă la munte să numere oile, aşa cum era îmbrăcată, cu 9 cojoace, iar vremea fiind caldă, ea le va lepăda şi va muri din cauza frigului, transformându-se în stană de piatră.

Alţii o prezintă pe zâna Dochia ca o zeitate feminină a pământului, din timpul geto-dacilor, în ipostaza divină de soţie a lui Zamolxis.

O altă legendă, întâlnită în Bucovina, o prezintă pe Dochia drept o fată de împărat care, fugind de împăratul cotropitor ce voia să o ia de nevastă, s-a travestit în păstoriţă, urcând cu o turmă de oi în munţi. Cum timpul era frumos, a început să lepede din cojoace unul câte unul. Dar aproape ajunsă în vârf, se lăsă deodată un frig, de ziceai că e iarnă. Nefiind deprinsă cu frigul şi temându-se să se întoarcă, începu a cârti împotriva lui Dumnezeu. Acesta o pedepsi prefăcând-o în stană de piatră, iar oile în bolovani. În unele zone din ţară se spune că fiind pe cale de a fi prinsă de împăratul cotropitor, fata ceru lui Dumnezeu să fie transformată în stană de piatră, rugăminte ce-i fu îndeplinită.

Ciclul de nouă zile, cât durează călătoria Dochiei până în vârf de munte, este numit în tradiţia populară Zilele Babei. A noua zi a călătoriei este considerată hotar între anotimpul friguros şi cel călduros, hotar între iarnă şi primăvară. În această perioadă, vremea este capricioasă, schimbătoare, exact

cum ne este prezentată Baba Dochia în poveştile ajunse până la noi, zile în care razele calde ale soarelui se întrepătrund cu ploaia, lapoviţa, ninsoarea şi uneori chiar cu gerul şi viscolul. În toată zona balcanică, de la traci încoace, oamenii au obiceiul de a-şi alege o zi între 1 şi 9 martie despre care spun „Azi e Baba mea!" Se crede că, aşa cum va fi vremea în ziua respectivă, aşa le va fi şi norocul în tot anul care urmează. Vremea caldă, însorită înseamnă fericire, belşug, împliniri şi multe bucurii. Vremea rece, ploioasă, cu cer înnourat şi precipitaţii diverse - ploaie, ninsoare, lapoviţă înseamnă necazuri, sărăcie, lacrimi, durere, neîmpliniri. "Baba" se poate alege şi după data de naştere.

În unele zone, Babele sunt 9 sau 12, cât au fost şi cojoacele. Tot aşa, după Zilele Babei urmează cele ale moşilor sau Zilele Babei pe vechi, din 13-14 martie până la echinocţiu, când vine astrologic primăvara.

Cele mai multe obiceiuri şi superstiţii legate de "Babe" se referă la ziua de 1 martie. În trecut, ziua Dochiei se respecta, nimeni nu muncea, oamenii nu scoteau vitele la păscut, femeile nu spălau rufe şi nu dereticau prin casă. Mulţi credeau că, respectând-o ca pe o sărbătoare, vor avea recolte bogate, vor fi feriţi de boli şi de necazuri şi vor fi norocoşi. Pentru că se presupune în unele legende că Baba Dochia îşi lua uneori cu ea furca, fusul şi un caier de lână, acest amănunt era important şi în ziua de Baba Dochia femeile nu lucrau, ţineau sărbătoarea prin nelucrare, singura muncă permisă era claca de tors.

De la spălatul lânii negre ca să se facă albă se leagă obiceiul mărţişorului, pentru că la început şnurul era alb şi negru şi se făcea numai pentru copii, ca să nu zacă nimeni din casă bolnav de vărsat sau să moară înecat. Firul se lega la gâtul sau la mâna copiilor. Sunt locuri unde purtau mărţişor şi fetele tinere şi chiar nevestele, după Simion Florea Marian, care mai menţionează şi practica de a atârna o monedă de şnur. Şnurul, răsucit din lână, bumbac sau arnici, era purtat pentru noroc şi sănătate. Fetele îl purtau ca să nu aibă tenul pătat. Îl "dezbrăcau" cu socoteală, după variantele legendelor, la 7, 9, 12 zile după 1 martie, când înfloreşte vişinul sau trandafirul, când sosesc berzele sau rândunelele; în ziua de 40 de mucenici; de Sfântul Gheorghe. Mărţişorul se „îmbracă" dimineaţa, înainte de răsărit, şi se „dezbracă" fără să te vadă soarele, pentru că te înnegreşte.

Se mai spune că femeile legau mărţişor nu numai la copii, ci la toţi membrii familiei, la porc, la cornul vitei, la cloşcă, la doniţă... Adică protejau prin cercuri magice tot. Înainte să dispară, la sate a pătruns moda mărţişorului împletit din fire de mătase. Îl făceau fetele, foarte des, pentru feciori. Ca amănunt: în unele locuri, cu banul de mărţişor se cumpăra vin roşu şi caş, pe care tinerii le mâncau de Sfântul Gheorghe la iarbă verde.

Din acele vremuri oamenii obişnuiesc să împletească doi ciucuri: unul alb si altul roşu. Culoarea roşie reprezintă dragostea pentru tot ceea ce e frumos şi rămâne simbolul sângelui bravului tânăr, iar albul simbolizează puritatea, sănătatea şi ghiocelul, prima floare care apare primăvara. Astfel, se poate spune că şnurul de care se agaţă mărţişorul este şi el un simbol al trecerii de la iarna cea albă şi rece, la primăvara mustind de viaţă ca focul şi sângele. Semnificaţia culorilor mai este tălmăcită şi altfel în credinţa populară: se poate spune că roşul, dat de foc, sânge şi soare, este atribuit vitalităţii femeii, iar albul, ca zăpada rece şi pură, ca apele înspumate, semnifică înţelepciunea bărbatului. Şnurul mărţişorului este, astfel, simbolul împletirii inseparabile a celor două principii – o permanentă înnoire.

La începutul anilor 1800, mărţişorul era la fel atât la oraş, cât şi la sat – şnur roşu şi alb şi moneda. În prima jumătate a secolului al XIX-lea, la oraş apar brelocurile cu trifoi, cu purceluş, cu cărţi de joc, cu zaruri, cu inimioară. Poartă mărţişor băieţii şi fetiţele, acestea chiar fac schimb de mărţişoare între ele.

Pentru a respecta tradiţia, mărţişorul trebuie legat la răsăritul soarelui, în prima zi a lunii martie. El trebuie purtat de la 1 martie până când apar semnele de biruinţă ale primăverii: până ce înfloresc vişinii ori trandafirii, până se aude cucul cântând, până ce vin berzele sau rândunelele, în unele zone până la 9 martie, în altele în Zilele Babelor pe nou sau şi în Zilele Babelor pe Vechi, în alte zone până la echinocţiu sau chiar până la 25 martie, de Buna Vestire.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/baba-dochia-si-martisorul/671353b7-b161-4ccb-b74d-66201c6a3bce

Bibliografie
Simion Florea Marian – „Legende istorice din Bucovina”, Editura Junimea, Iaşi, 1981;
Ion Ghinoiu – „Mică enciclopedie de tradiţii româneşti”, Editura Agora, Craiova, 2008;
Elena Niculiţă-Voronca - „Tradiţii şi obiceiuri româneşti”, Editura Saeculum I. O., Bucureşti, 2008;
Simion Florea Marian – „Sărbătorile la români”, Editura Saeculum vizual, Bucureşti, 2011;

❁❁❁

BISERICUȚELE RUPESTRE DE LA MURFATLAR

Prof. Popescu Lavinia
Şcoala Gimnazială “Adrian V. Rădulescu”, Murfatlar, jud. Constanța, România

Ansamblul rupestru de la Murfatlar, județul Constanța, situat pe malul drept al Văii Carasu, a fost descoperit în iunie 1957, în urma unor lucrări de extindere prin împuşcare a zonelor de exploatare a cretei, în cariera modernă. Aflat la 18 km de Constanța, pe malul drept al Canalului Dunăre-Marea Neagră, acest sit arheologic, vechi de 1000 de ani, se află într-un grav proces de degradare și nu a fost niciodată deschis publicului.

Cercetările arheologice demarate în 1957 de Ion Barnea, Petre Diaconu, Adrian Rădulescu şi Radu Florescu, cărora li s-a alăturat arhitectul Virgil Bilciuresc[2] au dus la identificarea unui ansamblu de monumente alcătuit din 6 bisericuţe, chilii, locuinţe şi morminte, toate săpate în cretă, cu pereţii acoperiţi de un număr mare de semne incizate, precum şi urmele unei cariere, ce a funcţionat în a doua jumătate a secolului al X-lea d.H, conform lui Petre Diaconu.

Ca urmare a înlăturării stratului de steril, a ieşit la lumină intrarea în prima bisericuţă, care va fi numită ulterior, de către arheologi, B1. Situată în partea superioară a masivului de cretă, ea prezintă un plan dreptunghiular neregulat, împărţit, prin intermediul unor pereţi tăiaţi în cretă, în pronaos, naos şi altar. Dimensiunile sunt modeste, având o lungime de 6 m, lăţime ce variază între 1,75 şi 2 m, iar înălţime de 2-2,15 m. Altarul, orientat spre răsărit, are peretele de est semicircular, boltit în partea superioară. Pe pereții bisericuței, exceptând altarul, au fost incizate, mai rar cioplite adânc, cruci de diverse forme și dimensiuni şi semne geometrice, un călăreţ, cai, iepuri şi câteva grafite chirilice şi runice. Cercetătorii au identificat un grafit, important pentru datarea ansamblului rupestru, aflat pe peretele exterior, din dreapta intrării, realizat cu litere chirilice, care precizează „leat 6500”(anul 992)[3]. În faţa bisericuţei B1, în direcția nord-vest, se află un mare bloc de cretă, denumit de către specialiști „masivul-peninsulă”[4] în care au fost săpate alte trei bisericuţe, cu intrarea spre nord-vest şi altarul spre sud-est.

Bisericuța denumită B2, cu cele mai mici dimensiuni, prezintă pe pereții săi diverse semne şi figuri incizate, precum: cruci, un ţintar, călăreţi, cai, un şoim ce pare a sta pe un animal, un peşte marcat cu semnul crucii, un pom şi semne runice.

Bisericuţa B3, poziționată sub B2, în partea de mijloc a „masivului-peninsulă”, este un paraclis funerar. Din naos, spre vest, se face legătura cu câteva mici încăperi funerare ce prezentau, în paviment sau în pereţi, gropi pentru morminte[5], în unele dintre ele cercetătorii descoperind schelete umane[6]. Pe pereţii încăperilor funerare, alături de semnul crucii, călăreţi, cai şi iepuri, a fost redată şi o corabie cu catarg şi pânze, în care se află un om. Atenția este atrasă de trei cruci legate între ele, semn al trecerii spre lumea veșnică[7].

Bisericuţa B4 situată la baza dealului, este cea mai mare, mai impunătoare şi oferă informații prețioase. Ea are un plan dreptunghiular cu lungimea de 7m și lățimea de 3,50m, împărţit, prin intermediul unor stâlpi ciopliți în cretă sau zidiţi din „cărămizi” de cretă, în pronaos, naos şi altar. Pe peretele de vest se află figura unui sfânt, cu nimb în jurul capului, îmbrăcat în odăjdii[8]. O inscripţie în limba slavă veche, aflată pe un stâlp, atrage atenția:*„[Eu] Aian [Dimian?] preotul merg pe drum, pun lumânări pentru păcatele mele… omule, în această biserică. Iar Dumnezeu să vă miluiască cu sfinţii părinţi. Amin Dimian”*. Tot în limba slavă veche este scris *“Isus Hristos învinge”*,iar o altă inscripție redă un text din Evanghelia după Marcu: *“Căci scris este: Bate-voi păstorul şi se vor răspândi oile”*[9]. De mare importanță sunt două inscripţii ce amintesc probabil doi conducători locali, Simeon şi jupan Gheorghe[10].

Spre sud-vest au fost descoperite două paraclise, denumite de către cercetători E3 și E5. Pe o parte a pereţilor bisericuţei E3, ca şi pe stâlpi, au fost incizate cruci, sfinţi, oranţi, păsări, un pom, labirintul şi câteva grafite runice[11], iar pe un bloc de cretă ce provenea de la pereţii paraclisului a fost redată scena Naşterii Domnului considerată a fi cea mai veche reprezentare de acest tip de pe teritoriu țării noastre[12].

Bisericuţa E5[13] comunică spre vest cu E3, legătura făcându-se printr-o deschidere din altarul acesteia din urmă, iar spre nord are ieşire spre cinci galerii utilizate ca loc de înmormântare. Şi aici se întâlnesc incizate cruci, animale fantastice, semne geometrice şi grafite runice, precum şi imaginea unui sfânt.

Numeroasele reprezentări grafice încrustate în roca moale şi diversele inscripţii sugerează existenţa unei populaţii mixte din punct de vedere etnic, fapt precizat de izvoarele scrise pentru centrele dobrogene din această perioadă.

Monumentele rupestre de la Murfatlar reprezintă un adevărat izvor de informaţie pentru viaţa monahală şi „arhitectura” religioasă de pe teritoriul dintre Dunăre și Mare din perioada de început a Evului Mediu. Deşi s-au desfăşurat de-a lungul timpului acţiuni de protecţie şi conservare, ele se dovedesc insuficiente, monumentul fiind în prezent afectat de schimbările de temperatură, de îngheţ şi dezgheţ şi de infiltraţiile apei de ploaie.

BIBLIOGRAFIE

Barnea, I, *Arta creştină în România*, 2, sec. VII-XIII, Bucureşti , Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 1981.

Barnea, I., Stefănescu, Ş., *Din istoria Dobrogei*, vol. III, Bucureşti, Ed. Academiei R.S.R, 1971.
Damian, O., Samson, A., Vasile, M., *Complexul rupestru de la Murfatlar-Basarabi la jumătate de secol de la descoperire*, în *Materiale şi cercetări arheologice*, serie nouă, V, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2009.
https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/ziua-dobrogei/scriedobrogea-bisericutele-rupestre-de-la-murfatlar-647414.html

LINK CHESTIONAR ONLINE
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf0VE5uOXlKNrLElq1GwAo9LFxVUupfBZ5pPk3Q5clk0oavKA/viewf orm

❁❁❁

POVESTEA NEȘTIUTĂ A FARULUI GENOVEZ DIN CONSTANȚA

Răvoiu-Cecman Daniela, Colegiul Național ”Mircea cel Bătrân”, Constanța, jud. Constanța
Pelivan Camelia, Scoala Generală nr. 28, Constanța, jud. Constanța

Coordonate	44.1721°N 28.66463°E44.1721°N 28.66463°E
Localitate	municipiul Constanța
Județ	Constanța
Țara	România

Adresa	Bd. Elisabeta, intersecția cu str. Opreanu Remus

Transport public către Farul Genovez în Centrul Vechi

Poți ajunge la Farul Genovez de la gara feroviară cu autobuzul 101C. Cel mai apropiate stații de Farul Genovez sunt:

Portul Turistic Tomis este la 272 metri distanță, 4 min de mers pe jos

Poarta 1 Port este la 563 metri distanță, 8 min de mers pe jos.

Constănțenii au iubit întotdeauna să se plimbe pe faleza din Constanța. De-a lungul istoriei acestei așezări, localnicii au privit întotdeauna marea, încercând să ghicească siluetele vaselor care veneau spre Port. Aşteptând mărfuri, veşti sau rude de departe, vechii locuitori ai Tomisului au ridicat mereu câte un far, pentru a lumina calea corăbiilor pe timp de noapte. Una dintre atracțiile turistice de astăzi este Farul Genovez a cărui poveste pierdută datează din anii 1300. O legendă spune că negustorii italieni au ridicat aici, pe la 1300, o construcţie de acest gen. Poate este adevărat, poate nu…Există și varianta lui Petre Covacef , potrivit căreia turcii numeau Constanţa ”Geneviz Calee” – cetatea genoveză, şi de aici și numele de Farul ”Genovez”.

Din mărturiile unor călători străini care au vizitat aceste meleaguri prin sec. XVII rezultă că portul genovez, cheiul genovez, magaziile genoveze şi Farul Genovez existau în acele vremuri conform spuselor arhitectului Radu Cornescu. Pe ruinele vechiului far genovez, o companie austriacă a construit un far de piatră în 1822, care a fost distrus parţial în războiul ruso-turc dintre 1828-1829. Apoi pe acest loc a fost construit, în mod provizoriu, un far din lemn. De-abia după Războiul Crimeii, când o companie engleză D.B.S.R. a luat în concesiune portul Constanţa şi o parte din oraş, s-a construit actualul Far Genovez (denumit în amintirea vechiului far) care a funcţionat între 1861 şi 1903 - când a fost dat în funcţiune Farul “Carol I”. Deşi Farul Genovez a fost ridicat de o societatea engleză, constructorul ei, Artin Aslan, era un ofiţer francez de origine armeană. Farul, având o înălţime de 17 metri, este construit din piatră. El are un turn de formă octogonală, având baza de secţiune pătrată şi o cabină metalică la partea superioară comandată de Artin Aslan în Franţa. Lumina sa albă se putea vedea de pe mare de la o distanţă de 9,5 mile marine.

Paznicul farului, Petre Covacef, autorul a numeroase cărţi, ne-a lăsat şi povestea lui Toma Radicevici, un croat angajat de o societate austriacă să aibă grijă de Farul din bătrânul Tomis. „Constanţa era aproape o ruină, un oraş devastat, care încă îşi lingea rănile după distrugerile suferite în Războiul Ruso-Turc de la 1828-1829. Farul era distrus şi nu se găseau bani pentru refacerea lui. Radicevici se făcuse hangiu, dar om conştiincios, aproape noapte de noapte îşi punea argaţii să ardă seu de animale pe movila Avretuk Tepe, pentru ca navele din larg să ştie unde este uscatul. Radicevici învăţase orarul vaselor, destul de rare la acea vreme… Croatul a murit însă, într-o zi a anului 1852, argaţii nu au mai ars seul, iar hanul a rămas pe mâna văduvei sale. Femeia şi-a chemat în ajutor cele şase nepoate de la Varna, una mai frumoasă decât cealaltă. În 1854, în timpul războiului Crimeii, la Constanţa debarcă trupe franceze aliate cu Turcia şi Imperiul Britanic, împotriva Rusiei. Un ofiţer de origine armeană, Artin Aslan, fiind rănit, este trimis să se odihnească în hanul văduvei Radicevici. Aici se îndrăgosteşte de Mariam, una dintre nepoate şi decide să se însoare şi să rămână la Constanţa. Preia afacerea hanului, dar fiind inginer de profesie (constructor de fortificaţii) se angajează şi ca specialist la compania britanică Danube Black Sea Railway Co LTD. Între timp el comandase deja în Franţa construirea cupolei de far şi încheiase un acord cu administraţia otomană a Constanţei pentru reclădirea Farului la care atât de mult visase socrul Radicevici. Pe o movilă de 21 de metri Aslan şi arhitectul Blaise Jean Marius Michel (Mişel Paşa) reuşesc să ridice Farul Genovez, între anii 1858-1860. De numai opt metri înălţime dar ridicat pe o movilă aflată la 21 de metri deasupra mării, Farul a funcţionat timp de aproape cinci decenii, până în 1905, când a fost pus în funcţiune Farul din Port. Construcţia veche, cea a lui Aslan, a lui Radicevici, a constănţenilor şi poate

chiar a genovezilor, a rămas drept monument, dar în continuare de veghe, acolo, pe movila Avretuk Tepe…“
Pe 3 octombrie 2015, la iniţiativa Comunităţii Armenilor din România, filiala Constanţa, în partea dreaptă a uşii de acces în interior a fost amplasată o plăcuţă care atestă faptul că Farul Genovez, situat pe bulevardul Elisabeta colţ cu strada Remus Opreanu, se află pe Lista Monumentelor Istorice (LMI), cu codul CT-II-m-A-02800. Istoria acestui edificiu este redată pe scurt în patru limbi - română, franceză, engleză şi armeană: „Cel mai vechi far al oraşului Constanţa, pe locul presupus al unui far genovez, a fost construit de maiorul armean Artin Aslan pentru compania engleză Danube & Black Sea Railway, ce a construit calea ferată Cernavodă - Constanţa şi a modernizat Portul Constanţa. A fost vizitat de principele Carol I în oct. 1879 şi a funcţionat până în 1913 când a fost înlocuit de Farul ”Carol I” de pe digul de larg al portului comercial“.
Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/435b53eb-65a1-4cc0-a2f2-8b1d6fc4f0f7

Surse bibliografie
Petre Covacef – ”Povestea Farului Genovez”, Constanța, Editura Ex Ponto, 2007
https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/social/legenda-farului-genovez-fermecatorul-loc-de-intalnire-de-pe-movila-avretuk-tepe-galerie-foto-531367.html
https://adevarul.ro/locale/constanta/misterul-farului-genovez-constanta-descris-poeti-crist-umbla-ape-povestea-dragoste-reinviat-batranul-far-1_55ad07d2f5eaafab2cc0fa55/index.html
https://www.google.com/search?q=legenda+farului+genovez&oq=legenda+farului+genovez&aqs=chrome..69i57.7427j0j1&sourceid=chrome&ie=UTF-8
https://ro.wikipedia.org/wiki/Farul_Genovez

❁❁❁

DIN ISTORIA DOBROGEI

SIMION CARMEN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2 „POET OVIDIU”
LOC. OVIDIU, JUD.CONSTANȚA

În regiunea Dobrogei se găsesc numeroase cetăți și monumente care poartă urme ale civilizației romane și dacice. Unul dintre acestea este ***Monumentul Tropaeum Traiani*** situat în localitatea Adamclisi din județul Constanța. Denumirea acestei localități este de origine turcă, traducându-se „Biserica Omului”.

Complexul Arheologic de la Adamclisi cuprinde cetatea romană, muzeul (așezat în centrul localității) și monumentul triumfal. El se află la o distanță de 70 de kilometri de orașul Constanța, distanță ce poate fi parcursă în 1oră și 15 minute. Pornind din orașul Constanța, trecem prin localitățile Valu lui Traian, Murfatlar, Ciocârlia, Deleni cu acces către cetate, muzeu și monument de pe DN3. Complexul poate fi vizitat zilnic în intervalul orar 08:00-20:00 (vara) și 09:00-17:00 (iarna).

Monumentul a fost proiectat și ridicat de Apollodor din Damasc, din ordinul împăratului Traian, între anii 106-109 pentru a cinsti eroii și a fost restaurat în anul 1977. Acest monument reprezintă „certificatul de naștere”a poporului român.

Construcția este foarte solidă, realizată din piatră pentru a fi durabilă în timp. Treptele de la baza monumentului sunt originale în proporție de 75%. Originale sunt și înscrierile în limba latină, trofeul de sus, precum și acoperișul din piatră cioplită în solzi de pește. Monumentul este construit în formă cilindrică cu un diametru de 40 metri. În mijloc se găsesc 54 de metope care înfățișează aspecte din luptele dintre daci și romani. Reliefurile erau încadrate de frize și separate de pilastri ornamentali. Crenelurile înfățișează bărbați daci îmbrăcați în fuste până la genunchi care au participat la lupte.

În fața atticului se găsesc lei sculptați în piatră prin gura cărora se scurgea apa din spatele crenelurilor. Pregătirea pentru luptă sau venirea romanilor în zonă a fost marcată prin gruparea metopolelor în 6 etape.

În partea de E a monumentului, la o distanță de aproximativ 250 metri, a fost construit altarul militar funerar. Acesta avea formă paralelipipedică pe care erau trecute numele a 4 000 de soldați căzuți în aceste războaie, o înălțime de 6 metri și o lungime de 12 metri. Altarul se termină cu un acoperiș în formă conică, realizați din solzi de piatră, iar trofeul este încadrat de două siluete feminine în poziție șezând, o siluetă masculină cu mâinile la spate și este așezat pe două prisme suprapuse.

Cetatea Tropaeum Traiani se află la o distanță de 1,4 km față de monument. Ea a fost construită în urma războielor dintre daci și romani, în timpul împăratului Traian. Cetatea a fost ridicată în anul 316 de către împăratul Constantin, care era un mare admirator al împăratului Traian.

Muzeul Arheologic Tropaeum Traiani adăpostește piesele originale ale monumentului, dar și obiecte descoperite în această cetate. El se află în centrul localității Adamclisi.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/tropaeum-traiani/27aa5021-4eb0-4637-9142-bb8aa6402877

BIBLIOGRAFIE:
https://www.traseeromania.ro/adamclisi-complexul-arhelologic-tropaeum-traiani
Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Marea Istorie ilustrată a României şi a Republicii Moldova*- în 10 volume-, București.Chișinău, 2018, pp.54-56

PODUL REGELE CAROL I

Stîngă Sanda Camelia
Liceul Agricol Poarta Albă, Poarta Albă, Constanța

În 1878, în urma Războiului de Independență, Dobrogea se unea cu România. Era nevoie de realizarea unei legături între București și Constanța. Guvernul român a iniţiat două concursuri internaţionale pentru proiectarea şi executarea podurilor. În ciuda tuturor discuţiilor purtate, niciunul dintre reprezentanţii de peste hotare nu au avut proiecte convingătoare pentru autorităţile române. Guvernul român a încredinţat proiectarea şi realizarea podurilor Direcţiei Generale a Căilor Ferate Române, inginerului Anghel Saligny, care avea doar 34 de ani. Podul Regele Carol I, redenumit în perioada comunistă Podul Anghel Saligny, a fost construit între 1890 și 1895 și a costat 35 milioane lei aur.

Coordonatele geografice ale podului sunt: 44.34043333°N 28.01701667°E și se poate ajunge la el pe Autostrada 2 și pe Magistrala CFR 800. Legătura feroviară dintre Fetești și Cernavodă are o lungime de 21 km și cuprinde podurile peste Brațul Borcea și peste Dunăre.

Începerea lucrărilor de execuție a avut loc la 26 noiembrie 1890 în prezența regelui Carol I. Colectivul de proiectare și de execuție a fost condus de inginerul Anghel Saligny. Întreaga linie ferată, inclusiv podurile, au fost executate cu cale simplă.

Podul de peste Dunăre are o deschidere centrală de 190 metri și alte 4 deschideri de 140 metri, alături de un viaduct cu 15 deschideri de 60 metri. Podul se află la 30 metri peste nivelul apelor mari ale Dunării pentru a permite trecerea vaselor cu cele mai mari catarge. Podul peste Borcea cuprinde 3 deschideri de câte 140 metri și un viaduct cu 11 deschideri a 50 metri. În Insula Borcea, care în acea vreme constituia o baltă, pe care o traversa un tronson de 14 km al căii ferate, s-a mai realizat un viaduct de 34 deschideri a 42 metri.Cu rampele de acces, cei 4087,95 metri de poduri formau, la acea vreme, cel mai lung complex de poduri construit în România și al treilea ca lungime din lume. Deschiderea centrală de 190 m era cea mai mare din Europa continentală. Pentru lucrările de la Borcea, boltă și viaducte, s-au executat 19000 m³ săpături cu aer comprimat, s-au folosit 610 t oțel la chesoane, circa 62850 m³ zidărie, 9554 t oțel moale, 310 t oțel pudlat. Terasamentele au însumat 3 mil. m³, iar pereurile 200000 m².

La capătul podului dinspre Cernavodă a fost ridicat un monument din bronz reprezentând doi dorobanţi, în memoria eroilor căzuţi în Războiul de Independenţă. Dorobanţii şi stemele au fost realizate de sculptorul francez Léon Pilet (1836-1916), iar o parte din contravaloarea lor a fost suportată de Ambasada Franţei, în cinstea regelui Carol I. Statuile au fost turnate în trei bucăţi la Lyon, fiind apoi îmbinate la faţa locului. Dorobanţul de pe partea nordică poartă semnătura autorului, alături de anul realizării.

Inaugurarea podurilor a avut loc în septembrie 1895, la festivitate participând şi Carol I. Un tren special cu oficialităţi a plecat din Gara de Nord din Bucureşti la ora 9.05 şi a sosit la Feteşti la ora 12.30. După ce s-a bătut ultimul nit, un nit de argint, s-a zidit documentul inaugurării şi s-a celebrat serviciul

religios, trenul de încercare format din 15 locomotive a trecut pe pod cu o viteza de 60 km/h, într-un zgomot infernal produs de fluierele locomotivelor, de sirenele vaselor de pe Dunăre și de muzica fanfarei. A urmat un al doilea tren, cu o viteză de 80 km/h. În tot acest timp, Anghel Saligny a stat sub pod pe o șalupă, alături de muncitori, pentru a garanta rezistența lui.

În timpul celor două războaie mondiale podul a suferit distrugeri. În timpul Primului Război Mondial, în 1917, tronsonul de peste Borcea a fost minat de trupele române în retragere, pentru a împiedica avansarea în Muntenia a trupelor germano-bulgare. Reconstrucția podului s-a făcut în 1921. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în 1941, podul a fost bombardat și avariat. Refacerea lui s-a realizat în aproximativ 5 luni.

Podul a fost folosit timp de aproape un secol până în 1987 când s-a construit unul nou.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/podul-regele-carol-i/bcd76bb9-1c75-4868-a759-13486e211f64

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:

1. Rădulescu, Adrian, Bitoleanu Ion, *Istoria Dobrogei*, Constanța, Editura Ex Ponto,1998
2. Institutul Cultural Roman, septembrie 2011, *Podul Carol I.Podul Anghel Saligny* - https://www.icr.ro/pagini/septembrie-podul-carol-i-podul-anghel-saligny
3. https://adevarul.ro/locale/constanta/secretele-podului-cernavoda-opera-tanarului-inginer-anghel-saligny-episodul-luptelor-aeriene-horia-agarici-salvatorul-constantei-1_57d7dc565ab6550cb89f5393/index.html
4. https://adevarul.ro/locale/constanta/cum-reusit-tanarul-inginer-anghel-saligny-ridice-mai-lung-pod-din-europa-regretele-marelui-om-schimbat-fata-dobrogei-1_55afb72af5eaafab2cd3b586/index.html

❁❁❁

MISTERELE MĂNĂSTIRII CURTEA DE ARGEŞ

Avram Laura-Mădălina
Liceul Tehnologic Baróti Szabó-Dávid
Baraolt, judetul Covasna

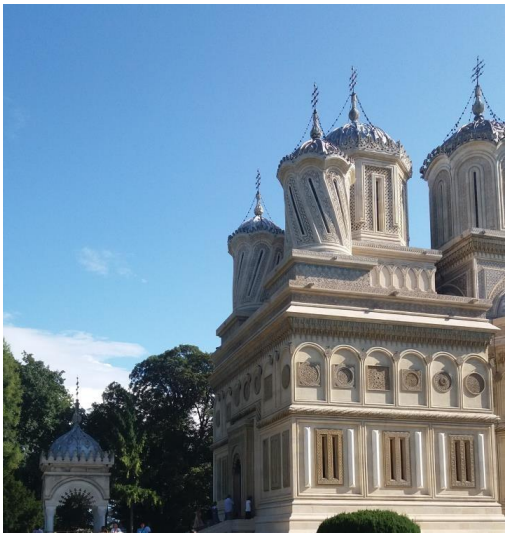
Construită în inima primei capitale a Țării Românești, localitatatea din județul Argeș în care s-au născut domnitori importanți din istoria medievală a Țării Românești (Neagoe Basarab, Vlaicu Vodă, Mircea cel Bătrân), Mănăstirea Curtea de Argeș reprezintă o capodoperă arhitectonică devenită necropola regală pentru familia regală a României în timpul lui Carol I. Mănăstirea se află pe bulevardul Basarabilor, numarul 1 si poate fi vizitata in timpul verii intre orele 08.00 si 18.00 iar iarna intre orele 08.00 si 17.00 in schimbul unei taxe simbolice de 2 lei.

Ctitoritã de Neagoe Basarab, mãnãstirea ce are hramul Adormirea Maicii Domnului a fost construitã între anii 1515-1517 pe locul vechii mitropolii realizatã în 1359 din ordinul lui Vlad Dracul, domn al Țării Românești în acea vreme și distrusã în urma a douã cutremure, conform documentelor vremii și este inclusă în Lista monumentelor istorice din România. Pictura interioară, facută de zugravul Dobromir, a fost terminată în anul 1526, în timpul domniei lui Radu de la Afumați. Fragmente din pictura originalã sunt pãstrate în Muzeul Național de Artă din București.

Cunoscutã din 1793 sub denumirea de Bisericã Episcopală, din momentul în care a devenit reședința Episcopiei Argeșului, mãnãstirea a avut de suferit în urma celor douã incendii din 1866 și 1867

însã Carol I a iniţiat restaurarea acesteia şi a înlocuit fresca originalã cu o picturã nouã. În anul 1886 când s-a terminat restaurarea bisericii, a început construirea palatului regal din zona de est a complexului, ce va deveni mai târziu palat episcopal.

În cadrul mãnãstirii se aflã şi moaştele sfintei Filofteia însã acestea urmeazã sã fie depuse în Noua Catedralã Arhiepiscopalã şi Regalã de la Curtea de Argeş, construitã la intrarea Mãnãstirii Curtea de Argeş şi sfinţitã la 7 decembrie 2018. În acest nou edificiu au fost înmormântaţi Regele Mihai I(16 decembrie 2017) şi soţia sa Ana(13 august 2016) iar din octombrie 2019 osemintele Reginei Maria odihnesc în acelaşi loc.

Unul dintre elementele care a dus la recunoaştrea Mãnãstirii Curtea de Argeş drept un bun naţional a fost legenda *Meşterul Manole*, ce are la bazã unul dintre miturile fundamentale ale poporului român. Realitatea se împleteşte în mod magistral cu legenda: meşterul Manole, personajul principal al legendei, a facut sacrificiul suprem pentru a-şi realiza visul creator- şi-a zidit soţia însãrcinatã, pe Ana, în zidul mãnãstirii pentru ca aceasta sã nu se mai dãrâme. În sprijinul acestei întâmplãri, se poate observa pe latura de sud a mãnãstirii o zonã marcatã cu roşu unde se presupune cã a fost ziditã Ana. Tot legenda explicã şi prezenţa izvorului cu apã rece şi limpede aflat în afara curţii mãnãstirii: Manole se aruncã de pe acoperişul mãnãstirii fãcându-şi aripi din şindrilã atunci când domnitorul le distruge schela pentru a nu mai putea coborî ca sã realizeze o altã mãnãstire mai frumoasã; în locul în care acesta a cãzut mort a apãrut o fântânã cu apã curatã. Izvorul numit Fântâna lui Manole era situat iniţial în curtea mãnãstirii însã acesta a secat şi episcopul Argeşului, P.S.Iosif, a decis amenajarea altei fântâni în afara curţii mãnãstirii. Se pare cã Neagoe Basarab îl cunoscuse la Constantinopol unde studiase, pe constructorul armean Manoli din Niaesia, ceea ce explica stilul bizantin cu influenţe ale artei armene, persane, georgiane şi arabe din construcţia mãnãstirii. Marmura folositã la amenajarea acesteia a fost adusã din Grecia iar calcarul provine din localitatea Albeşti din Arges.

Un lucru inedit şi puţin cunoscut a fost evidenţiat de Grigore G. Tocilescu, istoric, arheolog, epigrafist şi folclorist român din secolul al XIX-lea. Acesta a identificat pe cărămida cheii de boltă, scris numele lui Allah însã nu au fost gãsite imagini edificatoare iar aceste element nu a fost pãstrat dupã renovare.

Dupã ce a fost devastatã şi prãdatã în luna decembrie a anului 1610, când oraşul Curtea de Argeş era cucerit de trupele tânărului principe transilvan Gabriel Bathory, edificiul a fost refãcut ulterior de Matei Basarab şi Şerban Cantacuzino.

În parcul mãnãstirii existã specii rare, cum ar fi arbore-lalea (Liliondendron tulipifera) sau arborele de tisa (Taxus baccaata).

În 1939 M.S. Regele Carol al II-lea a decis închiderea pentru cult a mãnãstirii. Lăcaşul urma să aibă numai rolul de necropolă regală. Aici îşi dorm somnul veşnic Neagoe Basarab, soţia sa, Despina şi

fiica lor, Stana, Radu de la Afumați, Regele Carol I, Regina Elisabeta și fiica lor, prințesa Maria, Ferdinand I și Regina Maria.

Mănăstirea Curtea de Argeș, primul monument de artă bizantină din țară, trezește curiozitatea multora datorită asemănării portalului de intrare al bisericii cu cel al moscheii lui Baiazid din Istanbul dar și datorită micului foișor din fața bisericii, folosit pentru sfințirea apelor de Bobotează, care este foarte asemănător cu fântânile de purificare din curtea moscheilor musulmane.

Oricare ar fi dezlegarea misterelor ce învăluie în mister Mănăstirea Curtea de Argeș, acest monument istoric, religios și cultural rămâne un punct de referință pentru poporul român care nu încetează să producă uimire și entuziasm la fiecare nouă vizionare.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/misterele-manastirii-curtea-de-arges/8cd1c39e-a576-4e76-8be7-1f6835b9f770

Bibliografie

Chihaia Pavel, *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, București, Editura Meridiane, 1974
Noica Nicolae , *Istoria restaurării Bisericii Episcopale de la Curtea de Argeș (1863-1886)*, București, Editura Vremea, 2017
Lăzărescu Emil, *Biserica Mănăstirii Argeșului,* București, Editura Meridiane, 1967
Tocilescu Grigore, *Biserica episcopală din Curtea de Argeș*, București, Editura Minerva, 1886
***, *Legenda meșterului Manole*, Curtea de Argeș, Editura Episcopia Argeșului și Muscelului, 2009

Sitografie

https://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Curtea_de_Arge%C8%99

❁❁❁

STEAGUL-OBICEI UNIC ÎN ȚARĂ

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR BĂDOI MIHAELA
GRĂDINIȚA NR.2 FLORICA LOC. MORTENI JUD. DÂMBOVIȚA

Comuna Morteni este așezată în partea de nord a Câmpiei Dunării, în partea de sud-vest a județului Dâmbovița. Localitatea se află situată la 15 km distanță de orașul Găesti și la 10 km distanță de autostrada București -Pitești, cu intrare la km 70.

La Morteni, în ziua de **Bobotează**, se păstrează un obicei unic în ţară ca desfăşurare şi care poartă numele de **„STEAGUL**. Mânaţi de o credinţă veche, tinerii satului, numiți și STEGARI, continuă tradiţia şi, an de an, împodobesc cele 4 **steaguri**, reprezentative pentru cele 4 zone ale satului: **Centrul, Braniştea, Florica şi Băjenari**. Dacă într-un an steagul nu va mai fi împodobit, în următorii7,tradiţia împiedică desfăşurarea sărbătorii. În fapt, sunt împodobite patru prăjini de 10-14 metri lungime şi o circumferinţă de 10-15 de cm, dintr-un lemn foarte rezistent şi flexibil: frasin, carpen sau alun sălbatic. Este deosebit de importantă alegerea prăjinei, întrucât există credinţă că, dacă aceasta se rupe în timpul ritualului, sigur se va întâmpla ceva rău sau chiar moartea unuia dintre stegari. Dacă există gemeni, unul dintre ei va muri, iar ritualul nu mai poate fi reluat decât după 7 ani. Stegarii sunt tineri necăsătoriţi, serioşi şi cinstiţi, constituiţi în patru cete, reprezentând cele 4 sate ale comunei Morteni: Morteni, Braniște, Băjenari şi Florica. Timpul maxim în care ei pot activa în cadrul unei cete este de 7 ani. De

asemenea, se poate spune că stegarii poartă un fel de uniformă, la care reprezentativă este cămaşa, peste care se petrec, în formă de X, bete ţesute în război.

Cu două săptămâni înainte de sărbătoare, tinerii stabilesc gazda la care se va împodobi steagul. În perioada de până la Bobotează, tinerii parcurg satul în lung şi-n lat pentru a strânge geavrelele necesare împodobirii steagului. Unul dintre ei are responsabilitatea obiectelor strânse, ţinându-se o evidenţă pentru a fi înapoiate fetelor şi femeilor care le-au oferit. Fiecare batistă cusută are un semn distinctiv, de obicei iniţialele celei care a confecţionat-o. Batistele sunt cusute peste an de fetele nemăritate, iar bătrânii spun că cele mai harnice, cele care au mai multe batiste, au şanse mari să se căsătorească în anul ce tocmai a început. Pentru ca prăjinile să fie cât mai frumoase, la împodobirea acestora sunt utilizaţi şi ciucuri din lână viu coloraţi şi panglici de mătase. Geavrelele sunt legate pe prăjină numai cu ajutorul betelor, lungi de 2-4 metri, în prinderea geavrelelor nefolosindu-se cuiele. În vârful prăjinilor se montează o cruce şi un buchet de busuioc. Pentru împodobirea unui steag sunt necesare 1000 -1500 de geavrele, iar legarea acestora de prăjină este făcută doar de cunoscători. Peste noapte, tinerii fac de strajă, pentru ca steagul lor să nu fie furat. Acest lucru ar aduce nu numai nevoia răscumpărării obiectelor, ci şi o mare ruşine celor ce nu au reuşit să păzească steagul.

Partea esenţială a ceremonialului se desfăşoară în ziua de Bobotează. Tot satul participă la obicei. Fiecare steag este purtat de la gazdă la primărie, locul de întâlnire al tuturor locuitorilor. Flăcăii ridică şi aşază steagurile vertical, rezemate de o clădire publică din centrul comunei, în aşteptarea preotului. Acesta, după sfinţirea apelor, stropeşte cu aghiazmă vârfurile celor patru steaguri care, imediat după botez, sunt aruncate - "date în sus", fiind lăsate să cadă şi prinse în zbor pe braţe, după care aruncate din nou. Stegarii însoţesc acţiunea cu strigături: "Hăăăp! Hăăăp! Hăăăp!".

După încheierea slujbei, urmează ridicarea şi scuturarea steagurilor. Pentru ridicare este nevoie de o tehnică pe care participanţii o cunosc. Se sapă o mică groapă în pământ, în care se fixează un capăt al prăjinii, iar ridicarea începe de la vârf, până când steagul ajunge în poziţie verticală. Apoi este scuturat, geavrelele şi celelalte obiecte ce îl împodobesc creând o imagine unică. Măiestria împodobirii abia în acest moment este pusă, pe deplin, în evidenţă. La sfârşitul zilei, stegarii se adună la casa gazdei, unde petrec până dimineaţă. Aceste întâlniri sunt aşteptate de cei necăsătoriţii, deseori momentul fiind prielnic pentru legarea unor căsătorii solide. Pe 8 ianuarie, steagurile se desfac, busuiocul din vârf împărţindu-se între cei prezenţi şi fiind păstrat cu sfinţenie la icoane. În zilele următoare, geavrelele sunt înapoiate proprietarelor, în baza tabelului minuţios întocmit la iniţierea ritualului. Aşa se face că geavrelele trec din generaţie în generaţie şi uneori sunt martori de veacuri ai ceremonialului. Prăjina este păstrată peste an de un gospodar de nădejde, care are responsabilitatea îngrijirii acesteia.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/steagul-obicei-unic-in-tara/0c1013f0-1fc5-48c9-a84c-5e0c1f64ca4e

BIBLIOGRAFIE: **Institutul Național al Patrimoniului (INP): patrimoniu.gov.ro**

MARIA MIREA-coordonator și autor, RADU IACOB – autor,

❁❁❁

TRADIŢII ŞI OBICEIURI LOCALE DE ODINIOARĂ

Prof. înv. primar Dumitru Liliana
Şcoala Gimnazială Petreşti, jud. Dâmbovița

“Fără obiceiurile şi tradiţiile noastre, fără portul şi limba noastră, nu am putea să ne numim români.”

Vechile datini româneşti ne ajută în fiecare an să simţim şi să trăim atmosfera plină de căldură şi veselie a sărbătorilor de iarnă.

Obiceiurile ţin de conştiinţa poporului român pentru că exprimă înţelepciunea populară a acestui neam, sunt esenţe ale bogăţiei noastre spirituale. Cele mai răspândite şi mai fastuoase s-au dovedit a fi cele legate de marele Praznic al Crăciunului şi de sărbătorirea Anului Nou.

Un obicei local este cel legat de “Iordan” ce are loc în fiecare an de Sfântul Ion. Timp de un an de zile, flăcăii care împlinesc în anul respectiv 18 ani trebuie să strângă de la localnici cât mai multe prosoape din pânză cu broderie țesute în casă de femei tinere și vârstnice. Acestea sunt legate pe un cadru de lemn în formă de stea .Aceasta se prinde pe o prăjină ca să fie cât mai înaltă și se păstrează în biserică pânâ în ziua de Sf. Ion. Cu o zi înainte, preotul satului sfinţeşte acest steag şi pune la dispoziţia iordănitorilor o legătură realizată din crenguţe de busuioc si fir roşu din lână, o cruce din lemn şi aghiazmă pentru a-i binecuvânta pe cei care deschid uşile casei pentru colindători.

În dimineața zilei de 7 ianuarie, pe la ora 4, tinerii băieți se strâng la o răscruce de drumuri, situată la marginea satului și aprind un foc mare. După ce flăcările mistuie vreascurile, câțiva dintre voinici, prin rotație, poartă pe brațe acest steag. Merg din casă în casă și “ iordănesc ”, arunca de trei ori în sus pe cei

care le deschid porțile gospodăriei. Se crede că cel care a fost " iordănit" va crește înalt ca bradul și vafi sănătos tot anul.

Cu ani în urmă, pe vremea bunicilor, după ce se termina colindatul, steagul era dus la biserică, iar prosoapele care se rupeau o dată cu trecerea timpului erau înlocuite. Acum steagul este le muzeul comunei, însă foarte greu se mai găsesc aceste lucruri lucrate manual. Mai nou, tinerele fete decorează batiste sau feţe de mese folosind motive tradiţionale, sprijinite de o bătrână din comună care are acasă un muzeu în care sunt expuse costume populare si diferite alte obiecte de artizanat. Organizează ,ocazional, ateliere de lucru la care participă tineri de toate vârstele, alături de profesorii care îi solicită sprijinul. Tinerii mai păstrează acest obicei și s-au făcut eforturi pentru păstrarea tradiției locale prin organizarea unor activități care să reînvie vechile tradiții și obiceiuri atât din partea primăriei, cât și din partea unui domn profesor de la casa de cultură care a înființat un ansamblu folcloric.

Chestionar: https://forms.gle/K74hDQnYfreKA2zD9

❁❁❁

MÂNĂSTIREA COBIA – MONUMENT DE PATRIMONIU NAȚIONAL

PROF. COORDONATORI: STANA COCA /ȘERBĂNESCU MIHAI CRISTIAN
COLEGIUL NAȚIONAL VLADIMIR STREINU GĂEȘTI-DÂMBOVIȚA

1. AȘEZARE GEOGRAFICĂ

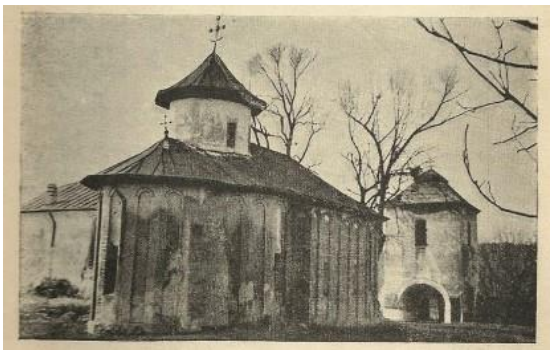
Mânăstirea Cobia se află în comuna omonimă din județul Dâmbovița. Este situată la 7 kilometri nord-est de Găești și la 25 de kilometri sud-vest de orașul Târgoviște, în satul Mănăstire, pe șoseaua Găești – Târgoviște. Satul Mănăstire se întinde de o parte și alta a șoselei într-o vale largă, între două dealuri de mică înălțime, acoperite cu pădure de stejar. Biserica este așezată într-un cadru natural foarte frumos, la 100 de metri de șoseaua asfaltată, în dreapta mergând din Găești spre Târgoviște, la 50 de metri de pârâul Cobiuța și înconjurată la est și vest de plantații de nuci.

Comuna Cobia oferă vizitatorilor o salbă de bisericuțe din lemn (patru la număr) toate datate la sfârșitul veacului al XVIII-lea, cu dezvoltări planimetrice specifice arhitecturii religioase din lemn dâmbovițene, prin tratări arhitecturale originale, un adevarat regal pentru cunoscători.

Mânăstirea poartă hramul sfântul Ierarh Nicolae și a fost construită între anii 1571-1572 de badea Boloșin Stolnicul, sub domnia lui io Alexandru Voievod.

Biserica, transformată în nenumărate rânduri, este tot ce a mai rămas din vechea Mănăstire Cobia, unii văzând asemănări structurale între Mănăstirea Cobia și cea de la Curtea de Argeș, cea de la Cobia fiind construită la 50 de ani după celebra construcție a meșterului Manole. Marele istoric Nicolae Iorga a tradus pisania ce dăinuie și acum în lăcașul de cult: "*S-a zidit acest dumnezeiesc hram întru rugăciunea și lauda celui între sfinți,părintele nostrum,arhiepiscopul Mirei Lichiei,Nicolae,Făcătorul de minuni, și s-a zidit în numele Binecinstitorului de Hristos iubitorului Domnului Nostru,Io Alexandru Voevod, si a fost supt Vlădica Chir Eftemie,și s-a început în luna iulie 13 zile I s-a săvârșit în luna….zile, în anul 7080 de la facerea lumii(1572 de la nașterea lui Hristos)".*

Pentru a promova la nivel național acest monument, elevii Colegiului Național „Vladimir Streinu” au realizat o pagină de faceboock a mânăstirii Cobia, și un site în care informațiile cu privire la monument sunt în limba engleză: http://manastireacobia.wisite.commysite.

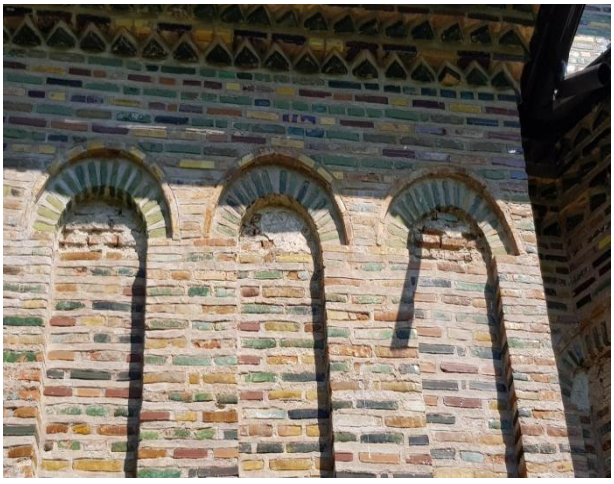
2. ELEMENTE DIN ARHITECTURA BISERICII

Secolul al XVI-lea constituie faza de formație a unei școli locale în arhitectura bisericească din Țara Românească și astfel se dezvoltă așa numitul stil vechi românesc sau muntenesc. Ca element nou apare acum, deocamdată sporadic, la fațada de apus, pridvorul pe arcade deschise. În contextul monumentelor din Țara Românească, biserica de la Mânăstirea Cobia interpretează, cu mijloace specifice, prin simplificări pline de ingeniozitate, planul bisericii episcopale din Mânăstirea Curtea de Argeș. Mănăstirea Cobia este un unicat în contextul monumentelor existente prin decorația exteriorului – neîntâlnită în arhitectura noastră.

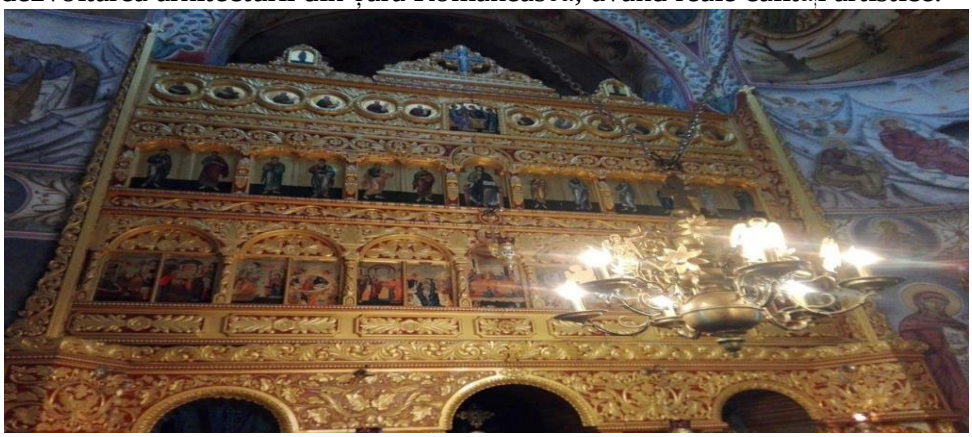
Cărămizile, cele care dau unicitate bisericii, au fost aduse din Italia, fiind apoi șlefuite în trei culori,cărămiziu,verde-brun și ocru-galben, lucru care face ca pe zidurile exterioare să cadă o lumină aproape feerică.

Din acest motiv este supranumit *Voronețul Sudului,* de altfel, este singurul din România cu o astfel de arhitectură. Cele patru turle ca și pereții exterior ai bisericii au o plastică decorativă a fațadelor care ne amintește de biserica mânăstirii Cotmeana.

Pereții sunt decorați în exterior cu un șir de firide pe toată înălțimea fațadelor. Firidele sunt despărțite de pilaștri lați și se încheie în partea de sus cu arcuri semicirculare.

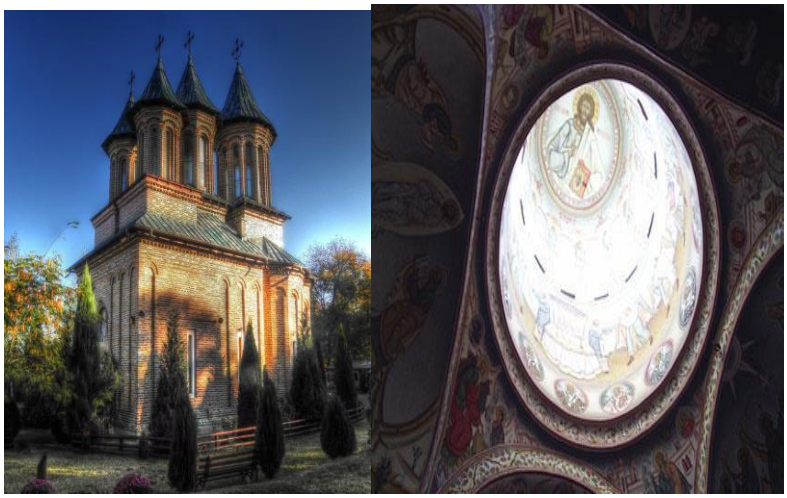
Ușile din anul 1723, frumos ornamentate, se află acum la Mânăstirea Sinaia. Acoperișul din lemn cu învelitoare de tablă. Pronaosul lărgit, dreptunghiular, dezvoltat, croit după modelul ctitoriei lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș. Este încoronat cu 3 turle, cea mare în mijloc, iar celelalte două plasate în colțurile de nord-vest și sud-vest. Sistemul de boltire este realizat cu 3 bolți semicirculare pe laturile de nord, vest, sud. Lumina în pronaos vine de la câte două ferestre așezate pe fiecare parte – total patru. Pronaosul este separat de naos printr-un zid care are o mare deschidere pentru circulație. Catapeteasma este din zid gros de 60 centimetri. Biserica nu are pridvor. Biserica, transformată în nenumarate rânduri, este tot ce a mai rămas din vechea Mănăstire Cobia. După anul 1680, biserica a fost reparată de Pârvu Cantacuzino. Clopotnița este zidită la circa 15 metri vest de biserică, pe ruinele fostei clopotnițe. Pare a fi din veacul al XVII-lea sau chiar mai veche. Biserica de la Mânăstirea Cobia definește clar o fază importantă în dezvoltarea arhitecturii din Țara Românească, având reale calități artistice.

Între anii 1723-1724 s-au prăbușit colții bisericii, iar în 1752 a fost închinată fundației filotime de la Pantilimon.Mănăstirea Cobia, lăcaș de rugăciune pentru calugări, a funcționat până la secularizarea averilor mănăstirești, moment în care, fiind părasită de calugării greci, a devenit biserica de mir.

Eforia spitalelor se ocupă în veacul al XIX-lea de biserica devenită parohială, făcând reparații după cutremurele din 1802, 1830, 1838.

În anul 1843, sub îngrijirea eforiei se reface acoperișul bisericii, precum și casele egumenești construite pe beciurile boltite, vechi, ce de aflau la sud-vest de biserică.

Cutremurul din 1883, surpă turla mare a naosului, antrenând și o parte din zidurile altarului, eforia spitalelelor intervine și repară turla din lemn mai groasă decât cea original repară zidurile și construiește

catapetesma din zid așa cum o vedem și astăzi.În deceniul III al secolului al XX-lea, sub conducerea arhitectului Horia Teodoru, se face o nouă restaurare.

O altă restaurare se face de comisia monumentelor istorice în 1938. Sondajele strategice întreprinse de departamentul monumentelor istorice între 1974-1975 relevă faptul că biserica nu avusese nicicând picture murale.

În anul 1989, în condiții de clandestinitate, preotul paroh Popescu Ioan începe reparațiile imperios necesare, acoperișul fiind prăbușit și biserica în stare de degradare. Din cauza ateismului de atunci, acestea au fost întrerupte și s-au reluat abia în 1994, cu refacerea acoperișului și a turlelor de către Departamentul Monumentelor Istorice și cu grija părintelui paroh Popescu Ioan, lucrare încheiată în 1995.

Prin săpăturile arheologice din zona ansamblului monastic de la Mânăstirea Cobia, au fost descoperite fundațiile vechiului turn, contemporan bisericii (1571), precum și urmele vechiului zid de incintă. Au mai apărut, de asemenea, și urmele unor locuințe de suprafață din secolul al XVI-lea. Având aspectul unui chivot urias de email, biserica mânăstirii Cobia este comparabilă aici, în Tara Românească, cu policromia monumentelor decorate cu picturi murale din Moldova. Mânăstirea este încadrată într-un ansamblu din care nu se mai păstrează decât biserica mânăstirii, turnul clopotnita și ruinele casei egumenești. Vechile uși, capodoperă a sculpturii decorative de epocă, se păstrează în Muzeul Național de Istorie Bucuresti.

Chestionar :
https://forms.gle/v8nGjc6RjtTB3WEw9

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE :

1. Dr. Potra George, Mânăstirea Cobia-studiu și documente, Tiparul „Oltenia „, Str.Mihai Vodă, 5-București,1937;
2. https://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/manastirea-cobia-67999.html;
3. https://www.lumeasatului.ro/articole-revista/spiritualitate/5382-nestematele-de-la-cobia.html;

https://www.taradacilor.ro/2018/01/08/manastirea-cobia-si-schitul-fedelesoiu/.

❁❁❁

CASA MEMORIALĂ ,ION CREANGĂ" DIN HUMULEȘTI

Prof. Blejan Maria Mihaela
Grădinița cu P.P.Phoenix, Craiova, Dolj

Casa memorială Ion Creangă din Humulești este un muzeu memorial înființat în casa în care s-a născut și a copilărit povestitorul român Ion Creangă (1837-1889) în satul Humulești (astăzi suburbie a orașului Târgu Neamț) din județul Neamț.

Datarea casei după cum se indică în LMI este 1833, ea fiind situată pe strada Ion Creangă nr. 8. Ion Creangă a locuit aici permanent de la naștere până în 1846, apoi cu întreruperi până în 1855. Casa memorială-muzeu se află pe Lista Monumentelor Istorice din județul Neamț din anul 2004, având codul NT-IV-m-A-10763. Clădirea este o construcție din bârne de lemn, cu acoperiș din șindrilă. A fost locuită până în 1959 de descendenții familiei Creangă, fiind restaurată în 1937 prin grija lui Nicolae Iorga. Alte restaurări: 1960, 1975, 1988.

Construcția este formată din două încăperi micuțe și o tindă. Atracția turistică deține o valoroasă expoziție permanentă, reorganizată tematic după 1989, ce cuprinde documente de arhivă, scrisori, cărți poștale cu autograf, fotocopii ale manuscriselor, fotografii și 14 lucrări de grafică. Lângă muzeu se găsește Parcul tematic „Ion Creangă", un loc în care vizitatorii se pot întâlni cu personaje îndrăgite din poveștile pentru copii scrise de Ion Creangă.

În prima încăpere, care este cea mai mare și fiind camera în care locuia familia se află covata pentru copilul mic, hainele de sărbătoare așezate pe culmi și lada de zestre a mamei Smaranda. În dreapta de cum intrăm se observă lavița în jurul căreia avea loc iarna șezătoarea. În mijloc sunt așezate pentru a putea fi văzute, uneltele de țesut ale mamei, iar pe o măsuță se pot vedea ceaslovul (prima carte după care a învățat să citească) și bustul său. În tindă se pot observa foarte multe panouri cu date despre scriitor, iar în camera următoare, adică în cămară, se afla intrarea în pod unde Nică a ascuns pupăza din tei.

Atracția turistică deține o valoroasă expoziție permanentă, reorganizată tematic după 1989, ce cuprinde documente de arhivă, scrisori, cărți poștale cu autograf, fotocopii ale manuscriselor, fotografii și 14 lucrări de grafică, realizate de plasticianul Eugen Taru pentru ilustrarea ediției din 1949 a *Amintirilor din copilărie*. Persoane implicate în organizarea expoziției tematice a muzeului și în colecționarea obiectelor etnografice necesare organizării expoziției au fost: Z. Grigoriu (descendent al povestitorului) și preotul Cosma (preotul satului Humulești).

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/casa-memoriala-ion-creanga-din-humulesti/e7e736ae-1849-4eee-afea-578c4fb05a7c
https://create.kahoot.it/details/casa-memoriala-ion-creanga-din-humulesti/4097fa4f-412a-4733-8da4-d5d1ba4508f1

❁❁❁

PALATUL „JEAN MIHAIL" DIN CRAIOVA, UN PUNCT DE REFERINȚĂ ÎN ISTORIA, ARTA ȘI ARHTECTURA ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ

Ciurea Viorica
Școala Gimnazială „ Anton Pann", localitatea Craiova, județul Dolj

Palatul „Jean Mihail", actualul Muzeu de Artă, reprezintă un monument de arhitectură de interes național, fiind inclus în categoria monumentelor de tip A, situat în centrul municipiului Craiova, pe Calea Unirii, la nr. 15, lângă Biserica Evanghelică Luterană, este considerat a fi unul dintre cele mai frumoase monumente de arhitectură civilă din oraș. Programul de vizitare este zilnic de marți până duminică în intervalul orar 10:00 - 17:00, cu excepția zilei de luni când este închis. Somptuosul Palat „Jean Mihail" din Craiova, construit între 1898 și 1907, în stil neogotic, de arhitectul Paul Gottereau la comanda lui Constantin (Dinu) Mihail, venit din Macedonia, mare latifundiar, om politic și președinte al al Consiliului Județean Dolj în 1888, având destinația de locuință particulară, reprezintă un minunat exemplu de arhitectură eclectică europeană și academism francez. Înființat în anul 1908 sub numele de Pinacoteca Alexandru și Aristia Aman, Palatul „Jean Mihail", a devenit în 1954 Muzeul de Artă Craiova. Clădirea Palatului „Jean Mihail" din Craiova este asemănată cu Palatul Schonbrunn din Viena.

Palatul „Jean Mihail”, construit în stilul academismului francez, cu elemente arhitecturale ce aparţin barocului târziu, impune prin bogata arhitectură exterioară: ancadramentele ferestrelor, ornamentele faţadelor, lucrările de feronerie ale balcoanelor, coloanele adosate, loggia centrală sau acoperişul mansardei, cât şi prin amenajările interioare: stucatura, în parte aurită, luminatoarele, oglinzile veneţiene, plafoanele şi cartuşele pictate, candelabrele cu ornamente din cristal de Murano, coloanele, scările din marmură de Carrara, pereţii tapisaţi cu mătase de Lyon, lambriurile, mobilierul stil, feroneria etc., toate dau încăperilor un aer de eleganţă şi gust rafinat. La capătul scării centrale se găsește bustul lui Constantin Mihail. Palatul este construit pe 2 etaje și are 36 de încăperi. În prezent, în curtea din fața palatului este amplasat bustul pictorului Theodor Aman, operă a sculptorului Ion Jalea. La construcţia palatului s-au folosit materiale de cea mai bună calitate de meșteri străini, în general italieni veniţi din zona friulană. Palatul a fost acoperit cu ardezie şi dotat cu instalaţie electrică și încălzire centrală. Despre bogăția lui Constatin Mihail circulă o legendă potrivit căreia acesta ar fi dorit să acopere clădirea cu monede de aur, dar regele Carol I l-ar fi refuzat, zicându-i că le vrea aşezate în dungă. Dinu Mihail s-a îmbolnăvit și a murit în iunie 1907. Nicolae Mihail (1871-1918) și Jean Mihail (1875 – 1936), cei doi fii ai lui Dinu Mihail au inaugurat palatul anul următor. Nicolae Mihail a trăit mai mult în Franţa, unde și- a risipit mare parte din moștenire, devenind apoi călugăr franciscan. Jean Mihail, „Leul Olteniei”, născut la data de 3 octombrie 1875, la Craiova, a absolvit Facultatea de Drept de la Paris, unde și-a luat și doctoratul. A rămas cunoscut ca om politic, ajungând deputat conservator (1911-1915) și senator liberal (1915-1919). Jean Mihail a moștenit mare parte din averile funciare și imobiliare ale tatălui său, dar și pe cele ale mătușilor Elena Dumba și Maria Coloni și a unchiului generalul Androcle Fotino, așa încât a devenit cel mai bogat om din România, acumulând o avere imensă (80000 ha teren arabil şi aproape un miliard lei, cu care a girat statul român în timpul crizei din 1928 – 1933 pentru unele împrumuturi. După moarte, fiind vorba de ultimul descendent al familiei, bunurile au rămas statului român. Iubitor de artă a acumulat bogate colecții de artă universală. Fiind un mare filantrop, testamentul lăsat de Jean Mihail prevedea înființarea Fundației “Jean Mihail”, administrată de executorul testamentar, dr. Constantin Angelescu, care să folosească banii la înființarea de școli, cămine culturale, biblioteci la sate, etc. Fundația „Jean Mihail” a fost a fost desființată în anul 1948, iar o mare parte din mobilierul din palat fusese împrăștiat în diferite locații, iar averea a fost risipită.

Câteva evenimente cruciale din istoria secolului XX au avut loc în Palatul „Jean Mihail„ începând cu vizita regelui Carol I și ai membrilor familiei regale, din luna mai 2013, cu ocazia participării la festivitățile legate de inaugurarea Monumentului Independenței, întitulat și „Asta-i muzica ce-mi place” (cuvinte rostite de domnitorul Carol I când a fost trasă cea dintâi lovitură de tun peste Dunăre, la Calafat, în 1877, împotriva fortificațiilor turcești din Vidin, ca semnal de cucerire a independenței de stat a României față de suzeranitatea otomană), de Dumitru Pavelescu-Dimo, continuând cu găzduirea acestuia, din vara anului 1913, în timpul celui de-al doilea război balcanic. Și regele Ferdinand I a locuit, în anul 1915, la acest Palat. În anul 1916, în timpul Primului Război Mondial, între zidurile acestui Palat s-a aflat sediul Comandaturii Germane pentru Oltenia. După declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial și ocuparea Poloniei de către armatele soietice și cele germane, palatul a găzduit conducerea politico-militară refugiată a Poloniei, începând cu comandantul-șef al forțelor armate ale Poloniei, mareșalul Edward Rydz-Śmigły, alături de suita lui și continuând cu președintele polonez Ignacy Mościcki. În vara anului 1940 la palat au avut loc tratativele româno-bulgare, în urma cărora, la 7 septembrie 1939, s-a semnat tratatul de la Craiova prin care România a cedat Bulgariei Cadrilaterul.

În perioada 24-31 octombrie 1943, la palat a avut loc expoziția “Săptămâna Olteniei” sub auspiciile Fundației Culturale Regale “Regele Mihai I”, apoi în clădire s-a instalat Comandamentul sovietic al Armatei a 53-a, condusă de generalul colonel Ivan Mefodevich Managarov. Tot între zidurile palatului a fost găzduit și conducătorul iugoslav Iosif Broz Tito, de unde a condus operațiunile de eliberare a Belgradului. După încheierea celei de-a doua mari conflagrații mondiale, Palatul „Jean Mihail” a adăpostit sediile Regionalei Oltenia a comuniștilor sau ARLUS (Asociația Română pentru strângerea

Legăturilor cu Uniunea Sovietică), apoi în anul 1948 au fost instalate pentru 1 an de zile rectoratul, decanatele și direcția administrativă din cadrul Institutului Agronomic, cea mai veche instituție de învățământ superior din Craiova, precursoare a Universității din Craiova. În august 1954 palatul a devenit gazda Muzeului de Artă din Craiova, având la bază un fond constituit din colecțiile Pinacotecii "Alexandru și Aristia Aman", colecția de pictură europeană a lui Jean Mihail, cărora li s-au adăugat numeroase achiziții ale municipalității și donații ale colecțiilor deținute de personalități ale acelor vremuri: Nicolae Romanescu, Cornetti, familia Glogoveanu, opere și obiecte ale lui Constantin Brâncuși, tablouri de Constantin Lecca, Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Corneliu Baba, Theodor Pallady sau Ion Țuculescu, sculpturi de Karl Storck sau Dimitrie Paciurea, dar și lucrări aparținând școlilor flamandă, olandeză, franceză și italiană. La sfârșitul anului 2009, la inițiativa Consiliului Județean Dolj, au fost demarate lucrări de consolidare și restaurare ale Palatului „Jean Mihail".

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/test-palatul-jean-mihail-din-craiova/faf33bc9-336f-4d90-ab7e-37071be1a01b

❁❁❁

PAŞTELE ÎN ROMÂNIA ŞI ANGLIA

Prof. Diaconu Adela
Şcoala Gimnazială "Anton Pann" Craiova, jud Dolj

Ce poate fi mai frumos decât o sărbătoare în sânul familiei, plină de tradiţii şi obiceiuri. Toate acestea, obiceiuri şi superstiţii, datini sau vorbe din popor, ritualuri sau legi nescrise, iată câteva dintre sintagmele care definesc un fond de date extrem de cuprinzător, un fond uzitat de zi cu zi atât în mediul rural, cât şi în inima marilor oraşe. Uneori sunt urmărite pas cu pas, fără nici o abatere, ca adevărate izvoare de înţelepciune şi normă de conduită. În unele cazuri, sunt considerate basme amuzante poate, fiind chiar luate în râs.

În lume, fiecare ţară sau regiune geografică celebrează **Paştele** printr-o serie de manifestări originale. Se întâmplă, însă, ca unele obiceiuri şi tradiţii să fie amuzante, altele chiar ciudate aşa cum se întâmplă în Anglia.

În limba engleză, Paştele are numele de "Easter", un cuvânt derivat din termenul "eastre" sau "eostre" în engleză veche, apărut înainte de anul 899 d.Chr. Sărbătoarea Paştelui în Anglia este una dintre cele mai mari sărbători ale anului. Această sărbătoare constă în diferite obiceiuri, folclor şi mâncăruri tradiţionale. Totuşi, Paştele în Marea Britanie datează dinainte de creştinism. Mulţi teologi cred că Paştele provine de la zeiţă răsăritului şi a primăverii – Eostre. În Marea Britanie, Paştele are loc în perioade diferite ale anului. În timpul sărbătorii pascale şcolile din Anglia sunt închise pentru două săptămâni, îndeajuns timp pentru copii să digere toată ciocolată. Se pare că acest nume se referă la "Easter-Monath", luna aprilie din calendarul germanic, a cărei denumire provine din numele zeiţei Eostre, din păgânismul anglo-saxon. În vremuri străvechi, Eostre era sărbătorită cu prilejul echinoxului de primăvară, în jurul datei de 21 martie, ea având drept animal favorit iepurele, oul fiind în acele timpuri un simbol sacru al vieţii renăscute pe pământ. În Marea Britanie există o tradiţie neobişnuită în lunea de după Paşte. Este vorba de rostogolitul ouălor pe un deal**.** Obiceiul diferă de la o regiune la alta. Învingător este desemnat cel al cărui ou se învârteşte mai repede sau cel care rezistă la cele mai multe rostogoliri. Ouăle de

Paşte sunt o tradiţie foarte veche care datează dinainte de creştinism. Ouăle până la urmă sunt un simbol al primăverii şi vieţii. Schimbul şi consumul oualelor de Paşte este un obicei popular în multe ţări. În Marea Britanie, erau folosite ouă adevărate înainte să fie înlocuite de ouăle de ciocolată. Ouăle erau fierte şi vopsite în diferite culori şi modele. Culorile tradiţionale aprinse reprezentau lumina şi primăvară.

În România, când priveşti minunatele ouă încondeiate pe care orăşenii le pot cumpăra de la diversele târguri organizate vezi o explozie de culori, armonie şi foarte multă răbdare. Meşteri populari din diverse colţuri ale ţării vin să le ofere orăşenilor bijuteriile pictate de ei în felurite culori şi cu diverse motive. Lucrate cu migală şi adevărată măiestrie, ouăle încondeiate continuă să fie nelipsite din târgurile organizate înaintea Paştelui şi sunt o mărturie clară a datinilor, credinţelor şi obiceiurilor pascale, practic un element al culturii spirituale specifice poporului nostru. Ouăle încondeiate, care îi atrag pe copiii ce vin cu părinţii lor prin astfel de târguri ca un adevărat magnet, transmit bucurie şi uimire, dar şi smerenie şi împăcare.

În multe părţi ale Angliei "dansatorii Morris" dansează în Duminica Paştelui dansuri foarte vechi, care au menirea să alunge spiritele rele ale iernii. Dansatorii poartă pantaloni albi, eşarfe roşii, pantaloni negri şi pălării de paie cu multe flori, panglici roşii şi verzi şi clopoţei. De peste 500 de ani, în orăşelul englezesc Olney se organizează, în marţea de Lăsata Secului, "cursa clătitelor". Această întrecere adună toţi locuitorii în centrul oraşului. Concurenţii ţin în mână tigăile încinse, cu clătitele perpelindu-se şi, odatădat startul, încep să alerge spre biserică. Pe toată durata cursei sunt obligaţi săîntoarcă clătitele de cel puţin trei ori,înainte de a ajunge la finish.

În România, atât cât ţine postul Paştelui, în curte bisericii, dar şi în curtea fiecărei case se băteau tocile. Acum sunt tot mai rare curţile în care oamenii mai bat toaca, iar la biserică toaca se bate doar în zilele când este slujbă în biserică. Ultima săptămână din Postul Paştelui numită şi ,,Săptămâna Patimilor,, începe cu duminica Floriilor. În această duminică la biserică se aduc ramuri de salcie , se sfinţesc şi după slujba ramurile de salcie sunt luate acasă de credincioşi.Cel mai răspândit obicei creştin de Paşti şi care se păstrează şi în Anglia este vopsirea de ouă roşii, a căror prezenţă este obligatorie pe masa de Paşti, deşi în prezent se vopsesc ouă şi de alte culori (verzi, albastre, galbene etc.). În folclorul românesc există mai multe legend creştine care explică de ce se înroşesc ouă de Paşti şi de ce ele au devenit simbolul sărbatorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-şi plângă fiul răstignit, a aşezat coşul cu ouă lângă cruce şi acestea au fost înroşite de sângele care picura din rănile lui Isus.

Cu ocazia sărbătorilor Pascale gospodinele prepară şi alte mâncăruri tradiţionale: pască, cozonac, drob. Unele obiceiuri asociate acestei sărbători, cum ar fi iepuraşul de Paşti sau căutarea ouălor colorate s-au răspândit şi printre necreştini. Familiile tradiţionale din Marea Britanie gătesc pentru Sărbătoarea de Paşte o prăjitură cu fructe, care are în mijloc un strat de marţipan, iar deasupra aşează 11 bile de marţipan, simbolizând cei 11 apostoli (cu excepţia lui Iuda).

Există foarte multe datini, credinţe, obiceiuri ale poporului român mai ales în perioada sărbătorilor de. Acestea sunt nu numai importante dar şi frumoase, pe care orice om le aşteaptă cu bucurie şi senitate. Ar fi frumos că toţi să fim mai buni şi mai curaţi sufleteşte în aşa fel încât să întâmpinăm cum se cuvine sărbătoarea Învierii Domnului şi să ne bucurăm de feeria şi magia sărbătorilor de Paşte.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/traditii-de-paste-in-romania-si-anglia/683dd5cb-c926-4cff-b0af-68d149673f8b

Bibliografie

Cristea Julia Maria, "TIMP" ŞI "SĂRBĂTOARE" –Obiceiuri şi tradiţii calenderistice la români, Charpata Press, Bucureşti , 2006.

Fochi Adrian, Datini şi eresuri populare de la sfârşitul secolului al XIX-lea, Editura Minerva, Bucureşti, 1976.
Nicolau I, Ghidul sărbătorilor româneşti, Editura Humanitas, Bucureşti , 1998.

❁❁❁

PERSPECTIVE NUMERICE ALE UNOR VALORI CULTURALE LOCALE INSUFICIENT CUNOSCUTE CULA IZVORANU-GEBLESCU

Prof. înv. primar VLAD MARCELA
Prof. înv. primar STĂNESCU ADRIANA
Școala Gimnazială „Ilie Martin”, Comuna Brabova, Județul Dolj

Cula Izvoranu - Geblescu se află în județul Dolj, în partea de nord-vest a județului, pe DJ 606, în vestul satului Brabova, Comuna Brabova, la aproximativ 30 de kilometri de Craiova, municipiul reședință al județului Dolj, pe ruta Craiova – Breasta - Predești – Pietroaia – Brabova.

Culele, mici cetăți întâlnite între Dunăre, Carpați și dreapta Oltului, cu dimensiuni direct proporționale cu nevoile de apărare ale unei familii mai înstărite, reprezintă forma de locuință cea mai originală și mai pitorească din Oltenia. Acestea sunt, alături de biserici, printre cele mai vechi de pe pământul românesc.

Cula a fost construită ca o fortificație militară, dar a jucat cu timpul și rolul de spațiu de locuit.

Deși se află la o vârstă înaintată, această casă boierească fortificată, încă își mai păstrează frumusețea tinereții. Este încadrată drept monument istoric de categoria A, deci de interes național.

De-a lungul anilor, ea a trecut prin mâinile mai multor proprietari, fiecare aducându-i diverse modificări. Cula a fost construită de boierul Izvoranu pe moșia sa, la finalul secolului al XVIII–lea, trecând în proprietatea lui Radu Geblescu, în anul 1841, fiind moștenită de fiul acestuia Constantin Geblescu, în 1880. Astfel, cula a păstrat numele acestor doi proprietari până în ziua de astăzi.

De această casă se leagă însă și numele lui Anton Bibescu, prinț român, avocat, diplomat și scriitor, deoarece ultimul proprietar al culei a fost fratele său, Filip Bibescu. La căsătoria fiicei lui Constantin Geblescu, Elvira, cu Filip Bibescu, fratele lui Anton Bibescu, aceasta a primit ca zestre cula de pe moșia tatălui său. Al doilea proprietar al culei a supraetajat-o, după moda vremurilor, adăugându-i al treilea nivel, cu foișor.

Cula are plan compact, dreptunghiular, cu laturile de 8 și 11 metri. Are trei niveluri. La primul nivel se află beciul, accesibil din interior, din casa scării, dar și direct din exterior. La nivelurile superioare se află încăperile de locuit, accesibile din casa scării. Pe latura de nord a culei se află o extindere care adăpostește anexa sanitară, accesibilă de la nivelul primului etaj, din interior și la nivelul etajului II, din cursivă. Modificările suferite în secolele al XIX – lea și al XX – lea se datorează pierderii rolului său defensiv și introducerii unor elemente de confort modern, după moda vremurilor.

În secolul al XIX – lea s-a construit cel de-al treilea nivel al culei, cu un foișor cu arce trilobate – loc de odihnă și de belvedere. Tot atunci gurile de tragere au fost transformate în ferestre. La începutul secolului al XX – lea s-a construit o anexă sanitară și o cursivă din lemn, care dublează foișorul, arcadele trilobate de pe părțile laterale ale acestuia fiind închise prin ferestre. Cula mai păstrează încă, o gură de tragere la nivelul etajului I, în dreptul scării.

Cula nu a mai fost locuită din anul 1940, trecând în proprietatea statului, prin naționalizare, în anul 1951. În anii „ puterii populare” aici a funcționat un depozit de cereale și de unelte agricole al Gospodăriei Agricole de Stat din localitate.

După 1990, cula a fost scoasă din uz, degradându-se. Din anul 2017, cula este în curs de restaurare datorită Consiliului Județean Dolj, Ministerului Culturii, Muzeului Olteniei și Primăriei Comunei Brabova care au atras fonduri europene pentru a fi restaurată și introdusă în circuitul turistic din anul 2020. Vor fi aduse piese de mobilier și obiecte de uz casnic din acele vremuri, păstrate la Muzeul Olteniei din Craiova; vor fi amenajate diorame, dar vor exista și elemente foarte moderne de prezentare, urmând să fie digitalizate toate informațiile privind istoria acestei clădiri

Chestionar Kahoot:

https://create.kahoot.it/share/cula-izvoranu-geblescu/bf598d66-285c-4692-b961-1d4287fa4c51
https://create.kahoot.it/share/cula-izvoranu-geblescu/0f42b5db-2230-4f40-8a98-9d0c535e1bda

BIBLIOGRAFIE:

*Ancuța-Rușinaru Elisabeta, *Despre cele două cule din județul Dolj,* RMM-MIA, Nr.2, 1979
*Atanasescu Iancu, Grama Valeriu, *Culele din Oltenia,* Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1974
*Crețeanu Radu, Crețeanu Sarmiza, *Culele din România,* Ed. Meridiane, București, 1969
*Ionescu Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor,* Ed. Academiei R.S.R., București, 1982
*Ghika Budești Nicolae, *Evoluția Arhitecturii în Muntenia și în Oltenia. Partea a patra. Noul Stil din veacul al XVIII – lea,* BCMI Anul XXIX Fascicola 87-90, 1996

❁❁❁

ANSAMBLUL CURȚII BOIERILOR COȚOFEANU

Prof. Popescu Marcela, Școala Gimnazială Coțofenii din Față, DoljProf. Popescu Marian, Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe”, Craiova, Dolj

Ansamblul Curții Boierilor Coțofeanu, situat pe faleza Jiului, în comuna Coțofenii din Față, județul Dolj, este un exemplu de arhitectură rezidenţială din Ţara Românească.

Din punct de vedere istoric, Ansamblul Curţii Coţofenilor datează de la mijlocul secolului al XVIII-lea, fiind inclus pe lista monumentelor istorice în anul 2004. În anii 1930, Regina Maria a României a fost oaspete în acest loc.

La sfârşitul secolului al XIX-lea, moşia se împarte între cele două fiice ale familiei Coţofeanu, iar alături de casa veche se ridică o nouă casă, în stil neoromânesc. În anul 1906 arhitecţii peisagişti E. Redont şi E. Pinard, autorii Parcului „Bibescu“ (azi Nicolae Romanescu) din Craiova, sunt angajaţi să proiecteze parcul curţii de la Coţofeni, unificând întregul ansamblu într-o amenajare peisagistică.

Aici, la curtea boierilor Coţofeni, în anul 1976, au fost filmate cele mai importante scene din filmul „Tănase Scatiu”, regizor Dan Piţa. Victor Rebenciuc a jucat în peliculă, iar locuitorii comunei din vremea respectivă au interpretat rolul ţăranilor de pe moşia lui Tănase Scatiu, fiind plătiți pentru acest lucru.

În prezent, clădirile prezintă o stare avansată de degradare, nu au uşi, geamuri, scări, tencuiala fiind şi ea căzută. Amplasate pe o muche de deal, au o priveliște magnifică, spre câmpurile și pădurile dinspre Craiova

Moştenitorii boierilor Coţofeni luptă în instanţă pentru recâştigarea ansamblului, pe care vor să-l restaureze.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/ansamblul-curtii-boierilor-cotofeanu/e9252e6a-229b-46f3-8ae0-c192bf95af47

BIBLIOGRAFIE
https://adevarul.ro/locale/craiova/conac-film-paragina-1_51777790053c7dd83f3f14af/index.html
http://www.indiscret.ro/vechi/articol-conacele-boieresti-de-la-cotofenii-din-fata-asteapta-restaurarea

❁❁❁

COLOANA INFINITULUI

Prof. Stănică Luiza Veronica
Grădinița cu P.P.P Phoenix, Craiova, Dolj

Coloana Infinitului sau **Coloana fără sfârșit** este o sculptură a artistului român Constantin Brâncuși, parte a trilogiei Ansamblului Monumental din Târgu Jiu, compus din Coloana Infinită, Poarta sărutului și Masa tăcerii concepute și executate de acesta. Inaugurată la 27 octombrie 1938, coloana are o înălțime de 29,35 metri și este compusă din 16 module octaedrice suprapuse, respectiv având la extremitățile inferioară și superioară câte o jumătate de modul.

Denumirea originală era *„Coloana recunoștinței fără sfârșit”* și a fost dedicată soldaților români din Primul Război Mondial căzuți în 1916 în luptele de pe malul Jiului.

Coloana a fost turnată în fontă în septembrie 1937 la *Atelierele Centrale din Petroșani* (ACP). Șeful proiectului a fost inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan,[2] proiectul de execuție și calculele au fost făcute de inginerul Nicolae Hasnas, execuția stâlpului central a fost coordonată de maistrul-șef Ion Romoșan iar execuția modelului în lemn al *mărgelelor* a fost făcută de maistrul tâmplar Carol Flisec în colaborare directă cu Brâncuși, care sosise de la Paris special pentru a supraveghea turnarea coloanei.

Elementele componente ale coloanei sunt următoarele:

- *Nucleul* metalic din țeavă pătrată cu latura de 42 cm, asamblat din trei tronsoane cu lungimea de 8,93 m, 10 m și 9,4 m.
- *Fundația* din beton, care ajunge la adâncimea de 5 m, cu o formă de trunchi de piramidă, cu baza mare de 4,5 m, orientată în jos. Țeava pătrată astfel formată este căptușită, prin nituire, atât pe interior cât și pe exterior cu tablă groasă de 20 cm. Cele trei tronsoane se asamblează unul în prelungirea celuilalt cu ajutorul unor șuruburi și piulițe. Numărul niturilor folosite la căptușire este de ordinul miilor, aceste nituri fiind montate la un pas de 10 cm fiecare nit față de celălalt nit.
- *"Mărgelele"* (cum le numea Brâncuși) din fontă, „înșirate" pe nucleu, în număr de 17:
  - Un semielement de bază, cu înălțimea de 136 cm;
  - 15 module octaedrice, cu înălțimea de 180 cm fiecare;
  - Un semielement la vârf cu înălțimea de 90 cm, acoperit cu un capac

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/coloana-infinitului/07453fa5-23e8-434f-b4ed-97726cedbc0d

CASTRUL ROMAN DE LA TIRIGHINA , BARBOȘI, GALAȚI

Atanasiu Simona, Grădinița „Alice''Galați Buruiană Gina, Grădinița „Alice''Galați

Situl arheologic de la Tirighina- Bărboşi reprezintă un element de unicitate sub aspectul romanităţii din sudul Moldovei şi este înscris în lista Monumentelor Istorice din România fiind clasat în grupa A, cu valoare naţională şi internaţională.

În fapt, „Castrul Roman" de la Barboşi-Tirighina este o fortificaţie romană construită pe o aşezare dacică în secolele 1-2 d.Hr., care a fost părăsită în în secolele 4-5, îar în prezent este în stadiul de conservare.

Complexul arheologic de la Tirighina-Barboși se întinde pe aproximativ 10 hectare și cuprinde vestigii ale unui castru roman, un castellum de pământ, două necropole romane, dintre care una tumulară, trei depozite de amfore, așezarea civilă din șesul Siretului și vestigiile locuirii romane din zona de vest a cartierului gălățean Dunărea.

„Traian a trecut Dunărea din nordul Dobrogei, a creat un cap de pod în zona cartierului Dunărea, unde se află o fortificaţie de pământ foarte bine păstrată şi de acolo atacă dava dacică de la Barboşi, pe care a cucerit-o. Soldaţii romani au construit aici un castellum din pământ, care a fost abandonat se pare în timpul lui Hadrian, când a fost construit Castrul, care avea o suprafaţă de circa cinci hectare. La sud de Castrul Roman se afla aşezarea civilă, care din păcate se află sub actualul sat Barboşi. Probabil că exista şi un mic port la Siret. Cert este că acest ansamblu de locuire civilă şi militară, care avea centrul pe promontoriul de la Barboşi, era de fapt o placă turnantă între Dobrogea, care era cu mult timp înainte provincie a Imperiului Roman şi Dacia Romană. Pe aici se făceau schimburile de mărfuri între Dobrogea şi Dacia Romană şi viceversa.

Arheologii care au descoperit scheletul suprinzător de bine conservat i-au dat numele Innocens, iar osemeintele sunt expuse la Muzeul Istoriei, Culturii şi Spiritualităţii la Dunărea de Jos.

Chestionar Kahoot :
https://create.kahoot.it/share/castrul-roman-de-la-tirighina/c8976337-878a-4762-a3d2-a4410b7d822c

Bibliografie/Sitografie

- Descrierea istorico-gheografică a cetății Caput Bovis , Editura Academiei Române, 1991
- www.wikipedia.ro

❁❁❁

PALATUL NAVIGAȚIEI DIN GALAȚI

Prof. Ciocan Anișoara-Mihaela
Școala Gimnazială „Grigore Moisil", Galați

Pe malul stâng al Dunării maritime străjuiește Palatul Navigației, o clădire impresionantă, situată pe Strada Portului, la numărul 34, în municipiul Galați din județul Galați. Începând cu anul 2004, clădirea este clasată ca monument istoric, cu codul GL-II-m-B-03064, fiind inclusă pe *Lista monumentelor istorice din județul Galați*, la poziția 165, sub numele de Gara Fluvială Galați[14].

Pentru vizitare ar fi necesar un timp mediu de 15-20 de minute. Din păcate, interiorul clădirii nu se poate vizita, deoarece o firmă locală își desfășoară aici activitățile. În acest moment, clădirea este sediul Companiei de Navigație Fluvială Română – NAVROM și al Administrației Porturilor Dunării Maritime – APDM.

Martoră tăcută a multor povești nescrise, clădirea a fost construită între anii 1912-1915, după planurile arhitectului Petre Antonescu[15], fiind compusă din parter și două etaje. Inițial, aici a fost sediul Palatului Administrației Societății de Navigație Fluvială Română. La parter se afla sala de așteptare, ghișeele de unde călătorii cumpărau biletele pentru călătoriile pe Dunăre cu vaporul și amenajările necesare serviciului de îmbarcare și debarcare ale stației de călători, iar la etaj birourile. Clădirea este dominată de un turn[16], de unde putea/ar putea fi admirată panorama portului.

Sub atenta supraveghere a arhitectului Petre Antonescu, pentru a rezista pe terenul de tip loess de pe malul fluviului[17], Palatul Navigației a fost executat din cărămidă cu planșee de beton, cu fundații stabilite pe piloți, fiind prima construcție din România la care s-a folosit un schelet monolit din beton armat. În exterior se pot observa tencuielile executate din piatră artificială și se pot admira decorațiunile geometrice specifice artei populare românești. Deasupra ușilor, la intrarea dinspre peronul gării fluviale, se află un acoperiș protector al scărilor exterioare, susținut de console din lemn de stejar.

Fiind unul monumentele impresionante din municipiul Galați, emblematic pentru o perioadă de înflorire economică a urbei noastre, considerăm important a fi cunoscut de către cetățenii mai mici sau mai mari ai localității, ai țării și, de ce nu, chiar ai Uniunii Europene.

Cu speranța că Dunărea va intra la un moment dat în circuitul turistic românesc, redevenind punct de atracție și de admirație, vă invităm să valorificați prezentul material în cadrul activităților despre

obiectivele locale/naționale de referință pentru secolul al XX-lea, utilizând chestonarul online realizat cu ajutorul aplicației Quizizz, pe care îl veți accesând următorul link:

https://quizizz.com/admin/quiz/5e12041f517145001b64d7bf/palatul-navigatiei-din-galati

Vă așteptăm cu drag la Galați!

Bibliografie/ Sitografie:
http://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/LMI-GL.pdf.
Lista Monumentelor Istorice (LMI), anexă la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016,
Stoica, C., Dragomir, I.T., Brudiu, M., Muzee și monumente gălățene, Ed. Comitetul de Cultură și Educație Socialistă, Galați, 1974, p. 39.
Bodea, V., Monumentele istorice și de arhitectură din orașul Galați din a doua jumătate a secolului al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea, vol. 2, Ed. Pax Aura Mundi, Galați, 2009, pp. 80-83.

❁❁❁

Muzeul Oului din comuna Vama – Bucovina

Gîrleanu Ramona
Şcoala Gimnazială „Lascăr Catargiu, comuna Schela, judeţul Galaţi

Pe drumul european E85, în localitatea Vama, judeţul Suceava se află Muzeul Oului cu cea mai numeroasă colecţie de ouă din România şi una dintre cele mai importante din Europa. Situat,, în inima Bucovinei", vegheat de Sfintele Mănăstiri Moldoviţa, Sucevița, Voroneț, în apropiere de Salina Cacica şi de Vatra Dornei, muzeul tradiţiilor româneşti şi al meşteşugului încondeierii ouălor se înscrie la loc de cinste în patrimoniul valorilor culturale naţionale şi europene.

Colecţia aparţine Letiţiei Orşivschi, profesor şi artist român de talie naţională şi internaţională, reprezentantă a României la numeroase târguri, saloane şi expoziţii internaţionale, colaborator a numeroase muzee şi instituţii culturale din ţară şi stăinătate.

Muzeul este deschis zilnic între orele 10 şi 18, iar pentru doritori există un sistem audio de ghidaj, atât în limba română cât şi în limbile de circulaţie internaţională : engleză, franceză, germană, spaniolă.

Muzeul Oului din Vama este cel mai mare muzeu de acest gen din România. Inedit şi unic prin modul de organizare şi prin valoarea exponatelor, muzeul cuprinde peste 7000 de ouă, atât din Bucovina, cât şi de pe toate meridianele lumii. Dintre acestea, aproximativ 3500 de ouă de diverse dimensiuni sunt lucrate în variate tehnici şi stiluri, pe diferite tipuri de suport(coajă de ou, lemn, ceramică, piatră, sticlă, porţelan şi pietre semipreţioase).

În cele 45 de vitrine distribuite în trei încăperi, ouăle sunt structurate pe 2 mari secţiuni :

- Ouă din Bucovina(unele de o vechime între 50 şi 100 de ani);
- Colecţia internaţională(ouă tradiţionale din 82 de ţări de pe toate cele cinci continente);

Alături de acestea, în muzeu se mai găsesc :

- Ouă din alte zone ale României;
- Creaţii ale artiştilor internaţionali selectate pe teme şi tehnici de realizare(religioase, florale, abstracte, perforate, cu aplicaţie, etc.);
- Creaţiile profesorului Letiţia Orşivschi;
- Ouă din diverse materiale(piatră, lemn, sticlă, ceramică, porţelan, lavă vulcanică);
- Ouă rare(ca cele de nandu, emu, flamingo, crocodil, broască ţestoasă, tinamu);
- Ouă foarte mici(ca cele de vrabie, porumbel, rândunică, prepeliţă, gecko, etc.)
- Ouă de fazan, păun, raţă, gâscă, curcă, struţ ş.a.

Vedetele colecţiei sunt reprezentate de oul de emu, renumitul struţ din Australia, realizat în tehnica zgârierii de către un aborigen, cu o vechime de peste 120 de ani, oul eclozat de crocodil, provenit de pe valea Nilului şi pictat cu motive zoomorfe de către un nubian, oul de struţ transformat în capelă cu pardoseală, tavanul şi vitraliile fiind pictate manual.

Muzeul Oului din Vama este un obiectiv deosebit de important în identificarea tradiţiilor populare româneşti. Printre exponatele din Bucovina, un loc special îl ocupă ouăle-moştenire de la bunici şi străbunici, vechi de peste 50 de ani, lucrate în culori naturale(din ceară combinată cu mentă, sfeclă, morcov, petale de trandafir etc.), pe care se pot observa simbolurile bucovinene dominate de motivul crucii, simboluri legate de ocupaţiile şi meşteşugurile locului, simboluri ale naturii sau ale vieţii.

Motive tradiţionale româneşti precum Crucea Paştelui, cărarea ciobanului, frunza de stejar, cârja ciobanului, etc. sunt legate de ciclul pastoral şi de viaţa de zi cu zi a ţăranlui român. Fiecare reprezintă un univers în miniatură, unele fiind încărcate de simboluri.

Astfel, linia dreaptă verticală reprezintă viaţa(pe brâul oului este reprezentat mereu un simbol al vieţii prin forma rombului căruia în Bucovina i se spune „batistuţă” – înseamnă naştere, maturitate şi finalul ciclului de viaţă). Moartea este reprezentată de linia dreaptă orizontală, iar linia dublă semnifică eternitatea. Spirala este simbolul timpului, al eternităţii, iar spirala dublă reprezintă legătura dintre viaţă şi moarte.

Tehnici de lucru folosite :

- Decorarea cu ceară în relief specific Bucovinei(unică în lume);
- Paie decupate lipite pe ou, aplicaţii metalice(Slovacia);
- Perforarea cojii(Cehia – cea mai elegantă tehnică);
- Tehnici textile(Luxemburg, Malta, pe ou de lemn – Rusia);
- Zgâriere(Germania);
- Tehnica emailului(Caşmirul Indian şi pakistanez);
- Acuarelă pe sticlă, porţelan şi jad(China);
- Tehnica cu tuş şi creion(ouă cu citate din ebraică, franceză, japoneză);
- Tehnica şlefuirii din lemn(de tec, amarant, abanos, măslin, eucalipt etc.), din piatră şi pietre semipreţioase(jad, cuarţ, malachit), din porţelan(de Rosenthal-Bavaria, Meissen, Reuter –Germania, Izhik-Turcia, Satsuma –Japonia, Delfit-Olanda, Jasper-Anglia);
- Tehnica batik-ului(metodă tradiţională indonesiană de vopsire a ţesăturilor – modele în creion pe ţesătură albă acoperite apoi cu ceară);

Muzeul Oului din Vama s-a clasat pe locul al şaselea într-un „Top 10 frumuseţi rurale din România”, întocmit în 2013 dintr-un număr de 51 de obiective turistice din 14 judeţe ale ţării.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/kahoot-for-formative-assessment/9a9295e1-c7a1-422e-a2d0-9164faabf5c2

Bibliografie :

- https://www.travelguideromania.com/ro/muzeul-oualor-incondeiate-vama-bucovina

https://amfostacolo.ro/impresii9.php?iid=77163&d=muzeul-oului--vama

TREI MONUMENTE DE MARE NOTORIETATE SITUATE PE ACEEAŞI ARTERĂ DIN GIURGIU

Prof. ing. Andrei Mihaela
Şcoala Gimnazială „Acad. Marin Voiculescu" Giurgiu

Monumentele sau clădirile unui oraş constituie pentru acesta **părţi din istoria** sa. Pentru scurtele minutele pe care le petrecem în faţa acestora în vizitele sau trecerile noastre pe acolo, gândul ne zboară la cine o fi fost persoana, ce a înfăptuit pentru aşezarea umană, sau cine o fi construit cutare sau cutare clădire , ce au adăpostit pe vremuri şi alte şi alte gânduri, la care nu are cine să ne răspundă. Pentru municipiul Giurgiu, am să mă transform în ghid şi aduc câteva precizări pentru cei care-l vor vizita.

Partea I

Giurgiu: prima atestare documentară a oraşului Giurgiu a fost făcută la 23 septembrie 1403, într-un document oficial, Tratatul emis de Cancelaria Ţării Româneşti şi încheiat la Giurgiu între domnitorul Mircea Cel Bătrân şi regele Poloniei, Vladislav Jagelo.

Localitate urbană, municipiu reşedinţă de judeţ situat la 65 KM de capitala României în sudul ţării, cu legături rutiere naţionale Giurgiu - Bucureşti DN 5 şi internaţionale E70 şi E81, drumuri care fac legătura între România şi Balcani. Pe podul Prieteniei se trece Dunărea la Ruse – Bulgaria.
Giurgiu este port la Dunăre.

Conform datelor recensământului din anul 2002, numărul total al locuitorilor municipiului era de 71.899, la data de 31 decembrie 2009 municipiul Giurgiu număra 67.700 locuitori, iar în octombrie 2011 în Giurgiu mai locuiau doar 54.655 de persoane.
Dacă vii în Giurgiu şi ai nevoie de:
Primăria Municipiului Giurgiu se află pe Bulevardul Bucureşti, Nr. 49 - 51
Telefon centrală: 0246 213 588

Partea aII-a
Am să prezint câteva monumente care se află pe aceeaşi stradă şi dau **notorietate** oraşului meu.

1. **STATUIA LUI VLAD ŢEPEŞ (1448 1476)**- amplasată în scuarul din faţa primăriei Giurgiu, sos. Bucureşti

Vlad Ţepeş, domnitorul Ţării Româneşti (1448 1476) mare conducător de oşti, diplomat ilustru, învingător al turcilor la Giurgiu în iarna lui 1461-1462 şi al sultanului Mahomed al II-lea, Cuceritorul Constantinopolului.
Statuia are h=3m, este din bronz şi este aşezată pe un soclu din beton armat. Statuia a fost realizată de sculptorul Mircea Ştefănescu.[2]

2. **TURNUL CESORNICULUI Turnul Ceasornicului face parte din fosta „Farfurie".**

Turnul Ceasornicului, monument emblemă al oraşului Giurgiu **este unicat în ţară** şi a rămas una dintre **rarele construcţii** de acest gen din **sud-estul Europei**, care s-au păstrat până în zilele noastre. Este

amplasat în centrul oraşului lângă teatrul Tudor Vianu, se ajunge din capitala ţării pe Dn5 de la intrarea în oraş pe şoseaua Bucureşti către port.

Turnul Ceasornicului, situat în Piața Unirii din municipiul Giurgiu, datează de la **sfârșitul secolului al XVIII-lea**, din timpul ocupației otomane. În acea perioadă, turcii au construit din piatră un foișor cu o **înălțime de 22 de metri**, pentru a putea supraveghea împrejurimile și puțini știu că din **subsolul** acestuia pornea o **rețea de tuneluri și arcade cu ieșiri în diferite locuri ale orașului și mai ales spre malurile Dunării** — din motive lesne de înțeles pentru acele vremuri, tuneluri ce se mai păstrează în parte și astăzi', Turnul a fost folosit ca punct de observație, de pază și ca foișor de foc și abia ulterior, după ce turcii au fost alungați, această construcție a suferit unele modificări și a fost adăugat un ceasornic.

Unicitatea și farmecul acestui loc din jurul Turnului Ceasornicului a constat în vechime în faptul că toată **rețeaua de străzi a orașului pornea radial din acest loc**. Monumentul se afla în centrul orașului, înconjurat de un mare **parc în formă de farfurie**, format doar din arbori de tei. De altfel, acest parc, păstrat parțial astăzi, era cunoscut ca "**farfuria cu tei**", iar Giurgiu era cunoscut, ca urmare a acestei unicități arhitectonice, ca "**Orașul soare**". Trasarea acestei rețele stradale de tip radial a fost făcută de către arhitectul Moritz von Otto, la 1831.[3]

3. PODUL BIZETZ este **primul pod curbat în plan orizontal construit în Europa**. El a fost inaugurat în anul **1905**, pentru a realiza conexiunea dintre oraşul Giurgiu şi Portul Ramadan, cu acces peste canalul Sf. Gheorghe. Podul a fost proiectat şi construit de inginerii **Anghel Saligny** şi **Ion Ionescu-Bizetz**. Podul a fost construit pentru **cale dublă, rutieră şi feroviară** şi, la data construcţiei sale a reprezentat o **premieră tehnică europenă**. Podul a devenit monument istoric şi în prezent este deschis numai traficului pietonal, ca urmare a realizării alături a unui pod nou, lucrare ce s-a finalizat în perioada 2005-2007.El se situează practic la finalul şoselei Bucureşti şi începutul străzii **Portului.**

[4]

Chestionar VALEUROPE_Prof. Andrei Mihaela_Giurgiu.docx

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/trei-monumente-de-mare-notorietate-situate-pe-aceeasi-artera-din-giurgiu/02ae1087-6066-4dbf-b822-d489a80e9503

Bibliografie

[1] http://www.redescoperaistoria.ro/
[2] http://www.primariagiurgiu.ro/portal/giurgiu/primarie
[3] https://www.google.com/search?q=turnul+ceasornicului+giurgiu
[4]https://www.google.com/search?q=podul+bizet+giurgiu

TÂRGU JIU, ORAȘUL MĂIESTRIEI LUI BRÂNCUȘI

Anghelache Dobrescu Maria, Liceul Energetic, Târgu Jiu, Gorj
Grigore Emilia Graziela, Colegiul Tehnic Ion Mincu, Târgu Jiu, Gorj

Constantin Brâncuși este cel mai cunoscut artist român din lume, fiind considerat părintele sculpturii moderne. Ansamblul sculptural de la Târgu Jiu, cunoscut și sub numele de Ansamblul monumental „Calea Eroilor", este opera anilor maturității creatoare a marelui Constantin Brâncuși, fiind o moștenire devenită tezaur național cu prestigiu universal.

Ansamblul sculptural de la Târgu Jiu, inaugurat în anul 1938, este dedicat memoriei eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial și este format din patru componente sculpturale: ***Masa tăcerii***, ***Aleea scaunelor, Poarta sărutului*** și ***Coloana recunoștinței fără sfârșit***. Toate cele patru opere sunt amplasate pe o axă cu o lungime de 1275 m și reprezintă „contribuții definitive ale sculpturii românești la tezaurul artistic universal". Despre Constantin Brâncuși s-a spus că anunță lumea viitoare prin creația lui, care nu este altceva decât o sinteză a spiritualității românești și a valorilor universale.

În februarie 1935, Constantin Brâncuși a acceptat propunerea Ligii Naționale a Femeilor din județul Gorj, prezidată de Aretia G. Tătărăscu, soția primului ministru de atunci, de a realiza o operă în memoria eroilor gorjeni căzuți în Primul Război Mondial.

Operele brâncușiene de la Târgu Jiu trebuie văzute ca un ansamblu unitar. Ele au o strânsă legătură simbolistică una cu cealaltă, împreună reprezentând un ritual al trecerii spre viața de apoi. Cele patru monumente sunt așezate pe o axă – Calea Eroilor – ce străbate orașul de la apus la răsărit.

Ansamblul începe cu Masa tăcerii în jurul căreia se poate presupune că s-au strâns soldații români cu familia pentru a-și lua rămas bun, înainte de a pleca la luptă. Se continuă cu Aleea scaunelor care ilustrează scurgerea timpului. Urmează Poarta sărutului prin care se face trecerea către o altă lume și mai apoi înălțarea către cer prin Coloana recunoștinței fără sfârșit.

Masa tăcerii este formată din tăblia mesei mari comandată la Deva, cu un diametru de 2,15 m și o grosime de 0,43 m și din tăblia mesei originale devenită picior cu diametru de 2 m și grosime de 0,45 m. Structurile pietrelor folosite pentru masa inițială și cea comandată la Deva sunt diferite. În jurul mesei rotunde sunt amplasate 12 scaune, inițial așezate două câte două, iar mai apoi unul câte unul, la distanțe egale. Modelul mesei rotunde care poate fi încă întâlnit și azi în gospodăriile țărănești din Gorj a revenit mereu în imaginația artistului fiind folosit drept soclu de piatră pentru operele sale. Totuși până în anul 1937, masa rotundă nu a fost expusă în nicio țară, ca operă de artă plastică de sine stătătoare, cu o semnificație bine determinată.

Aleea scaunelor pornește de la Masa tăcerii spre Poarta sărutului, formând un ansamblu armonios. Pe această alee în cele 10 nișe situate de o parte și de cealaltă, sunt amplasate 30 de scaune cu fețe pătrate, câte trei în fiecare nișă, sugerând momente de cugetare asupra vieții. Băncile din piatră care sunt așezate în preajma Porții sărutului au fost construite din granit cu ajutorul pietrarilor, în timp ce Brâncuși lucra la săparea desenelor de pe Poarta sărutului. Pe bănci se pot observa urme de daltă ceea ce corespunde indicațiilor sculptorului.

Poarta sărutului a fost asamblată din blocuri de travertin de Banpotoc, în octombrie 1937. La ridicarea Porții sărutului însuși Brâncuși a lucrat la cioplitul și tăiatul pietrei, a desenat figurile cu cărbune pe portal și a îndrumat executarea acestora. Anul sculptării definitive a fost 1938. Poarta sărutului este clădită pe o fundație de ciment fiind alcătuită din două coloane groase, paralelipipedice, fiecare având o

înălțime de 3,25 m și o lăţime de 1,69 m şi sprijină o arhitravă. Pe feţele fiecărei coloane se regăseşte simbolul sărutului, două jumătăți de cerc, ca și pe arhitravă. Întregul monument are înălțimea totală de 5,13 m și lungimea de 6,45 m. Cele două alei care înconjoară Poarta sărutului și se unesc pe linia axului ansamblului sculptural au fost înfăptuite la indicațiile sculptorului.

Coloana recunoștinței fără sfârșit numită și Coloana infinită este elementul principal d Complexului sculptural de la Târgu Jiu. La început Brâncuși și comitetul doreau înălțarea unui singur monument pentru cinstirea eroilor. În prima ședință hotărâtoare a comitetului, Brâncuși a desfășurat o fotografie ce înfățișa o coloană asemănătoare stâlpului caselor țărănești. „Am hotărât la Paris ca monumentul să fie o coloană fără sfârșit. Iat-o!". Construcția a început în august 1937, prin turnarea modulelor Coloanei în atelierele din Petroșani și s-a încheiat în noiembrie la Târgu Jiu, metalizarea efectuându-se în anul următor. Coloana a fost realizată tehnic sub îndrumarea inginerul Ștefan Georgescu-Gorjan. În toamna anului 1937 s-a turnat fundația și s-a montat miezul central constituit dintr-un stâlp de oțel pe care au fost asamblate elementele. Baza și vârful Coloanei sunt reprezentate de câte un semi-element, primul dând impresia că ar crește din pământ, iar cel din vârf lăsând impresia că s-ar putea continua la infinit. Între cele două sunt 15 elemente romboidale numite de către Brâncuși „mărgele" îmbinate perfect la rosturi pentru a da impresia unui tot continuu. Modulul romboidal a fost cioplit în lemn de tei de către Brâncuși și după acesta s-au executat din fontă cele 15 elemente. În anul următor s-a realizat metalizarea din alamă foarte pură, de culoare galben-aurie. Coloana are înălțimea de 29,33 m. Coloana a fost ridicată pentru glorificarea recunoștinței nesfârșite pentru cei care s-au jertfit în război, dar nu în ultimul rând este închinată oamenilor locurilor natale, țăranii meleagurilor din Gorj. Sentimentul eternului, al absolutului pe care ni-l produce verticalitatea sa sugerează optimismul, încrederea în nesfârșitul vieții, o stranie unificare a cerului cu pământul.

„Coloanele mele (…); am făcut mai multe, dar doar una a reușit să urce la cer."

Inaugurarea întregului Ansamblu monumental a avut loc în data de 27 octombrie 1938 printr-o procesiune de amploare, în absența lui Constantin Brâncuși plecat la Paris, pentru ca mai apoi să nu se mai întoarcă niciodată în țară din cauza izbucnirii războiului.

Ansamblul de la Târgu Jiu, deși este închinat memoriei soldaților morți în Primul Război Mondial, nu are nicio conotație militară, după cum remarcă Marielle Tabart, custodele Centrului Georges Pompidou, ci celebrează dragostea și pacea universală.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/f6bbf3cf-47ca-448f-a333-243bd584eb02

BIBLIOGRAFIE:

- Mocioi, Ion, ***Brâncuși: ansamblul sculptural de la Tîrgu-Jiu*** (documentar), Tîrgu-Jiu, Comitetul pentru cultură și artă al județului Gorj, 1971
- Tabart, Marielle; ***Brâncuşi, inventatorul sculpturii moderne,*** Bucureşti, Editura Univers, 1995

ANSAMBLUL MONUMENTAL „CALEA EROILOR" DE LA TÂRGU JIU

Corcodel Ionela-Luiza
Şcoala Gimnazială "Pompiliu Marcea", Tg.Jiu, Gorj

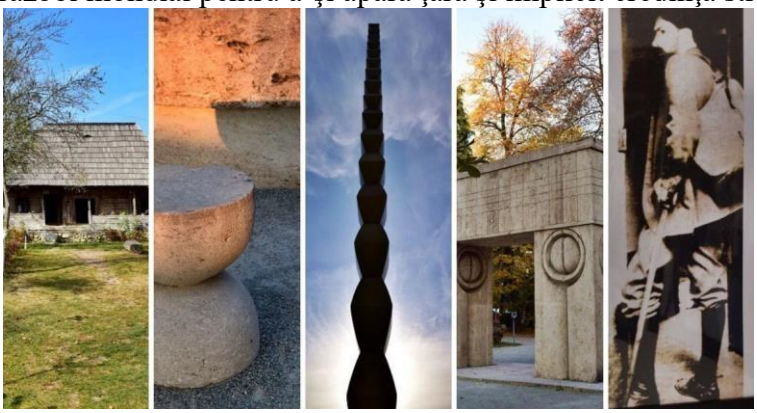
Operă a anilor maturităţii creatoare, cunună a drumului său artistic, Ansamblul sculptural de la Târgu Jiu este un cântec în piatră şi fontă, închinat naturii şi vieţii, omului şi societăţii, locului natal şi ţării, planetei şi universului.

Ansamblul monumental din Târgu-Jiu cuprinde monumentele realizate de marele nostru sculptor Constantin Brâncuşi în perioada 1937-1938 și anume: Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Aleea Scaunelor și Coloana fără Sfârșit, cărora li se adaugă și altele mai mici (scaunele de pe alee și băncile de la Poartă).

Operele brâncușiene sunt dispuse pe un ax – Calea Eroilor – ce străbate prin oraș, în linie dreaptă pe o distanță de 1.500 m și conduce vizitatorul de la Coloana fără Sfârșit, Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel, Poarta Sărutului, pe Aleea Scaunelor către râul Jiu, în faţa căruia, Masa Tăcerii te invită la meditaţie, la reculegere.

Traseul poate fi parcurs și în celălalt sens, de la vest la est, de la Masa Tăcerii spre Coloana fără Sfârșit: Masa Tăcerii – Poarta Sărutului-160m – Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel-810 m – Coloana fără Sfârșit-530 m.

Ansamblul Monumental de la Târgu-Jiu este ușor accesibil, este vizitat gratuit, iar activitățile culturale aflate în desfășurare asigură integrarea în viața comunității și realizează totodată promovarea turistică a acestuia. Numele capodoperei se datorează în primul rând eroilor gorjeni care s-au sacrificat în primul război mondial pentru a-și apăra ţara şi implicit credinţa strămoşească.

https://editiadedimineata.ro/constantin-brancusi-arta-ceea-ce-conteaza-este-bucuria-nu-e-nevoie-sa-intelegi/

Opera care a devenit “punct de vârf al artei moderne” (Sydnei Geist), “Coloana recunoştinţei fără sfârşit” este elementul principal al Ansamblului brâncuşian de la Târgu Jiu.

Din punct de vedere al construcţiei, a fost ridicată în 1937 pe principiul înşirării unor ”mărgele” pe un fir de aţă. Mărgele sunt 17 romboide din fontă arămită turnate la Petroşani după un model din lemn de tei cioplit de Brâncuşi. „Firul ” interior este o structură de rezistenţă din trei tronsoane de tablă de oţel turnată la Reşita. Montajul s-a făcut la Târgu Jiu sub antrepriză. Din mărturiile colaboratorilor tehnici şi din desenul păstrat la Petroşani se ştie că monumentala „Coloană fără sfârşit”are înălţimea totală de 31,80 mp. Montajul operei s-a terminat în noiembrie 1937 iar metalizarea ei în galben –dorită de sculptor, a fost gata în iulie 1938.

Amenajarea ***Parcului Coloanei*** s-a efectuat în intervalul 1 octombrie 1937 – 26 august 1938. Aici artistul a dorit să fie plantaţi de asemenea plopi piramidali, flori de câmp şi iarbă. Planul acestuia a fost executat de arhitectul Rebhuhn, directorul parcurilor capitalei, care întocmise de altfel şi planurile aleii din Grădina publică şi ale amenajării squarelor din jurul bisericii de pe axa monumentelor.

Baza creaţiei lui Constantin Brâncuşi o reprezintă arta populară românească. Motivul „funiei răsucite“ întâlnit la „Coloana Infinitului“ este doar unul dintre elemente tradiţionale care l-au marcat pe marele sculptor. Motivul funiei răsucite în relief l-a urmărit pe Brâncuşi de-a lungul vieţii. A creat tot felul de coloane, mai mari sau mai mici, iar punctul culminant l-a atins cu realizarea Coloanei de la Târgu Jiu. Elementele din coloana lui Brâncuşi pot fi întâlnite la stâlpii unor case tradiţionale din secolul al XIX-lea din Oltenia şi chiar la Casa Memorială «Constantin Brâncuşi», dar şi la stâlpii unor porţi din

diferite zone ale ţării. De asemenea, romburile brâncuşiene sunt întâlnite la stâlpi de mormânt din Oltenia, dar şi din alte zone, din secolul XIX, care se găsesc la Muzeul Naţional de Artă din Bucureşti, aşa cum remarca cercetătorul Sorin Lory Buliga.

Mulţi specialişti au intuit în *Coloana brâncuşiană* un arbore, un stâlp (Mircea Eliade); un arbore ceresc (Sigmund Gieidon) sau „o imagine figurativă a naturii" (Ionel Jianu), aşadar tot un arbore. Însă niciodată nu s-a depăşit această generalizare şi nu s-a încercat vreo specificaţie. Acest arbore nu a fost altceva la poporul român decât bradul – arbore sfânt, pentru întregul sud-est european, încă de la traci şi de la greci.

Coloana fără sfârşit este mai mult decât o coloană a cerului , derivatul magic şi mitologic – arhaic – al bradului; este reprezentarea cvasiabstractă a arborelui-om, bradul-bărbat, în toată măreţia, demnitatea şi frumuseţea sa. Reprezentată încă din străvechi timpuri ca o suprapunere a celor doi arbori – brazi stilizaţi, ritualici: bradul vieţii, cu coroana înfiptă în ceruri şi bradul morţii, cu coroana înfiptă-n pământ, *coloniţa,* figurată mărunt pe ţesuturi şi pe veşminte sau pe ceramică, stâlpul arhitectonic, iar mai apoi Coloana…lui Brâncuşi au o formă unică în lume, printre toate tipurile de coloane pe care noi le cunoaştem. Această unicitate a ei constă în faptul că moşteneşte la origini reprezentarea bradului vieţii şi al morţii, suprapuşi perfect pe axele verticale drepte şi pe etajele succesive, unite, ale crengilor, întinse spre cer.

Ansamblul Monumental Calea Eroilor, ridicat de Constantin Brâncuși la Târgu Jiu, însumează câteva dintre temele principale la care artistul a lucrat toată viața, fiind capodopera de maturitate a acestuia și chintesență a genialității sale. În lume, este singurul proiect monumental realizat dintre numeroasele pe care Brâncuşi le-a gândit.

Chestionar Quizizz:
https://quizizz.com/quiz/5e1107c474abe8001c4eb753/edit?source=admin&trigger=navigation

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/ansamblul-monumental-calea-eroilor-de-la-targu-jiu/658c2fb3-b563-496e-b078-a2fa982c2e70

Bibliografie/Sitografie:

Constantin Zărnescu, *Codul operei lui Brâncuşi*, Cluj Napoca, editura Dacia, 2007
Ion Mocioi, *Brâncuşi: Ansamblul monumental "Calea eroilor"-Târgu-Jiu*, Târgu-Jiu ,editura Sicon, 2002
https://centrulbrancusi.ro/categoria/ansamblul-monumental/
https://editiadedimineata.ro/constantin-brancusi-arta-ceea-ce-conteaza-este-bucuria-nu-e-nevoie-sa-intelegi/

ARETHIA TĂTĂRESCU

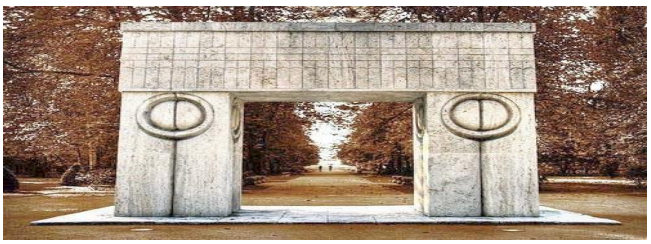
Fometescu Olivia, Liceul Energetic, Târgu Jiu, Gorj
Popescu Anca Manuela, Liceul Energetic, Târgu Jiu, Gorj

Muzeul Judeţean Alexandru Ştefulescu Târgu Jiu.

Program de vizitare: Zilnic 9.00 – 17.00, LUNI inchis
Adresa: Strada Geneva 8, Târgu Jiu, Gorj
Telefon: +4 0253.212.044

Coordonate: 45°02’21.2″N 23°16’33.9″E

Ansamblul monumental Constantin Brâncuși. Localizat în:Târgu Jiu
Adresă: Calea Eroilor, Târgu Jiu 210007; Artist: Constantin Brâncuși
Deschidere: 27 octombrie 1938; Program: Deschis non-stop

Muzeul Judeţean „Alexandru Ştefulescu” a fost înfiinţat la 16 iulie 1894 din iniţiativa unor cărturari ai vremii, printre care Alexandru Ştefulescu, Iuliu Moisil şi Aurel Diaconovici. Între 1952 - 1974 muzeul a funcționat într-un local de pe strada Tudor Vladimirescu, nr. 73, construit de Liga Națională a Femeilor Gorjene la inițiativa **Arethiei Tătărescu**. Din 1974 funcționează în actualul sediu, care este o clădire monument de arhitectură, construită în 1875 ca sediu al Palatului Administrativ (Prefectura).

Viaţa familiei Tătărescu se desfăşoară între Poiana şi Bucureşti, întreţinând, desigur, relaţii cu familii din înalta societate. Arethia Tătărescu a avut de ales între o viaţă mondenă de soţie de prim-ministru şi o viaţă de dăruire pentru ceea ce credea că trebuie să facă pentru semenii săi.

Dar, realizarea cea mai importantă a Arethiei Tătărescu rămâne, însă, aducerea lui Constantin Brâncuşi pe meleagurile natale şi sprijinirea sculptorului pentru a ridica la Târgu Jiu un monument închinat eroilor căzuţi în războiul de întregire a Patriei. Propunerea de a ridica un monument i-a făcut-o iniţial Miliţei Petraşcu, însă sculptoriţa îi comunică Arethiei Tătărescu că cel mai în măsură pentru a realiza sculptura ar fi Brâncuşi şi-i scrie acestuia. Constantin Brâncuşi îi răspunde Miliţei Petraşcu că acceptă propunerea şi de aici încolo rolul Arethiei Tătărescu a fost covârşitor, iar în 1937 puteau fi admirate la Târgu Jiu cele trei capodopere. În octombrie 1937, Arethia Tătărescu donează oraşului Târgu Jiu, din partea ligii, operele realizate de Constantin Brâncuşi, municipalitatea mulţumindu-i pentru ajutorul acordat şi pentru toate acţiunile.

Arethia Tătărescu a fost şi rămâne un model memorabil pentru societatea civilă, s-a pus în slujba emancipării femeii şi a demonstrat că nu e suficient să fii bogat ca să fii generos şi că nu oricine poate oferi din ce are semenilor săi dacă nu are nobleţe, altruism şi bun simţ, racordate la o serie de valori naţionale deja stabile. S-a stins din viaţă la 8 mai 1968, neîmpăcată cu gândul că familia sa, iubitoare şi cu atâtea binefaceri aduse oamenilor, a avut parte de un destin atât de nefericit. „A fost o femeie extraordinară ca mamă, extraordinară ca soţie şi chiar extraordinară pentru ţară” spunea fiica sa, Sanda Tătărescu Negropontes.

Ne bucurăm pentru că şi astăzi îi sunt recunoscute eforturile, şi pentru toată activitatea, iniţiativele şi tenacitatea de care a dat dovadă în urmărirea ţelului său, în anul 2012, Arethia Tătărescu a primit o stea pe aleea celebrităţilor din oraşul Târgu Jiu, pentru ca toţi care vor trece pe acolo să-şi amintească de meritele sale de excepţie concretizate în edificarea modernă a urbei noastre, similară cu dezvoltarea şi înflorirea fără precedent a economiei societăţii şi artelor gorjene din perioada interbelică.

Rămâne moștenire municipiului Târgu Jiu Ansamblul Sculptural Constantin Brâncuși care este inaugurat odată cu sfințirea bisericii „Sfinții Apostoli”. Acesta cuprinde:

- Masa tăcerii – numită de Brâncuși și „Masa apostolilor neamului” și repezintă simbolic masa dinaintea bătăliei la care urmau să participe ostașii români. Scaunele în formă de clepshidră care măsoară simbolic timpul și sunt în număr de 12 simbolizând numărul apostolilor;
- Poarta sărutului - numită de Brâncuși și „Monumentul întregirii neamului”, realizat în forma unui arc de triumf în care sărutul are semnificația unirii, iar cei 8 stâlpi reprezintă cele 8 regiuni care au format România Mare;
- Coloana fără sfârșit – numită de Brâncuși „Coloana sacrificiului infinit” dat de eroii români căzuți pentru întregirea neamului.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/arethia-tatarescu/4def6dcb-bbd2-48ea-a4da-3d093035bd18

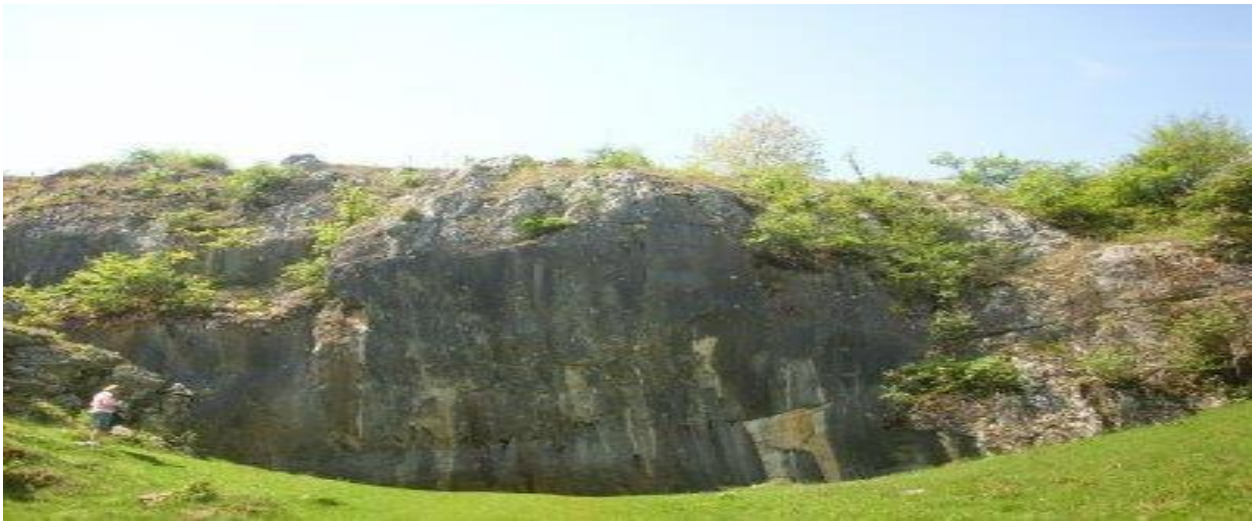
BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:
1. Interviu cu Prof. Gabriela Popescu, Președinta Ligii Femeilor Gorjene „Aretia Tătărescu”
2. http://cnipt-targujiu.ro/ro/atractii-turistice/obiective-turistice/
https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzeul_Jude%C8%9Bean_Gorj_%E2%80%9EAlexandru_%C8%98tefulescu%E2%80%9D

❁❁❁

PODUL LUI DUMNEZEU

Gabriela Negrea
Șc. Gimn. Nr. 1, Motru

Unul dintre cele trei poduri naturale din lume se află în Ponoarele, lângă Baia de Aramă. Legenda spune că, demult, aici, locuia necuratul, chiar în peştera Ponoare. Săturându-se de răul pe care acesta îl făcea, oamenii i-au cerut lui Dumnezeu să-i scape de el. Astfel Dumnezeu a lovit cu palma tavanul peşterii şi acesta s-a prăbuşit peste intrare. Cu toate acestea, Necuratul a scăpat, ieşind pe sub deal, pe cealaltă gură a peşterii, cea care duce spre Lacul Zătonul Mare. Nervos, Aghiuţă s-a agăţat cu ghearele de vârful Dealului Peşterii, formând şanţuri în calcar, locurile numite câmpiile de lapiezuri Afrodita şi Cleopatra. Dracu s-ar fi urcat apoi pe Stânca Diavolului, loc de unde veghează la oamenii care intră în peşteră şi pe care uneori îi îneacă în Lacul Zătonul Mare. Alte legende spun că podul ar fi fost construit de Dumnezeu pentru ca Sfântul Nicodim să treacă spre Tismana după ce oamenii l-au alungat din comună, loc unde a vrut să construiască o mănăstire. Altele vorbesc despre faptul că ar fi fost construit chiar de legendarul Hercule sau de Iovan Iorgovan, personaj de basm care urmărea balaurul ce-i răpise mândruţa. Legenda lui Nicodim chiar se potriveşte într-o oarecare măsură. Călugărul căuta cascada care i s-a arătat în vis, deasupra căreia trebuia să construiască mănăstirea. Alte legende spun că podul ar fi fost construit de Dumnezeu pentru ca Sfântul Nicodin să treacă spre Tismana după ce oamenii l-au alungat din comună, loc unde a vrut să construiască o mănăstire. Altele vorbesc despre faptul că ar fi fost construit chiar de legendarul Hercule sau de Iovan Iorgovan, personaj de basm care urmărea balaurul ce-i răpise mândruţa.

De o parte şi de alta a Podului lui Dumnezeu se află lacurile carstice Zătonul Mare şi Zătonul Mic. Primul (cel mai mare din România), deşi are o adâncime maximă de 20 de metri şi o suprafaţă de aproape 2 kilometri pătraţi, pe timp de secetă seacă, fiind înghiţit de sorbul Peşterii Bulba, ale cărei galerii se întind pe aproape toată suprafaţa comunei Ponoarele. Când plouă, iese învolburat din adâncuri, plin de mâl, care-i dă o culoare roşiatică, iar după un timp devine albastru, când mâlul se depune pe fund. Este un pod înalt cat un bloc cu şase etaje. E din piatră masivă şi este cel mai bun pod rutier din ţara noastră. Asta pentru că e lăsat aşa de Dumnezeu şi, de când există omenire care se deplasează între Ponoarele şi Baia de Aramă, podul din piatră masivă nu a avut nevoie de reparaţii. Lângă pod, localnicii construiesc o biserică. Ei spun că acest aşezământ bisericesc va trebui să ridice blestemul care pluteşte peste comunitatea din Ponoarele încă din secolul al XIV-lea, în apele din zonă nu creşte nicio vietate, nici măcar o broască… Podul lui Dumnezeu este o stâncă aşezată peste o prăpastie. Are forma de U cu picioarele în jos, ca orice pod. În stânga acestuia, valea se prelungeşte sub munte printr-o peşteră, iar în dreapta are un mic lac. La o distanţă de aproximativ 200 de metri, pe o culme, în apropierea podului există o pădure de liliac sălbatic.

Parcul Natural „Geoparcul Platoul Mehedinţi“ este situat în sud-vestul României, la nord de Drobeta-Turnu Severin şi se întinde pe o suprafaţă de 106.000 de hectare. Climatul temperat-continental cu influenţe submediteraneene şi relieful variat au creat condiţii pentru numeroase specii de plante şi animale rare. Structura geologică, unică a acestei zone, a condus la apariţia a numeroase formaţiuni geologice şi speologice. O mare parte dintre aceste valori este protejată în cele 17 rezervaţii naturale. Pe lângă aceste valori naturale, în acest spaţiu întâlnim obiective culturale şi istorice, iar tradiţiile şi meştesugurile populare (ţesutul, olăritul etc.) sunt încă prezente. În afară de Podul lui Dumnezeu, demne de remarcat sunt dolinele din vestul localităţilor Balta şi Marga. Apele subterane au săpat numeroase peşteri, renumite prin dimensiuni şi prin ornamentaţie, cum ar fi, de exemplu, peşterile Topolniţa, Epuran, Bulba, …

Chestionar :
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfbAfPzG-xjyU14Wu037mTgLWrP-CWMok5m_T4u_rJlC0VncA/viewform?usp=sf_link

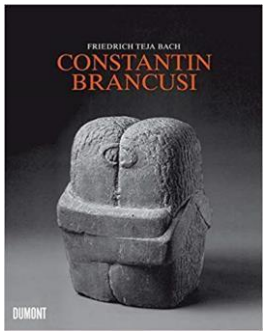
❁❁❁

CONSTANTIN BRÂNCUȘI - POARTA SĂRUTULUI

Pane Melania
Colegiul Auto ”Traian Vuia”, Tg-Jiu, Gorj

Poarta sărutului este o sculptură în piatră poroasă din calcar, realizată de Constantin Brâncuși, care se află amplasată pe aleea de la intrarea din parcul orașului Tg-Jiu. Aceesul la acest monument este non-stop, dar se mai pot vizita și celelate opere ale lui Brâncuși.

Pe fețele fiecărei coloane se regăsește simbolul sărutului, două jumătăți ale unui cerc, atât de caracteristic operei lui Brâncuși. Arhitrava are de asemenea încrustat acest simbol, ca un fel de filigran. În plus, tot în filigran se află încrustații ce aduc cu un fel acoperiș al porții, ca și când poarta ar fi acoperită cu șindrilă. Bolta porții are un ornament liniar delicat: este o continuitate de arcuri mici, iar mai sus, pe trei linii orizontale, întâlnim continuarea unor forme ovale identice, de parcă ar fi conturul feței și al umerilor.

Poarta sărutului arată ca un arc de triumf, simbolizând triumful vieții asupra morții. Este parte a tripticului Ansamblului Monumental din Târgu Jiu.

Datorită operelor sale, Târgu Jiu a fost numit și “Orașul lui Brâncuși” . El este unul dintre cele mai importante locuri din Romania din punct de vedere cultural. Artistul, născut în localitatea Hobița, județul Gorj, a creat în Târgu Jiu Ansamblul monumental “Calea Eroilor”, cu opere de arta de o importanta majora, ce au în spate legende de-a dreptul copleșitoare. Se spune ca este cel mai bun sculptor al veacului nostru. Cuprinzând Masa Tăcerii, Aleea Scaunelor, Poarta Sărutului și Coloana Infinitului (cunoscută și sub denumirea de Coloana fără Sfârșit), toate unite printr-o axa, Ansamblul monumental “Calea Eroilor” străbate practic întreg orașul.

Așezate in doua parcuri diferite, unite printr-o strada dreapta, ca o axa, de circa un 1,5 kilometri lungime, denumita Calea Eroilor, sculpturile au fost puse într-o ordine specifica, dintr-un motiv anume, pe care îl voi dezvălui mai târziu. Așadar, Coloana Infinitului se găsește în Parcul Coloanei, situat la intrare în oraș, in partea dinspre Râmnicu Vâlcea, iar Masa Tăcerii și Poarta Sărutului pot fi găsite în Parcul Central situat in centrul Târgu Jiului.

Denumirea de “**Calea Eroilor**” a fost data de Brâncuși gândindu-se la sufletele eroilor care au parcurs drumul inițiatic prin viața până la moarte, când s-au jertfit pentru patrie. De remarcat este și Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel, o alta piesa semnificativa a ansamblului, integrată aici cu scopul de a crea o legătură între sculpturi. Construită între anii 1927 si 1938, în locul unei foste biserici din 1777, Biserica Sfinții Apostoli Petru si Pavel a fost deschisă o dată cu restul complexului realizat de

marele sculptor, în data de 27 octombrie 1938, ca omagiu oferit eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial.

O propunere de evaluare a acestui material, prin conceperea unui chestionar online Kahoot: https://create.kahoot.it/details/chestionar-operele-lui-brancusi/044a236c-d950-4ae7-9eef-58e0b37c0926

Bibliografie:

Friedrich T. Bach, Constantin Brâncuși. Metamorphosen plastischer Form, Dumont Literatur und Kunst Verlag, 2004

❁❁❁

BISERICA „SFÂNTUL NICOLAE”

Pasăre Laura
Şcoala Gimnazială Nr.1 Motru, Gorj

Potenţialul turistic al judeţului Mehedinţi îl formează grandiosul peisaj format de fluviul Dunărea şi de defileul sau, de diversitatea reliefului din zona muntoasă, de existenţa elementelor floristice şi faunistice deosebite, multe dintre ele fiind înscrise în rezervaţii ştiinţifice, la care se adaugă importante mărturii ale unui trecut de milenii, exprimat printr-o serie de monumente istorice, de arhitectură şi artă, unele unice prin valoarea şi ineditul lor. Floreşti este o comună în judeţul Mehedinţi, România, având în componenţă următoarele localităţi: Copăcioasa, Floreşti, Gârdoaia, Livezi, Moşneni, Peşteana, Peştenuţa, Stroeşti, Zegujani. Comuna Floreşti este aşezată în partea vestică a Podişului Getic. Comuna este aşezată în extremitatea nord-vestică a Platformei Strehaia la o altitudine de 198 m. Se află la 27 km faţă de capitala judeţului, pe direcţia nord-est, şi la o distanţă de 253 km faţă de capitala României.

Pe raza comunei Floreşti se află o serie de monumente istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice, publicată în M.O nr. 646 bis/2007, partea I, anexa la Ordinul nr.2314/2004 al Ministerului Culturii şi Cultelor privind aprobarea Listei monumentelor Monumentelor Istorice.

Biserica „Sf. Nicolae” din Zegujani, este un ansamblu de monumente istorice aflat pe teritoriul satului Zegujani, comuna Floreşti. Ansamblul este format din următoarele monumente: Biserica „Sf. Nicolae’’ şi Turnul Clopotniței, construite între anii 1832-1835, de către vistiernicul Stanciu Bobăiceanu şi soţia sa, Maria, fiind renovate în ultimii ani, edificii valoroase, care prezintă caracteristicile arhitecturii din secolul XIX.

Vizitarea ansamblului este uşurată de indicatoarele prezente pe DN 67, DJ 670, respectiv DC 46, care fac legătura cu acest lăcaş de cult, nefiind stabilit un program de vizitare.

Biserica poartă hramul Sfântului Nicolae, motiv pentru care, în fiecare an, în data de 6 decembrie se sărbătorește Sfântul Ierarh Nicolae, unul dintre cei mai populari sfinți din calendar datorită faptului că el întruchipează dărnicia lui Dumnezeu și este un apărător al adevărului. Sf. Nicolae este cunoscut datorită faptului că, la Primul Conciliu (Sinodul Ecumenic) de la Niceea din anul 325, i-a dat o palmă ereticului Arie, care susținea că Iisus nu este Fiul lui Dumnezeu. Cu ocazia Sf. Nicolae, peste 800.000 de români își sărbătoresc ziua numelui. În tradiția populară, Sf. Nicolae este mai cunoscut drept Moș Nicolae, cel care pune cadouri în ghetele copiilor.

Conform recensământului efectuat în 2011, populaţia comunei Floreşti se ridică la 2.603 locuitori, în scădere faţă de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.906 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români(97,08%). Pentru 2,88% din populaţie, apartenenţa etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocşi(95,16%), cu o minoritate de baptişti (1,69%). Pentru 2,88% din populaţie, nu este cunoscută apartenenţa confesională. Aceştia participă la cele două sărbători religioase de peste an, nedeea din săptămâna Paştelui şi la Cârstov, nedee de post, cea din data de 14 septembrie, Inălţarea Sfintei Cruci, cea mai veche sărbătoare închinată cinstirii lemnului sfânt, ca aducere aminte a patimilor şi răstignirii lui Cristos. În tradiţia populară, busuiocul, menta, măghiranul şi cimbrul se duc la biserică pentru sfinţire, iar în timpul slujbei se păstrează lângă Cruce. În această zi, în calendarul popular este Cârstovul viilor, începutul culesului viilor la români. După slujba, sătenii adunându-se în poina din faţa bisericii, cu mâncăruri specifice, pentru ca, mai apoi, să participe la hora satului.

Pentru a evalua materialul, am conceput un chestionar online, care se poate accesa cu ajutorul acestui link: https://forms.gle/p5KTyW4bJshQptDu6

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdS9vUCn5yZpkPuqnRD3v5TqcjFHzN6w8MG-kJLFKMCIk3exQ/viewform?vc=0&c=0&w=1

Bibliografie,

https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_„Sf._Nicolae”_din_Zegujani
https://ro.wikipedia.org/wiki/Fişier:RO_MH_Biserica_Sfantu_Nicolae_din_Zegujani_(3).JPG
https://www.wikiwand.com/ro/Biserica_„Sf._Nicolae”_din_Zegujani
http://www.institutiilestatului.ro/showprimarie.cfm?id=1049&hid=58C54802A9FB9526CD0923353A34A7AE&aid=28

https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Floreşti,_Mehedinţi
http://stiri.tvr.ro/in-14-septembrie-inaltarea-sfintei-cruci-si-sarbatoarea-populara-carstovul-viilor_822148.html#view

❁❁❁

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN ZONA HOMORODULUI MARE

Imre Ildikó
Șc. Gimn.Tompa László, Odorheiu Secuiesc, Jud.Harghita

Satul Sânpaul, situată în zona Homorodului Mare îmi este drag. Aici mi-am petrecut copilăria. Părinții mei, neavând ajutor în oraș, m-au dus la bunici în fiecare vacanță. Petrecând vacanțele, am cunoscut și respectat obiceiurile din zonă. Mi-a plăcut mult serbarea Crăciunului, apoi obiceiul din data de 28 decembrie.

Unde este situat satul meu cel drag?

La 20 km sud de Odorheiu Secuiesc, pe malul Râului Homorodu Mare. Zona este foarte aproape de limita cu județul Brașov.
La Sânpaul se poate ajunge din mai multe direcții: Sfântu Gheorghe (sau Sighișoara)-Feliceni – Sânpaul; Miercurea Ciuc-Vlăhița-Crăciunel-Sânpaul; Sfântu Gheorghe-Micfalău-Baraolt-Vârghiș- Ocland – Sânpaul;Brașov-Feldioara-Baraolt-Vârghiș-Ocland-Sânpaul; Rupea-Homorod- (Ocland) - Sânpaul.
Atracțiile turistice ale satului sunt:
Satul a devenit mai cunoscut după anul 1985, când a fost creat un sistem de lacuri artificiale, numite **Eleștee.**
Lacurile sunt folosite şi pentru pescuitul sportiv. De-a lungul timpului aceste lacuri au devenit un paradis a păsărilor acvatice şi un punct important în itinerariul păsărilor migratoare.
Rezervaţia ornitologică. Pe teritoriul eleşteului se găsesc exemplare din multe specii de păsări acvatice rarare sau pe cale de dispariţie. Drept urmare o zonă de 10 ha a fost declarată rezervaţie naturală . Au fost identificate peste 231 specii de păsări, dintre care peste 100 specii de păsări acvatice.
Până nu foarte demult (înainte de 1985) chiar funcționa o **"Casă a Sării"**, o fântână din care sătenii puteau lua saramură de două ori pe săptămână, casa fâcând parte din tradiția și civilizația sării de pe valea Homoroadelor
Vatra satului se află pe locul unui castrum roman, dar nu există la suprafaţă nici o urmă a timpurilor romane.

În timpul copilăriei mele au fost respectate obiceiurile vechi în timpul Crăciunului, Paștelui, precum și balul strugurilor- în luna septembrie.
Pentru mine sărbătorile de iarnă au avut magie. Erau ierni grele, zăpadă mare-mergeam la săniuș, patinam pe străzi, chiar dacă era ger. Numai seara ne-am uitat la televizor. În acei ani- între 1966 și 1985 nu era internet, nici telefoane mobile.

În seara de 24 decembrie, în ajunul Crăciunului, oamenii mergeau la biserică și sărbătoreau împreună: era serbarea copiilor -ei primeau cadouri în biserică.

În data de 25 și 26 decembrie oamenii satului au mers la biserică, au luat prânzul în familie, iar seara au fost organizate baluri pentru toți doritorii să se distreze, deci sărbătoreau împreună, ca o familie uriașă.

În data de 28 decembrie este Ziua sfinților mici. Cei 14.000 de prunci uciși din porunca lui Irod sunt declarați sfinți și cinstiți de Biserica Ortodoxă pe 29 decembrie, iar Biserica Catolică și Unitariană îi sărbătorește pe 28 decembrie fără să precizeze numărul lor.

În dimineața zilei de 28 decembrie copiii satului au colindat prin sat cu nuiele în mână .Ei i-au bătut pe oameni cu care s-au întâlnit pe drum și le-au zis poezii, ce au fost de fapt urări de sănătate , viață lungă și belșug.

După amiază au pornit femeile la colindat, tot cu nuiele. Treceau din casă în casă, căutau bărbații din familia respectivă, iar cei găsiți au fost bătuți de femei. Potrivit obiceiului, bărbații s-au ascuns în cămară, în pivniță, pe pod , să nu fie găsiți de femei. Trecând din casă-n casă s-au adunat femeile și au continuat colindatul împreună..
Colindatul lor s-a terminat cu intrarea lor în balul organizat în cinstea acestei zile. Balul a fost deschis cu dansul femeilor.

Fiind copil, mi-a plăcut cel mai mult colindatul femeilor. În această zonă, potrivit obiceiurilor, bărbații au ultimul cuvânt, femeile sunt considerate slujitoarele familiei. E singura zi, când femeile devin mai puternice și își arată puterea lor.

E și o zicală în rândul secuimii din zonă, potrivit căreia:„ Muierea nu e om, ursul nu e jucărie.”

Link chestionar web: https://learningapps.org/8754055

Fullscreen-Link: https://learningapps.org/view8754055

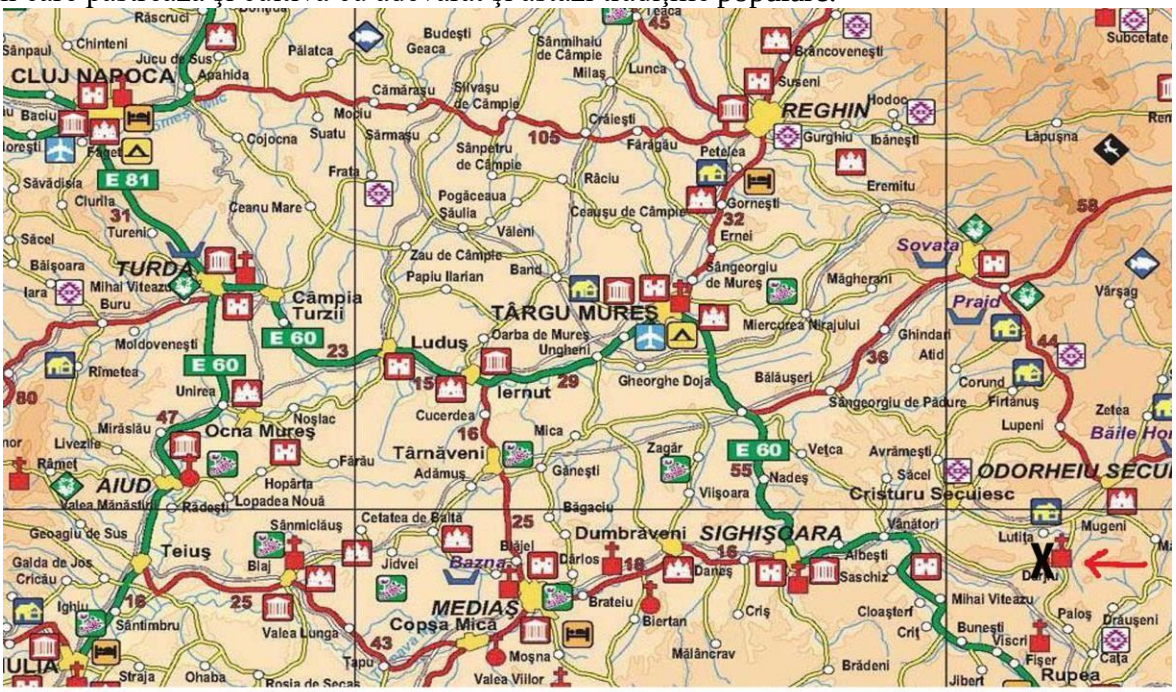
❁❁❁

BISERICA FORTIFICATĂ DIN DÂRJIU – UNICAT ÎN PATRIMONIUL MONDIAL

Jászay Laura-Andrea, prof. înv.primar
Şcoala Gimnazială “Tompa László” Odorheiu Secuiesc, jud.Harghita

I. În ciuda faptului că este situată la mică distanță de alte două ansambluri UNESCO – cele de la Sighișoara și Saschiz – **biserica fortificată de la Dârjiu** este ocolită de turismul de masă. O explicație pentru lipsa de popularitate a destinației printre turiști este poziția izolată a satului. În mod uzual, la

Dârjiu se ajunge urmând o șosea secundară, DJ 137, care leagă Odorheiu Secuiesc de Cristuru Secuiesc, din care se desprinde o altă șosea secundară, DJ 137A, spre Oțeni. De la Oțeni mai sunt zece kilometri de parcurs, printr-un peisaj idilic, până la Dârjiu. Cei mai curajoși pot ajunge pe o rută mai scurtă, dinspre Sighișoara, la Archita și apoi Dârjiu, dar asta înseamnă 20 de kilometri de drum pietruit, de bună calitate între Mureni și Archita, dar foarte prost și complet nesemnalizat mai apoi. Regiunea este populată de oameni care păstrează şi cultivă cu adevărat şi astăzi tradiţiile populare.

Darjiu - Szekelyderzs

II. Cea mai importantă biserică fortificată secuiască a fost ridicată în două etape: din secolul al XIII-lea biserica și în secolul al XVI-lea fortificațiile cu cinci bastioane, turnuri de clopote și ziduri de apărare din piatră de cinci-șase metri înălțime - după o arhitectură preluată de la sașii transilvăneni. Zidurile masive au încăperi construite special ca spații pentru depozitarea proviziilor localnicilor (în lăzi de stejar), iar un turn din fortificație este rezervat special pentru slănină - de aici denumirea legendară de „Cetatea Slăninilor”.

Acest turn face ca Cetatea Dârjiu să fie un monument unicat în patrimoniul UNESCO. Comunitatea de o mie de suflete păstrează încă din epoca medievală obiceiul unic: fiecare familie își pune slănina (azi și cârnați și șuncă) în turn și are voie să taie din ea doar miercurea dimineața, după ce bat clopotele, în cadrul unei ceremonii speciale. Și, cu cât are mai multe cuie în care să-și agațe slănina, familia este considerată mai bogată.

Biserica ridicată în stil romanic și modificată apoi în stil gotic, iese și astăzi în evidență prin frescele originale extrem de valoroase redescoperite sub tencuiala dată cu ocazia Reformei. Ele înfățișează legenda Sfântului Ladislau în mijlocul bătăliei de la Chiraleș din 1064. Încă nu au fost scoase toate la lumină.

Cea mai veche parte a fortificației este turnul bisericii, construit cu două porți, o adevărată capcană pentru turci. Odată ce intrau pe prima poartă, erau prinși acolo și atacați cu smoală clocotită.

Pe turnul sud-vestic există, încă din 1662, un ceas solar.

În 1999, biserica a fost înscrisă în UNESCO, fiind una dintre cele șapte biserici fortificate din Transilvania aflate pe lista patrimoniului cultural mondial.

III. Am conceput un chestionar online. În context educativ, pentru exploatarea numerică a materialului. Propun evaluarea materialului, îmbunătăţirea şi valorificarea cunoştinţelor culturale ale elevilor în cadrul orelor de literatură, geografie, istorie - accesând linkul următor:
https://forms.gle/mkcVorpArWAz89wQ7

Bibliografie:

1. https://patrimoniu.revistasinteza.ro/2017/01/20/darjiu-comoara-vie/
2. Dârjiu, Harghita – Wikipedia
3. Fotografii personale făcute cu ocazia vizitei la Dârjiu cu elevii clasei mele, în mai 2018.

❁❁❁

TRADIȚII ȘI OBICEIURI – FĂRŞANGUL

Péterfi Antónia Imola
Școala Gimnazială Tompa László, Odorheiu Secuiesc, Harghita

În zona noastră există multe tradiții și obiceiuri transmise din generație în generație. Pentru mine seamnă mult Fărșangul.

Fărşangul cuprinde perioada dintre Bobotează şi „Miercurea Cenuşii“, anunță sosirea primăverii, adică sfârșitul iernii. După Crăciun în clasă ne pregătim la Fărșang. Citim, învățăm lucruri interesante despre Fărșang, apoi învățăm cântece și batjocoritori.Atât copiii, cât și adulții participă la acțiunile planificate.Ne împodobim clasa, elevii și părinții confecționează diferite măști. Elevii îmbrac în diferite costume și organizăm o mică serbere, carnaval. În timpul activității ne distrăm, ne jucăm.Servim gogoși tradiționale ungurești, porumb fiert și ceai cu lămaie La sfârșitul activității elevii primesc diplome pentru cel mai reușit costum, cel mai bun dansator, cel mai bun jucător etc.

În regiunea noastră înainte de Postul Paştelui, „Miercurea Cenuşii“ localnicii din Ocna de Jos, au obiceiul de a petrece înaintea intrării în Postul Paştelui printr-un carnaval la care participă tot satul. Tineri, bătrâni şi copii, costumaţi în diverse personaje (preoţi, doctori, mire şi mireasă, evrei, ţigani, bucătărese etc.) mimează ceremonialul unei înmormântări vesele. Oamenii plimbă păpuşa din paie prin tot satul iar din când în când se opresc la câte o poartă, şi dansează în jurul ei. La fiecare oprire sunt serviţi de gazde cu bunătăţi tradiţionale. La sfârşitul carnavalului sătenii ard păpuşa făcută din paie şi hârtie, ca semn al morţii iernii şi al venirii primăverii. În zilele noastre, este doar un prilej de veselie, distracţie şi bună dispoziţie.

Fărsangul („Farsang”, termen provenit din cuvântul german „fasching”, însemnând „a sta la taclale, a bârfi”) este perioada dintre Bobotează și preziua celor 40 de zile de post, perioadă marcată de așteptarea primăverii, o sărbătoare veselă, cu farse, scenete moralizatoare, mese-ntinse, baluri și nunți. În Ardeal tradiția sărbătoririi Fărsangului s-a răspîndit în Evul Mediu, preluând obiceiurile locale, elemente ale folclorului german și maghiar,din elementele „saturnaliilor” Romei Antice, din jocurile cu măști ale Greciei Antice, la tradițiile păgâne. Cel mai pregnant element, păstrat până azi în toată Europa și nu numai, este cel al purtării măștilor și mascarada (“busojárás”), preluat din tradiția italiană, devenită celebră prin carnavalul venețian. Tradiția s-a păstrat până azi în comunitățile maghiare și germane, unde se organizează petreceri și baluri mascate.

Trecerea anotimpului geros, îngroparea, alungarea simbolică a iernii și întâmpinarea primăverii se desfășoară cu multă veselie, cu oameni îmbrăcați în costume simbolice, purtând măști, elemente de teatru popular și schițând tot feluri de zgomote, despre care se crede că sperie și alungă frigul și spiritul iernii.

Pentru a evalua cunoștințele însușite folosim aplicația digitală LearningApps. Este foarte utilă, și oferă posibilitatea de a crea o diversitate de tipuri de exerciţii, care pot fi inserate în orice moment al lecţiei şi la orice disciplină de învăţământ. Câteva dintre cele mai eficiente exerciţii, uşor de utilizat şi de adaptat în funcţie de disciplină şi de tipul lecţiei se încadrează în următoarele categorii: Cuvinte încrucişate, Ordonare pe imagini, Ordonare pe perechi, Puzzle, Rebus, Marchează în text, Jocuri de tipul „Milionarii”, „Cursa de cai” etc. Aplicația le place mult pentru elevii mei, ei pot accesa şi rezolva (şi de acasă) exerciţiile propuse pe platforma online şi postate în Exerciţiile clasei / claselor mele.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/traditii-si-obiceiuri-farsangul/fb7441e4-6c26-44e9-af0e-93358372bb9c

https://learningapps.org/display?v=ps1yt2v5a20

BIBLIOGRAFIA:

1. Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel, Minorităţi in zonele de contactinteretnic, Cluj-Napoca, Editura Kriterion, 2010.
2. Barabás László, Akiket fog a figura. Farsangi dramatikus szokások, népi színjátékok Marosszéken. Tg. Mureș, Editura Mentor,2009.

ORAȘUL DE FLOCI

Boartă Roxana Dalia
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară, Fetești, Ialomița

Orașul de Floci, atestat în anul 1431, în timpul domniei lui Dan al II-lea, a fost incendiat în anul 1470, de incursiunea armată a lui Ștefan Cel Mare, împotriva domnului Radu cel Mare.

Orașul de Floci a fost prima capitală a județului Ialomița. Foarte important este faptul că fostul *Oraș de Floci*, pe vatra căruia s-a dezvoltat satul Piua Pietrei, care a făcut parte din comuna Giurgeni, până în anul 1970, când a fost desființat, este menționat documentar în anul 1431. Acesta a atins

maximum de dezvoltare economică și extindere teritorială în secolul al XVI-lea, începutul secolului al XVII-lea.

Această așezare este considerată ca fiind geto-dacică și se află la aproximativ un kilometru nord-est de limita comunei Giurgeni, la marginea terasei inundabile a Dunării.

In timpul lui Matei Basarab, aici este cantonată o armată de 15000 soldați pentru stoparea invaziilor tătare și otomane. Din fostul *Oraș de Floci* a mai rezistat timpului doar o mică porțiune din zidul Nordic al unei biserici, ce datează de la începutul secolului al XVII-lea, mărturie a măreției vremurilor apuse. Aici, s-a născut, în anul 1558, Mihai, rămas în istorie sub pseudonimul *Viteazul*, fiul natural al lui Pătrașcu cel Bun, mama fiind Tudora, negustoreasa. Acesta a inițiat, peste secole, ideea unirii tuturor românilor, sub un singur stat, neatârnat și puternic.

În ceea ce privește denumirea comunei, istoricii susţin că totul are legătură cu tipul de comerţ practicat aici, în perioada secolului al XV-lea. Orașul era celebru pentru comerțul cu blănurile de animale, lână de oaie sau piei de capre, bovine sau porcine, toate erau la mare căutare în acea perioadă.

Baza de Cercetare și Expunere Muzeală Orașul de Floci a fost inaugurată ca secție a Muzeului Județean Ialomița la 29 octombrie, 2009.

Construită pe ruinele târgului medieval *Orașul de Floci*, baza urmărește un scop amplu. Pe de-o parte, cercetarea arheologică sistematică și punerea în valoare a vestigiilor orașului dispărut, a cărui vatră se află amplasată pe ambele părți ale DN 2A Slobozia–Constanța, la o distanță de opt kilometri, vest, de comuna Giurgeni.

Baza de Cercetare și Expunere Muzeală Orașul de Floci este compusă din construcția propriu- zisă și parcul arheologic din jurul acesteia. Clădirea, inaugurată în anul 2009, este alcătuită din spații de cazare și masă, frecvent utilizate de specialiști, spații de depozitare a materialului arheologic, rezultat în urma campaniilor de săpătură și o sală de conferințe cu 30 de locuri.

De asemenea, în incinta bazei poate fi vizitată o deosebită expoziție de sit. În cadrul acesteia, ne sunt oferite informații cu privire la prima atestare documentară a orașului (1431), în timpul domniei voievodului Dan al II-lea, împreună cu planuri și imagini ale construcțiilor medievale puse în evidență de cercetarea arheologică: locuințe, biserici, ateliere etc. Obiectele din vitrinele expoziționale, fragmente de vase, cahle, unelte finite sau în curs de prelucrare etc., ilustrează principalele activități desfășurate de comunitatea umană, de la Orașul de Floci: pescuitul, oieritul, negoțul, meșteșugurile, agricultura.

Pentru a-și face o imagine cât mai completă asupra așezării, la finalul expoziției, vizitatorului i se oferă șansa de a arunca o privire de ansamblu vizionând macheta orașului dispărut. Vizitarea bazei nu poate să excludă parcul arheologic. Întins pe o suprafață de aproximativ 7ha, acesta este compus din vestigiile restaurate ale mai multor monumente: biserica nr. 1, biserica nr. 2, edificiul cu contraforturi, casa cu fundație de piatră și un atelier de prelucrare a osului, monumente datate în perioada secolelor XIV–XVII.

Zid restaurat al bisericii nr. 1, monument istoric inclus în Lista Monumentelor Istorice

De asemenea, anual, la Baza de Cercetare și Expunere Muzeală Orașul de Floci, are loc programul cultural *Zilele Europene ale Patrimoniului*. Acest eveniment este organizat la inițiativa comună a Consiliului Europei și a Uniunii Europene, pentru a oferi publicului larg, accesul gratuit la vizitarea monumentelor istorice, situri sau zone protejate din întreaga Europă.

Tot aici se desfășoară și Festivalul-concurs de tradiție culinară ialomițeană „La Casa Tudorii". Evenimentul se înscrie în strategia Consiliului Județean Ialomița de a promova valorile perene ale tradiției ialomițene și de a stimula interesul publicului, privind toate formele sale de manifestare: folclor și port popular, țesături și ceramică țărănească, târguri rurale, rețete culinare ialomițeane.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/orasul-de-floci/a81e6ac0-7091-4b27-b634-fede81b5f6ed

Bibliografie / Surse sitografice
Muzeul Județean Ialomița- pagina oficială http://mjialomita.ro/sectiile-muzeului/orasul-de-floci/ Situl arheologic Orașul de Floci https://www.giurgeni.ro/orasuldefloci.html

FESTIVALUL-CONCURS DE TRADITIE CULINARĂ IALOMIŢEANĂ „LA CASA TUDORII"

Vancea Alina
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară, Fetești, Ialomița

Festivalul-concurs de tradiţie culinară ialomiţeană *La Casa Tudorii* se înscrie în strategia Consiliului Judeţean Ialomiţa de a promova valorile perene ale tradiţiei ialomiţene, în toate formele sale de manifestare, între care bucătăria tradiţională ialomiţeană se dovedeşte a fi o bucătărie unică şi specială. Din acest considerent, prin promovarea acestui festival, se doreşte revigorarea interesului public pentru tot ceea ce înseamnă tradiţie culinară ialomiţeană, descoperirea de reţete culinare specifice şi oameni de pe aceste meleaguri, care să-şi pună în valoare talentul şi creativitatea, precum și transmiterea valorilor cultural dobândite de-a lungul timpului.

În aceste momente de rememorare afectivă a istoriei unirii românilor nu putem să uităm și să nu fim mândri că *întâiul unificator de ţară a fost Mihai Viteazul, fiul strălucit al Ialomiţei,* născut pe aceste meleaguri, unde și-a trăit mai mult de jumătate din scurta lui viață! În același timp, o omagiem pe mama sa, *Tudora,* numele ei fiind cel care a inspirat în *denumirea Festivalului-concurs La Casa Tudorii*.

Evenimentul urmărește promovarea județului Ialomița, a tradiției culinare, a portului și dansului popular ialomițean și, nu în ultimul rând, recunoașterea *Orașului de Floci*, ca *loc al naşterii marelui voievod Mihai Viteazul*. În judetul Ialomița se află locul unde s-a născut voievodul Mihai Viteazul, înfăptuitorul primei Uniri. *Istoricii amintesc de faptul că Mihai Viteazul s-a născut între zidurile cetăţii Oraşului de Floci*.

Oraşul de Floci, Târgul de Floci sau Cetatea de Floci este un oraș dispărut din Țara Românească, iar denumirea i se trage din *latină*, *floccu*, *lâna proaspăt tăiată, încă neprelucrată*, care se comercializa în Evul Mediu prin acel punct de vamă.

Târgul era situat la vărsarea râului Ialomița în Dunăre, pe un curs vechi al râului, acum secat, Ialomița Veche, albie azi vizibilă în teren și este *atestat în prima parte a secolului XV*.

Un document din anul 1534, 27 decembrie, îl asociază, pentru prima dată, cu numele generic de *oraș*, *Orașul de Floci*, devenit deja un *important centru comercial* din Țara Românească, din secolul XV. In același loc, dar în vremurile noastre, Consiliul Județean Ialomița și Muzeul Județean Ialomița, să vă invităm să participați la evenimentele organizate cu ocazia Festivalului-Concurs de Tradiție Culinară Ialomițeană *La Casa Tudorii*. Festivalul are drept scop încurajarea, susținerea și promovarea evenimentelor publice care probează potențialul de creație al ialomițenilor prin modalități active de a relaționa cu valorile patrimoniului natural, cultural și istoric al județului Ialomița, de a readuce în memoria afectivă momente istorice, personalități, tradiții și obiceiuri relevante, de a le înțelege, din perspective inedited, și de a contribui, activ și permanent, la construirea propriei realități și identități naționale.

Este imperios necesar să punem în evidență faptul că statistica, indicatori cantitativi, calitativi și de impact ai Festivalului-concurs de tradiţie culinară ialomiţeană *La Casa Tudorii*, arată succesul constant al manifestării și reconfirmă că evenimentul a venit în întâmpinarea interesului şi aşteptării

cetăţenilor din zonă, din judeţ sau aflaţi în tranzit și capătă, prin sine, tradiţie şi unicitate, relevanţă în plan cultural, de agrement şi turistic.

Organizat de Consiliul Judeţean Ialomiţa şi Muzeul Judeţean Ialomiţa, în parteneriat cu Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Ialomiţa, Muzeul Naţional al Agriculturii, Centrul Cultural „Ionel Perlea“, Inspectoratul Şcolar al judeţului Ialomiţa, Biblioteca Judeţeană „Ştefan Bănulescu“, Primăria comunei Giurgeni evenimentul se înscrie în cadrul proiectului „Ialomiţa – Dintotdeauna pentru totdeauna”.

Chestionar Kahoot :

https://create.kahoot.it/details/festivalul-concurs-de-traditie-culinara-ialomiteana-la-casa-tudorii/a9d1edaf-d4f2-4782-a58f-11ddbce4dc01

Bibliografie electronică

1. http://www.cicnet.ro/stiri/traditie-viitor-festivalul-concurs-la-casa-tudorii
2. traditieialomita.ro/programe-cultural-artistice/judetene/la-casa-tudorii/

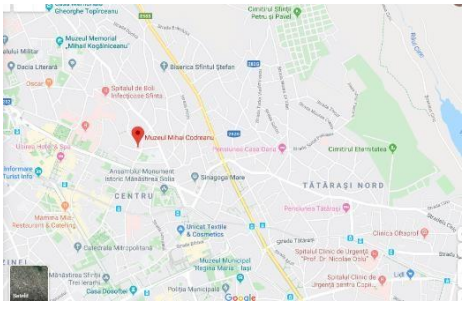
http://www.independentonline.ro/tag/Festivalul+Culinar+La+Casa+Tudorii+2019

CASA MEMORIALĂ”MIHAI CODREANU” UN PUNCT DE REPER ÎN VIAŢA CULTURALĂ A IAŞULUI

prof. Savin Irina Isabella, Voinea Dolores
Colegiul Tehnic ”Ioan C. Ștefănescu” Iași, jud. Iași

Partea I – Informații generale despre Casa Memorială „Mihai Codreanu”

1) Program de vizitare: luni-Închis, marți-10–17, miercuri-10–17, joi-10–17, vineri-10–17, sâmbătă-10–17, duminică-10–17.

2) Intrarea de acces este: Vila Sonet, Strada Rece nr. 5, Iași 700115, față în față cu Casa ”Bolta Rece”

3) Casa Memorială „Mihai Codreanu” este un muzeu municipal din Iași, secție a Muzeului Literaturii Române din Iași, și este amplasat în Str. Rece nr. 5. Vila „Sonet”, clădirea în care a trăit și a scris Mihai Codreanu, este inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004.

Partea a II – a – Scurtă prezentare a Casei Memorială „Mihai Codreanu”

Mihai Codreanu s-a născut în iulie 1876 la Iași, oraș în care își va petrece cea mai mare parte a vieții.

Primele poezii publicate, datează din perioada în care Codreanu frecventa cursurile Liceului Național din Iași. Deși se înscrie la Facultatea de Drept din Iași, urmând astfel profesia tatălui, Codreanu nu renunță la activitatea literară și la pasiunea pentru scris.

Mihai Codreanu continuă să scrie și pe perioada studenției, primul volum – "***Diafane***" – văzând lumina tiparului imediat după terminarea facultății, în 1901.

În același an debutează și ca traducător cu opera "***Martira***" de Jean Richepin.

Lucrarea care însă îi confirmă valoarea în această nouă postură este traducerea piesei "***Cyrano de Bergerac***" de Edmund Rostand, considerată a fi cea mai bună traducere în limba română.

În același timp, cu mari înclinații spre teatru, s-a implicat și în procesul de punere în scenă a unora din piesele autorilor francezi.

Cuprinzând un număr de 99 de sonete, volumul "***Statui***" l-a consacrat pe Codreanu drept cel mai important sonetist român.

Activitatea sa literară a fost recunoscută la nivel național fiind decorat cu medalia „***Bene merenti"*** pentru merite literare, iar mai târziu, este numit membru corespondent al Academiei Române.

După ce în tinerețe, Codreanu urmase cursurile Conservatorului din Iași, la maturitate ajunge profesor în cadrul aceluiași Conservator de Muzică și Artă Dramatică, la catedra de „Dicție, citire expresivă, critică, psihologie teatrală și scenică".

Mai târziu, a fost și la conducerea acestuia. De asemenea, Mihai Codreanu s-a remarcat și ca director al Naționalului ieșean, urmându-i în funcție bunului său prieten Mihail Sadoveanu.

Deși pasionat de teatru, Codreanu nu a urcat pe scenă decât o singură dată, în stagiunea 1912-1913, în piesa "***Martira***". Tracul excesiv îl va ține în spatele luminii reflectoarelor.

În anul 1921, odată cu apariția unui alt volum de sonete – "***Cântecul deșertăciunii***" – activitatea lui Mihai Codreanu a fost recunoscută și pe plan internațional.

Ministerul Instrucțiunii Publice din Franța l-a numit Cavaler al Academiei Franceze în semn de recunoștință pentru implicarea sa în activitatea de promovare a culturii franceze.

Mai târziu, tot în semn de recunoștință din partea Franței, a fost decorat și cu Ordinul Național al Legiunii de Onoare.

Mihai Codreanu a murit în 1957, la vârsta de 81 de ani în locuința sa din Iași. Este vorba despre casa care astăzi găzduiește Muzeul „***M. Codreanu***", o casă închinată sonetului, precum a fost și viața poetului.

Vila Codreanu, monument de arhitectură, a fost construită în stil românesc, în anul 1934 (restaurată în 2009), pe un teren donat sonetistului de Primăria Iași ca o recunoaștere a admirabilei sale activități.

Muzeul este organizat în casa în care a locuit și a scris poetul, în perioada 1934 - 1957 (Vila „Sonet"). Deschisă publicului în 1970, casa-muzeu în care a locuit Mihai Codreanu se păstrează aproape în întregime așa cum arăta în timpul vieții poetului, cu toate valorile artistice, biblioteca, biroul de lucru, sufrageria, dormitorul și toate celelalte anexe.

Camerele amenajate expozițional au aparținut, după moartea poetului soției acestuia, care le-a lăsat prin testament în vederea amenajării expoziției memoriale.

Trei dintre încăperi: biroul, dormitorul, sufrageria au această destinație încă din timpul vieții poetului. Casa memorială ocupă doar parterul clădirii, conform testamentului Ecaterinei Codreanu.

Muzeul expune manuscrise și ediții prime ale poetului, scrisori, cărți traduse de Mihai Codreanu, fotografii, mobilier autentic (secolele XIX - XX) și obiecte de artă (pictură, sculptură), obiecte personale, fotocopii ale manuscriselor lui Mihai Codreanu, cele 6 volume de sonete și alte poezii, volumul cu piesa de teatru „***Cyrano de Bergerac***", în traducerea lui Mihai Codreanu.

Sunt expuse cele cinci medalii, acordate de importante instituții din România și Franța, pentru merit cultural.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/casa-memoriala-mihai-codreanu/d969e844-b5b1-43d1-8d24-18f7eba92d02

WEBGRAFIE

1) http://www.branche.ro/obiective-turistice/iasi/mihaicodreanu
2) https://culturainiasi.ro/casa-memoriala-mihai-codreanu
3) http://www.muzeulliteraturiiiasi.ro
4) http://ghidulmuzeelor.cimec.ro

MAUSOLEUM EROILOR DE LA MOISEI - VALEA VIȘEULUI- MARAMUREȘ

Dunca Alina
Școala Gimnazială Șieu, Maramureș

Mergând pe valea Vișeului**,** la aproximativ 135 km de Baia Mare**,** la doar 5 km de Borșa și la 7km de Vișeu de Sus**,** se află Moisei, una dintre primele așezări ce au intrat sub administrația ungurilor în anul 1940.

Aici începe și povestea monumentului numit Mausoleul Eroilor de la Moisei. Îl găsiți la intrarea în comună, dinspre Borșa, pe o colină aflată în stânga drumului (sau dreapta, dacă mergeți spre Borșa).

Ca să înțelegem contextul istoric, trebuie să ne imaginăm situația anilor 1940. Eram în cel de-al doilea război mondial iar extremiștii lăsau în urma lor, la tot pasul, orori nemaîntâlnite. Înainte de război, în această comună traiau deopotrivă, în bună înțelegere, români, evrei și unguri, însă lucrurile s-au schimbat odată cu semnarea Dictatului de la Viena, când ne-au fost luate 11 județe și în acea parte de Transilvanie s-au instalat trupele Hortyste.

Comuna Moisei a fost printre primele așezări românești ce au intrat sub administrație ungară în 7 septembrie 1940. La data de 23 august 1944, România trece de partea Aliaților și alături de armatele sovietice încep luptele pentru recâștigarea Transilvaniei de Nord. La începutul lunii octombrie a anului 1944, frontul înainta în interiorul Ardealului, fiind eliberate primele teritorii. În aceste condiții au avut loc și crimele din Moisei.

La data de 14 octombrie 1944 trupele maghiare aflate în retragere pe Valea Izei au omorât 29 de români în două case de lemn de la periferia comunei Moisei, pe drumul principal ce duce spre Borșa. Au fost identificate 31 de victime, dintre care doi au rămas în viață. Cei doi supravietuitori sunt Vasile Petean, originar din comuna clujeană Pălatca, și Vasile Ivașcu, care ulterior a înnebunit parțial. Dintre cele 31 de victime, 24 erau originari din județul Mureș, 3 din județul Cluj și 4 din județul Maramureș. Acești țărani ardeleni erau internați în lagărele de muncă din orașul Vișeu de Sus, fiind acuzați de *"trădare de patrie"*, de patriotism românesc ori partizanat. În condițiile înaintării forțelor militare aliate, cei mai mulți dintre cei încorporați în unități de muncă obligatorie au dezertat, încercând să treacă linia

frontului și să se întoarcă în localitățile de domiciliu. Unii au reușit, alții, între care și cei uciși la Moisei, au fost prinși de jandarmii unguri de front și duși într-un lagăr improvizat în casa unui evreu transilvănean deportat în lagărele de exterminare naziste.
În ziua de sâmbătă, 14 octombrie 1944, prizonierii din lagărul de la Vișeu de Sus au fost urcați de militari unguri într-un camion și transportați la Moisei, comuna fiind în prealabil complet evacuată de locuitori. 12 dintre ei au fost închiși într-o căsuță de lemn, fiind împușcați de către soldații maghiari, care trăgeau prin geamuri și ușă. În continuare au fost uciși și ceilalți români. Masacrul s-a întâmplat pe la orele 15, în aceeași noapte, militarii incendiind satul și arzând circa 300 de case. Cadavrele intrate deja în putrefacție, au fost îngropate la două săptămâni după comiterea masacrului, când localnicii au revenit la gospodăriile lor. Deasupra gropii comune s-a înălțat o troiță de lemn, înlocuită dupa câțiva ani de un obelisc din piatră.

În anul 1983 cele două locuințe în care s-au săvârșit crimele au fost transformate în case memoriale, muzee deschise publicului larg, iar în amintirea martirilor a fost ridicat un ansamblu memorial. Monumentul cuprinde 12 figuri de piatră - 2 chipuri omenești și 10 măști tradiționale maramureșene - fiind realizat de sculptorul maramureșan Gheza Vida.
Profesorul moiseian Gheorghe Coman relatează în cartea *Pe urmele eroilor de la Moisei* o întâlnire memorabilă cu Vida Gheza, petrecută în anul 1975:
„Am continuat drumul spre Baia-Mare, județul Maramureș, pentru o întâlnire cu marele sculptor Vida Gheza, care a dăltuit cele 12 statuete din lemn și apoi din piatră. Pe traseu s-au făcut filmări cu expediționarii, cu diferite aspecte frumoase din natură. Ajunși la Baia-Mare, la locuința lui Vida Gheza, am sunat, s-a deschis ușa și a apărut soția maestrului, care ne-a comunicat că nu putem sta de vorbă cu maestrul fără aprobarea Comitetului Județean de Partid, întrucât Vida era deputat în Marea Adunare Națională și membru al Comitetului Central al Partidului și că nu are voie să se filmeze fără aprobări. Am mers la Comitetul Județean și am primit aprobarea de trebuință. Am fost invitați în casă, apoi în grădină, unde a stat de vorbă cu noi. Dânsul ne-a felicitat pentru acțiunea începută, acțiune care va contribui la scoaterea adevărului privind crimele de la Moisei. Că se vor cunoaște cei care au fost împușcați.

"Maestre, a început cronicarul Coman Vălean Cozacu, i-ați cunoscut pe acei oameni împușcați?" "Măi, coconi, eu nu i-am cunoscut, pe atunci eu eram în Franța. Figurile lor sunt niște măști populare, care au primit câte un nume, dar scriitorul Pop Simion le-a numit niște fastuoase și laice table de legi. Parcă aud țâșnind din stâlpii-mască, din stâlpii flăcări, din stâlpii rug. cele zece glasuri, psalmodiind ca într-un cor antic de bărbați motivele împotrivirii noastre față de cel ce ne calcă fruntariile cotropind: Întâia mască: să nu se mai tragă în oameni nevinovați! A doua mască: să nu se mai prade grânele din hambare și fructele din pomi! A treia mască: să nu mai fie aruncați feciorii în războaie! A patra mască: să nu mai fie închisă lumea în țarcuri! A cincea mască: să nu se mai ia vitele din bătătură! A șasea mască: să nu mai fie pângărite fiicele omului! A șaptea mască: să nu mai fie spurcat meleagul cu tranșee, sârmă ghimpată și icre ale morții! A opta mască: să nu mai piară oameni, în dorul lor de libertate, pe drumurile înstrăinării! A noua mască: să nu se mai dea foc caselor! A zecea mască: să nu mai existe lagăre ale morții!
Astfel se auzea noul glas al monumentului dedicat tragediei celor douăzeci și nouă de eroi de la Moisei. Am vizitat atelierul de sculptură, sera cu cele peste 1200 de specii de cactuși și oițile cu bufnițe.

Întrebat de ce și-a ales cultivarea cactușilor, Vida Gheza a răspuns că în ei vede figuri, îl inspiră în creațiile sale. Înainte de plecare expediționarul Coman Gheorghe l-a întrebat: "De ce ați pus 44 de trepte la monument?" "Cele 44 de trepte semnifică anul când au fost împușcați cei 29 de români." Ne-am despărțit cu multe regrete, întrucât bătrânul sculptor era un mare povestitor în grai maramureșean, om glumeț, cu care nu te puteai plictisi.“

În memoria celor uciși de trupele horthyste, sculptorul **Vida Geza** a ridicat un **ansamblu de figurine de lemn**, în număr de 12, dintre care 10 reprezintă măști tradiționale maramureșene iar celelalte 2 – chipuri umane.

După cum însuși sculptorul povestea despre măștile tradiționale maramureșene folosite, pe stâlpi apar „**Omul pădurii**, **Omul nopții**, **Omul apelor** sau **Omul care horește**„. Scopul era ca întreg monumentul să fie „**curat maramureșean**„.

Ideea pare să fi venit de la scriitorul Geo Bogza, iar coloanele sunt inspirate din „sanctuarul dacic de la Grădiștea" (Revista Contemporanul, 1967).

În timp, din cauza climei umede din zonă, lemnul s-a deteriorat și a început să se fisureze. Artistul a refăcut monumentul din piatră. Coloanele primului monument sunt expuse, în prezent, în fața Pavilionului Muzeului de Etnografie și Artă Populară din Baia Mare (Câmpul Tineretului, sub Dealul Florilor).

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/mausoleum-eroilor-de-la-moisei-valea-viseului-maramures/2c5dc9ff-b644-4f07-b5f6-fc505526f8a9

Bibliografie:
https://ro.wikipedia.org/wiki/Masacrul_de_la_Moisei
Societatea Cultural-Științifică "George Barițiu", *Istoria României.Transilvania*, Editura George Barițiu, Cluj-Napoca, 1997 [2]
Lehrer Milton G, *Ardealul pământ românesc. Problema Ardealului văzută de un american*, Editura Vatra Românească, 1991.
Mihai Fătu, Mircea Mușat (coord.), *Teroarea horthysto-fascistă în nord-vestul României (septembrie 1940 - octombrie 1944)*, Editura Politică, București, 1985.
Gheorghe Coman, *Pe urmele eroilor de la Moisei*, Editura Limes, Cluj, 2000

CIMITIRUL VESEL DIN SĂPÂNȚA

Dunca Ioan Alexandru- Școala Gimnazială Șieu
Șieu- Maramureș

Cimitirul Vesel din Săpânța, Maramureș, este cunoscut atât în ţară, cât şi peste hotare datorită inedítului mod de a celebra moartea. Dar ce stă în spatele acestui neobişnuit cimitir, cine a gândit forma excentrică a crucilor, cum de a avut fericita inspiraţie şi care este modul în care se lucrează crucile vesele sunt lucruri mai puţin cunoscute.

Cel care a avut insolita idee a fost Stan Ioan Pătraş, sculptor, poet şi pictor totodată. Până în 1935, când a conceput prima cruce în stilul care l-a consacrat, era doar un sculptor anonim din Săpânţa.
Contrar culturii populare, care tratează moartea cu tristeţe şi jale, Stan Ioan Pătraş a văzut moartea cu ochi veseli. A pictat crucile în culori puternice, vii şi a lăţit partea lor verticală întocmai pentru a le putea scrie cu versuri pline de umor. Cu alte cuvinte, a oferit o perspectivă întru totul diferită asupra morţii.

Inspirat de daci

Se pare că acest mod de a privi moartea îşi are rădăcinile în cultura dacilor. Aceştia considerau că moartea era doar o cale de a ajunge la zeul lor, Zamolxe, şi tocmai de aceea tratau momentul ca pe un prilej de bucurie şi sărbătoare.
Din 1935 şi până la moartea sa, în 1977, Stan Ioan Pătraş a creat aproximativ 700 de cruci, propulsând acest cimitir la rangul la care este apreciat astăzi – un obiectiv turistic de interes internaţional.

După moartea sa, meşteşugul a fost preluat şi păstrat cu sfinţenie de Dumitru Pop Tincu, ucenicul lui.

Crucea, de la lemn la artă

Lemnul folosit pentru cioplirea crucilor este în mod exclusiv cel de stejar. După tăiere, este prelucrat şi lăsat la uscat timp de 4-5 ani. Abia după această perioadă de uscare, care are rolul de a-i oferi crucii o viaţă mult mai lungă, se începe sculptarea propriu-zisă.

Modelul crucilor este gândit în totalitate de Dumitru Pop Tincu. Acesta intră în cimitir şi concepe identitatea fiecărei cruci în funcţie de locul unde trebuie amplasată, de rândul pe care urmează să fie aşezată, dar mai ales de felul în care Dumitru Pop Tincu l-a cunoscut pe cel trecut în nefiinţă.
Altfel spus, modelul crucilor din Cimitirul Vesel din Săpânța este inspirat de traiul celui decedat.

Culorile în Cimitirul Vesel din Săpânța sunt intense şi luminoase. Pe toate crucile, fără excepție, întâlnim fondul albastru. Este o culoare specifică zonei, moştenită de la o generaţie la alta, numită "Albastru de Săpânţa". Alte culori predominante sunt roşu, galben, verde şi negru, culori ce se integrează perfect în simbolistica maramureşeană: roşu – pasiune; galben – fertilitate; verde – viaţă; negru – moarte.

Modul de obţinere a acestor culori este păstrat în mare taină de Dumitru Pop Tincu: „Fiecare meşter are secretul lui. Aici, dacă nu ai secrete, înseamnă că nu lucri.”

Epitafurile păstrează vie şi nealterată amintirea celor ce nu mai sunt. În acest sat, plăcerile, viciile, defectele, necazurile sau bucuriile fiecărui locuitor nu sunt ascunse de văzul lumii, ci, din contră, şi le însuşesc şi le trâmbiţează chiar şi după moarte, într-un mod transparent şi plin de umor, către toţi cei care calcă pragul cimitirului.

Dumitru Pop Tincu: „Dacă te aşezi în faţa crucii, vezi persoana care a plecat dintre noi. Nu toţi oamenii sunt uşă de biserică, unii mai calcă şi strâmb”

Iniţierea

„Această meserie are un secret al ei.” Dumitru Pop Tincu preferă să nu-l vândă, ci să-l dea mai departe unei singure persoane, la fel cum a făcut cu el Stan Ioan Pătraş. Ucenicul său, pe care a început deja să-l pregătească, va avea marea responsabilitate de a fi singurul care să ducă mai departe acest meşteşug unic, cu tot cu tainele lui.

Epitafuri:

De cu tînăr copilaş/ Io am fost Stan Ioan Pătraş/ Să mă ascultaţ oameni buni/ Ce voi spune nus minciuni/ Cîte zile am trăit/ Rău la nime nam dorit/ Dar bine cît am putut/ Orişicine mia cerut/ Vai săracă lumea mea/ Că greu am trăit în ea

Aici eu mă odihnesc/Doctor Scubli mă numesc/Hai cu vaca la doftor/Dea peri, grajdu mi gol/Domnu doctor vaş ruga/Ca sa-mi lecuişti vaca/Nu ştiu ceo păţit dînsa/Mîncare de nui mai tra/De tri zile tragen chin/Şi liacu eu nu îl ştiu/Doctor Scubli controlează/Capul vitei şi ofteză/Am fost doctor mult vestit/Vacile le-am doctorit/Şi de sat am fost iubit

Pînă pă lume am trăit/ Toaderu Ioanii mă numit/ Din a mea copilărie/ Caii mult mia plăcut mie/ Şi nea mai plăcut una/ La bufet la masă a sta/ Cu nevasta altuia/ După lume îmi pare rău/ Că prea iute am murit eu/ Viaţa o părăsai la 52 de ai.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/cimitirul-vesel-din-sapanta/29f85e7e-7013-4a08-a74c-104f4a5d851b?fbclid=IwAR1jt-HJVg40XVhGfPlVnTD8G_ld-74mBn7P162XyaLNkbmSaVjLS733z-0

Bibliografie:

http://www.sapantamaramures.ro/cimitirul-vesel/
http://www.romanianmonasteries.org/ro/maramures/sapanta

http://turismmaramures.ro/cimitirul-vesel-sapanta-maramures/

CIMITIRUL VESEL

Filovici Cristiana-Andreea, Scoala Gimnaziala Mihail Sadoveanu, Baia Mare, Scoala Gimnaziala Augustin Buzura, Copalnic Manastur

Cimitirul Vesel de la Săpânța este renumit în întreaga lume datorită crucilor multicolore și a poeziilor satirice de pe acestea. Despre Cimitirul Vesel de la Săpânța, Maramureș, știe o lume întreagă, chiar dincolo de granițele țării noastre. A fost inclus in multe articole din presa internațională, precum și în numeroase topuri privind destinații de vizitat. Cimitirul cu cruci multicolore, picturi naive, poezii satirice și epitafuri pe cruci

Cimitirul Vesel se află in Maramureș, aproape de granița României cu Ucraina. Aici găsim pe cruci diverse scene din viața persoanelor decedate. Unele conțin si versuri cu nuanțe umoristice.

Cel care a venit cu ideea de a înveseli locul a fost Stan Ioan Pătraș care s-a lăsat inspirat de daci, cei care priveau moartea ca pe un eveniment vesel, spre deosebire de însemnătatea acesteia în cultura populară unde ne este prezentată ca fiind ceva trist. Mulți dintre voi cunosc locul devenit un monument in aer liber din imagini, povești, alții poate chiar au călătorit ore întregi pentru a face o vizită în acest loc uimitor.

Iată câteva lucruri interesante despre Cimitirul Vesel

1. Fondatorul Stan Ioan Pătraș a lățit partea verticală a crucii, tocmai pentru a avea loc de epitaf.
2. Primul epitaf din Cimitirul Vesel datează din anul 1935. Până în prezent s-au adunat circa 800 de cruci decorate, fapt ce a atras o sumedenie de turiști.
3. Localnicii economisesc bani de-a lungul vieții pentru a-și cumpăra cruci de lemn sculptate și pictate în stilul cimitirului din Săpânța care vor spune povestea vieții lor.
4. Stan Ioan Pătraș a fost un artist popular, sculptor, poet și pictor și a lucrat la operele sale de artă peste 50 de ani.
5. Munca și tradiția lui Stan Ioan Pătraș este dusă mai departe de către ucenicul sau Dumitru Pop Tincu.
6. Iubitorii de modă au transpus lucrările artistului popular Pătraș în creațiile lor, acestea fiind bine primite de publicul iubitor de frumos.
7. Într-un clasament al monumentelor funerare din lume, Cimitirul Vesel de la Săpânța este pe locul doi, după Valea Regilor din Egipt. Cimitirul românesc este pe primul loc în același top din Europa.
8. Fiecare cruce are o poezie scurtă, câteva rime simple, între 7 şi 17 versuri si conține numele celui decedat.
9. Totul este realizat manual. După ce lemnul de stejar ia forma crucii se aplică culoarea cunoscută ca albastru de Săpânța, iar mai apoi sunt trecute elementele de decor, rime, scene din viața decedatului și motivele morții. O cruce poate costa între 1.500 de lei si 2.500 de lei, în funcție de complexitatea lucrării.
10. Fiind deja un important punct turistic, Cimitirul Vesel de la Săpânța are program de vizitare (zilnic între 10.00 si 18.00), dar și o taxă de intrare modică.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/1H57yynoohqtndZeH91aXw5Gfejul1v1rw3p3SdSN8Y8/edit

MĂNĂSTIREA BÂRSANA

Maxim Ioana Marinela
Kiss Maria Magdalena
Colegiul Tehnic „Anghel Saligny" Baia Mare, Maramureș

Judeţul Maramureş este situat în nordul României la graniţa cu Ucraina, fiind suprapus grupei nordice a Carpaţilor Orientali şi Depresiunii Maramureş şi se învecinează cu judeţele Cluj, Bistriţa-Năsăud, Sălaj (la sud), Suceava (la est), Satu Mare (la vest).

Localitatea Bârsana este o așezare din județul Maramureș, situată pe malul drept al râului Iza, la o depărtare de 87 kilometri de Baia Mare și 20 kilometri spre sud-est de municipiul Sighetul Marmației.

La **Mănăstirea Bârsana** se poate ajunge cu *maşina* pe drumul:

- **E58/DN 1C** din direcţia Ungaria, trecând prin Satu Mare, Baia Mare şi apoi trecând Munţii Gutâi prin Pasul Gutâi (pe DN 18) sau prin Cavnic – Pasul Neteda, în direcţia Sighetu Marmaţiei.
- **DN 18** din direcţia Vatra Dornei, trecând prin Borşa, Sighetu Marmaţiei, direcţia Ocna Şugatag; altă variantă după Borşa se iese de pe DN 18 pe DN 17C şi apoi DJ 186 prin Săcel, Săliştea de Sus, Dragomireşti, Bârsana de unde se intră pe drumul secundar în direcţia Ocna Şugatag, prin Călineşti.
- **DN 17C** din direcţia Bistriţa înspre Borşa, înainte de a ajunge la Borşa schimbaţi cu DN 18 spre Vişeu de Sus, Sighetu Marmaţiei, apoi Ocna Şugatag; altă variantă dacă veniţi dinspre Bistriţa: DJ 186 prin Săcel, Săliştea de Sus, Dragomireşti, Bârsana de unde se intră pe drumul secundar în direcţia Ocna Şugatag, prin Călineşti.
- **DN 19** din direcţia Satu Mare trecând prin Pasul Huta spre Sighetu Marmaţiei de unde continuaţi pe DN 18 spre Ocna Şugatag;

sau cu *trenul* către cele două localități:

- **Baia Mare:** principala gară din Maramureş, are conexiuni directe cu oraşe mari din vestul şi centrul ţării, cu Bucureşti dar şi cu Budapesta. Luaţi un autobuz din autogară înspre Ocna Şugatag/Sighetu Marmaţiei sau un taxi autorizat de la gară (transferul durează aproximativ o oră, în funcţie de condiţiile meteo şi de starea drumurilor)
- **Sighetu Marmaţiei:** gara din Sighetu Marmaţiei are conexiuni directe cu oraşele Bucureşti, Braşov, Cluj, Timişoara. Luaţi un autobuz din autogară înspre Ocna Şugatag sau un taxi autorizat (transferul durează aproximativ 30 de minute, în funcţie de condiţiile meteo şi de starea drumurilor).

Mănăstirea Bârsana este situată in comuna cu același nume din Maramureșul istoric.

Mănăstirea Bârsana este un mic colț de rai pe pământ. Când poposești la **Bârsana** simți liniștea sufletului și binecuvântarea acestui loc. Vara este plin de verdeață, iar iarna peisajul devine alb, splendid și parcă mai aproape de Dumnezeu.

Personalul de la **Mănăstirea Bârsana** continua împletirea armonioase între munca de obște și slujbele drept măritoare, între zidirea sufletească a pelerinilor și rugăciunea. Se străduiesc să săvârșească zilnic Sfânta Liturghie și Laudele bisericești după cum urmează și anume, în zilele de peste săptămână slujbele încep la ora 7 dimineața prin citirea unui Acatist, a Ceasurilor al III – lea și al VI – lea iar in continuare se săvârșește Sfânta Liturghie. Seara la ora 19 se săvârșește Ceasul al IX – lea, urmează Vecernia, Utrenia și Ceasul I. În Duminici si Sărbători sfinte, slujbele se săvârșesc în aceeași ordine însă încep dimineața la ora 9,30 respectiv la ora 17. În zilele marilor Praznice, sfintele slujbe se săvârșesc după un program diferit, care este anunțat în prealabil iar în zilele de Vineri din perioada Postului Mare și al Postului Nașterii Domnului de la ora 19 se săvârșește Taina Sfântului Maslu.

Prima mănăstire din **Bârsana** a apărut în secolul al XIV – lea. Vremurile grele de război și năvălirea turcilor au dus la distrugerea lor, rând pe rând, însă oamenii locului și-au păstrat credința și au reconstruit, după fiecare distrugere, un alt lăcaș de cult.

Așezământul actual a fost construit la mijlocul secolului XVI de către domnii Drăgoșești care au mai ctitorit și mănăstirea de la Peri (Săpânţa de azi). Mănăstirea purta hramul Sf. Nicolae și era una dintre cele mai importante din întreg ținutul Maramureşului. Aici și-a avut în aceea vreme reședința episcopului Gavril Ștefanca (Gavril Bârsana).

Cea mai veche biserică din ansamblu Bârsana datează din anul 1806 și este desemnată monument UNESCO. Este o biserică din lemn, cu hramul ”Intrarea Maicii Domnului în Biserică”. Aceasta este martora unui fenomen răspândit în Maramureș, de frica războiului și năvălitorilor, acela de strămutare. Credincioșii, de frica profanării și distrugerii, au mutat mănăstirea mai aproape de sat, pe locul actual. Biserica cea mai nouă, cu hramul celor 12 Apostoli, datează din anii 1993 – 1995. Este un lăcaș de lemn, cu motive populare maramureșene. Ansamblu este completat de Aghiasmatar, o construcție pusă în centrul ansamblului. Are patru intrări, iar în mijloc o fântână. La **Mănăstirea Bârsana** mai puteți vedea Casa Maicilor, Casa Artistului, Casa Duhovnicului, Turnul – Clopotnița. De asemenea, **Mănăstirea Bârsana** mai deține un muzeu, ce prezintă arta populară din Maramureș, arhitectura tipică și tradițiile de pe Valea Izei, și două ateliere meșteșugărești, de țesătorie și pictură.

Vechiul locaș monahal din Bârsana a însemnat, totodată, o școală pentru preoții satelor din zonă. De aici se procurau și cărți de cult românești, tipărite și aduse din Moldova și Țara Românească-de la Iași, Târgoviște, Râmni și icoane , toate pictate chiar în atelierele proprii.

La **Mănăstirea Bârsana** veți găsi liniștea sufletului și puritatea locurilor pitorești. Când ajungeți aici simți bucuria rugăciunii, liniștea naturii și apropierea de Dumnezeu. Aici sufletul se odihnește și ia o pauză de la viața agitată, plină de griji și tristeți.

Mănăstirea Bârsana vă bucură mintea și sufletul, prin smerenie, cadrul natural pitoresc și arta populară prezentată în ansamblul mănăstiresc.

https://create.kahoot.it/share/manastirea-barsana/664d99c7-4a19-4469-98aa-1822677a8b72

BIBLIOGRAFIA/SITOGRAFIE:

Mănăstirea Bârsana cu hramul Soborului celor 12 Apostoli, Lucrare tipărită cu binecuvântarea ÎPS Justinian Arhiepiscop al Maramureșului și Sătmarului, 2012.

Biseririci de lemn din Maramureș, Autoritatea Națională pentru turism România, Baia Mare, Editura Proeme, 2007.

https://www.manastireabarsana.ro

file:///C:/Users/Dell/Desktop/Monografie_Maramures.pdf

https://manastireabarsana.ro/wp/istoric/

https://www.directbooking.ro/obiectiv-manastirea-barsana-133.aspx

https://manastireabarsana.ro/wp/programul/

https://www.romanian-journeys.com/atractie-turistica-romania/manastirea-barsana

SATUL ROMÂNESC. REPERE IDENTITARE

prof. Mezei Rozalia Monica
Școala Gimnazială „Lucian Blaga" Fărcașa, jud. Maramureș

Situat în Nordul României, mai precis în Țara Maramureșului, Cimitirul Vesel se află aproape de granița cu Ucraina, în comuna Săpânța, la 20 km de Sighetu Marmației. Anual, atrage mii de turiști din întreaga lume, fiind apreciat pentru originalitatea și ineditul exponatelor, ceea ce a determinat integrarea în patrimoniul cultural UNESCO, în anul 2002, fiind considerat cel mai vizitat monument funerar european şi al doilea din lume după Valea Regilor din Egipt.

Odată cu desăvârşirea artei, are loc recunoaşterea la nivel mondial, prin premii şi distincţii, precum cel de la Bratislava sau apariţia în publicaţia celebră New York Times. Totodată, azi, România ocupă locul 5 în lume în pictura naivă, ceea ce ne face să credem că Ion Stan Pătraş, creatorul popular de o simplitate desăvârşită, a contribuit decisiv la dezvoltarea culturii conştiinţei noastre naţionale şi prin faptul că a transformat un spaţiu anonim într-o destinaţie turistică frecventată de milioane de oameni din toate părţile lumii. În 1935, începea să-și pună amprenta decisiv asupra acestui loc, transformându-l într-o poveste unică reușind să realizeze prima cruce ce avea să deschidă o serie întreagă de capodopere ieșite din mâna artistului. Azi există în cimitir peste 836 de cruci lucrate atât de acesta, cât şi de continuatorii săi.

Odată ajuns aici simți cum tragicul se contopește cu bucuria vieții. Dincolo de ideea de a crea un cimitir unic în lume prin crucile sale multicolore sculptate în lemn de stejar pe care sunt inscripţionate poezii satirice şi scene din viaţa celui decedat, Stan Pătraş a valorificat o concepţie inedită asupra existenţei poporului român. Din lunga pleiadă a meșterilor care și-au contopit ființa cu arta lemnului, împrumutându-i din sensibilitatea şi din talentul său, el este cel care a aşezat Săpânţa odată cu Cimitirul Vesel, pe harta turistică a lumii. Prima cruce a fost realizată în 1932, simplă, fără versuri, iar din 1935 începe să vopsească crucile pentru protejarea lemnului, concepând totodată și primele epitafuri, sub forma unor mesaje de rămas-bun din partea celui decedat. Din dorinţa de a avea cât mai mulţi urmaşi capabili să-i continue opera, meșterul a instruit peste patruzeci de tineri. Unicul ucenic consecvent este Dumitru Pop, zis Tincu care a deprins meşteşugul lemnului de la vârsta de 9 ani şi care lucrează azi chiar în curtea Casei-muzeu pe care o are în custodie, perpetuând un tezaur cultural complex şi autentic. Artistul a realizat şi porţi maramureşene inedite, reprezentând inscripţii sau scene pictate, iar troiţele sale ne dezvăluie acelaşi stil original. Datând din 1951, Casa-muzeu Ion Stan Pătraş reflectă autenticitatea creației sale și întreaga concepție asupra artei, prin lucrările miniaturale care redau imagini ale unor

personalităţi culturale și artistice, icoane, mobilier ţărănesc, farfurii cu modele tradiţionale, specifice interiorului Crucile din lemn de stejar, mărginite de un chenar decorat, încărcat de motive geometrice (rombul, linia frântă, cercul, rozeta) şi basoreliefuri evocă figura celui dispărut în scene simple şi relevante, transformându-se în adevărate poveşti de viață (femei torcând, bărbați care ară, cântă, ocupații specifice, un mod de viaţă etc). Epitafurile atrag atenția prin coloritul viu, prin amestecul de culori, albastrul senin împletindu-se cu verdele crud (vitalitatea), cu galbenul izbitor (fecunditatea), roşul intens (plenitudinea), albul pur şi negrul morbid (iminenţa morţii), specifice picturii naive, fiecare cu o semnificație aparte, marcând tot atâtea vârste spirituale ale maramureşenilor. Mesajele devin o adevărată *„gazetă a satului”*, răspândesc obiceiuri ale zonei, ocupații ale oamenilor, credințe. Dincolo de ideea de a crea un cimitir unic în lume prin crucile sale multicolore sculptate în lemn de stejar inscripționate cu poezii satirice și scene din viața celui decedat, Stan Pătraș a valorificat o concepție inedită asupra existenței poporului român. Acesta a reușit în ciuda originii sale modeste să afirme spiritualitatea unui popor să pună în valoare simplitatea lumii arhaice.

În Maramureș, supranumit și Țara Lemnului, supus rânduielilor și obiceiurilor sacre, cu peisaje sălbatice și pitorești, cu biserici vechi, cu porți impunătoare, cu oameni harnici ce poartă cu mândrie straiele populare, viețuiește o lume încărcată de spiritualitate. Ceea ce te izbește la intrarea în cimitir este acea îmbinare dintre sculptura poeziei și picturii care sugerează o viziune filozofică asupra morții. Pătrunderea se face printr-o poartă maramureșeană tradițională, iar prezența troiței anunță că locul e binecuvântat. Regăsim satul românesc, lumea veche pe când *„nu se stricase”* încă, un întreg univers e concentrat aici.

În Cimitirul de la Săpânța renaște o lume întreagă , în lemnul învăluit de timp , în chipurile șterse de ploi sau de zăpezi, în albastrul viu, specific zonei, culoarea *„luată din cer*” a speranței a infinitului, păstrat ulterior sub denumirea *„albastru de Săpânța*”. Ceea ce impresionează cel mai puternic sunt epitafurile scrise sub formă ironică, hazlie (uneori) cu reprezentări artistice și poetice din viața celui decedat, cu scene simbolice care-i reflectă ocupația, calitățile, defectele, țăranul surprins în diferite ipostaze ale existenței sale.

Cimitirul Vesel dă un răspuns pozitiv morții, o alungă prin atitudinea optimistă regăsită pe celebrele cruci care i-au adus prestigiul în peste 90 de țări. Ciudata combinație de ironie și dezolare, de seninătate și tragism pare a fi cel mai puternic paradox al riturilor de trecere pentru ochiul străin de înțelepciune.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/satul-romanesc-repere-identitare-cimitirul-vesel/4d951a14-5a0d-4744-8e15-8dbda356203e

BIBLIOGRAFIE

1. POP SIMION, Cimitirul Vesel - monografie sentimentală, Editura pentru turism, București, 1972
2. BILȚIU PAMFIL, Ion Stan Pătraș și zestrea sa artistică, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2008

MARAMUREȘUL, IZVOR NESECAT DE SPIRITUALITATE

Cadru didactic: Mureșan Smaranda Maria
Școala Gimnazială Finteușu Mic, Jud. Maramureș

În cele ce urmează am să vreau să promovez valorile culturale din județul Maramureș, iar pentru asta am să fac referire la localitatea Bârsana, una din cele mai mari comune din Maramureş şi unul din cele mai importante sate de pe Valea Izei, pe care l-am vizitat în vara anului 2019. Am străbătut la pas această localitate, precum și câteva din satele învecinate.

Aș dori să menționez că sunt tot din județul Maramureș, din localitatea Satulung, situată la 13 km de Baia Mare, și mă mândresc cu faptul că sunt maramureșeancă, și iubesc aceste locuri, pe care le port în suflet, tocmai de aceea doresc să promovez valorile județului meu.

Comuna Bârsana este aşezată în partea de nord a României, în Depresiunea Maramureşului, judeţul Maramureş, pe malul drept al râului Iza, la 20 de km de municipiul Sighetu Marmaţiei.

Comuna se învecinează cu localităţile Coştiui, Rona de Sus, Petrova, Strâmtura, Slătioara, Călineşti şi Onceşti.

Vatra localităţii este situată de-a lungul drumului judeţean DJ 186.

De localitatea Bârsana aparţine şi satul Năneşti.

Satul Bârsana a fost în proprietatea cneazului Stanislau, fiul lui Stan Bârsan, atestat în documente între 1326 şi 1346.

Căile de acces spre localitatea Bârsana sunt:

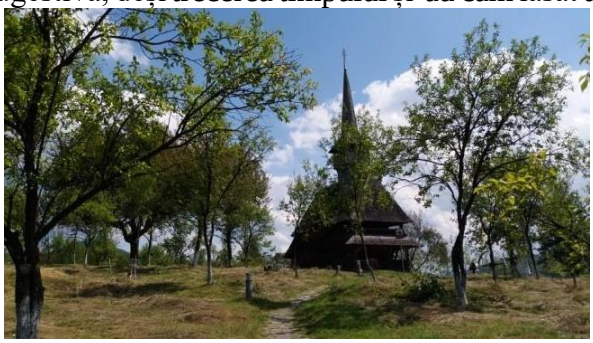
Drumul Judeţean DJ 186 Vadul Izei – Săcel și Drumul Judeţean DJ 185 Călineşti – Bârsana.

Pentru a ajunge în această localitate eu am luat un microbus din autogara din Baia Mare, care mergea spre orașul Borșa, tot în zona Maramureșului istoric, sau voievodal cum i se mai spune.

O dată ajunsă în localitatea Bârsana m-am cazat la pensiunea Lia, un loc foarte rustic și liniștit cu gazde primitoare și ospitaliere. Am aflat că pe raza localității există mai multe pensiuni unde turiștii se pot caza. De la gazdă am aflat că sunt foarte mulți turiști atât români precum și străini care vizitează localitatea și satele învecinate.

În sat pot fi vizitate mai multe obiective turistice: Mănăstirea Bârsana, bisericile de lemn din patrimoniul UNESCO, casa meșterului popular Ioan Bârsan, căsuțele de lemn de pe Bradova, etc., însă eu am să prezint bisericuța de lemn care se găsește în Cimitirul Cium ților, datată din anul 1700.

După cum am mai spus la început, satul și împrejurimile le-am vizitat la pas, iar în timp ce mă îndreptam spre Bradova, am întâlnit în drumul meu această bisericuță de lemn, foarte veche, care este situată într-un cimitir. Intrând in bisericuță ghidul de acolo mi-a spus că bisericuța a fost strămutată de mai multe ori de-a lungul timpului, iar acum se găsește în acel cimitir în care au fost înmormântați cei care au murit de ciumă, într-o perioadă în care a fost epidemie. Pereții păstrează încă o pictură pe lemn, deosebit de frumoasă și de sugestivă, deși trecerea timpului și-au cam lăsat amprenta asupra lor.

Acest monument este un loc cu adevărat sacru, lucru pe care poți să îl simți o dată ce ai intrat înăuntru. Am simțit sacralitatea acelui loc, și pur și simplu am rămas fără cuvinte. Este un loc unde simți că poți să te reculegi și să te regăsești pe tine, dar totodată să simți cât de aproape ești de Divinitate.

Aș dori să-i îndemn pe cei care vor să ajungă prin Maramureș, deoarece acest loc atrage la el din ce în ce mai mulți turiști, să ajungă și prin această localitate, și să-i viziteze obiectivele turistice, dar mai ales această bisericuță de lemn, care îi va surprinde prin originalitate, sacralitate și spiritualitate.

Site chestionar online folosind aplicația Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/chestionar-lucrare-maramuresul-izvor-nesecat-de-spiritualitate/9e4fea08-7873-4784-a296-b43b02d4608b

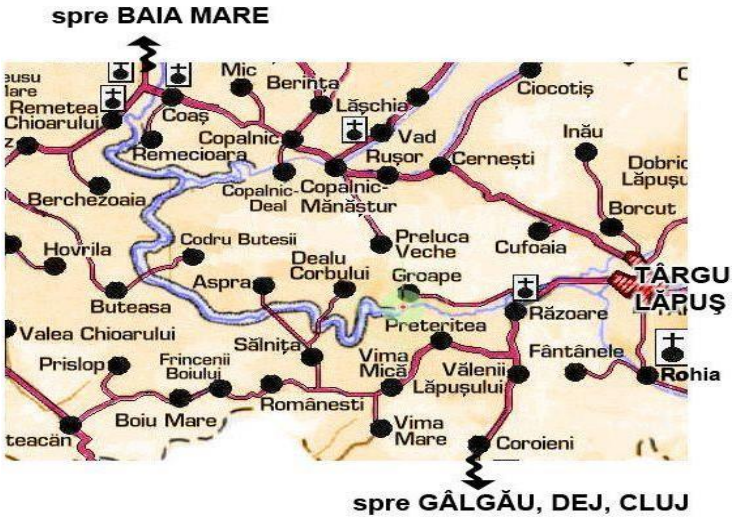
Bibliografie:
http://barsana.clickglobal.ro/comuna-bârsana/1/despre/
www.google.com

Țara Lăpușului - tărâm de autenticitate

Prof. Pop Monica Nicoleta
Școala Gimnazială "Florea Mureșanu" Suciu de Sus, Maramureș

Partea I

Ţara Lăpuşului este situată în partea de sud a judeţului Maramureş şi se suprapune peste spaţiul depresionar omonim, traversat de râul Lăpuş. Este delimitată: la nord, spre depresiunea Maramureșului, de munții vulcanici ai Țiblesului, Lăpușului și Gutâiului; la sud, spre valea Someșului, de podișul Boiului, peste culmea Brezei (Vf. Breaza 974m) și dealul Vima (777m); la est, spre județul Bistrița-Năsăud, de muscelele Năsăudului, peste Înșeuarea Largă (521m), iar la vest, spre Țara Chioarului, de masivul Preluca.

Partea a II-a

Țara Lăpușului este menționată documentar în anul 1315 ca ,,Terra Lapus". Figura istorică cea mai importantă în Ţara Lăpuşului rămâne peste timp Pintea Viteazul oştean şi haiduc originar din Măgoaja. Denumirile locurilor legate de figura eroului se întâlnescla tot pasul. Între Târgul Lăpuş şi Copalnic-Mănăştur se ridică, semeţ, muntele Şatra Pintii, la poalele căruia se află satul Cupșeni, Costeni și Stoiceni. Sus, spre vârf, este Izvorul Pintii, iar nu departe se află Pivniţa Pintii, unde, spune tradiţia, haiducul îşi ţinea ascunse comorile sale.
Tara Lapusului reprezintă o zonă folclorică cu obiceiuri şi datini deosebit de originale.
Ocupaţiile tradiţionale ale lăpuşenilor sunt: agricultura, creşterea animalelor, lucrul la pădure, albinăritul, vânătoarea, olăritul, prelucrarea lemnului, încondeierea ouălor. Sărbătorile se derulează într-un ritm aparte, marcând spiritualitatea ţărănească, orientată spre transcendenţă şi spre vremelnicie. Fetele se mai duc la şezători şi-şi cheamă feciorii prin practici magice de ursită. Viaţa individului este, aici, un segment dintr-o existenţă cosmică. Lăpuşenilor le place să horească şi să joace. La sărbători îşi poartă costumele tradiţionale, foarte colorate, mai ales portul popular femeiesc, care rămâne o lecţie de estetică.

Obiective turistice

În Țara Lăpușului primele centre de cultură au fost bisericile.

Biserica de lemn din Lăpuș, declarată monument istoric, a fost înălțată în anul 1437 de nobili, motiv pentru care mai este numită ” biserica nemeșilor”.
Este construită din lemn cioplit cu securea, în stilul bisericilor de lemn din Maramureș, având temelia de piatră. Pictura în stil bizantin, realizată în 1767 de Radu Munteanu este aproape în întregime distrusă.

Biserica ortodoxă de lemn din Rogoz- a fost construită în 1560 din trunchiuri uriașe de ulm aduse din Poiana Popii și Secătură. În 1661 biserica a fost distrusă parțial de tătari, ulterior fiind refăcută în forma actuală.
Mănăstirea Sf. Ana Rohia - este așezată în hotarul localității Rohia, la 2 km de sat, în mijlocul unui codru de fag și de stejar, pe dealul unei coline numită ” Dealu-i Vie”. La mănăstirea Rohia își doarme somnul de veci marele om de cultură Nicolae Steinhardt.
Mănăstirea Rohiița - În hotarul satului Boiereni, în locul numit Valea Rohiiței a existat o mănăstire de lemn care a fost distrusă în anii 1761- 1762, fiind arsă.
Mănăstirea Sf. Treime Suciu de Sus - este situată într-o poiană de sub Dealu Breaza, fiind înălțată între 1990- 1998 pe locul altei mănăstiri distrusă în 1961 de comuniști.
Defileul Lăpușului - (28 km lungime), situat în sudul Masivului Preluca, cu versanți abrupți împăduriți, uneori prăpăstioși în lungul cărora există grote și peșteri, iar văile afluente formează chei spectaculoase și cascade.
Muntele Șatra (Șatra Pintii) - un mic vulcan (1014 m) înconjurat de un larg piemont, care de la distanță are forma unei cetăți . Pe platoul său, comform baladelor populare, haiducul Pintea Viteazul își avea una dintre reședințe.
Peștera cu oase- din M-ții Lăpușului pe pârâul Botizul, la 3 km nord de satul Poiana Botizii are potențial de rezervație speologică și paleontologică având în vedere faptul că în interiorul ei există fosile ale ursului de cavernă care a trăit aici în perioada pleistocenă din coaternar.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/tara-lapusului/55ee94c2-44ef-49c4-9e62-5ec03aa880dc

Bibliografie:
Floare Butian. *Ţara Lăpuşului*. Târgu – Lăpuş. Editura Galaxia Gutenberg 2004;

"Din istoricul Tarii Lapusului". Web. http://bibliotecaorastglapus.blogspot.com/p/din-istoricul-tarii-lapusului.html
Ilies Alexandru. "Identificarea, evaluarea, cuantificarea și valorificarea prin turism a resurselor autentice din Crișana- Maramureș în scopul elaborării unei strategii de dezvoltare durabilă". Web. http://rrgp.uoradea.ro/ID_751/Doc/Sinteza_lucrarii_2007.doc

TRADIŢII ŞI OBICEIURI UCRAINENE DIN ZONA MARAMUREŞULUI

Țifrac Maria
Școala GimnazialăNr 5, Sighetu Marmației, Maramureș

Regiunea Maramureșului este una dintre cele patru regiuni din România în care trăiesc etnici ucraineni și este considerată a fi unul dintre cele mai importante centre ale minorității ucrainene din România, este considerată a fi inima ucrainenilor care trăiesc în România.

Toți eticii ucraineni din Maramureş sunt creștini de rit vechi, adică ținîn toate sărbătorile religioase după calendarul iulian, care este decalat cu 13 zile faţă de cel gregorian, la care Biserica Ortodoxă Română a trecut pe 1 octombrie 1924. Sărbătorile de iarnă încep în data de 6 ianuarie cu Ajunul de Crăciun, continuă cu sărbătoarea Anului nou, în 13 ianuarie, și Boboteaza, pe 19 ianuarie. Crăciunul pe rit vechi este cunoscut în județ și sub numele de "Crăciunul bătrân". Atât pentru ucraineni, cât și pentru toată lumea creștină, Sărbătoarea Crăciunului reprezintă cea mai frumoasă, mai iubită și așteptată sărbătoare, plină de obiceiuri și tradiții frumoase, încărcate de semnificații. Dacă multe din tradițiile și obiceiurile strămoșești ale etnicilor ucraineni au fost uitate, obiceiul legat de colindă, primirea colindătorilor, Viflaimul și mai ales postul negru și mâncărurile de post din Ajunul Crăciunului, este ținut cu sfințenie. Etnicii ucraineni țin cu sfințenie la aceste tradiții moștenite din moși-strămoși. Ei se pregătesc cu mare grijă de sărbători şi rareori găseşti casă în care tradiţia să nu se respecte.

In Ajunul Crăciunului se adună cete de colindători imbrăcaţi şi in haine populare specifice zonei – Viflaimul şi grupuri de copii, mascaţi uneori care sunt primiţi cu mult drag in casele oamenilor, deorece se spune că sunt aducătoare de noroc şi fericire. Fetele şi băieţii impodobesc bradul de Crăciun şi colindă aşteptând nerăbdători Crăciunul.Băieţii tineri pregătesc Viflaimul la indrumarea preotului satului. Aceştia se intălnesc de 12 ori in casa fiecăruia dintre ei până la Naşterea Domnului.

Se păstrează şi obiceiul de a pune sub masă şi sub faţa de masă făn şi bani. Fânul pus sub masă simbolizează ieslea in care s-a născut Domnul Isus Hristos, iar cel de sub faţa de masă aduce noroc şi bani in casa gospodarilor. In afară de fân , oamenii mai pun la masă o farfurie, o lingură şi un scaun liber pentru un străin, un călător sau un sărac.

In prima zi vin copiii la colindat,iar a doua zi şi a treia zi vin fetele,băieţii si adulţii. Copiii se pregătesc cel mai mult pentru acest eveniment, cu toată fiinţa lor ascultă cu atenţie colindele pe care le intonează adulţii,ca in seara de Ajun să colinde cel mai frumos şi cel mai bine.Altfel işi străng bănuţi. Se mai dau pe la unele case covrigi,nuci, mere, dulciuri, dar copii se bucură mult când primesc bănuţi.

Dintre colindele cele mai auzite in seara de Ajun sunt „Deschide uşa creştine",” Am plecat să colindăm",” Astăzi s-a născut Hristos", „Pe uliţa satului", „Ce se vede-n zare", „Steaua sus răsare",” O, ce veste minunată", „Cerul şi pământul", etc.

„Dacă ţăranul are sărbători anume, şi in privinţa aceasta nimeni nu-l intrece, ele sunt cele organizate de biserică şi datini. Valoarea supremă sau ultimă a existenşei noastre este sărbătoarea."-Vasile Băncilă.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/traditii-si-obiceiuri-ucrainene-din-zona-maramuresului/23edc218-3ad3-4735-b10c-bd1720673aec

Bibliografie:

„Binevestitorul”-revistă a Vicariatului Ortodox Ucrainean din România;
Visovan, Stefan, *Interferente romano-ucrainene in toponimia Maramuresului*, Editura Umbria, Baia Mare, 2001.
Petrovai, Ioan, *Multiculturalism in Tara Maramuresului. Valori culturale ucrainene*, Editura Academia Romana Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2007

BISERICA DIN LEMN „SFINŢII ARHANGHELI MIHAIL ŞI GAVRIL” DIN CHEŢANI

Prof. înv. preşcolar: Cătană Claudia,
Grădiniţa cu P.N Cheţani, Jud.Mureş

Biserica de lemn din Chețani, comuna Chețani, județul Mureș, datează din secolul al XVIII-lea[1]. Are hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: MS-II-m-B-15626.

Istoric și trăsături

Biserica a fost ridicată în prima parte a secolului al XVIII-lea, înlocuind o biserică mai veche, pentru care tradiția păstra data de 1444. În Conscripția lui Bucow este înscrisă în rubrica celor ortodoxe, cu 85 de familii, având în posesie 12 arii de pământ arabil, 14 fânețe și două case parohiale[2].

„La 2 august 1765, se relata lui Dionisie Novacovici, episcopul neuniților din Transilvania, despre biserica „din satul neunit Chiața, bună de leamni", cum un dregător unit, a guvernatorului Kemeny Laszlo „au început acum, tot din lemn, altă biserică lângă aceea și nu știm cu a cui voie și oamenii sunt întristați, pentru același lucru". Construcția începută nu se termină și numai recurgerea la forță poate face de înțeles faptul că puternicei obști ortodoxe i se ia propriul lăcaș, pentru puținele gazde unite (6 menționate în conscripția din 1760-1762).”

—Ioana Cristache-Panait, *Biserici de lemn monumente istorice din Episcopia Alba Iuliei, mărturii de continuitate și creație românească*

Evenimentul a avut loc în anul 1779, probabil în același an lăcașul a fost pictat, făcându-i-se și o serie de icoane, dintre care a rămas aceea cu reprezentarea lui Isus Hristos învățător pe care Ioana Cristache-Panait o atribuie lui popa Nicolae zugravul, cel pe care îl consideră și autorul decorației pictate. Ea atribuie aceluiași autor și friza de prăznicare, din care face parte și Năframa Veronicăi, datată 1807, cu prilejul renovării picturii murale.

În prezent pictura murală este grav deteriorată, datorită lungii perioade în care lăcașul de cult a fost lăsat în paragină:

„Din pictura murală, vremea de părăginire a lăcașului a cruțat puține fragmente. Coloritul pastelat continuă să dea vioiciune mucenițelor, zugrăvite pe pereții de sud și vest ai pronaosului. Încăperea naosului a suferit cele mai însemnate pierderi, fiind necesară înlocuirea multor bârne. Din ceea ce a

rămas, din pictura bolții, se reconstituie următoarele registre, delimitate prin chenare în panglici: medalioanele centrale; mucenici, în arcade; ciclul hristologic (mai bine păstrat pe latura de sud).”
—Ioana Cristache-Panait, *Biserici de lemn monumente istorice din Episcopia Alba Iuliei, mărturii de continuitate și creație românească*

O valoare mare o prezintă patrimoniul de piese pictate, anterior preluării edificiului de către uniți, piese nesemnate, din serii diferite, greu de identificat, dintre care se detașează, ușile împărătești cu tema Bunei Vestiri și a Evangheliștilor, în panouri delimitate prin chenare, în frânghie și profile, cu decor floral incizat într-o compoziție de grund, și icoanele împărătești: Deisis (cu Maria și Ioan redați în întregime); Maica Domnului cu Pruncul; Arhanghelul Mihail; Sfântul Nicolae (cu Isus și Maria), care, stilistic, pot fi atribuite perioadei de la sfârșitul secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea - sau se datorează unui zugrav a cărui formație a avut loc în avea vreme[3].

Biserica are un plan dreptunghiular, cu absida decroșată, pătrată (cu o ușoară tendință spre trapez). Tavanul este drept peste pronaos și boltit peste naos și altar. Intrările, spre naos și absidă, sunt marcate prin pilaștrii crestați, într-o suprapunere de forme geometrice; pentru decorul sculptat merită a fi menționate și consolele pereților exteriori. Acoperișul are o învelitoare de șiță, iar clopotnița de peste pronaos, cu foișor în consolă și coif înalt, ascuțit, imprimă edificiului o ținută monumentală[4].
Din patrimoniul bisericii au făcut parte o serie de tipărituri valoroase, multe provenite de la sud de Carpați: Cazanii, București, 1732; două exemplare din Antologhionul de Râmnic, 1766, dintre care unul fusese cumpărat, conform însemnării „cu 20 florinți vonași, în care bani au dat dumnealui Bucur Dumitreasa, Ioana, 12 florinți, și din banii satului au fost 8 florinți vonași, pe seama bisericii neunite a satului Chețani, 17 aprilie 1803"; Psaltire, Râmnic, 1751; Octoihul de Târgoviște, 1713, inițial „a lui popa Ioan de la Petea, dascălul".

După ce le-a fost luat lăcașul de cult, ortodocșii și-au construit altul, tot din lemn, care a dăinuit, în cimitirul actual, până în 1927[5].

Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Cheţani

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/biserica-din-lemn-sfintii-arhangheli-mihail-si-gavriil-din-chetani/8652af93-376a-4712-aac8-91e2826a814b

Bibliografie:

Studii

- *1.Cristache-Panait, Ioana (1987). Biserici de lemn monumente istorice din Episcopia Alba Iuliei, mărturii de continuitate și creație românească. Alba Iulia: Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Albei Iuliei.*
- *2.Cristache-Panait, Ioana (1993). Arhitectura de lemn din Transilvania. I: județele Alba, Mureș și Harghita. București: Editura Muzeion. ISBN 973-95328-9-6.*
- *3.Man, Ioan Eugen (2004). Biserici de lemn din județul Mureș. Monumente de artă populară românească. Alba Iulia: Editura Reîntregirea.*

Pagini internet

- www.protopopiat.ro – site-ul Protopopiatului Ortodox Târgu-Mureș.

SIGHIŞOARA, PERLA TRANSILVANIEI

Prof. înv. preşc. Diac Raluca-Ondina,
Şcoala Gimnazială „Victor Jinga" Sighişoara, Jud. Mureş

Horia Teculescu a fost un mare istoric literat şi folclorist. Acesta s-a născut în 4. IV. 1897 în localitatea Râşnov. Şcoala primară o urmează în Braşov, iar apoi urmează Liceul „Andrei Şaguna" din aceeaşi localitate. Între anii 1914-1916 continuă studiile la Seminarul Teologic din Sibiu, iar din 1917 urmează cursurile Facultăţii de Filozofie a Universităţii din Budapesta. Din anul 1918 devine student al Facultăţii de Litere şi Filozofie din Bucureşti. În ianuarie 1919 devine profesor de limba română şi limba germană la Liceul din Alba-Iulia. Din septembrie 1926 şi până în anul 1942 este profesor, apoi director la Liceul „Principele Nicolae" din Sighişoara. Din 1930 şi până la sfârşitul vieţii conduce Despărţământul Târnava Mare al Astrei.

În anul 1915 debutează ca scriitor la „Gazeta Transilvaniei" din Braşov. În perioada în care a profesat la Liceul din Alba-Iulia a editat „Gazeta Alba-Iulia". Între a ni 1929-1933, în perioada în care a profesat în Sighişoara, a editat Anuarul Liceului „Principele Nicolae" şi a colaborat la mai multe ziare şi Gazete precum: Graiul Dascălilor, Gazeta Transilvaniei, Biruinţa, Gând Românesc, Ţara Bârsei, Sfătuitorul Târnavelor, Pagini literare, Renaşterea Târnavelor, Familia, Revue de Transylvanie, Ţara noastră, Convorbiri Literare, Darul vremii, etc. Multe dintre operele sale sunt publicate sub pseudonimul Toma Nor. Din 1936 a fost preşedintele Ligii Antirevizioniste din judeţul Târnava Mare.

În perioada în care a urmat Liceul „Andrei Şaguna" din Braşov a fost coleg cu viitorul poet şi filosof Lucian Blaga şi a avut profesor pe Virgil Oniţiu. Horia Teculescu reprezintă pentru Sighişoara una dintre cele mai mari personalităţi din domeniul culturii din perioada interbelică. Astfel Sighişoara, oraş cu plăpândă viaţă spirituală înainte de Unire, devine unul dintre cele mai active centre culturale româneşti.

Fiu adoptiv al oraşului Sighişoara, Horia Teculescu este fermecat de frumuseţea oraşului şi a împrejurimilor. Acesta scria despre Sighişoara că este „o cetate de basm, iar oraşul încântă privirea prin varietatea aspectului său. Privit de pe Villa Franka, oraşul apare ca o vedere ce pare a fi creată de imaginaţie. Aşezarea Sighişoarei, cu cetatea situată pe un deal, ce ocupă partea centrală a oraşului cu pitorescul ei specific au făcut pe mulţi să muncească oraşul Perla Târnavelor".

Horia Teculescu a întreţinut o vastă corespondenţă cu Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, Lucian Blaga, Liviu Rebreanu, Cezar Petrescu, Păstorel Teodorenu, Aron Cotruş, etc.

Horia Teculescu a debutat ca publicist în anul 1921 cu lucrarea „Scriitori ca luptători pentru unirea neamului", într-o revistă din Arad. A scris monografia despre Virgil Oniţiu, un loc aparte ocupându-l Gheorghe Bogdan Duică, despre care a scris în lucrarea „Un dascăl al dascălilor". Horia Teculescu a scris foarte mult despre operele lui Mihai Eminescu, Lucian Blaga şi Octavian Goga, idolul său fiind autorul Luceafărului. În anul 1935, pentru contribuţia lui esenţială în slujba culturii româneşti şi a învăţământului i s-a conferit titlul de Cavaler al ordinelor „Steaua" şi „Coroana României".

Horia Teculescu a fost răsplătit pentru activitatea de publicist cu două premii ale Academiei Române, în anul 1932, pentru culegerea de folclor „Pe Murăş şi pe Târnave” şi pentru monografia „Virgil Oniţiu – un educator deschizător de suflete şi ziditor de idealuri”.

Moştenirea bogată lăsată de Horia Teculescu este completată de opere din care fac parte şi conferinţele din anul 1926 despre „sora noastră cea mezină”, „furată, trădată mereu” – Basarabia, sub titlul „Zbuciumul unui veac”, susţinute la Sighişoara, Alba-Iulia, Cetatea Albă, etc.

Culegerea de folclor a fost o preocupare centrală a activităţii sale şi s-a finalizat prin culegerea „Pe Murăş şi pe Târnave. Flori înrourate” de doine şi strigături este premiată de Academia Română în anul 1932. Ca preşedinte a Ligii Antirevizioniste din judeţul Târnava Mare, are o atitudine remarcabilă dovedită prin „Chemarea” din Sighişoara de la 20 noiembrie 1936: „Români! Nu putem rămâne nepăsători la-ncercarea unora de a schimba rânduiala aşezată în lume după războiul cel mare. Suntem datori să răspundem acestor năzuinţe, arătând lămurit dreptul nostru asupra hotarelor de azi ale ţării. Veniţi, dar cu toţii la adunarea de protestare împotriva tendinţelor revizioniste, care va avea loc marţi, 1 decembrie, ora 10, în fiecare comună din judeţul nostru”.

După Horia Teculescu a rămas şi o bogată corespondenţă, a corespondat cu Liviu Rebreanu, Cincinat Pavelescu, Gheorghe Bogdn-Duică, I.E. Toruţiu, Cezar Petrescu, I.A. Brătescu-Voineşti, Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Octavian Goga, I.A. Basarabescu, G.T. Kirileanu, Mario Ruffini, Ioan Bianu, C.C. Giurescu, Ion Breazu, Nicolae Colan, Onisifor Ghibu, et. Horia Teculescu a scris multe pagini despre români de frunte ai acestor locuri româneşti şi s-a afirmat ca un bun român şi patriot. Asociaţia Astra s-a aflat într-o zonă de stagnare, iar Horia Teculescu reprezentat pentru aceasta „aceea lumină care zguduie prin strălucirea ai, a găsit nervul care nu oboseşte, a găsit concepţia clară unei acţiuni unitare”.

A condus timp de 16 ani unul dintre cele mai mari licee din Sighişoara şi datorită acţiunilor sale la Asociaţia Astra a reuşit să facă acest oraş unul dintre cele mai active centre româneşti culturale.

În anul 1942 Horia Teculescu a dispărut prematur lăsând în urmă o operă vastă şi un gol imens care nu a fost acoperit uşor de succesorii lui, iar la 12 decembrie 1943 lui Horia Teculescu i s-a ridicat un soclu, care ulterior a fost distrus de o bombă în 1944.

Opera lui Horia Teculescu cuprinde:

- Scriitorii ca luptători pentru unirea neamului, Arad, Editura Librăriei Diecezane, 1942;
- Pe Murăş şi pe Târnave. Flori înrourate (Doine şi strigături”, Sighişoara, Tipografia Miron Neagu, 1929;
- Pe Târnavă-n jos. Oameni şi locuri, Sighişoara, Tipografia Miron Neagu, 1934;
- V. Oniţiu – un educator deschizător de suflete şi ziditor de idealuri. Viaţa şi Opera, Bucureşti, Editura Casei Şcoalelor şi a Culturii Poporului, 1937;
- Zile mari. Conferinţe pentru sărbători naţionale, Sibiu, Editura Astrei, 1937.

Horia Teculescu a fost martor şi participant direct la dezvoltarea învăţământului românesc din anii ce au urmat Unirii de la 1918 şi susţine că: „Va trebui să avem şcoala vremii noastre, încadrată în ţinutul ei, trebuie să actualizăm şi să localizăm învăţământul, făcându-l astfel mai interesant, mai viu şi mai rodnic.

Profilul moral şi intelectual al profesorului Horia Teculescu este bine conturat de toţi cei care l-au cunoscut în şcoală şi în activitatea obştească. A scris despre Liceul „Principele Nicolae” din Sighişoara despre oraşul Sighişoara, despre stele de pe Târnava Mare. În documentele şcolare se atestă activitatea sa ca profesor de limba şi literatura română, limba germană şi filosofie şi activitatea sa de diriginte, prin care a vegheat la buna creştere a copiilor veniţi din fostele sate iobăgeşti de pe Târnave.

Horia Teculescu a fost un talentat şi pasionat conferenţiar, un orator dotat, cult, cu o ţinută academică şi preocupat mereu în căutarea unui dialog viu şi sensibil, toate conferinţele sale sunt pline de sentimentul dragostei pentru istorie, pentru literatura română şi marii scriitori români.

A fost sighişorean prin adopţie şi a rămas ataşat de acest ţinut, conferinţele Astrei de la Sighişoara au oferit spectatorilor importante subiecte actuale în acele vremuri. Într-o conferinţă a Astrei, susţinută

la Predeal cu ocazia dezvelirii monumentului închinat poetului Mihail Săulescu, Horia Teculescu s-a adresat M.S. Regele Carol al II-lea şi A.R. Principele Nicolae.

Ca reprezentant la Astrei, împreună cu colegii, s-a deplasat în multe localităţi rurale ale judeţului, unde a inaugurat case culturale, biblioteci, monumente şi plăci comemorative. A vorbit direct locuitorilor din sate precum Biertan, Proştea, Caţa, Beia, Criţ, Meşendorf, Daneş, Apold, Şaeş, etc.

Corespondenţa poetului şi filosofului Lucian Blaga cu Horia Teculescu ne arată efortul intelectual al celor doi de a parcurge şi detecta, în modul cel mai sincer, problemele curente ale literaturii române şi contribuţia personală a fiecăruia la literatura ţi filosofia românească.

Culegerea folclorului autentic a fost una dintre preocupările majore ale lui Horia Teculescu, acesta fiind ajuta în demersul său de elevii liceului. Culegerea Pe Murăş şi pe Târnave a fost socotită la timpul său un exemplu remarcabil. Horia Teculescu în colaborare cu o echipă de elevi a intrat în posesia unei ample colecţii de folclor, alcătuită din 645 de piese folclorice, la care se adaugă o colindă, o „Mioriţă" şi un fragment dintr-un cântec bătrânesc. Culegerea de folclor a fost precedată de 70 de pagini dintr-o „Predoslovie", în care acesta s-a dovedit a fi fost o persoană bine informată asupra folclorului.

După patru ani de la apariţia culegerii „Pe Murăş şi pe Târnavă", Horia Teculescu lansează o a doua lucrare „Oameni şi locuri din Târnava Mare". În activitatea lui la Astra s-a deplasat în mai multe localităţi rurale unde a intrat în dialog cu cei interesaţi şi a observat unele aspecte importante legate de ocupaţiile oamenilor şi felul lor de a se manifesta în societate, mai ales cu prilejul unor activităţi cultural-artistice. Privirea de ansamblu a vieţii materiale şi spirituale a românilor dovedeşte că Horia Teculescu a fost un adevărat monografist. Viaţa şi scrisul lui Horia Teculescu a fost mereu în dialog cu nemurirea creaţiei tradiţionale, a fost un intelectual înzestrat şi dăruit cu toate ale sufletului său sfintelor noastre cărţi.

Cu fiecare carte sau studiu publicate în domeniu, lui Horia Teculescu, i s-a recunoscut contribuţia sa, mai ales în ceea ce priveşte lumea scriitorilor şi operele literaturii din perioada interbelică. O stradă din Sighişoara poartă numele Horia Teculescu, iar în anul 1997 acesta a primit postmortem, din partea Consiliului Local al Municipiului Sighişoara titlul de „Cetăţean de onoare".

Aprecieri ale omului şi operei lui Horia Teculescu:

„Cu vorba şi cu fapta, cu scrisul şi cu cartea, el a încercat pe toate căile să ducă la îndeplinire programul marilor întemeietori ai Astrei. Program de luminare a minţii, de ridicare a sufletului şi de întărire şi însănătoşire a caracterului neamului nostru. Puţini au înţeles, aşa cum le-a înţeles Horia Teculescu" . (Nicolae Căliman, 1942)

Era prezent pretutindeni, la orice manifestare a spiritului, pururea scăpărător şi înflăcărat, totdeauna gata de a lua pe umerii săi slăbiţi de boală, partea cea mai grea a muncii. Sighişoara culturală ajunsese astfel să se identifice cu personalitatea lui; era voievodul ei spiritual, fără blazoane, dar cunoscut de toată lumea. (Ion Breazu, 1942)

Ca puţini alţii, H. Teculescu a tipărit anuare preţioase, a răscolit trecutul regiunii spre a găsi valori de viaţă românească, a ţinut conferinţe de aleasă calitate, a pus plăci comemorative şi a ridicat busturi, a scris o monografie apreciată de specialişti. (Tuliu Racotă, 1982)

Spirit sclipitor, cunoscător al folclorului din regiunea Mureşului şi a Tâmavelor, umorist şi epigramist, "Horică" Teculescu era, mai cu seamă, un intelectual complet, un om luminat şi generos. (Ştefan Baciu, 1984)

Cărţile şi studiile sale sunt cercetate cu meticulozitate, prin raportare la situaţia şi aspiraţiile românilor din Transilvania înainte de 1918, direcţiile în care s-a afirmat cărturarul braşovean, educator, orator, istoric literar, îndrumător social, literat, promotor al culturii. (DGLR, 2007)

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/1rXG8NYhrT0l9uRGbKsWZ9qmUsT_1mtIBjobcOHgjtPs/edit

Raspunsuri:

1: Horia Teculescu s-a născut în localitatea Râşnov.
2: A profesat la Sighişoara între anii 19226-1942.
3: Culegerea de folclor se numeşte Pe Murăş şi pe Târnave.
4: A fost coleg de liceu cu poetul şi filosoful Lucian Blaga
5: Liceul la care a profesat în Sighişaora se numeşte Liceul "Principele Nicole".

Bibliografie:
1. Luminiţa Cornea, Constantin Catrina, Ioan Lăcătuşu, Teculeştii din neam în neam, Editura Angvstia, Sf. Gheorghe, 2008
2. Lucia Ţarălungă, Legăturile lui Horia Teculescu cu personalităţile culturii interbelice, în revista „Vatra veche", nr. 8, 2009, Tg. Mureş
3. Apud Mercurie Petcu şi Gheorghe Gavrilă, " Astra " sighişoreană (1 861-1 950) şi Horia Teculescu (1 897-1942), Sighişoara, Tip. S. C. Ştefii S. R. L., 1 999, Anexa 42

SIGHIŞOARA, PERLA TRANSILVANIEI

Prof. Staier Ioana-Elena,
Colegiul Naţional „Mircea Eliade" Sighişoara, Jud. Mureş

Situându-se în partea centrală a ţării, distanţele până la principalele localităţi de interes nu sunt prea mari: 297 km Bucureşti, 120 km Braşov, 156 km Cluj-Napoca, 54 km Târgu-Mureş, 40 km Odorheiu-Secuiesc, 90 km Sibiu. Pe direcţia vest-est Sighişoara este străbătută de calea ferată electrificată Bucureşti-Oradea, precum şi de şoseaua internaţională E60, Bucureşti-Oradea. Spre nord-est este o cale ferată şi o şosea care leagă Sighişoara de Odorheiu-Secuiesc, iar spre sub o altă şosea asigură legătura cu Agnita şi Făgăraş.

Documentar Sighişoara este atestată pentru prima dată în anul 1820, sub denumirea „Castrum Sex". Localizarea acesteia se face pe actualul Deal al Cetăţii, care are două platouri, platoul superior spre apus, mai înalt şi mai îngust, iar spre răsărit platoul inferior – cu o diferenţă de nivel de 40 m faţă de cel superior, fiind mult mai larg. Această configuraţie a terenului a determinat dezvoltarea dispozitivului de fortificaţii al cetăţii.

Prima cetate a fost construită pe platoul superior fiind un loc de refugiu pentru locuitorii de la poalele dealului. În sec. al XIV-lea pe platoul inferior s-au adunat un număr mare de meşteşugari, care erau organizaţi în mai multe bresle. Astăzi cunoaştem existenţa a zece bresle la Sighişoara, pe lângă care erau un număr mare de meşteşugari neorganizaţi în bresle.

Fortificaţia cetăţii era un zid lung de 930 , şi înalt de 4 m care a fost construit din piatră şi era dispus pe ambele platouri ale cetăţii. Crenelurile cetăţii erau mai lungi pentru a permite celor care apărau cetatea folosirea arcului şi a arbaletei. În sec. al XV-lea când apar armele de foc zidul cetăţii a fost înălţat cu 4 m, iar crenelurile au fost înlocuite cu nişte ferestre înguste care permiteau folosirea armelor de foc. În secolele XVI şi XVII, zidurile cetăţii au fost din nou consolidate, de data aceasta folosindu-se şi cărămidă, iar de-a lungul zidului s-a construit un drum de strajă. Din loc în loc, de-a lungul zidului s-au construit 14 turnuri menite să întărească sistemul defensiv al cetăţii, iar în faţa acestora s-au construit

bastioane destinate tragerii de artilerie. Turnurile purtau numele breslelor care le-au ridicat şi apărat. În ziua de astăzi se mai păstrează nouă turnuri şi două bastioane.

Sistemul defensiv al cetăţii este atestat documentar pentru prima dată în anul 1490, iar în anul 1511, apare prima menţiune a unui turn, Turnul Aurarilor. La nord-vestul cetăţii în sec al V-lea a fost construit Turnul Frânghierilor, care avea o formă de pătrat. În prezent acest turn este locuit de paznicul cimitirului. Bastionul lui Castaldo este dărâmat în sec. al XVIII-lea la ordinul generalului Pekry Lorinkz, el a fost construit în faţa Turnului Aurarilor. În 1809 un trăsnet a lovit Turnul Aurarilor şi acesta a fost complet distrus. Pe locul lui în anul 1863 a fost construită sala de gimnastică a Şcolii di Deal, iar în anul 1935 aceasta a fost transformată în capelă mortuară.

Turnul Măcelarilor are formă de hexagon, el se poate vedea şi în ziua de astăzi în partea de vest a cetăţii. Acesta a fost construit în sec. al XV-lea, are trei nivele, iar fiecare nivel a fost prevăzut cu cinci metereze. Poziţia lui la poalele porţiuni abrupte a dealului îi conferă acestuia o poziţie strategică în apărarea cetăţii. În secolul al XVI-lea în faţa lui a fost construit un bastion cu 12 laturi pentru a întâmpina duşmanul cu ghiulele de tun.

Turnul Cojocarilor are dimensiuni mai reduse, planul lui fiind de pătrat cu patru nivele. Nişte console masive susţin zidurile, iar între ele se deschid nişte găuri de aruncare. Acesta a fost menţionat pentru prima dată în secolul a XV-lea. Turnul Ţesătorilor a fost demolat în anul 1858 împreună cu zidul ce-l lega de Turnul Cojocarilor.

Turnul Croitorilor are ziduri masive, dar de o simplitate impresionantă. Două ganguri în formă de cruce străpung turnul pe plan dreptunghiular. Aici era situată cea de-a doua poartă de acces în cetate, motiv pentru care aici a fost repartizată una dintre cele mai importante bresle, cea a croitorilor. Turnul are două etaje pentru apărători, pe lângă ferestrele de trageri, nivelul superior era prevăzut cu trei găuri de păcură. Turnul Croitorilor este datat pentru prima dată la începutul secolului al XV-lea. În anul 1676 un incendiu a distrus trei sferturi din oraş, printre victime fiind şi Turnul Croitorilor, focul a făcut să explodeze pulberea păstrată acolo distrugând rezervele de arme, precum şi rezervele de grâu. Turnul a fost reconstruit în 1679 şi a fost restaurat în 1935 când a fost adus la forma iniţială.

Turnul Cizmarilor a fost şi el victima incendiului din 1676 deoarece şi aici era depozitată pulbere. În 1681 a fost reconstruită din temelii şi şi-a păstrat aspectul neschimbat până în ziua de astăzi. Turnul are formă hexagonală, iar din acoperiş iese spre interiorul cetăţii un mic turnuleţ. În secolul al XIX-lea cetatea a suferit multe modificări, au fost dărâmate multe monumente: Turnul Cizmarilor, Turnul Lăcătuşilor, Turnul Dogarilor, mănăstirea franciscanilor, mănăstirea şi capela maicilor dominicane şi Turnul Dogarilor.

Până la Turnul cu ceas, de la est la vest, zidul cetăţii a suferit multe modificări datorită nevoilor de apărare. Zidul era frânt la sud de Turnul Dogarilor din cauza unui bastion şi a Turnului Bărbierilor. Din considerente de apărare bastionul şi turnul au fost dărâmate, iar zidul a fost retras spre interior, toate aceste lucrări au fost efectuate în anul 1631, când a fost construit Turnul Fierarilor.

Turnul Fierarilor are un plan dreptunghiular, bine proporţionat, fiind unul din cele mai puternice sisteme defensive. Faţadele celor două nivele sunt prevăzute cu ferestre de tragere pentru archebuze şi bombarde, cu goluri de tragere şi găuri de păcură.

Prima poartă de intrare în cetate era dominată de Turnul cu Ceas, aici erau prevăzute măsuri de securitate suplimentare. O poartă se afla pe locul actuale „Săli Sander” şi obliga pe oricine să se oprească. Drumul de la poartă până la Turn era împărţit de o barbacană dublă prevăzută cu porţi şi metreze. Deasupra porţii era un drum de strajă prevăzut cu goluri de tragere şi găuri de aruncare. În 1844, de-a lungul zidului sudic s-a construit o galerie de lemn menită să uşureze circulaţia în timpul ierni, acesta purta numele de „gangul femeilor bătrâne”.

Turnul cu Ceas a fost prevăzut în anul 1604 cu un orologiu al cărui mecanism era din lemn, iar în anul, 1648 acesta a fost în locuit cu unul din metal, acesta indicând şi minutele. Sistemul sonor a fost şi el îmbunătăţit şi perfecţionat, el bătând la fiecare sfert de oră. Lângă cele două cadrane ale orologiului

au fost montate două grupuri de statuete sculptate în lemn şi erau acţionate de mecanismul ceasului la anumite ore. Două figurine reprezentând Justiţia şi Dreptatea avertizau că Sfatul oraşului putea să aplice pedeapsa capitală. În partea stângă a ceasului iese o figurină dimineaţa la orele 6 care marca începutul zilei de lucru a meşteşugarilor, iar aceasta se retrăgea la orele 18, în acelaşi timp din partea dreaptă iese o figurină având în mână două lumânări care anunţă venirea serii şi încetarea lucrului. Lângă ele se află un căldărar care marchează prin bătăi trecerea orelor, lângă această figurină se află o figurină care simbolizează pacea.

În partea dinspre Oraşul de Jos figurinele sunt dispuse în două planuri. În primul plan se află şapte figurine care reprezintă zeii care patronează zilele săptămânii: luni (Luna), marţi (Marte), miercuri (Mercur), joi (Jupiter), Vineri (Venus), sâmbătă (Saturn) şi Duminică (Soarele).

Turnul cu Ceas a fost construit în a doua jumătate a secolului al XIV-lea şi are forma unui paralelipiped. În anul 1676 când a fost incendiul au ars acoperişul, statuetele şi mecanismul ceasului, dar fiind dată importanţa acestora şi pentru că era principala poartă de acces în Cetate, părţile arse au fost refăcute repede. În prezent Turnul cu Ceas are înălţimea de 63 m, iar acoperişul străluceşte datorită ţiglelor multicolore care au înlocuit vechiul acoperiş.

Turnul cu Ceas este străpuns de ferestre mici, goluri de tragere şi găuri de păcură care serveau ca dispozitiv pentru apărarea Cetăţii. Scările interioare sunt foarte înguste şi sunt construite din stejar, iar uşile foarte joase ale încăperilor confirmă destinaţia de apărare a Turnului cu Ceas. În anul 1899 în Turnul cu Ceas s-a amenajat un muzeu care prezintă evoluţia meşteşugarilor din Transilvania.

Spre sud-est de Turnul cu Ceas se află Turnul Tăbăcarilor, care este urmat de Turnul Cositorarilor. Acesta are trunchiul pentagonal în partea inferioară şi este construit din piatră şi se sprijină pe o bază dreptunghiulară, etajele următoare au un plan octogonal şi sunt acoperite de un acoperiş hexagonal cu laturi inegale. Bastionul de tragere cu tunul şi pentru puşcaşi reflectă dorinţa sighişorenilor de modernizare şi perfecţionare. Urcând panta abruptă spre platoul superior ajungem la fostul Turn al Aurarilor.

Turnul cu Ceas găzduieşte în zilele noastre un muzeu de istorie care arată eforturile meşteşugarilor sighişoreni de a-şi apăra aşezarea, dar şi poziţia fruntaşă în rândul breslelor din Transilvania. Produsele meşteşugarilor erau vândute la diferite puncte de vamă, primul târg din Sighişoara este menţionat în anul 1447, iar în anul 1493 Sighişoara ţine la i noiembrie primul târg anual. Din secolul a XVI-lea la Sighişoara se ţineau două târguri, unul primăvara şi unul vara. La târgurile din Sighişoara participau meşteşugari braşoveni, bistriţeni şi din ţările române, iar meşteşugarii sighişoreni participau la târgurile din Moldova.

Dezvoltarea economică a Sighişoarei a determinat şi afirmarea politică, aici ţinându-se mai multe diete ale Transilvaniei. Vlad Dracul îşi stabileşte reşedinţa la Sighişoara în 1431, iar de aici şi-a pregătit urcarea la tronul Ţării Româneşti. La Sighişoara s-a refugiat şi Basarab ce Bătrân, pretendent la tronul Tării Româneşti. Scaunul de la Sighişoara s-a implicat în realizarea primei uniri politice a ţărilor române sub Mihai Viteazul din 1600.

Lângă Turnul cu Ceas, în nord-estul pieţii se află biserica mănăstire, care a fost atestată documentar în anul 1298. Aceasta a suferit mai multe modificări de-a lungul timpului şi se încadrează în tipul de biserică-hală şi aici se păstrează un patrimoniu artistic foarte valoros.

La vest piaţa cetăţii este străjuită de două construcţii"Casa veneţiană" datând din sec. al XVI-lea şi o casă de locuit a cărei pivniţă datează din sec. al XV-lea. În Piaţa Muzeului se află cea mai veche casă din cetate, numită Casa Vlad Dracul, unde primul etaj şi pivniţa erau destinate corpului de pază al cetăţii.

Pentru a rezista în caz de război în cetate s-au construit opt fântâni adânci de 43 de metrii până la nivelul Târnavei Mari.

Accesul pe platoul superior se poate face pe drumul numit „ocol"sau pe o scară acoperită a cărei construcţie este strâns legată de Şcoala din Deal. Prima şcoală a funcţionat din 1522 pe drumul care duce la Turnul Cositorarilor. În 1608 s-a construit o şcoală nouă în partea de nor-vest a platoului superior.

Biserica din Deal a fost construită în 1345, iar aceasta a dobândit înfăţişarea actuală în 1934 în urma unor lucrări ample de restaurare. Biserica din Deal se identifică cu însăşi istoria oraşului, zidurile sale fiind contemporane cu primele bresle sighişorene.

Oraşul de Jos începe să se dezvolte încă de la sfârşitul secolului al XV-lea. Construcţiile din Oraşul de Jos au fost ridicate în sec. al XIX-lea şi începutul sec. al XIX-lea. Ici şi acolo pitorescul unor străzi este sporit de către un monument ce poartă pe zidurile sale semnificaţii istorice: Biserica leproşilor, monument gotic din sec. al XV-lea; Turnuleţul „La chip", de lângă dealul Podeiului consemna autonomia judecătorească a Sighişoarei din 1469, Biserica ortodoxă din Corneşti, construită în 1788.

Sighişoara este precum unui muzeu în aer liber înconjurat de dealuri împădurite.

Chestionare:
https://docs.google.com/forms/d/1-t8QySIcXsOpsp8kz5pAd0grm-HorPns9MVIiP63N_g/edit
https://create.kahoot.it/share/sighisoara-perla-transilvaniei/ba14b683-dc61-48f5-9324-bd98b132bd10

OBICEI PE CALE DE DISPARIȚIE - SILITUL

Prof. inv. primar Tocaciu Diana
Școala Gimnazială Nr. 1 Luduș, jud. Mureș

Un obicei vechi de secole, "silitul", se păstrează şi astăzi în satele din județul Mureș.

Cu o săptămână înainte de Postul Mare are loc "silitul mic", pentru ca, în duminica lăsatului de sec, să se desfăşoare "silitul mare". Copiii, fete, dar mai ales băieţi, aprind seara "şomoioage" de paie sau din cârpe, puse în vârful unui băţ, pe care le învârt în timp ce chiuie. Cei mai mari urcă pe dealuri, de unde batjocoresc fetele şi flăcăii din sat, legându-se de defectele lor sau întâmplările hazlii prin care au trecut aceştia. Se mai păstrează şi unele strigături care nu mai au legătură cu ce fac tinerii în ziua de astăzi: "Fata care nu şi-o tors câlţii să-i cadă dinţii", "Cine nu şi-o tors fuiorul, să-i cadă piciorul" etc.

Localnicii din satul Aţintiş, judeţul Mureş marchează începutul Postului Mare printr-un obicei asemănător, învârtind deasupra capului obiecte cărora le dau foc, acestea fiind confecţionate din cârpe şi îmbibate cu petrol lampant, sau se mai folosesc si anvelope de maşini, legate de o sârmă.

Localnicii păstrează astfel, de lăsatul secului "Strigatul peste sat", un obicei cu puternic caracter satiric ce amendează comportamente şi atitudini din lumea rurală. În centrul satului baieţii se duc pe coasta unui deal unde aprind, tradiţionalele focuri de lăsatul secului, precum şi "hodăiţele" (obiecte confecţionate din cârpe şi paie îmbibate cu petrol lampant, legate pe o sârmă) şi apoi au loc "Strigăturile peste sat". Pe coasta dealului de vizavi se duc fetele care răspund stigăturilor pe care la fac băieţii.

Chestionarul articolului se găseşte la adresa:

https://docs.google.com/forms/d/1JD_WLWIs0L_lIVUs9QdEqS976sC1OfAbHiCstk5iB6c/edit

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/details/silitul-un-obicei-pe-cale-de-disparitie/f0eeb72d-066f-4db8-af85-873ea4db1d5b

MĂNĂSTIREA BISTRIŢA -VATRĂ DE CREDINŢĂ ŞI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ

Mititelu Elena-Viorica,
Școala Gimnazială „Prof. Gheorghe Dumitreasa”, Girov, Neamţ

Mănăstirea Bistrița, veche ctitorie mușatină, este situată în partea de apus a municipiului Piatra Neamț, la 8 km de acesta, în drumul spre orașul Bicaz, în comuna Alexandru cel Bun, strada Mănăstirii, nr.116. Bistrița, care în limba slavonă înseamnă „apă limpede”, este zidită pe valea unui pârâu, mărginit la răsărit de pădurile de molid ale Cetățuii, la apus, de platoul lui Petru Rareș și de muntele lui Simion, ce a adăpostit încă din veacul al XIV-lea sihaștri nemțeni, iar la nord, de culmile domoale ale Obcinei Ciprianei.

Primul ctitor al acestei așezări mănăstirești a fost Petru I Mușat (1375- 1391), care a construit primul schit din lemn pe locul actualei biserici mănăstirești. Însă, adevăratul ctitor al Mănăstirii Bistrița este voievodul Alexandru cel Bun (1400- 1432), deoarece el a zidit din piatră biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului, în locul vechii biserici din lemn, în anul 1402. Biserica este construită în stilul moldovenesc clasic, având altar, naos, pronaos, precum și o gropniță. Mai mult decât atât, domnitorul și-a ales acest locaș drept necropola familiei sale, i-a adăugat un turn-clopotniță, o casă domnească și numeroase chilii pentru obște.

În anul 1498, după bătălia de la Codrii Cosminului, Ștefan cel Mare zidește o impunătoare clopotniță cu paraclis, dăruindu-i și două clopote.

Mai târziu, domnitorul Petru Rareș a împodobit Mănăstirea Bistrița „și pe dinăuntru și pe dinafară", împrejmuind-o cu ziduri înalte de patru metri, cu metereze și drum de strajă și zidindu-i turn de intrare. A mai înființat și o Școală Domnească, care adăpostește astăzi muzeul mănăstirii. Acestui domnitor i se datorează și cele mai frumoase fresce, rămase în casa domnească.

În anul 1561, Alexandru Lăpușneanu a consolidat biserica și i-a adăugat un pridvor, aducând și pictori venețieni pentru zugrăveala interioară, din care se mai păstrează câteva fragmente.

Astăzi, incinta Mănăstirii Bistrița are o formă patrulateră, fiind protejată de ziduri puternice de piatră, cu o înălțime de aproximativ 4 m. Chiar la intrarea în mănăstire atrage atenția marele clopot, dăruit de Ștefan cel Mare în 1494, clopot cu o greutate de aproximativ 800 kg, împodobit cu o inscripție în limba slavonă și cu stema Moldovei (capul de bour), realizată în stilul vechilor steme heraldice apusene. Mănăstirea Bistrița a fost un centru de cultură și cărturărie. De activitatea cărturărească de la Bistrița se leagă existența școlii de copiști, pisari și grămătici, care a funcționat aici în secolele XIV-XIX. În primele două decenii ale secolului al XV-lea, monahul Chiril a scris și împodobit cu miniaturi un Tetraevanghel și tot aici s-au format vestiții copiști și miniaturiști Paisie și Gavriil Uric, ambii pomeniți în „Pomelnicul" mănăstirii. Acest „Pomelnic de la Bistrița"este unul dintre cele mai vechi monumente ale culturii medievale românești, care oferă cele mai interesante date despre începutul istoriei voievodale și bisericești din Moldova. O altă lucrare fundamentală a literaturii vechi este *Letopisețul*, o cronică ce se referă la istoria Moldovei în perioada 1359-1506, acesta fiind continuat apoi la Mănăstirea Putna.

În atelierul care a ființat la Mănăstirea Bistrița încă din timpul domniei lui Alexandru cel Bun, s-au lucrat în fir de aur și argint mai multe broderii și veșminte bisericești cu o mare valoare artistică.

Mănăstirea Bistrița adăpostește o colecție impresionantă de icoane și obiecte de cult. Cea mai prețioasă este Icoana Făcătoare de Minuni a Sfintei Ana, cunoscută ca „cea mai vestită icoană procesională din țară, în vremuri de secetă și întristare". Arhimandritul Ioanichie Bălan a numit acest odor străbun „a doua între icoanele făcătoare de minuni din România, după icoana Maicii Domnului de la Neamț". Această creație a artei bizantine, de o mare valoare istorică, artistică și spirituală, poate fi considerată o mărturie a bunelor relații pe care voievozii români le întreținеau cu Bizanțul în prima jumătate a secolului al XV-lea. Icoana făcătoare de minuni a Sfintei Ana a fost un dar al împăratului Manuel al II-lea Paleologul oferit doamnei Ana, soția domnitorului Alexandru cel Bun. Icoana a fost restaurată în secolul al XVIII-lea și așezată într-o nouă strană de lemn sculptat și aurit.

Mănăstirea Bistrița ocupă un loc deosebit între vetrele monahale românești ce înnobilează trecutul acestei țări, numărându-se printre cele mai vechi ctitorii voievodale, adăpostind oseminte domnești și fapte de neuitat din istoria și viața spirituală a poporului român.

Cu toate că această mănăstire este una dintre ctitoriile cele mai de seamă ale Moldovei, ctitorie a patru domnitori, având o vechime de mai bine de șase secole și un însemnat rol duhovnicesc și cultural, este cunoscută destul de puțin,

Alături de alte mănăstiri, Mănăstirea Bistrița este reprezentativă pentru istoria, arhitectura și arta medievală românească.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd0aTVJEs0pdoZTqGlY2fnbAZOonNf7Xidj1ukjMX9Cil0REQ/viewform?usp=sf_link

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:

1. Bălan, Ioanichie, *Sfintele icoane făcătoare de minuni din Neamț*, Neamţ, Editura Episcopia Romanului, 1990.

2. https://doxologia.ro/locuri-de-pelerinaj/manastirea-bistrita

HANUL ANCUȚEI, HAN LA RĂSCRUCE DE DRUMURI

Mititelu Sînziana-Elena, Școala Gimnazială, Comuna Tupilați, Tupilați, județul Neamț

Hanul Ancuței este un han turistic aflat la intersecția unor drumuri extrem de importante pentru zona Moldovei, de-a lungul unuia din principalele drumuri europene ce străbat România (E85), la o distanță de 27 kilometri de municipiul Roman, 36 de kilometri de Târgu Neamț și 35 de kilometri de Piatra-Neamț. Ca localizare, el se află în comuna Tupilați, satul Hanul Ancuței, din județul Neamț.

Conform unor documente păstrate, hanul este posibil să dateze încă din secolul al XVIII-lea, când se pare că și-a deschis porțile pentru negustorii aflați în trecere spre Roman, Suceava ori spre Iași. În vremea aceea, Hanul Ancuței se află în marginea unui sat care s-a strămutat apoi pe moșia boierilor Catargi, al căror conac se află pe teritoriul comunei Tupilați.

În 1819, vornicul Ștefan Catargiu, proprietarul moșiei Tupilați, obține hrisov, adică permisiune pentru înființarea de târguri și iarmaroace. Cum hanul se află la o încrucișare de mari drumuri comerciale

– drumul Siretului și drumul care lega Iașiul de Piatra-Neamț sau Târgu Neamț prin Tupilați – se construiește un han nou, ce va servi și că stație de poștă.

Într-un document datat în 1876, ce cuprindea un inventar al moșiei Tupilați, era trecut și "rateșul de la Ancuța". Ca aspect, hanul era zidit pe temelie de piatră, avea o lungime de 36, 20 metri și o lățime de 15,70 metri, iar zidurile sale de cărămidă erau de 70 cm grosime. Hanul avea două porți din lemn de stejar, una prin care intrau carele și alta prin care ieșeau. Porțile din stejar tare erau ferecate cu zăvoare duble și drugi masivi de fier, iar ferestrele erau mici și zăbrelite. Carele erau așezate lângă poarta de ieșire, având lângă clădirea hanului un loc pentru depozitarea nutrețului.

Imaginea vechiului han al Ancuței este deosebit de frumos conturată în ciclul de povestiri *Hanul Ancuței* de Mihail Sadoveanu: „Trebuie să știi dumneavoastră că hanul acela al Ancuței nu era han, – era cetate. Avea niște ziduri groase de ici până colo, și niște porți ferecate cum n-am mai văzut de zilele mele. Pe lângă adăpost, hanul oferea oamenilor și prilej de petrecere. În cuprinsul lui puteai oploși oameni, vite și căruțe și nici habar nu aveau din partea hoților… Porțile stăteau deschise că la Domnie. Și prin ele, în zilele de toamnă, puteai vedea valea Moldovei cât bătea ochiul și pâclele munților pe păduri de brad până la Ceahlău și Halauca. Iar după ce se cufundă soarele înspre tărâmul celălalt și toate ale depărtării se ștergeau și lunecau în tainice neguri, – focurile luminau zidurile de piatră, gurile negre ale ușilor și ferestrelor zebrelite. Contenea câte un răstimp viersul lăutarilor, și porneau poveștile…".

După cum afirma Perpessicius, „*Hanul Ancuței* este mai mult decât o însăilare de basme, este un tot organic, o atmosferă binedefinită, atmosferă de autentică feerie, zonă fermecată, în care cuvântul trăiește și deșteaptă ecouri de dincolo de învelișul lui de sonuri, în care oamenii se mișcă, făptuiesc și cuvântă într-un ritm ireal."

Hanul Ancuței „evocă vremuri apuse și melancolia inevitabilă se desprinde nu numai din scrisul, cu tonuri de pluș (...), dar și din perindarea atâtor întâmplări într-un arhaic ton de cronică."

Cu fiece nouă ispravă, cu fiecare nou basm, din vârtejul de praf al balaurului sau al încăierării de la *Fântâna dintre plopi,* din tânguirea cimpoiului orbului sărman, din reticența și amneziile de povestitor bătrân ale lui Zaharia Fântânarul, pentru care vorbește Lița Salomia, din toasturile diverșilor povestitori, în special al călugărului Gherman de la Durău, cuvios ce nu uită totuși să aducă un insinuant și viclean elogiu vinului, ca și tuturor tovarășilor din taclale, din hangița și zâmbetul discret în care toți cei de față îl revăd pe maică-sa, din lumina stinsă a ochiului pe care căpitanul de mazili l-a pierdut la încăierarea de la *Fântâna dintre plopi,* pentru o dragoste a lui, pentru un pui de țigancă frumoasă-din toate întâmplările înfășurate în verbul înflorit cu alesături de flori de câmp, unduind dintr-o vâlcea și aromat de mireasma arhaică, din cronici, se desprinde un sens adânc ca o lege implacabilă, dulce ca o umbră de dealuri tihnite, rotirea de aripi de cenușă a timpului ce trece, a vieții ce se călătorește, a morții care ia pe nesimțite."

Vechea clădire a hanului a dăinuit multă vreme, până când în anul 1943, proprietarul a dărâmat-o, rămânând doar amintirea leagănului unor minunate povestiri sadoveniene. Cu zidurile în ruină, a vegheat întinderile pustii până acum două decenii și jumătate, când a redevenit locul de popas atât de vestit odinioară, dar cu alte povestiri și alți eroi trăitori în acele vremuri. Amenajat cu tot specificul unui interior de epocă, Hanu Ancuței se întipărește puternic în amintirea vizitatorilor săi, cărora le oferă ospitalitate.

Asemenea păsării Phoenix, Hanu Ancuței a renăscut, păstrând parfumul de odinioară devenind, un spațiu al poveștilor, unde oaspeții trăiesc "la modul Canaanului, ospătând numai cu carne friptă și bând vin, însă după o orânduială care cere inițiere". Aici fiecare povestește cu ulcică în mână, încă din timpul Ancuței celei de demult "de când țin eu minte, încă de pe vremea Ancuței celei de demult, am luat obiceiul să întemeiem sfaturi și să ne îndeletnicim cu vin din Țara-de-Jos. Gustând băutură bună, ascultăm întâmplări care au fost. Socot eu, că nu se mai găsește alt han ca acesta cât ai umblă drumurile pământului. Așa ziduri că de cetate, așa zăbrele, așa pivniță, așa vin, în alt loc nu se poate".

Optimismul, veselia, dar și liniștea de la han s-a păstrat de-a lungul anilor. Decorul, recreat la sfârșitul anilor 90, aduce zâmbetul pe buze oricărui vizitator, întâmpinat, cu drag, de o altă Ancuță, actuală, într-un spațiu amenajat ca un muzeu.

Hanul Ancuței, spațiu aflat la intersecția unor drumuri atât de importante, devine în acest ciclu de povestiri, scris de Mihail Sadoveanu, un fel de personaj: aflat la intersecția unor veacuri, el adăpostește, întocmai ca o cetate, pe povestitori și ascultători, cu toții iubitori de vin din Țara-de-Jos, băut din oală nouă de lut roșu, după ritualuri străvechi.

Să ne amintim așadar, cu drag și dor, de Mihail Sadoveanu, cel care, prin ciclul de povestiri Hanul Ancuței, a adăugat aerul de legendă, de mit, acestei zone, comunei Tupilați! Așa cum stă mărturie plăcuța de la intrarea în han, să luăm aminte: ”*Fie să rămână loc de vrăjit popas și desfătare sufletească pentru toți călătorii pământeni sau veniți de pe alte meleaguri*“”.

Link-ul pentru chestionar este: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdIu09Zb5FLI-Z52xHYez_XdAK_KdurYbFa8xtdu6fOsJapVw/viewform?usp=sf_link

Bibliografie:

https://www.hanu-ancutei.ro/tupilati/istoric/;
http://www.primariatupilati.ro/hanul-ancutei;
https://ro.wikipedia.org/wiki/Hanul_Ancuței;
Perpessicius, *Mihail Sadoveanu: Hanu Ancuței, Cartea românească*, în „Cuvântul”, 31 martie 1928;
Sadoveanu, Mihail, *Hanul Ancuței*, Editura Litera, București, 2003.

PARCUL „CONSTANTIN POROINEANU” CARACAL

Buga Ionela Mădălina,
Liceul Teoretic „Ioniță Asan”, Caracal, Olt

I. Municipiul Caracal este situat la intersecția DN6 (București – Craiova - Timișoara, E70) cu drumurile naționale Corabia – Râmnicu Vâlcea – Sibiu (DN54, DN64), beneficiind în același timp și de un important nod de cale ferată care completează transportul rutier cu cel feroviar. Are o poziție geografică ce îl situează la 40 km de portul fluvial Corabia, la 55 km de aeroportul Craiova și astfel, beneficiind de rețeaua feroviară, se justifică dezvoltarea rețelei de drumuri naționale și județene.

Parcul „Constantin Poroineanu”, parc și grădină publică, este situat în partea de vest-nord-vest a municipiului Caracal, între două vechi și cunoscute cartiere, Bold și Protoseni, în apropierea centrului administrativ, având următoarele coordonate geografice: paralela de 44°6'54" latitudine nordică și meridianul de 24°20'12" longitudine estică.

Este ca mărime al treilea parc natural din Europa, întinzându-se pe o suprafață de 25,5 ha, din care, circa 16 ha reprezintă vegetație, diferența fiind ocupată de alei și monumente de artă, stadion de fotbal și terenuri de handbal, lac de agrement cu o insulă, lac amenajat pe cursul râului Gologan și alte dotări edilitare.

Parcul ,,Constantin Poroineanu" necesită toată atenția, prețuirea și eforturile pentru păstrarea lui, constituind un paradis verde cu destinații multiple: odihnă, plimbare, agrement, obiectiv turistic, subiect de studii științifice, ,,plămân verde" împotriva poluării.

II. Această „bijuterie" a orașului este lăsată posterității de către Constantin Poroineanu, boier și moșier local, fost deputat, în certificatul său de naștere fiind consemnat anul 1908, rămânând peste ani cel mai important obiectiv de arhitectură peisageră din fostul județ Romanați, actualul județ Olt și unul dintre cele mai frumoase din țară. A fost executat de arhitecții peisagiști francezi Pinard și Redont, având drept model Cișmigiul bucureștean, executat tot după planurile francezilor.

Configurația terenului a influențat selectarea speciilor de plante lemnoase și dispunerea vegetației, iar solul de luncă cu un nivel ridicat al pânzei freatice, are un rol important în viața acestei adevărate oaze de verdeață. Relieful a fost modelat cu inspirație, oferind parcului naturalețe, adâncime și variație, devenind un mediu favorabil varietății de specii vegetale, din care se remarcă: molidul, pinul de Himalaya, pinul negru, chiparosul de mlaștină, ienupărul de Virginia, tuia, arborele vieții, mahonia (originală din America de Nord), cenușarul (China).

„Verdele" parcului, adevăratele rarități vegetale sunt: arborele pagodelor (Ginkobiloba), de aceeași vârstă cu parcul, chiparosul de baltă (Taxodiumdistichum), stejarul brumăriu formă piramidală (Quercuspedunculiflora, varietatea piramidalis), arborele vieții (Thuiaorientalis), pinul negru (Pinusnigra).

III.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdJd6ckFYQFGZ2jBI6StfsEiFrhr8iCFpCnexEuZn7nB98ifg/viewform

Chestionar Kahoot:

https://create.kahoot.it/share/parcul-constantin-poroineanu-caracal/13cbd619-0e09-491d-9535-64c1d925c0a2

SITOGRAFIE:

http://www.cniptcaracal.ro/index.php?page=parcul-constantin-poroineanu
http://www.informatii-romania.ro/listing/parcul-constantin-poroineanu/
http://wikimapia.org/5515580/ro/Parcul-Constantin-Poroineanu

https://ro.wikipedia.org/wiki/Caracal

ZESTREA NOASTRĂ – CULTURA VĂDASTRA

CRANTA IONELA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2 CARACAL, JUD. OLT

Vădastra este un sat din Romanaţi (actualul judeţ Olt), în Câmpia de Sud, al cărui nume este cunoscut datorită culturii arheologice care i-a dat numele – Cultura Vădastra, ce datează din neolitic.
Numele localităţii a ieşit din anonimat, după 1871, odată cu efectuarea primelor săpături arheologice şi cu publicarea descoperirilor prilejuite de acestea.
Vădastra a fost locuită în preistorie, în paleoliticul superior, în neolitic, în perioada de trecere spre epoca bronzului şi în epoca fierului. Există urme de locuire atât din timpul geto-dacilor, cât şi din perioada romană.
Cultura Vădastra aparține Neoliticului Mijlociu și a fost răspândită pe teritoriul României în estul si sud-estul Olteniei. Valoarea culturii Vădastra este subliniată mai ales de ecourile sale contemporane, această cultură fiind cea care a imprimat în tradiția locului motive decorative întâlnite și azi pe ceramica și cojoacele populare. Cultura a fost descoperită în a doua jumătate a sec XIX.
Ceramica este de cea mai mare importanţă în rândul izvoarelor arheologice, pentru a caracteriza o cultură, o aşezare, nivelul de civilizaţie, la un moment dat. La Vădastra, ceramica este în cantitate mare şi predominant în stare fragmentară.

Cojocul şi ceramica de Vădastra se constituie în adevărate mărturii ale păstrării modului de viaţă al societăţii tradiţionale, comunităţi preponderent agricole şi practicante ale unor meşteşuguri casnice. Există, în acest sens, argumente care susţin că elementele de decor de pe ceramica şi cojocul de Vădastra sunt contemporane culturii Vădastra, adică aproximativ 6000 de ani.
Olarii culturii Vădastra au lăsat cele mai desăvârşite complexe de ceramică excizată şi încrustată masiv cu substanţă albă, constituindu-se, alături de cultura Cucuteni, în cea mai înaltă expresie a artei decorative a ceramicii din tot neoliticul european.

Chestionar Kahoot:

https://create.kahoot.it/share/zestrea-noastra-cultura-vadastra/dbb9fd9a-ed6b-46c6-af1e-0a0a5660cc32

BIBLIOGRAFIE: „ Cojocul şi ceramica de Vădastra – Dumitru Liceanu şi Ionel Cococi

IMPORTANȚA VIEȚII CULTURAL-RELIGIOASE ÎN EPOCA DIGITALĂ

Mănăstirea Clocociov

Dascălu Andreea Mădălina
Școala Gimnazială Poganu Localitatea Slatina, Județul Olt

Viața cultural-religioasă pare să fie un subiect desuet în zilele noastre. Împactul digital și-a pus amprenta asupra tinerilor, asupra tradițiilor și obiceiurilor, însă un lucru nu va putea schimba niciodată: monumentele(de pildă, biserici, muzee), care rezistă acestui vârtej neîncetat al vremii. Astfel, Sfânta Mănăstire Clocociov face parte dintre monumentele și bisericile ce trebuie amintite.

Mănăstirea Clocociov se află situată în partea de sud a orașului Slatina, la circa 4-5 km de centru. În ceea ce privește drumul spre mănăstire, se merge pe Strada Progresul până la capăt, se continuă pe șoseaua care este asfaltată, adică șoseaua Slatina-Caracal, se cotește stânga, apoi urmează valea unde este situată mănăstirea. Pe partea dreaptă se află Oltul. Mănăstirea este împrejmuită de ziduri foarte înalte, groase, ziduri care păstrează amintirea trecutului. Termenul de *Clocociov* se pare că provine dintr-un toponim local, un toponim românesc: *„Clococioc”.* Iorgu Iordan vorbește despre *“Clocotici”* sau *“Clocoticul”.* Astfel, “ *Clocotici”* poate însemna fie creasta unui cocoș, fie poate avea legătură cu verbul *a clocoti*(în cazul apelor și al văilor). Cei doi autori, Nicolae Petre și Mihai Butoi, în lucrarea *Slatina* consideră că toponimul are legătură cu valurile Oltului care produc mai tot timpul anului zgomot, gălăgie, de aici și numele mănăstirii aflată lângă Olt.

Mănăstirea poartă hramul Sfinților Apostoli Arhangheli Mihail și Gavriil. După ce pelerinii trec de zidurile înalte și groase, în curtea bisericii, situat în partea stângă se află depozitul de carte veche, în timp ce, în partea dreaptă, se află chiliile unde locuiesc maicile. Acestea sunt în număr de trei. Pe lângă chilii și depozit, mănăstirea mai adăpostește și muzeul, dar și un mormânt îmbrăcat în marmură albă pecare sunt scrise următoarele: *“ Aici odihnește robul lui Dumnezeu, Protos Visarion rectitor al Sfintei*

Mănăstiri Clocociov, 1921-2002." Tot în incinta bisercii se mai găsesc: ateliere(atelierul de pictură, atelierul de broderie, atelierul de croitorie), grajduri, heleșteu, grădini.

Un aspect important despre Mănăstirea Clocociov este redat prin muzeul bisericii, menționat mai sus. Din acest punct de vedere, mezeul cuprinde o valoroasă colecție de icoane, broderii, țesături, sculpturi din lemn etc. Colecția de icoane se valorifică prin prezența a patru icoane foarte importante: Iisus Hristos Pantocrator, Maica Domnului cu Iisus, Sfântul Nicolae, Adormirea Maicii Domnului. De menționat faptul că aceste icoane au fost aduse din Sâmburești, de la biserica satului.

Pe lângă muzeu, mănăstirea se mai remarcă și prin arhitectură, sculptură și pictură. În privința arhitecturii, biserica este pionul cel mai important. Aceasta se află în mijlocul curții. De-a lungul timpului, arhitectura a suferit numeroase modoficări, ca astăzi mănăstirea să devină un monument impozant, care, din păcate, este cunoscut de puține persoane. Biserica este construită din cărămidă, este tencuită și văruită, aducând în prim-plan elemente specifice arhitecturii din Serbia. Suferind mai multe renovări, sculptura inițială a bisericii a fost distrusă. Astfel, catapeteasma este din lemn de tei, are motive florale extraordinare, fiind restaurată în anul 1936. Se consideră că biserica a fost pictată de un talentat pictor din Târgoviște. De pildă, în altar, tronează icoana *Maicii Domnului cu Pruncul*, în naos sunt icoanele *Adormirea Maicii Domnului* și *Învierea*, iar în pronaos au fost pictate portretele lui Diicu Buicescu, alături de portretul soției sale, Dumitra.

În concluzie, Sfânta Mănăstire Coclociov oferă pelerinilor o imagine vie a creștinătății, o imagine pe care epoca digitală nu va o va putea egala niciodată. Chiar dacă timpul nu ne permite, o vizită la această mănăstire aduce linște în suflet, locașul sfânt fiind oaza unde dispar toate probleme lumești.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/997c459b-1be5-4712-8f71-2a3bd201c2b2

Bibliografie:
Iorgu Iordan, *Toponimia românească,* București, 1963
Nicolae Petre, Mihai Butoi, *Slatina*, București, 1968
PR. DR. LAURENȚIU RĂDOI, *Monografia Mănăstirii Clocociov,* București, Editura Evanghelismos, 2013

CARACAL - ORAȘ MIC, CU O ISTORIE VASTĂ

PROF. ÎNV. PREȘC. IACOB IONELA-GINA
Liceul Teoretic "Ioniță Asan" Caracal, Olt

Este o mare bucurie pentru noi să vă prezentăm multiplele aspecte ale unui oraș pe care îl iubim. Plăcerea este cu atât mai mare cu cât suntem siguri că istoria și frumusețile acestor locuri vă vor fermeca.

Trecutul și prezentul alcătuiesc un ansamblu armonios care încântă și uimește uneori. Veți descoperi cu emoție o zonă autentică, un loc încărcat de tradiții și cu un patrimoniu artistic remarcabil , cu oameni veseli și ospitalieri.

Lăsaţi-vă cuceriți de acest ținut plin de poezie și gustați-i farmecul !

Asezare geografică: Municipiul Caracal este așezat în sudul României, în Câmpia Romanațiului la 44 7' latitudine nordică și la 24 21' longitudine estică. De la Est la Vest este străbătut de râul Gologan , ale cărui ape sunt canalizate subteran în cuprinsul localității. Orașul Caracal face parte din județul Olt .

Populația este de aproximativ 40 000 locuitori, care se ocupă cu industria, comerțul, prestările de servicii, etc.Tânăra generație a orașului este cuprinsă în 9 grădinițe, 7 școli, 4 licee, și două școli postliceale cu profil sanitar. În toamna anului 1999 a luat ființă aici Colegiul Universitar de Administraţie Publică și Birotică din cadrul Universității "SPIRU HARET"-București .

În oraș sunt peste 1200 societăți comerciale mici și mijlocii, iar dintre cele mari menționăm: fabrica de vagoane S.C.Romvag S.A; fabrici de tricotaje, o fabrică de anvelope, o fabrică de conserve, fabrica de mobilă, etc.

O garnizoană militară însemnată, cu un trecut istoric glorios contribuie la instruirea și educarea tinerilor militari în spiritul dragostei și al devotamentului față de patrie.

Scurt istoric:

Pământul fertil al Romanațiului este plin de vestigii care dovedesc locuirea acestui ținut încă din preistorie. Cea dintâi filă a așezării este scrisă pe cremene și poartă patina vremurilor paleolitice, neolitice, a epocii bronzului și a epocii fierului. În apropiere se afla ruinele castrului roman de la Romula, ale cetății Sucidava, etc.

În legătură cu numele orașului, specialiștii au formulat două ipoteze. În anul 215 d. Hr. împăratul roman Antonius Caracalla, după o campanie împotriva goților, ar fi împroprietărit niște veterani, întemeind așezarea ce-i poartă numele. Kara-Kale (Cetatea Neagră) ar fi numele dat localității în secolul IX-X, în zona existând și azi sate numite Comanca, Comani, Comanița, ce mărturisesc despre existența acestor migratori .

Prima atestare documentară se găseste într-un document din 17 noiembrie 1538 emis de Cancelaria lui Radu-Voda Paisie prin care Voievodul dăruiește lui Radu cel Culcer, pentru slujba dreapta ce-i făcuse, câteva moșii cumpărate de la Jupâniţa Marga din Caracal. În evul mediu orașul este un centru comercial important al zonei agricole ce-l înconjoară, fiind reședința județului Romanați, menționat încă din 1496. Cea mai veche construcție care se păstrează este Biserica Domnească Ovidenia cu zidul ce o înconjoară, întemeiată de Pătrascu cel Bun în secolul al XVI-lea .

Mihai Viteazul avea aici o curte de unde își administra cele 23 de moșii din împrejurimi și emitea acte de cancelarie. În secolele următoare importanța centrului comercial crește, fiind menționat de călători străini ca Paul de Alep în sec. al XVII-lea, Frederich Wilhelm von Bauer în sec. al XVIII-lea. În sec. al XIX-lea, Caracalul era compus din 10 mahalale, organizate în jurul câte unei biserici, ca de exemplu Biserica Sf. Ioan,care datează de la 1768. În Biserica Adormirea Maicii Domnului, ctitorită de

familia Jianu la 1839 își doarme somnul de veci vestitul haiduc Iancu Jianu (1787-1842), care a fost alături de Tudor Vladimirescu în revoluția din 1821.

Muzeul și casa memorială Iancu Jianu, aflate în strada cu același nume la nr.15, poseda dovezi ale zbuciumatei sale existențe și ale revoluției de la 1821. Locuitorii orașului Caracal și ai satelor din imprejurimi au participat cu însuflețire la Revoluția din 1848, care a pornit la Islaz, localitate din sudul județului .

Cetațeni de frunte ai orașului au militat pentru Unirea Principatelor la 1859 . Deputatul în Divanul ad-hoc Ioan Dumitriu este înmormântat în Biserica Toți Sfinții, ctitorită în 1818. Aici se afla o icoană unicat ce reprezintă pe Sf. Christofor, un personaj cu cap de miel. Războiul de Independență de la 1877 a marcat istoria orașului prin găzduirea armatei în drum spre Dunăre, cetățenii donând bani pentru a cumpăra pâine și pusti. La sfârșitul secolului al XIX- lea Caracalul devenise un oraș civilizat, cu canalizare, împodobit cu edificii remarcabile precum Palatul Administrativ, construit între anii 1870-1896 ca sediul pentru Prefectură, iar acum functionând aici Primăria. În anul 1888 a fost fondat Liceul Ioniță Asan .

Palatul de justiţie a fost edificat în 1896 și extins în 1927. Tetrul Național, căruia i s-a pus temelia la 14 iulie 1896, a fost construit după planurile arhitectului austriac Franz Bileck .

Parcul orașului, numit în prezent Poroineanu, în amintirea lui Constantin Poroineanu care a donat teren, dar și intreaga sa avere orașului, a fost realizat după proiectele arhitecţilor Redont și Pinard și a necesitat lucrări de asanare a larcurilor și canalizarea subterană a pârâurilui.

Lucrările de amenajare a parcului au durat din 1906 până în 1908. În Parcul Poroineanu, pe lângă speciile autohtone, se găsesc și specii exotice aclimatizate în tara noastră.

În timpul celor două conflagrații mondiale Regimentul II Romanați nr. 19 și Regimentul 2 Călărași s-au acoperit de glorie în lupta pentru reîntregirea neamului și apărarea gliei străbune. În amintirea jertfei ostașilor de atunci, s-a înălţat în Cimitirul Eroilor **Monumentul eroului necunoscut**, iar în Piața Victoriei, Monumentul Eroilor. În perioada interbelică, orașul Caracal s-a dezvoltat ca reședință de județ, fiind un important centru administrativ comercial,agricol,
economic și cultural. După al doilea război mondial, datorită măsurilor politice și administrative din 1950, Caracalul devine reședința de raion în cadrul Regiunii Oltenia. Odată cu noua împărțire administrativ-teritorială nu se mai înfiinţează judeţul Romanaţi, orașul rămânând din 1966 în cadrul județului Olt .

La 24 noiembrie 1994 Orașul Caracal a fost declarat municipiu, moment care s-a gravat în constiința locuitorilor săi ca un act istoric cu valoare de unicat .

Muzeul Romanațiului a luat ființă în 1949 în clădirea ce a aparținut familiei Jienilor din strada Negru Voda nr.1. Reînființat în 1990, azi are sediul pe strada Iancu Jianu în casa lui Iancu Dobruneanu, nepotul lui Iancu Jianu. El adapostește valori inestimabile, mărturii ale istoriei acestor meleaguri, descoperite, colectionate, conservate și expuse cu profesionalism de colectivul competent de istorici ce lucrează în această importantă instituție de cultură.

În perioada 1984-1985 s-a edificat Cercul Militar, prezență remarcabilă în viața culturală a orașului, situat în Piața Victoriei .

Biblioteca Municipală "Virgil Carianopol", str Carpați nr 2, găzduită în casa care a aparţinut familiei Bușulenga, posedă un fond de carte alcătuit din 70 000 de volume cu 6000 de cititori .

Casa de cultură " Radu Șerban ", aflată în Piața Victoriei, desfasoară activități permanente și organizează manifestări festive periodice cu un impact deosebit în rândul cetățenilor municipiului: Festivalul național de muzică usoară "Radu Șerban", Festivalul național de poezie "Virgil Carianopol" și Festivalul de comedie al teatrelor neprofesioniste, care are loc la fiecare doi ani. Manifestarea folclorică "**Călușul Românesc"** se desfășoară în fiecare an de Rusalii.

Locuitorii Caracalului, oameni harnici, isteți, ospitlieri, sunt mândri de orașul lor, îl gospodăresc cu grijă și vă invită să-i descoperiți farmecul și frumusețile.

Chestionar Kahoot : https://create.kahoot.it/share/caracal-oras-mic-cu-o-istorie-vasta/988f9745-3ceb-4725-9f23-9d727e1dd9aa

Bibliografie:

”Monografia orașului Caracal”-Craiova 1999 ed. Morin com.
“Orașe din Romania” -Bucuresti 1998 ed. ALL
“Caracal-ul de ieri și de azi”-Teza Biografică , prof. dr. Eusebiu Nica

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE IARNĂ

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR LEULESCU ELENA
G.P.P.NR.1, SLATINA, JUD. OLT

Sărbătorile de iarnă bat la ușă, iar odată cu ele sunt reînviate tradițiile și obiceiurile din moși-strămoși. In zona noastră etnografică există tradiții și obiceiuri inedite, care încă se mai păstrează în mediul rural și care constituie o unicitate în țara noastră.

Tradiţia românească nealterată se mai păstrează în multe regiuni ale Olteniei. Astfel, porcul este sacrificat cu câteva zile înaintea Crăciunului, mai precis de Ignat, în 20 decembrie. Încă de dimineaţă, sătenii îşi pregătesc cele necesare pentru tăierea şi pregătirea preparatelor din carne de porc. Deşi e agitaţie mare, cei mai fericiţi sunt copiii, căci ei vor fi urcaţi pe porcul gata pârlit şi curăţat, pentru a fi voioşi tot anul. În unele sate, ei sunt însemnaţi pe frunte cu sângele animalului, în semnul crucii, pentru a fi feriţi de boli de-a lungul anului următor. Chiar înainte de a se începe lucrul, animalul sacrificat este însemnat cu o tăietură în formă de cruce la frunte şi pe spate, zicându-se: În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin!. Preparatele din carne de porc cunosc o mare diversitate de la o zonă la alta, atât ca denumire, dar şi ca mod de preparare.

Colindatul se face în Ajunul Crăciunului, seara. În general, cetele sunt formate din copii de la 6 până la 15 ani, majoritatea băieţi (în tradiţia oltenească, fetele merg mai rar la colindat). Aceştia nu au urări lungi şi, de obicei, colindă ‘cu Steaua’ sau cu ‘Moş Ajunul’. De la gazde primesc bani şi colindeţi: covrigi, colăcei, mere, nuci, iar uneori şi un păhărel de vin. Adesea, băieţii poartă cu ei o sticluţă cu parfum (sau făină de grâu) şi stropesc fata cu care şi-ar dori să fie tot anul următor. În dimineaţa de Crăciun, umblă cu colindatul copiii mai mici.

Obiceiuri de Anul Nou în Oltenia

În Ajunul Anului Nou, se strâng cete de copii care merg cu Pluguşorul. Ei urează un An Nou cu belşug în case: ‘Iarna grea, omătul mare/ Semne bune anul are,/ Semne bune de belşug/ Pentru brazda de sub plug’. În Pluguşor, aratul înseamnă răspândirea Cuvântului lui Hristos. Ceata, formată numai din băieţi, are în dotare clopote, bici, buhai. O secvenţă aparte în desfăşurarea Pluguşorului o reprezintă însămânţarea, simbol al parabolei Semănătorului. Un alt obicei înrădăcinat în Oltenia, la 1 ianuarie, este primirea nepoţilor la moaşă şi datul la grindă. Moaşa pune bani într-un colac sau covrig împletit, apoi, cu covrigul pe cap, ridică de trei ori pruncul spre răsărit, cu urări de sănătate şi belşug.

Se spune că, pe vremuri, oamenii făceau multe răutăţi pentru că-L uitaseră pe Dumnezeu. Pentru a-i scăpa de păcate, Dumnezeu a lăsat colindele şi celelalte tradiţii ca, în fiecare an, de Crăciun, numele cel sfânt al Domnului să ajungă la urechile oamenilor şi astfel să uite de răutăţi.

Chestiona Kahoot: https://create.kahoot.it/share/traditii-si-obiceiuri-de-iarna-prof-leulescu-elena/922e1847-0899-4d9e-a339-0f744620606a

Bibliografie:
„ Monografia comunei PERIEȚI ‚JUDEȚUL OLT” , autori: CLAUDIA TEODORA TRUȚĂ, MIHAI BARBU, RM.Vâlcea, Editura Antim IVIREANUL 2003.

FALEZA DUNĂRII LA CORABIA

Mitrică Floriana Cornelia,
Școala Gimnazială „Virgil Mazilescu”, G.P.P. „Floare de Tei”,
Corabia, Olt

I. Corabia este un oraș aflat în extremitatea sudică a județului Olt, la intersecția următoarelor coordonate geografice: paralela de 43°46'25" latitudine nordică cu meridianul de 24°30'12" longitudine estică, oraș port pe fluviul Dunărea și punct de frontieră cu Republica Bulgaria.
Dunărea udă județul Olt în partea de sud pe o distanță de 47 km și colectează pe teritoriul orașului Corabia întreaga rețea hidrografică a județului. În ce privește viiturile și debitul maxim în sectorul Corabia, din datele hidrometrice înregistrate reiese că, Dunărea a atins un nivel maxim de 722 cm și chiar 796 cm, influențat de fenomenele de îngheț.

Relieful de luncă prezintă forme de relief rezultate prin procesele de eroziune-acumulare şi considerate pozitive (când sunt situate deasupra liniei canalului de etiaj: popine, grinduri, ostroave inundate la viituri extraordinare sau chiar permanent neinundate), dar şi forme de relief considerate negative (când sunt

situate sub linia canalului de etiaj) (Banu C. A. şi colab., 1967). Între Bechet şi Corabia (kilometrii 640 – 665), albia Dunării are o lăţime mică, dar o adâncime mare, ceea ce conduce la accentuarea proceselor de eroziune (asupra patului albiei şi a malurilor) şi transport (***, 1969) şi deci, la un ritm mai rapid de individualizare a microformelor de relief în luncă.
Valoarea economică a Dunării este binecunoscută, portul Corabia constituind un important punct de legătură a județului cu celelalte orașe dunărene și cu Marea Neagră, pescuitul fiind o activitate economică cu vechi rădăcini în istoria locului, iar in ultimul timp, turismul se impune tot mai mult.
II. La Corabia, investitorii privați au amenajat pe faleza Dunării, plaje cu șezlonguri si umbreluțe, iar autoritățile au reabilitat portul care primește în perioada de vară, zeci de ambarcațiuni.
Turiștii care ajung pe malul Dunării, la Corabia, în județul Olt, găsesc o plajă cu nisip fin, șezlonguri și umbrele, la fel ca la mare. Suprafața naturală a fost amenajată, pe aproximativ 4000 de mp din faleză și a necesitat 10 mii de euro investiție, în ceea ce se numește ***„malul mării din Oltenia”.***
Dacă vă simţiţi atraşi de această destinație, nu ezitaţi să vizitaţi nici castrul roman Sucidava, întemeiat de romani pe ruinele unei cetății dacice numită „davă”, aflat la 5 kilometri de oraș, în perimetrul localității Celeiu. În interiorul acestuia se afla o „fântână secretă”, care aproviziona cu apă așezarea, atunci când era asediată.

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc9biPkEyMrUubV3GZOZKsffw9U5dCtVIaMoPgZIr5rfgthWw/viewform

Răspunsuri corecte:
1 – a, c, d.
2 – a, b, c.
3 – b, c, d.
4 – a, b, c, d.
5 – a, b, c, d.

SITOGRAFIE:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Corabia
2. https://www.slideshare.net/DenisaDan1/lunca-dunrii-ntre-ostrove
3. https://biblioteca.regielive.ro/referate/geografie/monografia-orasului-corabia-200086.html
4. https://stirileprotv.ro/stiri/travel/corabia-locul-perfect-pentru-o-vacanta-inedita-sumele-investite-pentru-ca-turistii-sa-se-bucure-de-o-plaja-cu-nisip-fin.html
5. https://www.google.com/search?q=dun%C4%83rea+la+corabia,+olt&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=U08OqTjqIhBGHM%253A%252CQ-ea9jnNVNa1CM%252C_&vet=1&usg=AI4_-kS4YybuuWK958k0xF5DMbTpvp82Hw&sa=X&ved=2ahUKEwi_jLuBsqjmAhVRLewKHaV8AW8Q9QEwA3oECAoQCQ#imgrc=XeSl9xm3gTRhkM

OBICEIURI ȘI TRADIȚII ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ
OBICEIUL OALELOR

MUSTĂŢEA MARIA-CECILIA
G.P.P. NR.4 SLATINA, JUD.OLT

Folclorul, prin toate producţiile sale, răspunde la foarte multe din preocupările noastre actuale. Folclorul local a fost valorificat în cadrul orelor de dirigenţie prin teme precum: „ Poporul nostru făuritor de mari valori culturale”, „ Satul nostru: ieri, azi, mâine”, „ Să învăţăm din înţelepciunea poporului nostru”.

Folcloristica românească se dezvoltă în strânsă legătură cu evoluţia socială şi naţională a societăţii.

Înţegând de timpuriu adevărata esenţă a sărbătorilor de iarnă, elevii vor deveni ei înşişi factori activi de eliminare din aşa-zisul folclor a unor pătrunderi brutal mistice, în colinde-de exemplu.

Bucuria venirii Crăciunului și a Anului Nou, veselia și petrecerile însoțite de urări, daruri, jocuri, cântece și bună dispoziție se desfășoară în satul românesc pe durata a 12 zile, un ciclu sărbătoresc foarte bogat în manifestări folclorice, care începe cu Ajunul Crăciunului și se încheie după Bobotează, pe 7 ianuarie.

În satul Beria , comuna Oporelu, jud. Olt, se păstrează obieceiul „Oalelor”. În seara de Bobotează, pe 6.I. , băieţi şi fete mari se strâng la o fată sau la un băiat , mai ospitalier, şi pun 9 oale pe o masă. Sub fiecare oală se ascunde de către gazdă câte un obiect . Astfel că, sub prima oală se ascunde o oglindă, sub a doua un inel, apoi pe rând: un pieptăn, un porumb, grâu, o carte, un săpun, un cărbune.

Bãiatul sau fata care vrea să vadă cum va fi cel cu care se va căsători va lua/ridica o oală şi va arăta ce a găsit sub ea.

Dacă va găsi cartea înseamnă învăţat, pieptănul înseamnă rău, cărbunele- negru, oglinda-frumos, porumb și grâu înseamnă bogat, săpunul înseamnă curat. Am observat că semnificaţia obiectelor diferă de la informator la informator.

Cules de la Trașcă Elena, 67 de ani, Oporelu

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/obiceiul-oalelor/7c6b14b9-af32-4877-9d90-7116b31d4893

MUZEUL „IANCU JIANU" - CASĂ MEMORIALĂ

PROF. NISTOR ILEANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2 CARACAL, JUD. OLT

Casa memorială „Iancu Jianu” se află în oraşul Caracal, judeţul Olt. Este singurul muzeu din ţară dedicat unui haiduc, tocmai acest lucru făcându-l şi mai special.
Iancu Jianu nascut în anul 1787 este unul dintre cei mai cunoscuţi haiduci români, despre care se spunea că nu avea egal în toată ţara. Deşi nu avea un fizic impresionant, se pricepea de minune să mânuiască armele. Provenea dintr-o familie destul de bogată, părinţii săi lucrând pe domeniile unor boieri, unde reuşiseră să strângă o avere măricică. Încă de mic, haiducul a fost atras de politică şi a luptat pentru a deveni un lider neînfricat.

Aşa cum era de aşteptat, acţiunile lui Iancu Jianu nu au fost privite cu ochi buni de toată lumea, haiducul atrăgându-şi mulţi duşmani. Este condamnat la moarte în urma unei înscenări, însă reuşeşte să scape de pedeapsă într-un mod inedit. Una din legile pământului spunea că, dacă o fată de viţă nobilă cerea în căsătorie un condamnat la moarte, acesta scăpa. Şi cum Iancu Jianu era cunoscut şi pentru farmecul său irezistibil, foarte multe domniţe s-au oferit să îl ajute pe haiduc. Însă el a ales-o pe Sultana Gălășescu, iar dragostea pentru aceasta l-a făcut să renunţe, uşor, uşor, la haiducie.
În anul 1821, Iancu Jianu se alătură revoluţiei lui Tudor Vladimirescu fiind numit căpitan de panduri.
A murit în anul 1842 şi a fost înmormântat la Caracal la Biserica Adormiri Maicii Domnului alături de părinţii săi
Figura legendară a culturii româneşti, viaţa şi activitatea haiducului sunt cinstite de Casa memorială „Iancu Jianu”. Muzeul a fost amenajat în casa în care a trăit haiducul, casă care a fost restaurată în anul 1959. Muzeul e organizat în patru camere unde pot fi admirate obiecte ca documente în original, arme, stampe, cărţi şi alte lucruri personale ale haiducului. Interesant este că primul vizitator al muzeului a fost unul din strănepoţii lui Iancu Jianu.
În curte a fost adusă din marginea Caracalului „Crucea Jienilor“, realizată din două blocuri de piatră calcaroasă de munte, unul pentru piuă, iar al doilea pentru crucea propriu zisă.
Pe faţa crucii se văd urmele unei inscripţii şterse de vreme, încât nu se mai poate citi nimic. În partea de jos lângă piuă se mai poate desluşi anul în care a fost realizată: 1844.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/89b606b9-7672-4b12-9bf4-d06db514a418

Bibliografie:
Magazin istoric – anul I, nr. 6, septembrie,1967.

CĂLUȘUL, EMBLEMĂ IDENTITARĂ A ȚĂRII

Popescu Zoe-Geanina
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 3 Slatina, Olt

Căluşul românesc, frumuseţea, complexitatea şi misterul acestui ritual, a dansului care îl însoţeşte, a stârnit de-a lungul timpului interesul multor specialişti, care, au consemnat de-a lungul timpului, frumuseţea şi complexitatea acestui obicei.
Obiceiul căluşului a fost inclus de UNESCO, la sfârşitul anului 2005, pe lista capodoperelor imateriale ale omenirii. Înscrierea pe lista UNESCO, a patrimoniului mondial imaterial, constituie, o şansă pentru supravieţuirea, pentru salvgardarea, pentru perpetuarea acestui obicei, pentru o mai bună cunoaştere.
Despre obiceiul *Căluşului* există o serie de mărturii consemnate în diferite lucrări. O primă mărturie, şi probabil ce-a mai veche, ne este oferită de istoricul grec Xenophon în lucrarea sa „***Anabasis***", conform căreia originea căluşarilor ar fi un derivat al dansului trac "***Kolabrismos***", dans solstiţial solar cu implicaţii rituale ludice, medicale, războinice, cu caracter dramatic. La ***Kolabrismos*** nu participau decât bărbaţii, care aveau în mâini toiage-mascoide, care simbolizau razele soarelui, transformate mai apoi în mascoide de cai solari. Prima consemnare găsită în documentaţia parcursă, dintre cele apărute între secolele XVI – XIX, ne este oferită de Nicolae Isthvánfi în „*Istoria Ungariei*",
După cum reiese din aceste consemnări, dansul prezent în cadrul obiceiului, datorită elementelor sale de virtuozitate, era practicat si cu alte ocazii festive, nu numai cu ocazia Rusaliilor.
Cea mai vehiculată şi amănunţită descriere despre căluş ne-o prezintă Dimitrie Cantemir în „*Descriptio Moldaviae"* apărută în 1716.

Termenul "căluş" este derivat din latinescul collusium, collusii, care înseamnă dans de grup sau societate secretă.
Căluş este în acelaşi timp diminutivul de la cal, animal mitic solar asociat cu simbolismul fertilităţii şi/sau al războiului; această posibilă etimologie trimite la origini indo-europene şi pe ea se bazează interpretările gesturilor magice practicate în Căluşul oltenesc.
În fine, "Căluş" înseamnă şi bucata de lemn care amuţeşte vorbirea, ceea ce ar duce cu gîndul la personajul mutului sau, pur şi simplu, la muţenia rituală în momentele grave din viaţa individului sau a comunităţii, la practicile daco-celtice de a trimite un mesager zeilor, printr-o jertfă rituală.
Jocul a fost prezent în cadrul festivităţilor şi a anumitor festivaluri încă din trecut, participarea la Londra a căluşarilor din Pădureţi în 1935, a căluşarilor din Coloneşti în 1936, sau a celor din Dobrun care susţin acelaşi lucru, că au participat în 1936 la Londra, participarea copiilor din Cezieni la Londra în 1975 si exemplele sunt mult mai multe.
Jocul căluşarilor ilustrează principalele trăsături ale poporului nostru, vigoarea şi vioiciunea, exuberanţa şi veselia, toate aceste trăsături având în cadrul obiceiului un rol important, fiind principalul instrument al diferitelor acţiuni desfăşurate în timpul ritualului. Formele actuale ale obiceiului sunt continuatoare a celor tracice, cu toate influenţele survenite de-a lungul timpului, având în vedere poziţia centrală a regiunilor româneşti faţă de curentele culturale din jurul lor.
Căluşul este într-o permanentă evoluţie, modificările suferite în timp sunt numeroase, atât în ceea ce priveşte funcţiile dar şi aria de răspândire, jocul căluşarilor întâlnindu-se astăzi numai în Oltenia şi Muntenia.
Căluşul oltenesc şi muntenesc are o arie mare de răspândire, cele mai importante vetre căluşăreşti sunt concentrate pe anumite văi, pe Valea Cotmenei în judeţul Argeş, Valea Iminogului, Valea Olteţului,

Valea Plapcei şi Valea Oltului în judeţul Olt, cu o arie mai restrânsă şi în judeţele Teleorman, Ialomiţa, Ilfov, Dîmboviţa, Vâlcea, Giurgiu, Dolj, şi Brăila.
Cele mai importante vetre căluşereşti din judeţul Olt, concentrate pe văile unor ape, sunt în localităţile: Vitomireşti, Leleasca, Poboru, Coloneşti, Scorniceşti, Teslui, Oporelu, Optaşi-Măgura, Sârbii-Măgura, Priseaca, Curtişoara, Cârlogani, Morunglav, Valea Mare, Perieţi, Potcoava, Schitu, Movileni, Icoana, Şerbăneşti, Vâlcele, Izvoarele, Mărunţei, Drăgăneşti, Stoicăneşti, Radomireşti, Crăciunei, Dobrun, Osica de Sus, Osica de Jos, Brâncoveni. În aceste localităţi căluşul se mai practică în diferite forme. Există localităţi în care a existat căluş şi în care astăzi obiceiul a dispărut sau a intrat într-un fond pasiv. Fiecare localitate, zonă, în care sunt concentrate vetrele căluşereşti, are particularităţile ei în ceea ce priveşte modul de desfăşurare a ritualului. Fiecare vatră de căluş are anumite motive cinetice identitare, propiile figuri moştenite sau create de anumiţi vătafi, de căluşari, purtând numele acestora sau nume legate de localitatea de proveniență. Există o serie de aspecte morfologice comune, legate de forma de desfăşurare, de componenţă, de etapele de desfăşurarea a obiceiului, aspecte pe care am să le prezint în continuare. Căluşul are o multitudine de semnificaţii rituale: de fecunditate, de fertilitate, de vindecare de *luatul din căluş*, şi încă multe altele. Căluşul, în ansamblu, este alcătuit dintr-o suită de acte rituale ce se succed în desfăşurarea concretă a obiceiului. Constituirea cetei de căluşari, confecţionarea steagului şi a recuzitei ce-i este aferentă, jurământul căluşarilor ce are loc la hotar sau între hotare, dar al cărui text propriu-zis nu se cunoaşte, acte rituale ce au loc în timpul manifestării, spargerea căluşului, îngroparea steagului, sunt, fiecare în parte acte ceremoniale de o mare importanţă în desfăşurarea obiceiului.
Căluşul este cu totul altceva decît un simplu dans popular – este un ritual străvechi, magic, o „capodoperă a umanităţii”, așa cum preciza într-un comunicat UNESCO.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/calusarii/2544b55a-6f2b-412a-a89b-ee4c7efc5948

BIBLIOGRAFIE

1. Academia Română – Institutul de etnografie şi folclor C. Brăiloiu, *Sărbători şi obiceiuri*, Vol. I, Oltenia, ed. Enciclopedică, Bucureşti, 2001.
2. Andrei Bucşan, *Specificul dansului popular românesc*, Editura Academiei Republicii Socialiste româna, Bucureşti, 1971.
3. *Căluşul – Emblemă identitară*, Coordonator Narcisa Ştiucă, Editura Universităţii din Bucureşti, 2009.
4. *Căluşul – Tezaur universal*, Ed. Universitatea pentru toţi, Slatina, 2002.
5. Constantin Stancu, *Căluşul-Antologie de studii*,Editura Tiparg, Piteşti, 1997.
6. Ion Ghinoiu, *Căluşul Istorie şi documente*, Editura Fundaţiei Universitatea pentru toti, Slatina, 2003.

VALORI CULTURALE VERITABILE – TRADIȚII ROMÂNEȘTI

Valerica Predescu,
Școala Gimnazială Poganu, Poganu, Olt

„Binecuvântat fie Copilul care a binecuvântat astăzi Betleemul!”

Nu de puține ori auzim vorbindu-se despre Crăciun drept perioada din an în care este împodobit bradul, este așteptat atât Moș Nicolae, cât și Moș Crăciun. Deși pare un subiect desuet, Crăciunul înseamnă mult mai mult. El reprezintă acea bucurie pe care fiecare dintre noi o simte atunci când dăruiește sau își ajută aproapele, starea de bine ce ne inundă corpul datorită timpului petrecut cu familia și, cel mai important, Crăciunul repezintă nașterea Domnului Iisus Hristos.

Crăciunul se sărbătorește în luna decembrie, denumită și Neios. Această lună anunță începutul mai multor tradiții și obiceiuri (6 decembrie - Sfântul Nicolae, 20 decembrie - Ignatul Porcilor, Arderea butucului, Păzirea fântânilor etc.) De menționat şi faptul că noaptea este un element cheie, toate sărbătorile, dar şi majoritatea obiceiurilor și tradițiilor fiind nocturne.

Printre cele mai cunoscute și îndrăgite tradiții de Crăciun se numără Colindatul sau mersul cu colindul. Colindatul are loc în prima zi de Crăciun, atunci când colindătorii folosesc Steaua și Sorcova, pentru a le face oamenilor cunoscută nașterea Domnului. Din bătrâni se crede că aceia care nu doresc să deschidă ușa colindătorilor, vor fi urmăriți tot anul de neajunsuri și ghinioane.

Se spune că în data de 6 decembrie se pun în apă crengi de păr, cireș şi măr, pentru a înflori de Anul Nou. În acest fel se verifică cât de roditoare va fi livada în anul ce urmează. Obiceiul este des întâlnit în Oltenia. Astfel, 6 decembrie este considerată sărbătoarea creștină care aduce victoria binelui asupra răului.

În noaptea de 24 spre 25 decembrie, în Mehedinți există obiceiul arderii unui butuc. Cenușa sau orice a mai rămas din butuc este păstrat și folosit ca leac împotriva bolilor.

O altă tradiție de Crăciun este Ignatul sau Ignatul Porcilor. Sunt făcute semne distinctive pe porc, pe frunte, pe ceafă și pe spate. Pielea jupuită este utilizată pentru a se face opinci, grăsimea este folosită împotriva farmecelor. „*După ce Dumnezeu a făcut pe rând toate lighioanele, le-a adunat înaintea sfântului divan și i-a spus fiecăruia soarta ce o are pe lume. A spus calului că va ajuta pe om, că va fi călărit de om. (...) A spus câinelui că va apăra casa omului, va fi hrănit de om, va fi bătut și mângâiat de el. Tuturor Dumnezeu le-a arătat cu mare chibzuială, rostul lor în lume. La toată această rânduială, fiecare vietate se supusese fără cârtire, căci cine ar fi cutezat să stea împotriva lui Dumnezeu Sfântul? Numai porcul săracul, grohăia a nemulțumire întruna, ca o tobă spartă. Dumnezeu, drept pedeapsă l-a sorocit să grohăie toată viața lui ca un nemulțumit.*”

Un alt obicei creștin ține de sufletele celor adormiți. Spre exemplu, în partea de vest a Olteniei și în partea de est a Banatului, în ziua de Crăciun, mormintele sunt tămâiate, se împarte pomană și în acest fel le este cerut ajutorul celor decedați în legătură cu anumite probleme.

O altă tradiție are loc pe data de 28 decembrie, pe Valea Someșului, se numește Îngroparea Crăciunului. Feciorii se strâng la așa-numita *„casa jocului”* unde este ales unul dintre ei pentru a juca rolul Crăciunului mort. Feciorul este pus pe o scară de lemn, este acoperit și dus la râu. Toată această scenă este jucată ca o înmormântare și implică tradiții și obiceiuri precum: jelitul mortului/bocetul, slujba ținută de preot, iertarea păcatelor. După toate acestea, mortul este aruncat pe gheață, se ridică și învie. Noua persoană este, de fapt, Crăciunul Nou.

În comuna Izbiceni din județul Olt în Ajun de de Bobotează (6 ianuarie, ziua botezului lui Iisus Hristos) preotul merge la fiecare casă cu apă sfințită (agheasmă) și stropește încăperile caselor pentru a trăi tot omul în curățenie și pentru a le merge bine tuturor tot anul. Iar în seara de Bobotează are loc un alt obicei în această comună, obicei prin care tinerii împodobesc și păzesc fântânile lângă care fac focuri, dansează și beau țuică fiartă (fiind vorba nu doar de gerul bobotezei ci și de un simbol al iluminației) – moment al separației – (cum morții au dat târcoale de sărbători e vremea să se întoarcă la locul lor). Tinerii păzesc fântânile pentru a nu fi spurcate de bătrânii satului (cu tărâță de grâu sau porumb), iar dacă se întâmplă ca tinerii (de 16 – 20 ani) să adoarmă vor fi mânjiți cu funingine și cenușă și vor fi nevoiți să scoată toată apa din fântână până vor da de izvor, drept pedeapsă că n-au avut grijă ca apa să rămână curată. Ritualul se încheie în dimineața de Sfântul Ion prin stropirea fântânilor cu agheasmă.

Chestionar 1:

https://quizizz.com/admin/quiz/5e1c6b04a57cff001b051d92/tradiii-i-obiceiuri-valerica-predescu

Chestionar 2:

1. Cunoașteți semnificații, simboluri și ritualuri ale sărbătorilor tradiționale românești? Argumentați! a) Da; b) Nu; Argument.....
2. Dacă ar fi să puteți desemna o sărbătoare, care ar fi aceea ?
   a) Sărbătoarea florilor; b) Sărbătoarea sărbătorilor;
   c) Nu știu; d) Altele.....
3. Credeți că tânăra generație preferă tradițiile românești?
   a) Da; b) Nu; c) Nu știu.
4. În ce măsură considerați că tinerii acceptă și contribuie la sărbătorile de import?
   a) 100%; b) 50% sau mai puțin de atât; c) Deloc.
5. Sunteți de acord cu sărbătorile de import, de exemplu Halloween?
   a) Da; b) Nu; c) Nu știu.
6. Acceptați să petreceți sărbătorile în familie?
   a) Da; b) Nu; c) Uneori; d) Mereu.
7. De Crăciun se sărbătorește:
   a) Împodobirea bradului; b) Nașterea Domnului Iisus Hristos;
   c) Venirea lui Moș Crăciun; d) Tăierea porcului.
8. Ce înțelegeți prin a sărbători Crăciunul, Revelionul, Boboteaza, Sfântul Ion? (puteți încercui două răspunsuri)
   a) Bună dispoziție; b) Mese bogate;
   c) Liniște interioară; d) Mersul la biserică - binecuvântare.
9. Sfântul Ion este sărbătorit pe:
   a) 15 august; b) 25 decembrie; c) 7 ianuarie.
10. Considerați că sărbătorile vă influențează :
    a) pozitiv; b) negativ; c) nicicum.
11. Ce sărbătoare românească preferați?
    a) Paștele; b) Sfânta Maria; c) Sfinţii Mihail și Gavril; d) Crăciunul.

Ipoteze:

Sărbătorile tradiționale românești sunt acceptate de tineri și părinți într-un procent egal.

Structura chestionarului:

Întrebări închise care vizau cunoașterea și semnificația sărbătorilor tradiționale, dar și preferințe cu privire la petrecerea sărbătoririi acestora;

Întrebări deschise care vizau motive și atitudini în opinia tinerilor.

În urma analizei chestionarelor s-au constatat următoarele aspecte:

Semnificația sărbătorilor tradiționale este recunoscută de majoritatea respondenților;

Păstrarea tradițiilor românești depășește opțiunile pentru sărbătorile de import.

Acest chestionar a fost aplicat la școală atât elevilor cât și părinților. Au fost sesizate răspunsuri diferite într-un procent apropiat, constatându-se o bună informare a elevilor în ceea ce privește obiceiurile și tradițiile populare românești, nu sunt de neglijat nici opțiunile pentru sărbătorile de import.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ion Ghinoiu, *Calendarul ţăranului român. Zile şi Mituri,* Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2017
2. Ion Ghinoiu, *Dicţionar de Mitologie Română*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2013

3. Lincă Belu, *Monografie Izbiceni – o părticică de istorie şi de pământ românesc*, Slatina, Editura Alutus, 2006
4. Sf. Efrem Sirul, *Imnele Naşterii şi Arătării Domnului*. Ediţia a II-a, Sibiu, Editura Deisis, 2010
5. *** *Legendele faunei*, București, 1994

Ia de Cezieni

Prof. Vârtosu-Toma Florentina
Palatul Copiilor „Adrian Băran„ Slatina, Olt

Printre multele valori etnografice ale poporului român, ia ocupă un loc de cinste.

Înainte de al doilea Război Mondial, Principesa Brâncoveanu a remarcat frumusețea iilor din Cezieni, Olt și a apreciat, an de an, din 1920 și până în 1947,îndemânarea , creativitatea și talentul cenziencelor în arta populară a „picturii cu acul„ ,premiind cele mai frumoase ii cusute de femeile din din satul Cezieni din județul Olt.

Bătrânele satului își amintesc că primul atelier de cusuturi din sat a fost înființat de principesa Nicolette Brâncoveanu, al cărei soț, urmaș al Brâncovenilor martiri, avea proprietăți întinse în zonă. În 1948, Brâncovenii au fost alungați din satul Cezieni, iar activitățile și manifestările „cu origine burgheză„ au fost interzise.

Tradiția a fost reluată mai târziu, din 2001, organizându-se în sat *Sărbătoarea Iilor*, în luna iunie, cu prilejul sărbătoririi Sânzienelor. Cu acest prilej, la Cezieni, se întinde *„un adevărat muzeu în aer liber pe ulițele satului, tot felul de obiecte cusute și țesute în casă strălucesc în soare, ia fiind în prim-plan, de o frumusețe și eleganță aparte„*.

Expoziția rurală se desfășoară într-un mod inedit, fiecare localnic expunându-și *„zestrea„* pe gardul casei sale.

„Fiecare muscă desenată cu arnici colorat pe bucată de pânză albă poartă cu ea trăirile femeilor din sat, cele care au fost și care vor veni. Scot la lumină dramele și bucuriile oamenilor care au făcut dintr- o îndeletnicire pe cale de dispariție, o tradiție extrem de valoroasă pentru ei și importantă pentru acest popor.„

„La Cezieni, micuța așezare din inima Romanațiului, se scriu anual sute de povești frumoase. Fiecare muscă desenată cu arnici colorat pe bucată de pânză albă poartă cu ea trăirile femeilor din sat, cele care au fost și care vor veni. Scot la lumină dramele și bucuriile oamenilor care au făcut dintr-o îndeletnicire pe cale de dispariție, o tradiție extrem de valoroasă pentru ei și importantă pentru acest popor.„

Și pentru că la Sărbătoarea iei se premiază cele mai frumoase ii, fiecare femeie din Cezieni caută să fie cea mai inspirată, modelul ei să fie unic.

„Așa se face că la fiecare ediție a sărbătorii apar mereu noi modele de ii. Iar dacă o ie nu este premiată, tot e bine, căci cu această ocazie se fac tranzacții și se iau comenzi. Astfel, la satisfacția sufletească de a fi reușit să creeze o ie autentică, se adaugă și un binevenit câștig material. Iar cererea este din ce în ce mai mare, oferta nu poate ține pasul cu cererea. Căci este o muncă grea, extrem de migăloasă, lucrul la o ie necesitând, ca volum de timp, vreo două-trei luni până este gata. Două luni de zile este minimul de timp necesar pentru a lucra o ie autentică."

Ia de Cezieni are un anume specific, folosindu-se foarte mult figurile geometrice, figuri simple și foarte bine stilizate. Obiectele de pe ii sunt atât de bine cusute, încât lasă loc de interpretare dublă. Același motiv poate fi văzut ca o buburuză, ca un fluturaș, o albinuță sau chiar ca reprezentând coarnele unui berbec.

„Adevărata operă de artă oferă o infinitate de unghiuri de vedere, nu se lasă prinsă în formule de interpretare. Dincolo de trăsăturile generale ale iei de Cezieni, "lucrează" inspirația fiecărei femei, din adâncul ei sufletesc rezultând un obiect unic.

Nu se găsesc două ii autentice de Cezieni, perfect identice. Ia de Cezieni este inimitabilă. Doar este o amprentă a românismului!„

Ia de Cezieni va avea rezonanță în următorul dosar pe care România îl va depune la UNESCO, pentru înscrierea cămășii cu altiță în Patrimoniul Universal.

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScMh4iJ6y8mNsM5BYilyN3QT4mJLMmKOM69xWgL86icHRxaXw/viewform?vc=0&c=0&w=1

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/ia-de-cezieni/5a1aca77-ccf1-4071-9175-a878e194ee52

VALORI ALE SLĂNICENILOR

Prof. Înv. Primar Mînzicu Simona Valentina
Liceul Teoretic„Șerban Vodă” Slănic, Prahova

Slănic este un oraș în județul Prahova, Muntenia, România, format din localitățile componente Groșani, Prăjani și Slănic (reședința). Deși incorectă, denumirea de *Slănic-Prahova* este folosită uneori, îndeosebi în alte regiuni ale României, din dorința de a evita confuzia cu Slănic Moldova, oraș situat în județul Bacău.

După cum numele orașului sugerează („sare” în limba slavonă), istoria și economia orașului Slănic sunt în bună parte legate de prezența unui zăcământ important de sare în zonă, atât în subteran cât și la suprafață.

Orașul Slănic se află în zona central-nordică a județului, pe valea pârâului omonim, care este afluent al râului Vărbilău, care la rândul său este afluent al râului Teleajen.

Legat de istoria acestui oraș, în secolul al XVII-lea, zona era locuită de moșneni care au vândut în 1685 un teren spătarului Mihai Cantacuzino, în schimbul sumei de 700 de taleri. Acesta a deschis o ocnă de sare pe Valea Verde în 1 688. În 1713, spătarul a donat moșia sa Mănăstirii Colțea. La sfârșitul secolului al XIX-lea, Slănicul era comună urbană, reședința plaiului Vărbilău din Județul Prahova, fiind format din două părți: Groșani (partea de nord) și Prăjani (partea de sud. Sunt atestate atunci Baia Verde și Baia Baciului, cu izvoare de sare și iod, aflate în proprietatea statului. În 1950, orașul a fost arondat raionului Teleajen din regiunea Prahova, și apoi (după 1952) din regiunea Ploiești. În 1968, județul Prahova s-a reînființat, iar orașul Slănic a devenit parte a acestuia, fiind format din orașul propriu-zis și cele două sate, Groșani și Prăjani, care ocupă extremitățile nordică, și respectiv sudică a orașului.

În orașul Slănic se află Casa Cămărășiei (Cancelaria Salinei, începutul secolului al XIX-lea, azi Muzeul Sării), biserica ,,Sfinții Trei Ierarhi "(secolul al XVIII-lea) și casa cu prăvălie Elena Mosor (sfârșitul secolului al XIX-lea), toate trei monumente istorice de arhitectură de interes național.

În rest, alte șaptesprezece obiective din oraș sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Prahova ca monumente de interes local, toate clasificate ca monumente de arhitectură: casa Rosine Stănescu (1883–1884, prima școală din Slănic); casele cu prăvălie Anișoara Drăgoi (1918) și Valeriu Popescu (începutul secolului al XX-lea), toate din localitatea Groșani; casa Safta Rusu (sfârșitul secolului al XIX-lea) și casa cu prăvălie Maria Alexe (1925–1926), ambele din localitatea Prăjani; casele cu prăvălie Ștefan R. Anghel și Gheorghe Ștefănescu; conacul Teoharescu (sfârșitul secolului al XIX-lea); casele Vasilica Pătrașcu (prima jumătate a secolului al XIX-lea), Maria Ionescu (1880), Ștefania Cristescu (1900), Ion Dumitrescu, Sia Șerban, Catrina Puiu (sfârșitul secolului al XIX-lea), Epure Constantin (1920), Cristina Nestorescu și Andreea Patou (1924).

Monumentul istoric despre care mi-am propus să vi-l prezint este Muzeul Sării, fosta casă a Cămărășiei. Acest muzeu prezintă evoluția metodelor de extracție a sării de la începuturi și până în prezent. Muzeul Sării este găzduit de Casa Cămărăşiei din Slănic, Prahova. Muzeul a fost inaugurat la 13 mai 2003 și expune documente privind istoria prelucrării sării, unelte și utilaje, cristale de sare și planșe geologice.

Clădirea Muzeului Sării este situată în aproprierea salinei, pe str.23 August, nr.19 și a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea, fiind reședința funcționarului domnesc care se ocupa cu strângerea taxelor pe sare, monopol domnesc, și a fost complet refăcută între anii 2002 – 2003 folosindu-se tehnici și metode tradiționale așa cum s-au folosit în vechime, cu pământ bătătorit între cofraje de nuiele împletite și cu cuie de lemn. Acesta poate fi vizitat zilnic, 9.00-17.00, luni inchis.

În interiorul muzeului sunt expuse documente și reconstituiri privind istoria prelucrării sării la Slănic, unelte și utilaje ale vremii, cristale de sare diverse, planșe geologice ale zonei, precum și date despre flora și fauna din zonă. Într-una din încăperile de la etajul muzeului a fost reconstituit biroul cămărașului.

Muzeul Sării de la Slănic este unul dintre cele mai importante obiective turistice din **Valea Teleajenului**, obiectiv pe care nu ar trebui să-l rataţi dacă vă aflaţi în apropiere.

În prezent Muzeul Sării din Slănic îți oferă o călătorie virtuală în minele de sare de la sfârşit de secol XVIII cu ajutorul ochelarilor VR. Conform proiectului de reamenajare al expoziției, turiștii vor avea parte de o experiență nemaivăzută datorită conceptului care este unic în România.

De curând, în cadrul salinei a fost organizată o expoziție inedită, unde vizitatorii au posibilitatea de a lua parte la o călătorie virtuală 3D. Așezați într-un vagonet cu patru locuri, turiștii vor putea, prin intermediul ochelarilor VR, să coboare în salină, printre mineri, și vor putea să urmărească cum este extrasă sarea.

Turul virtual durează aproximativ cinci minute, timp în care cei interesați trăiesc o experiență unică, care este amplificată de numeroase efecte speciale. Prin lentilele unor ochelari 3D VR, fiecare vizitator

are impresia că intră efectiv în mină. La început, aceştia sunt introduşi într-un puţ de exploatare din anii 1600 iar mai apoi, trec prin mai multe galerii – fiecare dedicată unei anumite epoci – pentru a afla cum a evoluat exploatarea sării în România pe parcursul mai multor decenii.

Vizitatorii beneficiază, în timpul turneului lor virtual, şi de unele surprize inedite precum explozii controlate care vizează distrugerea unui zid masiv de sare sau o simulare de accident care le oferă senzaţia că şinele de cale ferată s-au terminat brusc, iar vagonul se prăbuşeşte în apă. Pe lângă aceste senzaţii puternice, noul proiect le oferă turiştilor şi posibilitatea de a vedea materialele şi uneltele folosite în extragerea sării prin intermediul unei mese interactive.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/valori-ale-slanicenilor/81bf7c11-8597-4298-b360-9c6669440698

Bibliografie:

Marele Dicţionar Geografic al României. *Website dedicat orasului Slanic* (Contine informatii istorice, programul orar al unor obiective turistice, un document de arhiva, fotografii)

CRUCEA DOMNITORULUI- MONUMENT AL COMUNEI TELEGA

VOINEAG ELENA ADINA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 TELEGA, PRAHOVA

Comuna Telega se află într-o zonă colinară la 8 km de orașul Câmpina la o altitudine de circa 550m. Cunoscută încă din secolul XIV-lea pentru explorarea sării, Telega dispune de un număr relativ mare de gospodării particulare în care vizitatorii Comuna Telega este se pot odihni.

Turiștii pot ajunge aici cu mijloace rutiere pe DN1 (E15): București - Câmpina (92km); Brașov –Câmpina(83 km) . Din Câmpina se ajunge după 5 km pe șoseaua județeană DJ100E. Cu trenul pe magistrala feroviară București- Brașov, cu coborâre la stația Câmpina și apoi cu autobuzul din Autogara de la intrarea în oraș..

Comuna Telega este compunsă din următoarele sate: Telega, Boșilcești, Buștenari, Doftana, Țonțești și Melicești.

Crucea Domnitorului cunoscută şi sub denumirea de ***Crucea Regelui*** este un monument situat în satul Melicești, în poiana Prunii Mitrului de pe dealul Măceșu, la 5 km distanță față de centrul comunei Telega din județul Prahova. Crucea a fost ridicată în onoarea domnitorului Carol I de Hohenzollern, care a vizitat Telega și Melicești la mijlocul anului 1866, în timpul primei sale călătorii prin România.

Aflat la începutul domniei sale în România, tânărul prinț Carol I a decis că trebuie să-și cunoască țara și a efectuat călătorii prin mai multe regiuni. La începutul lunii august 1866, prințul a pornit într-o călătorie spre Sinaia, iar de la Ploiești a fost însoțit de prefectul Theodor Constantin Văcărescu și de președintele Consiliului General de Prahova, boierul Gheorghe Grigore Cantacuzino. A vizitat ocnele de sare de la Doftana, iar apoi a urcat călare până în satul Melicești. Acolo, Carol I a fost întâmpinat de mai mulți țărani conduși de fruntașul satului, Tănase Cosmineanu, iar aceștia, încântați de vizita domnitorului, au întins o masă sărbătorească pe înălțimea numită Prunii Mitrului, Carol I făcându-le cinstea de a mânca

împreună cu ei. Nu există date istorice care să confirme acest lucru, dar o legendă foarte răspândită la nivel local spune că domnitorul a fost încântat de peisajul împădurit al zonei și s-a gândit să cumpere terenuri pentru a ridica un mic castel de vânătoare, însă moșnenii din Melicești, care dețineau urice din vechime întărindu-le drepturile de țărani liberi, ar fi refuzat să-i vândă pământ. Legenda mai afirmă că la plecare calul domnitorului a pierdut o potcoavă și a început să șchiopăteze, fapt considerat un semn rău de Carol, care a ales astfel să-și construiască la Sinaia castelul dorit.

Profesorii de istorie Mihai și Florin Cosmineanu, originari din Melicești, consideră totuși că ideea lui Carol I de a construi un castel de vânătoare a fost una reală și nu o legendă, și au adus ca argument prezența în apropiere a urmelor unor foraje pentru a se descoperi apă, care ar fi fost necesară funcționării clădirii. Cei doi susțin că tocmai lipsa apei a dus la abandonarea ideii construirii castelului în localitate.

Pe faţa crucii s-ar afla scris: "Aceasta sacra Cruce s–a ridicat spre menirea fericitei calatorii a Mariei sale Domnului Romanilor Carol I, Principe de Hohenzollern, prin acestu judetu Prahova si a trecerii inaltimei sale peste acestu piscu de la Milicesti in anul 1866 mergind de la Telega".

Iar pe spate: "Consiliul General al Judetului Prahova, in sedinta sa din 12 Novembre anul 1866, a hotaritu in unanimitate a ridica acest monument in onoarea domnului Romaniei Carol I dreptu semn de credinta ce are pentru preaiubitul seu Domnitor intregul judetu Prahova, fiind presedinte al Consiliului General de Prahova George Grigore Cantacuzino, si prefect al Judetului Prahova, Theodor Constantin Vacarescu. Sculptor Paul Focseneanu".

În ciuda istoriei, vechimii și calității monumentului, Crucea Domnitorului nu este încadrată ca monument de patrimoniu și nu a fost inclusă pe ultima ediție a Listei Monumentelor Istorice, publicată în 2015 de Ministerul Culturii.

CHESTIONAR:

https://create.kahoot.it/share/crucea-domnitorului-monument-al-comunei-telega/dd15af19-5066-4198-ac4d-143394ce1aca

BIBLIOGRAFIA/SITOGRAFIE:

1. Bîlgă, Gheorghe. „Crucea Domnitorului. Povestea unui monument”.Arhivat în „ANUAR NR. 5/MMXIV” Societatea de Științe Istorice din România, filiala Câmpina, 2014
2. Ciupală, Alin Daniel; Cosmineanu, Mihai. „Prima vizită a Domnitorului Carol I în țară - august 1866”. Arhivată în „Anuar”, vol. IX, 1997. Arhivele Naționale ale României, Direcția Județeană Prahova, 2015
3. Ilie, Cristian. „Telega în felurite ipostaze”. Editura Grai și Suflet - Cultura Națională, București, 2013. .
4. Alin Ciupală). „De la un proiect de palat la construirea unei închisori”. Ziarul Oglinda, 19 ianuarie 2016
5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Crucea_Domnitorului_din_Melice%C8%99ti

CASTRUL ROMAN DE LA POROLISSUM- MOIGRAD

Autorul lucrării: Chiș Diana Rodica
Școala Gimnazială Nr.1 Aghireș Localitatea Aghireș, județul Sălaj

PARTEA I

Castrul Roman face parte din Complexul arheologic Porolissum și este unul dintre cele mai mari și mai bine păstrate din România. Este situat pe Măgura Pomăt de pe teritoriul satului Moigrad-Porolissum, respectiv a comunei Mirșid, județul Sălaj și se întinde pe o suprafață totală de aproximativ 500 ha, dincare a fost cercetată doar o mică suprafață (în jur de 10%- 6,9 ha).

Coordonate GPS: 47.1806 N - 23.1582 E

Căi de acces: Zalău - Moigrad DJ191C/ DC21, distanța 15 km, timp 25 min

Jibou - Moigrad DJ 108A/ DJ191C/ DC21, distanța 21 km, timp 34 min

PORTA PRAETORIA - Intrare în incinta Castrului Roman Porolissum

Program de vizitare - Zilnic 08:00 - 19:00

Preț bilet: 4 lei pentru adulți, 2 lei pentru pensionari și 1 leu pentru copii sau grupuri organizate de elevi și studenți.Fără ghid turistic, dar există o aplicație care oferă informații despre vestigiile descoperite.

E-mail: muzeul.zalau@gmail.com

Tel: 0260 612 223; Fax: 0260-661706

http://www.muzeuzalau.ro/

Din păcate, acest obiectiv turistic nu are un impact foarte mare asupra populației locale,în zonă existând foarte puține locuri de cazare sau restaurante.

PARTEA a II a

Porolissum a fost un oraș roman din Dacia, care s-a dezvoltat plecând de la o tabără militară în 106. Identificat arheologic încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Arheologii români au început săpăturile la începutul anilor 1970. Excavațiile, încă în desfășurare, au dus la descoperirea rămășițelor, atât ale instalațiilor militare cât și ale orașului civil - între ele, băi publice, un templu închinat lui Liber Pater, un amfiteatru și case de locuit. Una dintre porțile zidului de piatră al fortului a fost reconstruită (Porta Praetoria). Eforturile sunt concentrate acum pe excavarea forumului orașului. Pe culmea care se află la

nord-vest față de intrarea principală în castrul roman se găsește o cetate dacică, de mici dimensiuni. Prin urmare, exista locuire dacică în zonă.
Complexului arheologic – căci despre un complex e vorba –este format dintr-un centru preistoric și dacic situat pe Măgura Moigrad precum și fortificații romane: șanțuri și ziduri de apărare, două castre, așezarea urbană a castrului mare – vicus militar, municipiul roman Porolissum, amfiteatru roman. Toate acestea fac din Porolissum un important centru militar și urban, ceea ce vadeveni capitala provinciei Dacia Porolissensis, organizată de împăratul Hadrian (urmașul lui Traian) în anul 123.
Anterior cuceririi romane exista o cetate dacică, pe Măgura Moigradului având numele Porolisso. De asemenea existau fortificații care apărau Poarta Meseșană – cum este numită trecătoarea Valea Orteleculuice constituia principale cale de acces ce făcea legătura între Transilvania centrală și nordică și zona Tisei Superioare.
În anul 106,orașul a fost fondat de către împăratul Traian, conform unei diplome militare găsite aici. Inițial aici a fost construită o bază militară care să facă parte dintr-un sistem complex de castre (Bologa – Resculum, Buciumi, Românași – Largiana, Romita – Certiae, Moigrad – Porolissum și Tihău). Cuceritorii romani au conturat și organizat frontiera (limesul) care delimita teritoriile cucerite și administarte de romani și cele necucerite. Limesul de pe muntele Meseș era constituit din circa 60 de turnuri de supraveghere din piatră și lemn.
În anul 124: împăratul roman Hadrian, a reorganizat Provincia Dacia divizând-o în trei mari părți: Dacia Porolissensis cu capitala la Porolissum, Dacia Apulensis cu capitala la Apulum (Alba Iulia) și Dacia Malvensis având capitala la Malva.
În anul 157, amfiteatrul situat la sud de castrul de pe dealul Pomăt a fost reconstruit din piatră, cu sprijinul indirect al împăratului Antonius Pius. Inițial exista un amfiteatru de lemn construit pe vremea împăratului Hadrian. Aici aveau loc lupte cu gladiatori, vânătoare de animale, acrobații etc.
Între anii 193 – 211: comandantul legiunilor romane de la Carnuntum (Viena), Lucius Septimius Severus a devenit împărat (în anul 193) cu sprijinul soldaților romani din provinciile Dacice. Ca răsplată pentru ajutorul dat, acesta a recunoscut dreptul veteranilor de la Limesul roman de la Porolissum de a-și construi pe teritoriul statului roman un oraș care să aibă rang de municipiu.
În anul 214, Municipiul Porolissum primește vizita împăratului roman Marcus Aurelius Antonnius (Caracalla).
În anul 271, împăratul roman Aurelian (Lucius Domitius Aurelianus) decide retragerea armatei și a administrației romane din Dacia.
Deși orașul a fost fondat ca un centru militar în mijlocul unui război, se pare că garnizoana de la Porolissum a coexistat pașnic cu vecinii săi daci - pe dealurile înconjurătoare, arheologii au descoperit mai multe sate dace care par să fi fost înființate după orașul Porolissum. Există de asemenea inscripții menționând persoane oficiale cu nume daco-romane, indicând o cooperare strânsă la nivel politic.
Dintre toate sit-urile Complexului Arheologic, cele mai bine conservate și prin urmare cele mai vizitate de către turiști sunt Castrul mare de pe dealul Pomăt și Amfiteatrul. De altfel, în tot județul, pe o rază de 40 de kilometri există indicatoare care înfățișează un soldat roman și care te îndrumă spre castru.
PARTEA a III a - CHESTIONAR ONLINE:
https://quizizz.com/admin/quiz/5e14643d873ff500207f37a7

BIBLIOGRAFIE / SITOGRAFIE
*simplegirl in 25.08.2017
* Nicolae Gudea , „Porolissum: un complex arheologic daco-roman la marginea de nord a Imperiului Roman.Cercetări și descoperiri arheologice pînă în anul 1977”, Volume 1, Zalău, Editura Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Sălaj, Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, 1989
* Mirel-Matyas blogspot.com,Foto travel: Sălajul turistic (14) - Porolissum #hoinarprinsalaj,
* http://www.porolissumsalaj.ro site-ul oficial al Complexului Arheologic Porolissum

* https://ro.wikipedia.org › wiki › Porolissum

VALORILE CULTURALE ALE JUDEȚULUI SĂLAJ

Prof. DEHELEAN MARIANA CRINA
Colegiul Tehnic ”ALESANDRU PAPIU ILARIAN” ZALĂU, SĂLAJ

Oferta culturală a județului Sălaj include o diversitate de elemente ale patrimoniului cultural și istoric sălăjean: de la muzee de istorie și artă și muzee etnografice, la un bogat patrimoniu cultural - case memoriale, biserici de lemn și de piatră, Complexul Arheologic Porolissum - Moigrad, monumentul lui Mihai Viteazul de Ia Guruslău, Monumentele Eroilor Martiri de Ia lp și Treznea - o veritabilă incursiune în diferite etape ale istoriei locului și României, municipiul Zalău distingându-se, însă ca centru de polarizare pentru viața culturală din județ.(link catre secțiune patrimoniu cultural și natural).
Mărturiile materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător la nivelul județului Sălaj sunt colecționate, cercetate și conservate ori restaurate dar și promovate, în principal în rândul comunității locale de către **Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău**una dintre cele 3 instituții aflate în subordonarea Consiliului județean cu responsabilități în gestionarea domeniului cultural, aceasta invitând iubitorii de **istorie, tradiţii şi artă** să descopere „altfel” patrimoniul, prin soluții de realitate realitate virtuală și augmentată, găzduind exponate din epoca paleolitică reprezentată prin reconstituirea habitatului peșterii de la Cuciulat, epoca neo-eneolitică, epoca bronzului, epoca fierului, celții (sec. IV-III î. Chr.), Dacii (sec. II î. Chr. - I d. Chr.), Limes-ul Roman (sec. II-III d. Chr.), Romanii (sec. II-III d. Chr.), Evul Mediu Timpuriu până la Târgul de Zalău, Epoca de Aur în perioada regimului comunist, mai precis din ultimele două decenii ale acestuia (după reorganizarea administrativă din 1968). Acestuia i se alătură **Galeriile de Artă „Ioan Sima” (Zalău)** - ce găzduieşte expoziții permanente de artă plastică şi o impresionantă colecție de fluturi și organizează diverse expoziții temporare.

Pe de altă parte, **Centrul de Cultură și Artă al Județului Sălaj** o altă instituție publică de cultură care funcționează sub autoritatea Consiliului Județean Sălaj și care are misiunea de a iniția programe și proiecte care să asigure o largă ofertă culturală, să conserve și să valorifice valorile morale și artistice pentru satisfacerea nevoilor culturale comunitare, în scopul creșterii gradului de acces și participarea

cetățenilor la viață culturală.Conservarea,cercetarea,protejarea,promovarea și punerea în valoarea culturii tradiționale și a patrimoniului material și imaterial precum și educația permanentă și formarea profesională continuă de interes comunitar în afara sistemelor formale de educație competează misunea instituției. **Secția pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, Școala Populară de Arte și Meserii, Revista și editura « Caiete Silvane » ori Ansamblul folcloric « Mesesul »**sunt repere ale activității Centrului de Cultură și Artă al Județului Sălaj.

Biblioteca Județeană „I.S. Bădescu" Sălaj ce poartă numele cărturarului sălăjean Ioniță Scipione Bădescu, contributor în publicistica vremii, activând pentru promovarea literaturii, alături de marii scriitori ai vremii este o altă instituție de cultură aflată în subordinea Consiliului județean, fiind responsabilă în principal de constituirea, organizarea, prelucrarea, dezvoltarea și conservarea colecțiilor de cărți, publicațiilor seriale, a altor documente de bibliotecă și a bazelor de date, pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, **educație sau recreere** dar și de inițierea, organizarea și desfășurarea de **proiecte și programe culturale**, inclusiv în parteneriat cu autorități și instituții publice, cu alte instituții de profil sau prin parteneriat public-privat. Secțiile **Bibliotecii Județene „I.S. Bădescu" Sălaj se bucură de toate facilitățile oferite de noile tehnologii, fiind puse la dispoziția iubitorilor de lectură colecții dintre cele mai diverse și complete prin mijloace multimedia (inclusiv acces la biblioteci online și colecții internaționale).** Activitatea celor trei instituții de cultură aflate în subordinea Consiliului județean se desfășoară în baza unor proiecte de management, cu durata de 3 ani, finanțarea acestora fiind asigurată din subvențiile alocate de la bugetul județului completate de veniturile proprii ale fiecăreia dintre instituții.

Tineret și sport

Consiliul județean Sălaj sprijină activitățile sportive atât cele de masă cât şi sportul de performanţă, asigurând cât mai eficient posibil și în limita resurselor financiare, condiţiile organizatorice şi materiale de practicare a educaţiei fizice şi sportului în comunităţile locale, conformându-se astfel prevederilor legale în domeniu și încurajând deopotrivă atât practicarea sportului și un stil de viață sănătos cât și promovarea acțiunilor tinerilor. În același sens, pe baza prevederilor legale și a regulamentelor ori a Ghidurilor solicitantului elaborate de serviciile de specialitate ale Consiliului județean și aprobate de către Consiliul județean, atât în ceea ce privește sportul de performanță cât și activitățile nonprofit de interes județean pentru tineret, sportive și recreative au fost alocate și contractate fondurile necesare pentru finanţarea programelor sportive ale cluburilor sportive de drept privat înfiinţate pe raza unităţii administrativ-teritoriale, constituite ca persoane juridice fără scop patrimonial, deţinătoare ale certificatului de identitate sportivă (2018 - Asociaţia „HANDBAL CLUB Zalău", Clubul Sportiv ACS Volei Club Zalău 2015, Clubul sportiv Atletic Zalău), precum și pentru „Programul anual propriu pentru acordarea de finanțări nerambursabile alocate de la bugetul Județului Sălaj pentru activități nonprofit de interes județean pentru tineret, sportive și recreative". Programul de finanțare a fost lansat

atât pe parcursul anului 2017 și cât și 2018, propunându-și să încurajeze de la an la an acțiunile sectorului neguvernamental (asociații, fundații, parohii, protopopiate etc.) în domeniul sportului pentru toți și cel al tineretului și recreativ, diverse proiecte, de la tabere, întreceri ale tinerilor până la organizarea unor turnee și competiții la minifotbal ori tenis de masă propuse de solicitanți fiind finanțate.
Pe de altă parte, începând cu 2016, Consiliul județean organizează **Sălaj Velotur**, un concurs de ciclism de șosea de nivel internațional, cu participarea unui număr tot mai consistent de cicliști amatori și profesioniști deopotrivă. Evenimentul face parte din circuitul național de concursuri **Road Grand Tour**.

Finanțarea domeniului de tineret și sport este asigurată din venituri proprii ale Consiliului județean, precum și eventuale sponsorizări având această destinație.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/salaj/35f2a736-6254-4c48-a990-386625b10f24

Biblografie:

- Curta, Olimpia. *Tehnologiile informării şi comunicării*. [suport de curs] Cluj-Napoca, Argonaut, 2006, 107 p.
- Hotea, Meda Diana. *Catalogul cărţii rare din colecţiile B.C.U. „Lucian Blaga”. Donaţia Gh. Sion. Vol. 1 (sec. XVI-XVIII)*. Cluj-Napoca, Argonaut, 2006, 165 p.
- Keller, Alice. *Reviste electronice. Baze şi perspective*. Cluj-Napoca, Argonaut, 2006, 326 p.
- Marcu, Iuliana Angela. *Noi tendinţe in serviciile de referinţe din bibliotecă*. Sinteză documentară. Bucureşti, Asociaţia Bibliotecarilor din Invăţământ, 2006, 76 p.

MUZEUL MEMORIAL „OCTAVIAN GOGA”

Autor-prof. Santavan Simona-Mihaela
Şcoala Gimnazială Nr.1 Aghireş, Loc. Aghireş, jud. Sălaj

Muzeul Memorial ,,Octavian Goga’’ este o instituţie publică de cultură cu personalitate juridică, aflată în subordinea Consiliului Judeţean Cluj, cu sediul în localitatea Ciucea, Strada Principală nr. 4, jud. Cluj, 407225 România, pe malul râului Crişul Repede. Comuna Ciucea, situată la 72 km faţă de

Cluj-Napoca, se întinde pe o suprafaţă de 46,56 km2, având o populaţie de 1.705 de locuitori, care vieţuiesc în satul reşedinţă de comună Ciucea, satul Vânători şi cătunul Calea Lată.

Programul de vizitare: Marți-Duminică: 09:00-17:00 (ultima intrare se face la ora 16:30).

Date de contact-tel./fax.0264-259003, e-mail: muzeu.goga@yahoo.com.

Mausoleul

Castelul

În prezent, Muzeul Memorial ,,Octavian Goga'' deține un patrimoniu imobil format dintr-un vast teren de peste 28000 m2 pe care sunt amplasate 9 clădiri clasate în patrimoniul cultural naţional ca ansamblu monument istoric, respectiv: clădirea ,,Castel", ,,Casa Albă", ,,Casa Ady", corpul administrativ cu anexele A şi B, clădirea ,,Mănăstire", ,,Biserica din lemn", ,,Mausoleul", ,,Casa de pe stâncă" și ,,Teatrul de vară".

Proprietatea de la Ciucea a fost cumpărată de poetul Octavian Goga în anul 1920, de la Cinska Boncza văduva poetului maghiar Ady Endre, fiind locul în care cei doi locuiseră între anii 1915-1917. Pe locul vechiului conac, o clădire cu un nivel și dimensiuni modeste având la fatadă deschideri cu arcade gotice și un turn crenelat în vechea tradiție a arhitecturii provinciale neogotice din Imperiul Austro-Ungar, între 1921 și 1926, Goga clădește un imobil nou, păstrând în parte zidul și fundația celui vechi, extinzându-i suprafața și adăugându-i încă un nivel, cu ferestre ample și arcade semicirculare la parter, având în partea dreaptă supraînălțat profilul unui turn ce amintește de campanilele italilene. Clădirea avea un salon de primire bordat de cele cinci deschideri semicirculare imaginând o logie exterioară, sufrageria și câteva încăperi cu destinații domestice, iar la etaj, salonul de muzică, biblioteca, biroul de lucru al poetului, pe o latură, iar pe cealaltă dormitoarele și baia. La etajul castelului se afla biblioteca, ce cuprinde peste 6.000 de volume. Din bibliotecă se pătrunde în birou, în care sunt expuse o ladă maură din lemn de cedru, masa de lucru a poetului, portretul acestuia realizat de Hans Eder, o canapea şi câteva scaune, candele brâncoveneşti, brâuri cu încrustaţii din pietre preţioase, provenite din India, Siria, Turcia, o măsuţă cu tăblierul din faianţă, originară din Persia (secolul al XVI-lea), o icoană bizantină din secolul al XI-lea. Pretutindeni în muzeu se găsesc preţioase lucrări de artă: obiecte din bronz provenite de la Pompei, un goblen francez din secolul al XVI-lea, picturi semnate de Theodor Pallady, Camil Ressu şi Nicolae Dărăscu, un scrin care a aparţinut lui Avram Iancu. Alături de acestea se mai întâlnesc corespondenţă şi manuscrise aparţinând poetului, publicistului şi omului politic Octavian Goga, iar la parterul Castelui troneaza renumitul portret al Veturiei Goga, pictat de Camil Ressu.

Pentru Octavian Goga, Ciucea avea să fie un ,,răgaz", cel din urmă, de unde ţâşneau versuri, gânduri, proiecte, însemnări intime, scrisori afectuoase şi mai ales setea de tihnă şi fericire, visată din timpul războiului.

După moartea prematură a poetului, survenită fulgerător în data de 7 mai 1938, Veturia Goga construieşte monumentul funerar ,,Mausoleu", respectând testamentul acestuia. În vederea ridicării unui monument cât mai reprezentativ, văduva poetului s-a adresat în vara lui 1938 lui Constantin Brâncuși cu care s-a întâlnit la București, rugându-l să realizeze lucrarea. Sculptorul a fost de acord și i-a sugerat Veturiei Goga să facă o piatră de mormânt dintr-o marmură verde, ca o flacără. Veturia acceptă ideea și îi trimite o scrisoare prin care îl roagă pe marele sculptor să vină la Ciucea să se apuce de lucru, sau, măcar, să trimită un plan arhitectural. Brâncuși răspunde prompt că întotdeauna a început și a terminat o lucrare cu dalta în mână și că, în consecință, nu îi trimite nici un plan. Veturia Goga nu are răbdare să

așteptе și se adresează celui mai important arhitect al momentului, una din personalitățile reprezentative ale domeniului, G.M. Cantacuzino care îi face planul mausoleului. Mausoleul este din marmură și mozaic și va fi ridicat de un meșter zidar maramureșean, Iosif Kuczka. Placarea cu mozaic a impunătorului edificiu este realizată cu mâna proprie de Veturia Goga. Pietricele colorate sunt aduse de firma Orsini din Italia și este mozaic de Murano. Văduvă poetului a lucrat aproape două decenii la mausoleu.

Muzeul Memorial ,,Octavian Goga" Ciucea se înscrie în rândul instituţiilor de cultură ale judeţului Cluj, care își dorește să pună în valoare, nu doar prezervarea componentei istorico-documentare legată de personalitatea poetului și omului politic Octavian Goga şi a poetului maghiar Ady Endre, ci să promoveze şi valorile contemporane la nivel local, regional şi, de ce nu, naţional astfel încât vizibilitatea acestuia să nu rămână cu centrul de greutate în trecut şi să-şi stabilească ca target şi adresabilitatea către publicul tânăr.

În categoria sa instituţională, Muzeul Memorial ,,Octavian Goga", prin atuurile conferite de frumuseţea şi diversitatea stilistică a monumentelor arhitectonice care compun ansamblul, patrimoniul mobil divers şi de frumuseţea locului, constituie un punct de atracţie deosebit din punct de vedere cultural şi turistic. Se poate aprecia că cea mai mare parte a publicului vizitator se compune preponderent din: grupuri organizate de elevi însoţiţi de cadre didactice de la şcoli din zonă şi chiar din toată ţara, publicul participant la acţiunile culturale de nivel judeţean şi naţional care au loc la muzeu, publicul specializat din domeniul culturii şi literaturii, admiratori ai creaţiei literare şi a personalităţii lui Octavian Goga, turişti străini, în special de etnie maghiară, interesaţi şi de poetul maghiar Ady Endre, delegaţii din ţară şi străinătate însoţite de oficialităţi judeţene şi personalităţi ale culturii clujene. În medie Muzeul Memorial ,,Octavian Goga" primeşte anual aproximativ 16500 - 17000 vizitatori.

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfLcpwXEwy_dS4pdqxnuRpZljPbwNlgZPGdarXjLwfKzwPGlw/viewform

Bibliografie

1. Ciucea lui Octavian Goga, cu sprijinul CJ Cluj și Muzeul "Octavian Goga" Ciucea; Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca 2003
2. Județul Cluj - trecut și prezent, Editura ProfImage, 2003, Cluj-Napoca

Bibliografie web: www.cjcluj.ro
www.muzeuloctaviangoga.ro

CASTELUL BRAN

Bruda Anca
Grădinița cu P.P Căsuța Poveștilor, Sibiu, jud. Sibiu

1. Castelul Bran

Localitate: Bran

Județul: Brașov Țara:
România
Adresa: Strada General Traian Moșoiu nr.24
Data începerii construcției :1377
Data finalizării :1382
Înalțime: 66m
Proprietar :Dominic de Habsburg

PROGRAM DE IARNĂ (1 OCTOMBRIE - 31 MARTIE)
Luni: 12 – 16; Marți – Duminică: 9 – 16;Ultrare intrare: 16
PROGRAM DE VARĂ (1 APRILIE - 30 SEPTEMBRIE)
Luni: 12 – 18; Marți – Duminică: 9 – 18; Ultrare intrare: 18

În anul 1395, Sigismund de Luxemburg, împărat german și rege al Ungariei, a folosit castelul Bran ca bază strategică pentru o incursiune în Țara Românească, în urma căreia l-a îndepărtat pe voievodul Vlad Uzurpatorul, rivalul lui Mircea cel Bătrân, vasalul său.
În 1407, Sigismund îi acordă lui Mircea stăpânirea castelelor Bran (fără domeniul aferent) și Bologa. Branul rămâne sub autoritatea Țării Românești până în 1419.
În anul 1427 castelul Bran a trecut din proprietatea scaunului Brașovului în cea a Coroanei Ungariei, care a finanțat lucrările de fortificare și de extindere. În 1498 cetatea Branului a fost închiriată de regalitatea maghiară către Scaunul Brașovului.
La 1 decembrie 1920, din inițiativa primarului Karl Ernst Schnell, Consiliul Orășenesc Brașov a donat castelul reginei Maria a României, în semn de recunoștință față de contribuția sa la înfăptuirea Marii Uniri.
La moartea reginei, în 1938, castelul a fost moștenit de către fiica sa preferată, principesa Ileana, căsătorită cu un membru al fostei familii imperiale de Habsburg. După 1948 Castelul Bran a fost naționalizat și a intrat în proprietatea statului român. Castelul a fost deschis vizitelor publice începând cu 1956, fiind amenajat ca muzeu de istorie și artă feudală. În 1987 a intrat în restaurare, lucrare finalizată în linii mari în 1993. Castelul se redeschide ca muzeu și reintră în circuitul turistic.
La 18 mai 2006, după o perioadă de proceduri juridice, castelul este retrocedat legal moștenitorilor din familia de Habsburg. Cu toate acestea, statul român, prin Ministerul Culturii, îl va administra tranzitoriu și în următorii trei ani.
La data de 1 iunie 2009, castelul intră pe deplin în posesia moștenitorilor Principesei Ileana: arhiducele Dominic de Habsburg, arhiducesa Maria Magdalena Holzhausen și arhiducesa Elisabeta Sandhofer.
Pentru a putea redeschide muzeul, familia de Habsburg a remobilat castelul cu obiecte din colecția personală. Redeschiderea oficială a muzeului s-a realizat la 1 iunie 2009.
Din 1 iunie 2018, noul sediu al Muzeului Național Bran este găzduit de imobilul din str. Aurel Stoian nr. 14, din Bran.

Chestionare online:

1. https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf9oguyqEVuwSTWA-pab91xhMK7sSGcaXmgspl30HeJa9KuCQ/viewform?usp=sf_link
2. https://create.kahoot.it/share/castelul-bran/50c94f9e-de01-4843-90c5-b42b3c7ee036

Bibliografie:

1. Wikipedia
2. Castelul Bran-site oficial

SOLCA- STAŢIUNE BALNEOCLIMATERICĂ IN BUCOVINA

Prof. Ciobaniuc Maria Magdalena
Prof. Mustata Antonio
Colegiul Tehnic „Laţcu Vodă" Siret , jud. Suceava

Noile tehnologii îi fac pe tineri sa nu îsi mai dorească oaze de liniste si relaxare în climate adecvate pentru sănătatea lor. Necunoscand linistea si armonia interioară, poate că multi nici nu îsi doresc să o descopere pentru că si-au pierdut intenţia de cunoastere, de zone in care se impleteste tradiţia cu istoria. Astfel de zone, cum este orasul oferă tinerei generaţii si nu numai indemn pentru armonia sinelui cu sine dar si modele de intelegere a propriei identitati si de promovare a culturii locale.

Solca, „gură de rai", străjuită de înălţimile muntoase, este un oraş din judeţul Suceava, situat în mica depresiune omonimă, în zona de contact a prelungirilor Obcinei Mari cu Podişul Sucevei, la 46 km nord-vest de municipiul Suceava. Micul oraş bucovinean este atestat documentar pentru prima dată la 15 ianuarie 1418 şi a avut o evoluţie lentă de-a lungul istoriei. Încă din vechime locuitorii s-au ocupat cu extragerea sării din apele sărate care se găsesc în apropiere.

Din 1813, Solca avea şi o şcoală românească, pe lângă biserica fostei mănăstiri, dar cu predare bilingvă, în română şi în germană. Fostul sat începea să arate, încet, încet, ca un orăşel, pe măsură ce începeau să se dezvolte şi diverse industrii, singura industrie solcană tradiţională fiind, până la venirea austriecilor, cea a fabricării berii, mănăstirea Solca având, încă din secolul al XVII-lea, deci cel mult la câteva decenii de la ctitorirea mănăstirii, prima fabrică de bere din Bucovina, dezvoltată cu succes de cuvioşii călugări şi doar modernizată, sub diverşi patroni germani şi evrei.

În secolul XVIII începe să se dezvolte într-un ritm puţin mai accelerat, în 1862 devine târg iar din 1866 începe să fie cunoscută ca staţiune balneoclimatică. A fost declarat oraş în 1926.

Solca este o fostă stațiune balneoclimatică ce beneficiază de un climat de adăpost, foarte potrivit pentru convalescenți și anemici, ca și pentru cei ce suferă de bronșită și de catar pulmonar. Proprietățile terapeutice deosebite sunt determinate de densitatea mare a stratului de ozon atmosferic. Sub acest aspect, Solca deține primul loc în România și poziția secundă în Europa. De asemenea, orașul este cunoscut pentru izvoarele sale cu ape minerale cloruro-sodice.

În trecut, orașul era renumit și pentru calitatea berii ce se producea aici, fabrica de bere deschisă în anul 1810 fiind considerată una dintre cele mai vechi din România.

Mănăstirea Solca – este un monument istoric și de arhitectură religioasă.

Mănăstirea a fost construită de domnitorul Ștefan Tomșa al II-lea, între anii 1612-1622; lucrările de construcție au început la sfârșitul anului 1612 și au fost finalizate în anul 1622, în a doua sa domnie. Mănăstirea Solca a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Suceava din anul 2004 fiind formată din 6 obiective:

Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” – datând din anii 1612-1622
Ruine de chilii – datând din 1622
Beciuri – datând din 1622
Zid de incintă – datând din 1622
Turnuri – datând din 1622

Casa-muzeu „Saveta Cotrubaș” din Solca – situată pe drumul de acces spre mănăstirile Arbore şi Humor este un monument reprezentativ în ceea ce priveşte arhitectura tradiţională şi cultura şi civilizaţia populară bucovineană. Casa este de tip cameră-tindă-cameră cu foişor şi prispa lutuită. Bucătăria are un cuptor tradiţional cu vatră şi plită reconstituit după tipologia mijloacelor de încălzit din zonă. Casa cea mare este organizată după specificul tradiţional cu patul de zestre, culmea pentru haine, laiţe de-a lungul pereţilor şi soba de încălzit. De-a lungul timpului a îndeplinit rolul de casă de locuit, ultimul proprietar fiind Saveta Cotrubaș. În prezent, este administrată și aparține de Muzeul Bucovinei, cu sediul în Suceava. Casa este declarată monument istoric, fiind inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul

Suceava .

Biserica romano-catolică – a fost construită în jurul anului 1868 de către comunitatea germanilor de religie catolică din satul Solca (în germană Solka), aflat pe atunci în Ducatul Bucovinei. La momentul acela, în Solca locuiau mulţi etnici germani. Biserica a fost construită în centrul localităţii, la şosea. Are hramul Sfinţii Arhangheli Mihail, Gabriel şi Rafael (sărbătorit la 29 septembrie). Ea se află pe o stradă, de-a lungul drumului care face legătura între orașele Câmpulung Moldovenesc și Rădăuți.

Pietrele Muierilor – situate la circa șapte kilometri de oraș, sunt niște formațiuni stâncoase alcătuite din gresie mai dură sub forma de coloane sau ciuperci. Oamenii locului de prin Solca si Suceviţa ştiu multe legende locale printre care şi „Legenda Pietrelor Muierilor”. Se spune că în urmă cu câteva sute de ani Solca urma să fie atacată de tătari, iar bărbaţii s-au pregătit de luptă şi le-au ascuns pe femei printre stânci. Un grup de tătari le-a găsit pe femei. Până la urmă au fost învinşi, însă în luptă ar fi murit şi multe femei. De atunci, se spune că în noaptea de Sfântul Dumitru se aud ţipetele femeilor ale caror

suflete se întorc aici pentru a bântui formaţiunile stâncoase care odinioară nu le-au putut salva vieţile.

Solca, aidoma întregii Bucovina, încă se mai frământa între preistorie şi modernitate, ba neliniştită de semnele cereşti, ba privind cu speranţă temătoare spre puzderia de prefaceri, care o îndemna, parcă, spre o contemporaneitate europeană care, în bună parte, se muta, încetul cu încetul, şi la Solca, nu atât prin străinii care-şi fac case frumoase, de o parte şi de alta a Drumului Împărătesc, cât prin noile ocupaţii, năravuri şi petreceri, pe care le-au adus cu ei străinii. Solcanii au miturile şi ocupaţiile lor, dar şi o ocină strămoşească nespus de frumoasă, de care sunt cât se poate de fudui, de parcă lor li s-ar fi datorat toate minunăţiile din preajmă. În fond, poate că aşa şi este, pentru că nu se poate exclude posibilitatea ca şi alcătuirile naturii să se facă după firea şi sufletul oamenilor băştinaşi.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/1mac71u0RDRXGAt3VQxMONxWXTunC8Xb5yKS1IWWKD1Q/viewform?edit_requested=true

Bibliografie

1.Iacobescu , Mihai, *Din istoria Bucovinei*, vol I, Ed. Academiei Române 1993
2. Ioarga , Nicolae *Neamul Românesc în Bucovina*, Rădăuţi 1996
3.Mitric-Bruja, Dimitrie, *Solca,* în „Patria”, Anul III, Nr. 307, 308/1899
4. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Solca

INTERFERENȚE MULTICULTURALE ÎN SIRET

PROF.CIUBOTARIU ANCUȚA-SIMONA
COLEGIUL TEHNIC „LAȚCU VODĂ”
SIRET, JUD. SUCEAVA

Sub auspiciile sofisticatelor tehnologii, boala secolului XXI, tinerii sunt prinși din ce în ce mai mult în mrejele modernismului perceput, de cele mai multe ori, ca o respingere a tradiției, o îndepărtare de cultură, iar acest lucru este vizibil în noua generație, o generație aproape incapabilă să diferențieze valorile pentru a le prelua pe cele veridice și incapabilă să-și creeze puncte de referință care să le asigure armonia sinelui cu sine. Necunoscând armonia și echilibrul interior, fondul cultural al tinerilor riscă să rămână nedezvoltat și, trăind într-o zonă cu un patrimoniu cultural foarte bogat, în care istoria se împletește armonios cu tradiția, nu putem rămâne insensibili la nevoia generației tinere de formare a propriei identități, de cunoaștere și promovare a culturii locale.

Siretul este un oraș mic situat în extremitatea nord-estică a județului Suceava, pe malul drept al râului Siret, la granița cu Ucraina. Este un oraș multicultural din Bucovina, în care conviețuiesc în armonie români, ucraineni, lipoveni, poloni și până nu demult evrei. Fiecare comunitate își face simțită prezența prin valorificarea propriilor obiceiuri și tradiții promovate în instituții culturale specifice. Polonii și ucrainenii au biserici în care se susțin slujbe în limba maternă și în care au loc diferite manifestații specifice culturii lor. Tradițiile, obiceiurile, meșteșugurile tradiționale reprezintă fundalul pe care se clădește vatra și viața unei comunități. Siretenii se bucură de o comunitate pestriță care oferă multiple beneficii omului.

În oraș există una dintre cele mai vechi biserici ortodoxe de piatră din Moldova**,** Biserica Sfânta Treime, o biserică construită în secolul al XIV-lea și prima construită după planul triconc, de tip bizantin. Ea se află situată pe Str. Victoriei nr. 10 (aflată pe Dealul Sasca).

Ansamblul Bisericii ,,Sf. Treime" din Siret a fost inclus pe Lista monumentelor istorice din județul Suceava din anul 2015, având codul de clasificare cod LMI SV-II-m-A-05643.

Dimensiunile bisericii sunt modeste în comparație cu cele ale unei ctitorii domnești tipice: lungimea – 16,5 metri; lățimea – 11 metri; grosimea zidului – 1,1 metri; înălțimea soclului – 40 centimetri. În exterior, biserica este decorată cu discuri ceramice policrome, flori cruciforme și cărămizi. Interiorul bisericii este compartimentat în pronaos, naos și altar. Nu există portal de intrare, intrându-se printr-o ușă direct în pronaos. Biserica nu a fost pictată niciodată. În pronaos, biserica adăpostește mai multe pietre funerare din secolele XVI-XVII, împodobite cu elemente sculpturale de epocă. Cea mai veche piatră funerară este a unui armean și are ca motiv ornamental o floare ieșind dintr-un vas. Pe ea se află următoarea inscripție în limba armeană: *Aceasta este piatra de mormânt a răposatului Marcu, fiul preotului Sahag, care a murit la 1553.*

Ca şi celelalte comunităţi etnice ce au trăit în oraşul Siret, comunitatea evreiască, prin activitatea membrilor săi, a contribuit la dezvoltarea culturii oraşului şi a provinciei şi a lăsat în urma ei, ca semn al existenţei sale de peste două secole, o moştenire culturală importantă. În prezent, moştenirea culturală lăsată oraşului de evrei se rezumă la: un cheyder (sinagogă + internat şi cantină), două cimitire, trei romane autobiografice şi câteva articole despre oraş şi comunitatea evreiască apărute în presa germană, israeliană şi franceză.

Templului Evreiesc, numit Templul Mare, este un lăcaș de cult evreiesc din orașul Siret, localizat pe strada Teiului nr. 4, în centrul orașului. Edificiul a fost construit în anul 1840 și este considerat monument istoric.

Este unul dintre cele mai vechi lăcașe de cult evreiești din nordul Moldovei. În cadrul acestui templu a funcționat o școală hasidică, iar printre rabinii care au activat la acest templu sunt de menționat Reb Burstyn, Dr. Samuel Freifeld și Reb Baruch Hager.

În clădirea templului există două tablouri pe care sunt inscripționate numele a 400 de evrei din Siret decedați în Transnistria.

Templul Mare din Siret are aspectul unei clădiri obișnuite, cu ferestre ușor arcuite. Interiorul clădirii este decorat cu pricepere și sensibilitate artistică.

Este singura clădire sinagogală din țara a cărei sală mare de adunare are doi stâlpi interiori, între care este situată BIMA (podium, tribună a oficiantului), înconjurată de un gărduţ de fier forjat lucrat cu măiestrie. O relizare deosebită, originală este friza continuă, relizată din ocniţe bine proporţionate, cu compoziţii decorative, în auriu şi argintiu, pe un fond roşu pompeian.

Urmele evreilor pe pământul Siretean sunt sugerate și de existența Cimitirului evreiesc. El se află pe dealul Horodiște și este considerat cel mai vechi cimitir evreiesc din Europa de Est. În zidul cimitirului, numit de localnici Ocopiştea, este încastrată o lespede ce are aspectul unei pisanii, dar textul este şters. Cimitirul evreiesc din Siret a fost inclus pe Lista monumentelor istorice din județul Suceava din anul 2015, având codul de clasificare SV-IV-s-B-05715.

Deși este considerat monument istoric și și-a pus puternic amprenta asupra culturii zonei secolelor trecute, din păcate astăzi pragul Templului nu este pășit de prea mulți vizitatori deoarece istoria acestei clădiri nu este cunoscută de tineri, dar și pentru că aceasta este închisă aproape mereu și condamnată degradării. Se poate deschide doar la cerere, de obicei în perioada sărbătorilor sau în săptămâna destinată educației nonformale, ,,Școala Altfel,,.

Spre deosebire de Templul Mare, Biserica Sfânta Treime se bucură atât de aprecierea localnicilor, cât și de cea a turiștilor. Este un loc primitor, cu aer arhaic, un loc prielnic meditației.

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/1IPRBJYP8xRp25ogoXXp5i5UZBKwzWsBmamJDL3BSxYo/edit

Bibliografie

1. Streja, Aristide şi Schwarz, Lucian, *Sinagogi din România,* Editura Hasefer, Bucureşti, 2011
2. http://www.cimec.ro/Monumente/LacaseCult/RO/Documente/ASP/detaliu.asp?k=32840-1
3. Popescu-Sireteanu, Ion , *Orașul Siret și împrejurimile"* ,Editura. Bucovina, Iași, 1999
4. http://patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-SV.pdf
5. Caproșu, Ioan - *Biserica Sfînta Treime din Siret",* în vol. Mitropolia Moldovei și Sucevei - *Monumente istorice bisericești din Mitropolia Moldovei și Sucevei,* Editura Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 1974

BROŞTENIUL, O FRUMUSETE NEDESCOPERITĂ

Prof. Cortez Gabriela Vanda
Liceul Tehnologic „Nicolai Nanu ”, Broșteni, jud Suceava

Orașul Brosteni este așezat în partea de sud-vest a județului Suceava,în vecinătatea județelor Neamț și Harghita. Se află pe valea râului Bistrița, strabătut fiind de șoseaua DN 17 B, Vatra Dornei –Piatra Neamț .

Orașul are o vechime impresionantă ca așezare umană. Cele mai vechi semne de viață din zonă datează din epoca paleolitică și sunt vizibile sub forma „Pietrelor scrise ” , inscripții (nedescifrate până în prezent) existente pe pietre ce se pot admira în satul Cotârgași și despre care se crede că au avut rol de stabilire a hotarului. Cea mai veche atestare documentară a localității datează din anul 1488, localitatea fiind menționată într-un hrisov prin care Ștefan cel Mare dăruiește Broșteniul, împreună cu terenuri și păduri, Sfintei Mănăstiri Voroneț. Următoarea atestare documentară datează din timpul anexării Bucovinei de către Imperiul Hapsburgic, moșia Broșteni fiind vândută de către Teodor Mustață lui Constantin Balj; ulterior moșia a fost vândută de către boierul Alecu Balj regelui Carol I.

Cea mai accesibilă atracție turistică a orășelului montan este reprezentată de Biserica veche care se găsește pe strada Nicolai Nanu, nr 8, alaturi de biserica nouă.

Biserica de lemn, Sfântul Nicolae a fost construită între anii 1760 – 1765 de către meșterii Petre Erdei și fratele său Ioniță cu banii pe care călugărul Daniil de la Mănăstirea Voronet i-a donat în acest scop. Același călugăr Daniil a cumpărat locul de livadă și cimitir, precum și cărțile bisericești necesare; împreună cu fratele său a pictat icoanele bisericii. Muncitorii au utilizat la construcția bisericii lemn de pe loc, brad și tisă. Bârnele sunt îmbinate în „coadă de rândunică”, cu întăriturii din lemn de tisă. Fundația este din lespezi; consolele decorate cu motivul rozetei care evocă principiul divin – perfecțiunea (octogonul). Acoperișul este înalt și cu învelitoare de draniță în solzi. Lungimea bisericii în interior este de 13, 5 m, iar stranele au lungimea de 5 metri. Pridvorul are tavan casetat; aici se găsește scara care duce la clopotniță. Ușa de la intrare este din lemn de tisă, decorat cu motive geometrice. Construcția a fost lucrată cu barda și cuțitoaia.

În biserica Sfântul Nicolae a activat prima școală de pe Valea Bistriței. Profesorul care a ținut cursuri aici s-a numit Nicolai Nanu (cel al cărui nume îl poartă Liceul din localitate). A activat între 1840 – 1850, fiind invitat să susțină cursuri de catre boierul Alecu Balj, proprietarul moșiei pe care se afla biserica. Cursurile se țineau în pronaos, timp de 5 zile pe săptămână, de luni până vineri. Sâmbăta și duminica se țineau slujbe. La școala profesorului Nicolai Nanu se studiau: scris-cititul, aritmetica, muzica bisericească, geografia și istoria. După 5 ani de studiu, absolvenții primeau un atestat care le permitea să devină preoți. Cel mai ilustru elev al lui N. Nanu a fost povestitorul Ion Creangă, între anii 1848 – 1849, la 12 ani. Bunicul său l-a adus la Broșteni la școală împreună cu Dumitru , fiul său, în gazdă la Irinuca. Se pot admira în interiorul bisericii icoane vechi, cărți vechi de cult cu scriere chirilică, un analog la strană la care a cântat Ion Creangă. Iconostasul este lucrat dintr-un singur lemn, praporii sunt din piele de vită; vasele rituale din lemn; există fotografii de epocă în care se pot vedea credincioși împreună cu preoții lor, preoți cu arhimandriți, casa Irinucăi, imagini din Brosteniul de la inceputul sec. XX. În anul 1865, la 100 de ani după terminarea bisericii vechi, boierul Alecu Balj a construit o biserica din cărămidă, alături de cea veche. Din păcate , în 1917 a fost dărâmată de catre trupele austro-ungare care au folosit cărămida în scopuri militare ; astfel biserica veche a fost folosită din nou de credincioși, până în anul 1925 când Casa Regală, care administra moșia Broșteni a reconstruit biserica nouă ce poate fi admirată și astăzi.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/9fccfea2-68d9-4563-9093-ee16081bc9fc

Bibliografie:
Broșteni,Monografie, autor Candrea Vasile, Ed. Ankarom, 1995,
Wikipedia.org,
www.sfantulnicolae.ro

VALORI CULTURALE EUROPENE LA ORA DE LIMBI MODERNE

Prof. Munteanu Anamaria

Colegiul Tehnic « Laţcu-Vodã », Oraş Siret, jud. Suceava

În era tehnologiei, de foarte multe ori, trecem pe lângã monumente, site-uri sau oameni fãrã a le observa, fãrã a le acorda atenţia cuvenitã. Suntem prea obosiţi, stresaţi sau chiar nepãsãtori pentru a sta puţin şi a asculta povestea fiecãrui monument, poveste care sigur ne-ar atinge sufletele prinse în mrejele tehnologiei.

Uniunea Europeanã face eforturi foarte mari ca sã conserve patrimoniul cultural comun european, sã sprijine şi sã promoveze industriile creative din Europa.

Puţini oameni au auzit,de exemplu, despre comuna Marginea din judeţul Suceava, un renumit centru de artã popularã, cunoscut, mai ales, datoritã ceramicii negre ce se produce aici. Comuna Marginea este situată în partea de nord a României, la contactul dintre două regiuni diferite : Podișul Sucevei și Obcinele Bucovinei. Aceasta este compusă doar din satul Marginea, neavând alte sate în componența sa. Se învecinează la sud cu comuna Arbore și orașul Solca, la nord cu comuna Horodnic de Sus, la est cu comuna Volovăț și orașul Rădăuți și la vest cu comuna Sucevița. Din cele mai vechi timpuri, localnicii s-au ocupat cu olãritul. Aici lutul argilos se modelează manual pentru a fabrica vase de lut (oale pentru lapte bătut, căni, ulcioare, sfeșnice, farfurii, vaze, etc.), dar și alte forme ornamentale.

Vază conică neagră

Oală ceramică

Ceramica produsă aici este unică pe plan internațional datorită culorii negre obținute în urma arderii sale înăbușite, precum și datorită modelării unor forme specifice tradiționale obținute prin lustruirea cu ajutorul unei pietre de râu (tehnică preistorică). Acest procedeu folosit de către olarii din

comuna Marginea este unic în lume. Mai sunt încă locuințe care păstrează o arhitectură cu o vechime de mai mult de 100 de ani și care sunt locuite. Din păcate, acest meşteşug a pierdut teren în faţa tehnologiei care a acaparat toată atenţia. Mai există foarte puțini meșteșugari care cunosc tainele olăritului (aproximativ 10 familii care produc renumita ceramică neagră). O expoziție permanentă cu vânzare pune la dispoziția vizitatorilor, cam puțini ce-i drept în ultima perioadă, produsele de Marginea.

Ceea ce este o noutate este că în perioada vacanțelor, dar și în timpul proiectelor din "Săptămâna altfel", atelierul de ceramică de la Marginea organizează cu programare și contracost, activități de inițiere în olărit pentru copiii de orice vârstă. Aceste activități au un mare impact asupra copiilor, deoarece intrând în contact direct cu lutul, aceștia își dezvoltă abilități noi, imaginația, uită pentru câteva momente de telefon, calculator ori tabletă și se relaxează.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/1peffAVooOANVKPyVPI_zq8b0kpZ1Rj4DfMZdTg2LxDw/edit

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE

- Crăciun G., Popescu C., Mică enciclopedie a localităţii Marginea – Suceava, ed. Lidana, 2007
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Marginea,_Suceava
- https://ceramicamarginea.ro/
- https://www.youtube.com/watch?v=4Lq_OvAoHWw

MĂGURA – REPERE ARHEOLOGICE

Prof. Drăgoi Doina,
Liceul tehnologic „Virgil Madgearu'',Roșiori de Vede, Teleorman

La Măgura au fost semnalate vestigii arheologice încă de la jumătatea secolului trecut, în urma cercetărilor de teren efectuate de către Floarea Florea, profesor de istorie la şcoala din sat, dar şi de către preotul Ioan Spiru, arheolog amator. Cea mai bine cunoscută epocă este epoca neo-eneolitică. Acest fapt se datorează cercetărilor începute din anul 1998, în cadrul a două proiecte, primul un proiect românobritanic intitulat „Southern Romania Archaeological Project-SRAP" (1998-2004), celălalt, un proiect intermuzeal local, intitulat „Începuturile Civilizaţiei Europene. Neo-eneoliticul la Dunărea de Jos-ICE" (din 2005).

Au fost cercetate mai multe situri arheologice. Primele dintre ele, aflate în „Valea Cioroaica", au furnizat informaţii despre neoliticul dezvoltat (cultura Boian), dar şi din secolele IV p. Chr. şi VII p. Chr. Cel mai cunoscut sit este probabil cel de la Măgura „Bran", o aşezare de tip tell aflată pe valea Clăniţei. Au fost cercetate locuiri corespunzătoare fazei de mijloc şi fazei târzii a culturii Gumelniţa, dar şi urme de locuire din epoca bronzului şi epoca geto-dacă. Tot pe valea Clăniţei, în apropierea tell-ului, a fost cercetat un sit ce aparţine etapei finale a culturii Boian (Boian Spanţov). Un alt sit, cel în care au fost făcute cele mai multe investigaţii, este situl de la Măgura „Buduiasca", amplasat pe terasa joasă a Teleormanului.

A fost vizată locuirea neolitică,atribuită atât neoliticului timpuriu (cultura Starčevo-Criş) cât şi neoliticului dezvoltat (culturile Dudeşti şi Vădastra). Au fost documentate şicomplexe postneolitice din

epoca bronzului, prima epocă a fierului, sec. IV p. Chr., sec. VIII-X p. Chr., epoca medievală. O serie de descoperiri întâmplătoare au scos la iveală şi alte vestigii, printre care, poate fi amintit un mic depozit monetar, compus din trei denari romani republicani, găsiţi împreună cu un inel plurispiralic de argint, ce poate fi datat în sec. I a. Chr. Dovezile arheologice de la Măgura au relevat faptul că întreaga zonă a actualei localităţi a fost intens locuită începând cu mileniul 6 a. Chr.

Spicuiri dintr-o mai veche monografie a comunei Măgura:

În primii ani ai sec. al XX-lea învăţătorul Alexandru Bârleanu şi Radu Băloescu, secretarul comunei, au întocmit o Monografie a comunei rurale Măgura, publicată în volumul I, Monografiile comunelor din Judeţul Vlaşca, sub direcţia lui Ion T. Ghica, prefectul judeţului Vlaşca, în anul 1904, un condensat şi documentat studiu social-economic pentru cele şapte localităţi ce alcătuiau comuna, parte componentă a judeţului Vlaşca. Iniţiativa celor doi reprezentanţi ai instituţiilor publice este o folositoare şi unică sursă de informaţii pentru reconstituirea mediului natural şi uman local în ultimele decenii ale sec. al XIX-lea şi începutul celui de-al XX-lea, pe baza unor date şi statistici amănunţite aflate în uzul primăriei şi cu atât mai valoroase pentru o introspecţie istorică din zilele noastre. Un prim capitol priveşte vechimea şi evoluţia satelor, descrierea geografică, populaţia şi mişcările de populaţie; cel de-al doilea prezintă viaţa economică, cuprinzând domeniile specifice, ca proprietatea funciară şi agricultura cu toate ramurile practicate, meşteşugurile şi comerţul, finanţele, creditul şi administraţia; ultimul capitol este dedicat stării morale, culturale şi sociale ale aşezării, cu accent pe instrucţie şi chiar în ultimul rând oferă câteva informaţii despre conştiinţa naţională şi politică. Fără a absolutiza cifrele pe care le putem totuşi confrunta cu altele generale sau tot locale, se constată doar că metodologia de realizare a acestui studiu monografic, mai vechi de un secol, este cuprinzătoare şi relevantă pentru oricine este interesat astăzi de trecutul comunei Măgura, judeţul Teleorman.

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/magura-descoperiri-arheologice/0fc6952c-4b4b-4323-875c-9184a7426284

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeudS64yIh2hM0I19VvRWeOHbMM6iUuOFaIUJmBSSQyKOmgng/viewform

Bibliografie: Centrul Cultural Teleorman, Biblioteca,,Gala Galaction''/ Roșiori de Vede

SCRIITORI TELEORMĂNENI – CASE MEMORIALE

Florea Gabriela,
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu", Roşiorii de Vede, Teleorman

Casa memorială Zaharia Stancu a aparținut, de fapt, surorii scriitorului, Lisaveta. Clădirea a fost transformată în casă memorială în 1994, expunând obiecte, documente şi fotografii privind viaţa şi activitatea poetului și romancierului Zaharia Stancu (1902 – 1974), iar acum găzduiește și biblioteca comunală.

În prima încăpere a casei, primul lucru care îți atrage atenția este o caricatură a scriitorului, realizată de I. Ross. Chiar pe peretele de lângă sunt poze în care Zaharia Stancu a fost imortalizat stând de vorbă cu femeile din Salcia sau ținându-l în brațe pe nepotul său Tudor. În a doua și ultima cameră care îl comemorează pe autor este reconstituit biroul acestuia. Pe acesta se află un suport de călimară din bronz, un cuțit pentru ascuțit creioane, o plachetă tot din bronz cu portretul lui și o mapă. „Cuțitul este primit de la scriitorul rus Leonid Leonov, iar suportul de călimară și mapa au ambele însemnele bufniței. Se spune că bufnița îi purta noroc lui Zaharia Stancu", explică Cornelia Olteanu, bibliotecara comunei. Aceasta invită toți vizitatorii să semneze în cartea de oaspeți a casei memoriale și, astfel, ai ocazia să iei loc chiar pe scaunul de pe care Zaharia Stancu a scris, poate, una dintre marile sale opere.

A fost membru al Academiei Române și Președinte al Uniunii Scriitorilor din România. A câștigat Premiul de Stat pentru Literatură, iar în 1971, a primit premiul Gotfried von Herder din partea guvernului austriac.

Romanul său *Desculț*, care „a parcurs globul cu sandale de aur", așa după cum îi plăcea autorului să spună, este cel mai tradus roman românesc din toate timpurile, fiind tradus în 24 de limbi până în 1988, printre altele, existând o traducere și în limba japoneză.

Casa Memorială Marin Preda este amenajată în vechea clădire a şcolii din Siliştea-Gumeşti, unde a învăţat şi Marin Preda. Clădirea a fost construită în anul 1910, într-o perioadă de dezvoltare a instituţiilor şcolare în mediul sătesc. Casa Memorială Marin Preda a fost inaugurată în anul 1982. În interior se regăsesc imagini cu scriitorul Marin Preda, manuscrise și obiecte ce refac parcursul vieții acestuia.

Marin Preda a fost un scriitor român postbelic și directorul editurii „Cartea Românească". Marin Preda a fost un fervent opozant al regimului comunist. Ultimul său roman lansat în 1980, *Cel mai iubit dintre pământeni*, este considerat o critică violentă a comunismului. După câteva săptămâni pe piață, romanul a fost retras din toate bibliotecile și librăriile publice și universitare.

Între 1943-1945 este luat în armată, experiență descrisă în operele de mai târziu, în romanele *Viața ca o pradă* și *Delirul*. În 1945 devine corector la ziarul „România liberă". Apoi din 1952 devine redactor la revista „Viața românească". În 1955 publică volumul I din *Moromeții*, iar în 1967 apare volumul II al romanului.

Apare ediția a doua a romanului *Marele singuratic* în 1976, iar în 1977 publică *Viața ca o pradă*, un roman autobiografic amplu care are drept temă principală cristalizarea conștiinței unui artist. În 1980, la editura pe care o conducea, publică ultimul său roman, *Cel mai iubit dintre pământeni*. În data de 16 mai 1980 moare la vila de creație a scriitorilor de la Palatul Mogoșoaia.

În comuna Dideşti s-a născut, în 1879, Gala Galaction, scriitor, preot ortodox, profesor de teologie la universităţile din Cernăuţi şi Bucureşti şi traducătorul celei mai apreciate versiuni a Bibliei în limba română.

Micul edificiu a fost ridicat cu ajutorul contribuţiei locuitorilor în anul 1978. Casa are trei încăperi în care este organizată expoziţia. Aceasta prezintă obiecte, documente şi fotografii privind viaţa şi activitatea lui Gala Galaction. Este considerat un mare scriitor, nuvelele şi romanele lui au o puternică încărcătură dramatică şi sunt dominate de conflictul dintre impulsurile naturale şi preceptele moralei creştine.

Gala Galaction era pseudonimul lui Grigore Pișculescu. El s-a născut pe 16 aprilie 1879 în județul Teleorman, în familia unui țăran care era căsătorit cu fiica unui preot. A urmat și el această cale și în 1922 a fost hirotonisit, iar în 1926 devine profesor la Universitatea din Chișinău. În toată perioada interbelică, pe lângă profesorat, el s-a dedicat activității publicistice, având sprijinul lui Tudor Arghezi, editează revistele „Cronica” şi „Spicul” în perioada 1915-1918. După această perioadă a scris și publicat nuvele, romane, note de călătorie, articole în principalele ziare și reviste ale timpului, precum și un jurnal care a fost restituit și publicat postum.

De-a lungul vieții sale, a obținut numeroase premii și distincții, unele de o importanță majoră: Premiul Academiei Române (1915), Premiul Societății Scriitorilor Români (1933), Medalia „Meritul Cultural” clasa a II-a (1934), Premiul Național Literar (1935), Premiul Național pentru proză (1942) sau Medalia „Meritul Cultural” în grad de comandor (1947).

Chestionar:
https://docs.google.com/forms/d/1GF-e9tBbbOrYJliJU4ipYHg_eFUWrR4MxL7L7GLOi1o/edit

SITOGRAFIE:
https://audiotravelguide.ro/expozitia-memoriala-gala-galaction-didesti/
https://audiotravelguide.ro/casa-memoriala-zaharia-stancu-salcia/
https://audiotravelguide.ro/casa-memoriala-marin-preda-silistea-gumesti/

VALORI CULTURALE DIN TELEORMAN: ANSAMBLUL „BURNAŞUL''

Prof. Iordache Ana Maria Carmen
Lic Tehnologic „Virgil Madgearu'', Roșiori de Vede, Teleorman

În cadrul Centrului Cultural Teleorman își desfășoară activitatea ANSAMBLUL PROFESIONIST DE CÂNTECE ȘI DANSURI "BURNAȘUL" alcătuit din: Grupul vocal bărbătesc al Ansamblului ''Burnașul" , Orchestra de muzică populară , Formația de dansuri populare.

A fost înființat în anul 1990 și a devenit în scurt timp un important mijloc de reprezentare pentru valorificarea creației populare atât în Teleorman, cât și în întreaga țară. Valoarea acestui ansamblu a fost recompensată cu înalte distincții la numeroase festivaluri autohtone și internaționale. Italia, Belgia, Egipt, Siria, Iordania, Turcia, Spania, Bulgaria sunt câteva țări în care mesajul spiritualității românești a fost transmis prin frumoasele dansuri, cântece şi costume populare.

Orchestra

S-a remarcat prin stilul autentic de interpretare. Alternanța orchestrală, între taraful tradițional (țambal, vioară, cobză, fluier, nai) și formația completă, ce adaugă acesteia clarinetul, acordeonul și trompeta reușește să asigure acompaniamentul spectacolelor.

Grupul Vocal al Ansamblului ,,Burnașul"

Având o vechime de 20 ani, Grupul Vocal al Ansamblului ,,Burnașul" a reușit prin eforturi deosebite, pasiune, talent și o puternică dragoste pentru cantecul popular, să urce treptele afirmării, ajungând sâ devină în prezent o formație artistică reprezentativă a folclorului autentic românesc.

Formația de Dansuri Populare

Suitele de dansuri populare cuprind piese coregrafice din toate zonele țării, de o frumusețe inegalabilă și o mare valoare artistică și documentară.Ansamblul " Burnașul" a participat de-a lungul timpului la diferite manifestări culturale în calitate de invitat special: Festivalul Național "Maria Tanase"(Craiova,2015), Festivalul de datini și obiceiuri " Tradițiile Verii" "(Craiova,2015), Festivalul Internațional de Folclor "Muzicii și Tradiții în Cișmigiu"(București,edițiile 2007,2015) manifestare realizată în parteneriat cu TVR, Festivalul Internațional de Folclor "Ceahlaul"(Neamț,edițiile 2007,2015), Festivalul de muzică ,tradiții și obliceiuri de iarnă " Leru–i ler" (Brașov,edițiile2014, 2015)

.

De asemenea Ansamblul a fost invitat de-a lungul timpului în mai multe emisiuni televizate și radio:" Tezaur Folcloric"-TVR emisiune realizată de Marioara Murareascu, " O data-n viață"- TVR emisiune realizată de Iuliana Tudor și Elise Stan,"Popasuri folclorice-TVR2, emisiune realizată de dr.Maria Tanase Marin, " Teo-Show"- Kanal D, "Răi da Buni"-Antena 2, "Lada de Zestre"-Radio Romanaia Antena Satelor etc.

Galerie Foto:

Chestionar :
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdlgiJyBkbCX3Iq3adwQr7U-PrBoIH2-lP5uUytnL7WPlDYqw/viewform

Bibliografie :www.ansamblul -burnașul.ro

ZĂRĂZEANUL – SĂRBĂTOAREA VESELIILOR CE VOR URMA

Mușat Melania
Grădinița cu P.N. Nr.3 Lăceni, sat Lăceni, Județ Teleorman

Pe întâi februarie, în anumite zone din sudul României dar și în Bulgaria, se sărbătorește Zărezanul, o sărbătoare a celei ce de milenii dă viață tuturor sărbătorilor cu licoarea zglobie ieșită din fructele sale, vița de vie. Este sărbătoarea vinului, a viței de vie, a grădinarilor și a patronilor de taverne, la care participă doar bărbații. Acum vița nu este ascunsă sub puful protector al zăpezii și fiorii dați de razele parcă prea călduroase ale soarelui cu greu pot fi stăpâniți de ceasul biologic care îndeamnă la siguranță. La siguranța revenirii la viață.

În calendarul popular, prima zi a lunii februarie corespunde cu Anul Nou Viticol. „Zărezeanul", cunoscut și sub numele de „Gurbanul viilor" sau „Arizan", este o sărbătoare strămoșească, de care se bucură deopotrivă românii și bulgarii riverani ai malurilor Dunării. Evenimentul se petrece în fiecare an, la 1 februarie, și simbolizează primul drum din noul an al oamenilor la câmp. Se sărbătoresc vița de vie și vinul. Sărbatoarea își are numele din cultura bulgară, de la Sfântul Trifon Zărezan despre care se spune că ar fi fost și el viticultor și într-o zi, când tăia la vie, a trecut pe acolo Sfânta Maria și în acel moment pe Trifon l-a bufnit râsul, nu se știe din ce motiv. Sfânta l-a blestemat să-și taie nasul cu foarfeca de vie. De altfel, în limba bulgară verbul zaryazvam înseamna și a tăia via. Zărezeanul este prima dintre sărbătorile de primăvară, Sfântul Trifon fiind cel care prevestește finalul iernii și apropierea primăverii, traversând o perioadă de tranziție între pământul înghețat și pământul roditor, din care vor răsări florile. Manifestările şi obiceiurile păstrate în timp constau într-un ceremonial bahic organizat pe plantațiile de viţă-de-vie. În această zi, proprietarii de vii merg împreună cu preotul satului să sfinţească plantaţiile de viţă de vie împotriva bolilor şi dăunătorilor care pot afecta recolta de struguri din toamnă. Sfințirea viței-de-vie se face și pentru rodnicie, să nu fie bătută de grindină și mană, și pentru ca proprietarii să nu devină săraci. Când bărbații pornesc la vie, taie corzile de viță din care-și fac cununi și cingători, și dezgroapă sticla de vin îngropată încă din toamnă, începe petrecerea câmpenească, se sare peste foc, se joacă si petrecăreții se stropesc cu vin. În această zi, oamenii folosesc săniile sau căruțele trase de cai frumos împodobiți, cu zurgălăi.

După slujba religioasă oficiată în biserică, preotul, împreună cu bărbații din localitate, intră în via celui mai bun gospodar. Acolo se spune rugăciunea Sfântului Trifon Zărezeanul, protectorul viilor : "Începem cu Doamne ajută. Coboară Doamne, binecuvântarea Ta peste via aceasta şi fă-o să dea rod însutit spre sănătatea şi bucuria oamenilor. În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin" este rugăciunea spusă cu această ocazie. După rugăciune urmează un ritual: se taie corzi de viță de vie, care se stropesc cu vin, „pentru ca să primească via semn de vin bun", apoi toți oamenii sărbătoresc. Via a fost sfinţită şi au fost tăiate primele joarde. Credința populară spune că recolta va fi mai bogată, dacă este consumat vin mult de ziua Sfântului Trifon, pentru acest motiv turnându-se vin la rădăcina viței de vie.

Bulgarii din județul Teleorman, ca și cei din Bulgaria, sărbătoresc ziua Sfântului Trifon Zărezeanul cu ritualuri folclorice. Bărbații tund via de vie, în timp ce femeile pregătesc pâini și friptură de pui. Fiecare cultivator pleacă spre potgorie cu pâinea și friptură de pui, puse într-o traistă nouă, țesută colorat și cu un vas cu vin roșu. Înainte de a începe tăierea viței, bărbații se întorc cu fața spre soare și fac semnul crucii de trei ori. După ce se taie trei ramuri, se spală cu vin roșu, apă sfințită și cenușă de lemn, păstrată din Ajunul Crăciunului. La sfârșitul zilei, toată lumea se adună pentru a mânca, a bea vin, a cânta și a dansa.

Licuriciu este un sat înființat de bulgari. Principala îndeletnicire a locuitorilor de aici este viticultura. Se zice că, datorită ph-ului solului, vinul, vestitul zaibăr, este cel mai de calitate din țară. Ritualul este același peste tot: se taie o joardă de viță de vie, se stropește cu o sticlă de vin, care apoi se îngroapă la capătul viei.

Despre tăiatul viei se știe că este o lucrare foarte importantă, de măiestria și priceperea cu care este făcută depinzând răsplata ce va veni toamna, după îmbrățișările fățișe ale boabelor brumate cu razele soarelui. Frumusețea sărbătorii vine de la vin și este o serbare câmpenească, de cele mai multe ori pe zăpadă și în ger, cu bucate bune, focuri și vin de calitate după priceperea, hărnicia, dar și norocul fiecăruia.

Sărbătoarea care marchează începutul sezonului viticol nu a fost dată uitării nici după atâția ani. A devenit tradiție ca, în fiecare an, la 1 februarie, bulgarii să treacă Dunărea, către Alexandria, pentru a sărbători Zărezeanul.

Sărbătoarea Zărezeanului care marchează începutul unui nou an viticol este sărbătorită în mai multe localităţi din Teleorman. Oamenii merg la viile pe care la au în proprietate, dezgroapă vinul de anul trecut , sfinţesc viţa de vie şi încing petreceri. Deşi în fiecare an, de 1 februarie, vremea este extrem de rece, oamenii continuă obiceiurile în aer liber, ignorând gerul. Indiferent de vreme, viticultorii locali urcă pe Dealul cu vii şi se roagă pentru un an îmbelşugat.

În unele sate din Teleorman, cum ar fi Izvoarele, se obişnuieşte alegerea 'Împaratului viilor' dintre gospodarii cu cel mai bun vin din comuna. Zărezeanul se sărbătoreşte la Calomfiresti, Pietrosani, Poroschia, Bragadiru, Contesti, Antonesti-Calinesti, Nanov, Cervenia, dar si la Zimnicea, Izvoarele, Năsturelu si Alexandria.

La Alexandria, primăria organizează în fiecare an, Sărbătoarea Zărezeanului la viile de la marginea oraşului. Cu această ocazie, municipalitatea premiază și câştigătorii concursului cel mai bun vin de pe meleaguri alexăndrene. Sărbătoarea Zărezeanului a devenit o tradiţie în ultimi ani în municipiul Alexandria.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/share/zarezeanul/b9715d1d-8222-443a-9bcd-4cd0bb858254

Bibliografie :

1.”Sfântul Chiril al Ierusalimului „„ Traducere de Preot Dumitru Fecioru , Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , Bucureşti 1945
2.”Credinţa Ortodoxă”, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei ,Iaşi 2000
3.” Învăţarea celor 12 Apostoli” , Traduceri, Note şi Indici de Preot Dumitru Fecioru , Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , Bucureşti 1979

SUCIDAVA

Neciu Ileana,
Liceul Tehnlogic „Virgil Madgearu” Roșiorii de Vede, Teleorman

Sucidava

Tip **Castru auxiliar**
Tip construcție **Zid de piatră**
Amplasare 43°45′52″N 24°27′32.87″E
Denumire loc Cartier Celei
Localitate Corabia
Program de vizitare: Marți–duminică, orele 10:00-18:00

Fiind una din cele mai mari fortificaţii romano-bizantine din Oltenia, cetatea Sucidava datează din secolele III-VI d.Hr. Anterior, aici fusese plasat un vechi centru militar şi economic al tribului suciilor. În vremea împăratului Constantin cel Mare a fost construit un pod peste Dunăre, ale cărui urme pot fi văzute şi astăzi. După distrugerile provocate de invaziile hunilor, cetatea este refăcută în vremea lui Justinian, între 527-535. Din perioada creştină timpurie datează o bazilică, unde au fost descoperite şi câteva morminte. O amenajare deosebită este fântâna cu o adâncime de 18 metri.

Vestigii incluse în circuitul de vizitare al cetății: așezarea în formă de tell, cu 11 faze de locuire; vestigii ale locuirii geto-dacice; fântâna romană din secolul al II-lea d.Hr.; fortăreața romano-bizantină; portalul podului lui Constantin cel Mare peste Dunăre; poarta de Vest; clădirea din secolele IV-V; clădirea cu Hipocaust; fântâna secretă (secolul al VI-lea); Bazilica paleobizantină; pilonul-turn al pasarelei constantiniene.

PICIORUL DE POD ROMAN DE LA CORABIA

Podul construit în timpul primului împărat creştin, inaugurat în vara anului 328 se întindea pe o lungime de 2437,5 m, fiind considerat unul dintre cele mai lungi poduri din antichitate. Durata sa de viaţă a fost mică, până la sfârşitul secolului al IV-lea, însă a avut rolul de a uni romanitatea de la nordul şi sudul Dunării.

Ruinele podului roman se află la o distanţă de circa 40 m la nord de malul Dunării. Portalul nordic cel mai bine păstrat, avea rol de pila-culee, fiind construit pe o platformă lucrată din piatră tăiată neregulat, legată cu mortar.

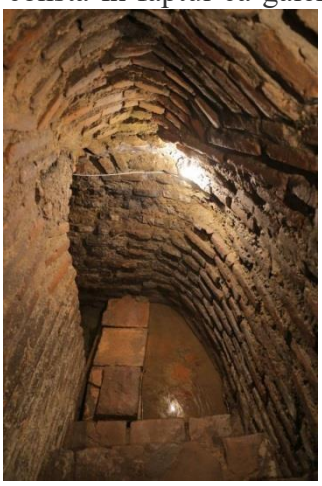
PRIMUL SISTEM DE ÎNCĂLZIRE PRIN PARDOSEALĂ, ADUS DE ROMANI LA CELEI

Civilizația romană a lăsat urme în interiorul Cetății Sucidava. Se pot vedea urmele unei locuințe despre care se spune că a fost dotată cu un sistem ce reprezenta la vremea aceea prima formă de încălzire prin

pardoseală. Denumită „Clădirea cu hypocaust”, locuința romană a fost descoperită cu ocazia cercetărilor arheologice din anul 1977 și datează din secolul V e.n. Zidurile sunt din piatră și cărămidă și legate cu mortar. Pe sub podeaua clădirii se află așa-numitele „pilae” construite din cărămizi suprapuse, iar în partea de sud-vest se află ceea ce se numea „praefurnium”, adică un loc unde se făcea focul pentru încălzirea aerului de sub podea, care era uniformizat cu ajutorul pilae-lor. Practic, aerul cald încălzea cărămizile și acestea încălzeau podeaua încăperii. Din acea clădire, numită hypocaust, porneau către alte clădiri tuburi din ceramică încorporate în pereții locuințelor, prin care circula aerul cald.

FÂNTÂNA SECRETĂ, UNICĂ ÎN EUROPA, A FOST DESCOPERITĂ DE UN HOȚ

Cetatea Sucidava a fost construită pe un deal, cu mult peste nivelul Dunării care trece prin apropiere, precum și peste nivelul pânzei freatice din care se alimentau cu apă localnicii. Așadar, cetatea nu avea nici o sursă de apă cunoscută. Totuși, locuitorii cetății puteau trăi fără să coboare în localitate să se aprovizioneze cu apă. Între zidurile cetății se află însă o fântână secretă despre care se spune că este unică în Europa. Unicitatea fântânii secrete constă în faptul că galeria pornește din interiorul cetății, dar se ajunge la apă printr-un tunel săpat la o adâncime de 26 de metri.

Fântâna se află așadar în afara zidurilor cetății, dar sub pământ. Practic, romanii au săpat galeriile din cetate, însă izvorul a fost captat în afara zidurilor cetății. Pe vremea aceea era secretă pentru toți cei din afara cucerească cetatea Sucidava stăteau vreme, cotropitorii care încercau să deasupra fântânii secrete, fără să știe (în afara zidurilor cetății) chiar aprovizionau cu apă potabilă. A fost că dedesubt erau romanii care se târziu, mai exact în 1958, de către un descoperită întâmplător destul de pământ a fost restaurat, iar în interior hoț. Tunelul săpat la 26 de metri sub până la izvor. Accesul către fântână a fost introdusă o instalație de iluminat, pământ și pavate cu piatră, și acestea se face foarte ușor, pe treptele săpate în unui om, iar tavanul este construit restaurate. Tunelul depășește înălțimea sub forma unei arcade romane. Liantul folosit de romani pentru lipirea cărămizilor din tunel și de deasupra fântânii permite aerului să circule altfel, astfel că, la acea adâncime, deși este umezeală, nu este niciun fel de mucegai. Chiar deasupra fântânii care se încheie cu o arcadă zidită în stil romanic observăm două tipuri de ciment. Cel original, folosit de romani la momentul construirii fântânii, în secolul VI e.n., și cimentul din zilele noastre.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe9bakSZwf21rMVTH0ZWI3K8G5IAEntVEtwO1wHarroMzf5ZA/vie wform

Bibliografie

https://ro.wikipedia.org/wiki/Sucidava

http://danubelimesbrand.org/documents/2014/07/danube-limes-day-poster-7-ro_en.pdf

CĂLUŞUL TELEORMĂNEAN

Răboj Maria-Gabriela, Stemate Ionel,
Școala Gimnazială „Sfinții Voievozi”, Bragadiru, Teleorman

„Un popor fără tradiții este un popor fără viitor” (Alberto Lleras Camargo). Aceasta este concepția larg răspândită și în momentul de față în satele tradiționale românești.

Ne situăm în România, în Câmpia Română, în județul Teleorman, comuna Bragadiru, una dintre comunele teleormănene în care sunt păstrate și transmise cu sfințenie tradițiile și obiceiurile strămoșești. Unul dintre obiceiurile păstrate și transmise urmașilor este cel al călușului, un dans tradițional carpato-danubiano-pontic. Acest obicei are un anumit impact asupra populației locale, deoarece acesta este un obicei de seamă a acestei comune, un obicei ce este prezentat cu mândrie de tinerii și bătrânii locului.

Călușul este unul dintre obiceiurile consacrate ale României, în special în zona de sud a țării noastre. Acest obicei este specific perioadei Rusaliilor. În manieră tradițională, dansul Călușului este practicat în preajma sărbătorilor Rusaliilor.

Obiceiul călușarilor are un rol esențial în desfășurarea normală a vieții din comunitate. El sustrage și protejează comunitatea împotriva agresiunii ielelor, făcând din acestea o amenințare transcendentă și întotdeauna prezentă, care pretinde să fie domolită prin rituri corespunzătoare.

Se spune că jocul călușarilor, din preajma Rusaliilor, protejează comunitatea din care fac parte, vindecă și repară relele pricinuite de iele. De asemenea, Călușul, cunoscut și sub denumirile de „Călușer” sau „Călucer” a fost și va fi, în continuare prin anumite acte, perceput asemeni unui ritual sacru. Călușul reprezintă un obicei de mare complexitate și anvergură, atât din punct de vedere funcțional cât și din punctul de vedere al limbajelor utilizate, din care dansul ocupă locul preponderent.

Chestionar:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScJDvWq3JTG_GiriCZuWTp5S3cDdSeR48j7s4VV-Uw1ld3yRg/viewform?usp=sf_link

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:

1. Larionescu, Sanda, *Căluşul între ritual, ceremonial şi spectacol*, în *Căluşul Tezaur Universal*, Slatina, Editura Universitatea pentru Toţi, 2002

2. https://ro.wikipedia.org/wiki/C%C4%83lu%C8%99ul_oltenesc;

LUGOJUL, ORAȘ CULTURAL

Nicolae Georgeta
Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu'' Lugoj, Județul Timiș

Lugoj (în maghiară *Lugos*,în germană *Lugosch*),este un municipiu în județul Timiș, Banat, România, format din localitatea componentă Lugoj (reședința), și din satele Măguri și Tapia. Unul dintre cele mai importante centre ale mișcării culturale din Transilvania și Banat, Lugojul este cunoscut pentru rolul important pe care l-a jucat în dezvoltarea învățământului, în mișcarea de eliberare socială și națională și consolidarea unității naționale a românilor. Aici a avut loc în 1848 a doua *Adunare națională a românilor* din Banat. Astăzi este un important centru cultural și renumit centru muzical. Este al doilea oraș ca mărime și importanță din județul Timiș, după Municipiul Timișoara. Conform recensământului din 2011, Lugojul are o populație de 40.361 locuitori (2011), iar la 1 iulie 2016 - 47.445 locuitori.

Poziție geografică

Municipiul Lugoj este situat în SV țării, pe malurile râului Timiș. Extremitatea sudică a teritoriului administrativ al municipiului Lugoj se află la 4539'04" lat.N, iar cea nordică la 4545'36" lat. N, fiind situat la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord. În longitudine Lugojul este cuprins între 2149'25" long. E în Vest și 222' long. E în Est. În raport cu localitățile mai apropiate el se regăsește la 58 km de Reșița, 101 km de Deva, 45 km de Caransebeș, 59 km de Timișoara și 490 km de București. În cadrul județului Timiș, Lugojul este situat în partea central-estică, fiind al doilea municipiu din județ ca mărime, dezvoltare economică și populație.

Municipiul Lugoj are două sate aparținătoare, Măguri și Tapia, împreună cu care ocupă o suprafață de 9.956 ha.

Climă și relief

Din punct de vedere climatic, zona Lugojului se încadrează în climatul temperat continental moderat, cu influențe din vestul și sudul continentului, caracterizat prin ierni blânde și veri răcoroase. Influențele submediteraneene se fac simțite prin amplitudini termice relativ mici și apariția celui de-al doilea maxim în regimul precipitațiilor (toamna).

Foarte frecvente sunt aici masele de aer ciclonal, care, venind din regiunea Mării Mediterane și Mării Adriatice, provoacă dezghețuri și topirea timpurie a zăpezii din timpul iernii. Din analiza regimului temperaturii aerului la Stația Meteorologică Lugoj s-a constatat că temperatura medie anuală este de 10,6 grade C. Morfologic, teritoriul municipiului Lugoj aparține Câmpiei înalte a Lugojului și Dealurilor Lugojului. Situat în zona de contact a acestor unități, orașul s-a dezvoltat pe terasa inferioară a Timișului, pe ambele maluri ale acestuia. Unitatea de relief în care se află Lugojul este Câmpia Lugojului, ce pătrunde adânc în zona dealurilor piemontane. Altitudinea medie a zonei este de 124 m deasupra nivelului mării.

Cea mai mare parte a terenului pe care este așezat localitatea are un relief plat, cu câteva ridicături care nu depășesc însă 2-3 m altitudine relativ față de suprafața terasei. În NV câmpiei se află Dealurile Lugojului, care fac trecerea spre Munții Poiana Ruscă. La sud de albia Timișului, teritoriul Lugojului se întinde până la lunca inundabilă a Cernaborei, cel mai apropiat afluent local al Timișului.

Lugojul a fost centrul unui district românesc care și-a păstrat și prin privilegiile și diplomele regilor maghiari autonomia până în secolul al XVI-lea. (*Istoria districtelor româneşti din Banatul timişan* de Vicențiu Grozescu).

Lugojul a fost pe vremuri o așezare puternic fortificată, având o importanță mai mare decât în prezent. Prima atestare documentară a cetății Lugoj apare spre sfârșitul secolului al XIII-lea, într-un document păstrat în arhivele din Budapesta, din care reiese că regele Ungariei, Ladislau al IV-lea (1272 - 1290) a poposit cu armata sa la Lugoj.

Într-o diplomă datată 22 august 1376, semnată de regele Ungariei Sigismund de Luxemburg, se arată că cetatea Lugojului a fost donată marilor feudali Ladislau și Ștefan Losonczy. La sfârșitul secolului al XIV-lea, mai ales după bătălia de la Nicopole (1396), turcii trec Dunărea deseori, invadează Banatul, ajungând până în părțile Lugojului. În timpul marilor campanii antiotomane, Ioan Huniade, pe când era comite de Timiș (1440), a luat măsuri pentru organizarea sistemului de apărare a orașului, întărind cetatea cu șanțuri, metereze și palisade.

Piața Regina Maria din Lugoj (1804)

În ianuarie 1601, Mihai Viteazul trece prin Banat cu suita sa și poposește și la Lugoj, la Hanul Poștei, în drumul său spre Viena.

Banatul de Lugoj-Caransebeș a rezistat presiunilor turcești până în 1658 când Acațiu Barcsai, Principele Transilvaniei, a cerut lugojenilor și caransebeșenilor să accepte hotărârea Dietei din Sighișoara, supunându-se turcilor. Aceștia au ocupat orașul după scurt timp, aducând o garnizoană militară condusă de un agă.

Evlia Celebi, cărturar și filozof turc, a vizitat Banatul în 1660, consemnând în opera "Seyahatname" ("Cartea Călătoriilor") cetatea Lugojului: *„...în formă pătrată, zidită în piatră, întărită cu palisade și înconjurată de pârâul Zeppel, având o poartă spre răsărit și un pod ce se poate ridica.”*.

După înfrângerea turcilor la al doilea Asediu al Vienei în 1683, imperialii trec la ofensivă și ocupă pentru scurt timp cetățile Lipova și Lugoj (1688). La 25 septembrie 1695 lângă Lugoj a avut loc o bătălie între armatele Imperiul Habsburgic și Imperiului Otoman, soldată cu înfrângerea dezastruoasă a austriecilor, însuși comandantul armatei, generalul Veterani, fiind ucis de turci. După semnarea păcii, în urma tratatului de la Karlovitz (1699) Banatul a rămas sub dominație otomană, însă prin câteva stipulații ale tratatului, turcii sunt obligați să dărâme unele fortificații, printre care și zidurile cetății Lugoj (1701). După alungarea turcilor, prin pacea de la Passarowitz (21 iulie 1718), a început colonizarea germană, iar primii coloniști s-au stabilit pe malul stâng al râului Timiș (circa 1720), punând bazele "Lugojului german". În secolul al XVIII-lea au fost ridicate numeroase edificii publice, între care biserica romano-catolică și biserica ortodoxă "Adormirea Maicii Domnului", amândouă declarate monumente istorice (vezi secțiunea următoare).

Lugojul în 1814

În 1778, ca urmare a încorporării Banatului la Ungaria, Lugojul a devenit reședința comitatului Caraș, iar în 1795 Lugojul român și Lugojul german s-au unificat.

În 1785 Lugoj este descris de către călătorul german Johann Lehmann :*„Pe un drum frumos ridicat și bine făcut, am ajuns la Lugoj, care în sine este foarte mare. Are o piață frumoasă, cu multe case frumoase. În piață sunt prăvălii cu negustori greci. Orașul, prin râul Timiș este împărțit în două părți. Partea germană este bine zidită, are ospătării bune, în care sălășluiesc călătorii, deși sunt cam departe de drum. Trecătorii peste pod, după fiecare cal, trebuie să plătească vamă. Lugojul este un loc plăcut, cu locuitori joviali. În partea germană se află o cafenea cu biliard, precum și o vilă de vară care este proprietatea contesei Soro. Doamna aceasta, în Lugoj și în jur, are multe proprietăți. Partea mare a Lugojului este proprietatea ei, având pământuri și vii. În viile din Lugoj sunt vițe de vie burgundă ce produc vinuri care în bunătate întrec alte multe vinuri...La capătul orașului, pe drumul ce duce spre Transilvania, în mâna dreaptă, sunt ridicate 8 furci de spânzurătoare, apoi urmează un șes plăcut și numaidecât se începe un deal înalt cu vii de ambele părți ale drumului. Ici colo se văd locuințe de vară.”*

Eftimie Murgu s-a stabilit la Lugoj în 1841, iar în iunie 1848 a prezidat a doua *Adunare națională a românilor* din Banat de pe Câmpia Libertății din Lugoj, în cadrul căreia s-au exprimat postulatele de ordin național ale românilor bănățeni din Revoluția Pașoptistă, a cărei centru a fost Lugojul. În vara anului 1842 a avut loc un mare incendiu, în care aproximativ 400 de case și clădiri importante (biserica Adormirea Maicii Domnului, Turnul Sfântul Nicolae, capela greco-catolică, ș.a.) au fost distruse de flăcări. Prin rezoluția imperială de la 12 decembrie 1850 Lugojul a devenit reședința Episcopiei Greco-Catolice din Banat.

Lugojul a fost reședința comitatului Caraș-Severin din 1881 până în 1925, când în urma noii organizări administrativ-teritoriale din România a fost creat județul Caraș și județul Severin, cel din urmă cu reședința la Lugoj până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial.
Podul de Fier, simbol al Lugojului, a fost ridicat în 1902. La 3 noiembrie 1918 a avut loc la Lugoj o mare adunare națională în care s-a proclamat dreptul națiunii Române la autodeterminare, după dezmembrarea Imperiului Austro-Ungar în urma primului război mondial.
La 20 decembrie 1989, Lugojul a devenit al doilea oraș liber de sub regimul comunist din România.

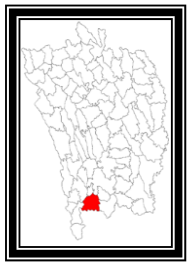
Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/lugojul-oras-cultural/16aa0b48-de49-4df0-8ab2-52f0172ea01c?fbclid=IwAR1EdYSTDxBHyFRhgmVDV0k16Rod2L95mMeuaO6zOpKOqQqvpYUK_A23tsI

Bibliografie:
Liviu Groza, *File de istorie - Lupta de la Lugoj, 25 septembrie 1695*
Dan Popescu, *Ghid turistic Lugoj și împrejurimi*, ed. Fundația Europeană Drăgan, 1993
Gheorghe Luchescu, *Lugojul cultural și artistic*, ed. Facla, 1975
Gheorghe Luchescu, *Lugojul, vatră a unității naționale*, editura Europa Nova, București, 1994, ISBN 973-9183-05

COMPLEXUL MONUMENTAL DE LA GRIVIȚA

CUCU VIOLETA
Școala Gimnazială Nr. 1 Tutova, jud. Vaslui

Griviţa este o localitate din sudul judeţului Vaslui, situată pe DJ 242, care face legătura dintre oraşele Bârlad şi Galaţi. Prima atestare documentară a satului datează din anul 1504.
Comuna Griviţa se mărgineşte la nord cu municipiul Bârlad, la sud cu comuna Bălăbăneşti, judeţul Galaţi, la vest cu comunele Tutova şi Perieni, iar la est cu comunele Fruntişeni şi Vinderei. Coordonate: 46 grade şi 9 minute N, 27 grade şi 39 minute S.
Iată, poziţia geografică a judeţului Vaslui pe harta României şi poziţia comunei Griviţa, în cadrul judeţului:

În centrul satului Griviţa se află un complex monumental, ctitorit de marele profesor, patriot și filantrop **Stroe S. Belloescu**, alcătuit din: **Școală, Biserică, Bustul lui Al. Ioan Cuza și Mormântul lui Stroe Belloescu.**

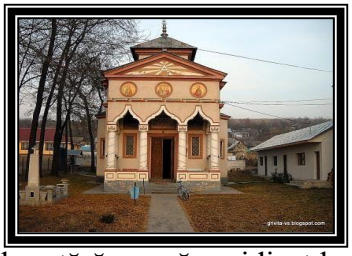

Stroe S. Belloescu s-a născut pe 20 martie 1838, la Câmpina și a decedat pe 20 octombrie 1912. A fost profesor şi intelectual român, mare patriot și filantrop. Părinţii săi erau originari din Săcelele Braşovului. A urmat cursurile Şcolii Primare la Câmpina, pe cele secundare la Bucureşti, iar studiile superioare în Belgia, obţinând în 1863 diploma de inginer. Nu a profesat această meserie, ci a intrat în învăţământ, fiind numit în 1864, profesor de matematică şi director la Gimnaziul real din Brăila, de unde, în 1866, s-a transferat la Liceul„Gh. Roşca Codreanu"din Bârlad, unde a funcţionat până în 1898, când a ieşit la pensie.

Observând că toată mizeria, viciile şi necazurile sărăcimii de la oraşe şi sate provine parte din neştiinţa de carte, parte din lipsa sentimentului religios, s-a gândit ca cel mai bun lucru ce se poate face pentru oamenii săraci este de„a-i învăţa carte, spre a-i lumina şi a le întări sentimentul religios pentru moralizarea lor". De aici a rezultat acea pornire entuziastă de a face şcoli, biserici, aşezăminte de cultură şi a lucra din răsputeri pentru întărirea şi înălţarea acestor instituţii.

În anul 1892, a construit în satul Griviţa, fostul judeţ Tutova, o şcoală încăpătoare, pe frontispiciul căreia au fost săpate cuvintele: „Ridicat-am această şcoală pentru luminarea ţăranului român. Stroe S. Belloescu"

În anul 1904, tot în satul Griviţa, a construit o biserică, pe a cărei catapeteasmă a pus motive româneşti, semn viu al sufletului său.

Fiu de ţăran, animat de acelaşi spirit de dreptate faţă de clasa ţărănească, a ridicat la 17 octombrie 1904, în comuna Griviţa, acolo unde construise şcoala şi biserica, un monument sculptural în bronz, închinat domnitorului Alexandru Ioan Cuza (**primul din ţară**), având pe părţile laterale ale soclului basoreliefurile lui Mihail Kogălniceanu şi Costache Negri.

Soclul este înalt, din piatră și conceput în stil clasic, așezat pe o bază în trepte, în număr de patru. Pe fața anterioară este scris: „Lui Cuza Vodă", iar pe fața posterioară este scris:„Turnat în bronz, în atelierele școlii de arte și meserii din București, sub conducerea lui C. Bălăcescu."

La 20 octombrie 1912, Stroe S. Belloescu a fost asasinat de către cei ce credeau că vor găsi bani în casa lui, necunoscând în ce constă marea lui bogăţie. Corpul neînsufleţit al regretatului
Belloescu a fost depus la Casa Naţională din Bârlad. Presa locală şi centrală a semnalat în multe articole dispariţia marelui intelectual român, ctitor de aşezăminte pentru luminarea fraţilor săi.
În testamentul său, Stroe Belloescu cerea să fie aşezat în Casa Naţională, din Bârlad, de unde,
într-un car cu boi, să fie dus şi îngropat la biserica din satul Griviţa, iar carul să fie dat unor însurăţei săteni. Mormântul său se află în curtea fostei şcoli, între cele două ,,fiice", aşa cum numea el biserica şi şcoala.

Monumentul funerar Placa de marmură comemorativă

Chestionar Kahoot: https://create.kahoot.it/share/complexul-monumental-de-la-grivita/c1203382-5bfe-46b3-96a9-e720fb406f13

Bibliografie:

- Modiga, Geta, ,,Biblioteca"Stroe Belloescu", emblema arhitectonică a Bîrladului", Evenimentul, 3 iunie 2006;
- Stamatopol, Victor I., judecător de instrucţie, cab. II Trib. Covurlui, Galaţi. Ordonanţă definitivă dată în crima de tîlhărie cu omor săvârşită asupra lui Stroe Belloescu din Bârlad şi a vizitiului său Nicu Oprişan. Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Comp. Societate anonimă, 1913;
-Teodorescu Constantin, Iosipescu, Toni, Modiga, Geta, Monu, Elena, ,,Centenar Casa Naţională "Stroe S. Belloescu" Bârlad 1909-2009. Editura Dacri, Bârlad, 2009.

BISERICA DOMNEASCĂ „TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL"

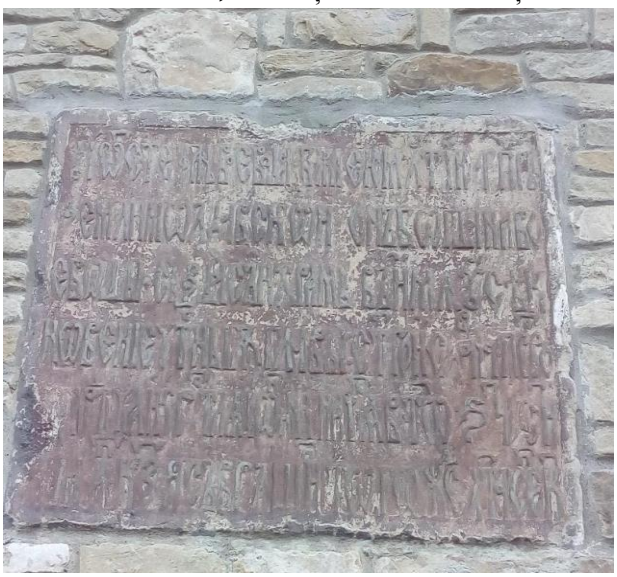
Lupu Maria Daniela,
Şcoala Gimnazială Nr. 1, sat Tanacu, Judeţul Vaslui

Biserica închinată Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezatorul, se aflată astăzi în centrul oraşului, pe Str. Ștefan cel Mare 58, municipiul Vaslui. Din 2015 se găseşte din nou amplasată în interiorul Curţilor

Domneşti, care au fost refăcute. Biserica poate fi vizitată doar cu programare în interior, în schimb exteriorul curţii poate fi vizitat indiferent de oră.
Este considerată monument istoric din anul 2004. A fost ctitorită în anul 6998 (1490), de către Sfântul Voievod Stefan cel Mare, ca paraclis al Curţii Domneşti. Ea a fost construită pe locul unei biserici mai vechi, din lemn, datând din secolul al XIV-lea. Construcţia a durat mai puţin de cinci luni de pe 27 aprilie până la 20 septembrie 1490.
În urma săpăturilor arheologice, pe locul actualei biserici s-au descoperit ruinele a cel putin doua biserici mai vechi.
Ea se încadrează în rândul bisericilor orășenești construite de voievodul moldovean. Aceste biserici orășenești făceau parte din ansamblul curților domnești existente în acele localități. În timp, Curtea domnească din Vaslui s-a risipit, rămânând din complexul curții domnești doar biserica.

Pisania pusă de Ştefan cel Mare

O lungă perioadă de timp s-a crezut că această biserică a fost construită după bătălia de la Podu Înalt din 10 ianuarie 1475, când oștile moldovenești ale lui Ștefan cel Mare le-au înfrânt pe cele turcești. Această confuzie a plecat de la letopisețul lui Grigore Ureche. În anul 1882, Teodor Burada a descoperit pisania bisericii și a publicat pentru prima dată traducerea inscripției. Pisania bisericii s-a păstrat pe zidul vestic al edificiului, într-un chenar, având o inscripție în limba slavonă. Textul inscripției este următorul: "Io Ștefan Voievod, cu mila lui Dumnezeu Domn al Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voevod, a zidit acest hram cu numele Tăierii cinstitului cap al sfântului și slăvitului prooroc, înainte mergător și botezător Ioan."

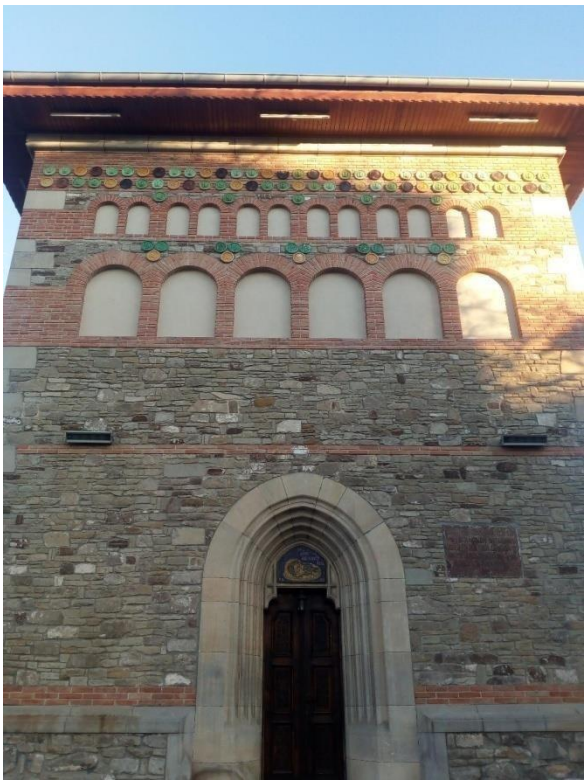

Istoricul Gheorghe Ghibănescu a emis în 1926 ipoteza că această biserică ar fi fost construită pe locul unei alte biserici mai vechi, din lemn. El se bazează pe descoperirea unui mormânt foarte vechi, care nu este paralel cu zidul bisericii și pe care îl atribuie lui Iurg Coriatovici, despre care unii cronicari polonezi afirmă că ar fi domnit în Moldova. În mormânt s-au descoperit un schelet, fragmente dintr-o haină domnească, cuie și resturi putrezite ale unui sicriu de lemn. Ghibănescu afirmă următoarele: "În adevăr la 1575 Biserica Sf. Ioan din Vaslui era din piatră, zidită de Ștefan cel Mare în 1490; dar se vede că, mai înainte, fusese o alta de lemn, după mormintele aflate acum în interiorul bisericii, din care unul foarte vechi, anterior zidirii bisericii de piatră, cum reiese din poziția mormântului așezat nu paralel cu zidul actual, ci cu vechiul perete al bisericii de lemn, care avea direcția răsăritului de iarnă". Cercetările arheologice ulterioare au scos la iveală alte două temelii de bisericuțe, pe lângă actuala biserică.
În anul 1802, fiind zdruncinată de un mare cutremur de pământ, turla bisericii s-a crăpat puternic, iar în anul 1818, zidurile bisericii s-au prăbuşit în intregime. Astfel, în anul 1820, Biserica Sfântul Ioan a fost reconstruită, din temelie, de către Doamna Maria Cantacuzino, vaduva logofatului Costache Ghica, proprietar al moşiei Vaslui.

Biserica a fost rezidită păstrându-se planul iniţial, intocmit în vremea Sfântului Stefan cel Mare. Ca noutate, s-au adăugat acum un pridvor şi un turn-clopotniţă. De asemenea, turla originala nu a mai fost construita, iar peretele care despărţea naosul de pronaos a fost îndepartat.

În partea sud-vestica a pronaosului a fost aşezată o nouă pisanie, în limba română, scrisă însă cu litere chirilice, care mărturiseşte obârşia bisericii. În partea superioară a pisaniei se afla asezată stema familiei Cantacuzino.
Biserica a fost reparată între anii 1889-1890. Pictura în frescă a fost întocmita în anul 1894, de către zugravul George Ioanid, ucenic al pictorului Gheorghe Tătărăscu. În anul 1908 a fost restaurat turnul-clopotniţă. În cele din urmă, a fost îndepărtată tencuiala exterioară şi s-au scos la iveala cărămizile originale şi discurile smălţuite.
Biserica Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezatorul a fost restaurata amplu între anii 1913-1930. Infăţişarea actuală se datorează restaurării din această perioadă. După cutremurul din anul 1940, pictura bisericii a fost reparată, de catre zugravul Sebastian Constantinescu. Ultima curăţare a picturii a avut loc în anul 1986.

Deşi transfigurată de intervenţii moderne, biserica rămâne un monument reprezentativ al arhitecturii din epoca voievodului, datorită particularităţii pronaosului de mari dimensiuni, tipic bisericilor ctitorite de Sfântul Stefan cel Mare. În patrimoniul bisericii se păstrează mai multe obiecte vechi, din secolele XVIII-XIX, precum: icoane, obiecte liturgice din argint, cărţi religioase etc. Iconostasul bisericii, împodobit cu icoane pictate în ulei, datează din secolul al XIX-lea. În curtea bisericii se află necropola familiei Elena Ghica.

Chestionar Kahoot:
https://create.kahoot.it/details/biserica-domneasca-taierea-capului-sfantului-ioan-botezatorul/8343440c-dc7b-48a3-8717-b3306dc55217

Bibliografie:

1. G. Bals – Bisericile lui Ştefan cel Mare, ed. Karl. A. Romstorfer
2. Înalt Prea Sfinţitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor – Ştefan cel Mare şi Sfânt - Biserica. O lecţie de istorie, ed. Muşatinii, 2004
3. https://www.stefancelmare.ro
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/

5. https://www.crestinortodox.ro/

DUMITRU BAGDASAR

Numele: Obreja Alina
Şcoala Gimnazială nr.1 Localitatea Tanacu, Vaslui

Dumitru sau Dimitrie Bagdasar s-a născut pe 17 decembrie 1893 în satul Idricii de Jos, comuna Roşieşti, judeţul Vaslui şi a decedat pe 16 iulie 1946 în Bucureşti. A fost medic neurochirurg, profesor la Facultatea de Medicinã din Bucureşti, el a pus bazele şcolii româneşti de neurochirurgie.
Dumitru Bagdasar s-a nãscut într-o familie armeanã de ţãrani rãzeşi cu 12 copii, el fiind cel mai mare dintre bãieţi. Încã de mic a fost înzestrat cu o dorinţã de învãţãturã şi o putere de muncã neobişnuite, lucrurile acestea ducându-l pe culmile succesului. A fost un elev strãlucit cu toate cã a frecventa şcoala nu a fost un lucru uşor. Parcurgea pe jos de 2 ori pe zi câţiva kilometri, adesea pe întuneric, înfruntând intemperiile vremii ca sã ajungã la Şcoala primarã din Idricii de Sus. Apoi a urmat Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu" din Bârlad pe care l-a absolvit în 1913, an în care se și înscrie la Facultatea de Medicină din București, pe care o frecventează cu foarte mari greutăți financiare, fiind nevoit să-și câștige singur existența.
La sfârșitul anului 3 de facultate, se angajează la Institutul Medico-Militar sperând astfel să rezolve problema banilor. Intervine Primul Război Mondial și este trimis pe front ca medic militar. Demobilizat în 1918, își continua studiile până în 1922, când obține titlul de doctor în medicină cu teza: „Contribuțiuni la studiul sindromului parkinsonian postencefalitic."
Imediat după studii, își îndreaptă cariera către secția de Neurologie la clinica marelui neurolog doctor Gheorghe Marinescu. Între anii 1922-1926 devine medic secund la Spitalul Militar, aici va lucra la secția Neurologie condusă de doctor Dimitrie Noica şi la Secţia Chirurgie condusă de dr. Mihail Butoianu. În cei 5 ani lucraţi la Spitalul Militar acumulează bogate cunoştinţe de neurologie şi chirurgie generală. Deasemenea, frecventează Laboratorul Catedrei de Histologie sub conducerea dr. Ştefan Besnea şi Laboratorul de Anatomie pedagogică. În 1927 își dă demisia din armată și se căsătorește cu Florica Ciumetti.
În loc de călătoria de nuntă, Dumitru și Florica pleacă la specializare în America, la Boston. Aici, între anii 1927-1929, Dumitru Bagdasar se specializează în neurochirurgie la vestita clinica „Peter Bent Brighom" a doctorului Harvey Cushing, pionierul mondial al neurochirurgiei moderne. Clinica lui Harvey Williams Cushing era Mecca chirurgilor, care veneau din întreaga lume să-l urmărească pe dr. Cushing operând pe creier.
În august - septembrie 1931, a avut loc la Berna, Elveția primul Congres Internațional de Neurologie. Cushing era oaspete de onoare și le-a oferit un dineu la care participau foștii lui studenți și colegi cei mai buni din lume, vreo 26 la număr. El l-a poftit pe renumitul neurochirurg francez Thierry de Martel la dreapta sa, iar pe doctorul Dumitru Bagdasar la stânga sa.
Cu sprijinul profesorilor Ion Iacobovici, Nicolae Minovici și Ion T. Niculescu înființează în 1935 o mică secție de neurochirurgie în cadrul Spitalului Central de Boli Nervoase și Mentale din București. Acest mic colț de rai pentru Bagdasar a fost etapa premergătoare împlinirii marelui său vis: Clinica de Neurochirurgie a Facultății de Medicină de unde se va dezvolta mai târziu Şcoala Românească de Neurochirurgie.

La clinica sa a reușit să își formeze echipa de aur: Doctor Constantin Arseni, Doctor Ionel Ionescu și doctorița Sofia Ogrezeanu- Ionescu. Aceasta din urmă a devenit prima femeie neurochirurg din România, și se pare, şi din lume.

Faima clinicii doctorului Dumitru Bagdasar s-a răspândit treptat în sud-estul Europei și în străinătate. Aici se internau bolnavi din Ungaria, Bulgaria și Palestina. Între 1931-1941 a efectuat 1800 de operații pe sistemul nervos iar în 1939 a participat la Congresul Național de Chirurgie din București.

Pe 6 martie, 1945 a fost numit Ministru Sănătății în guvernul doctorului Petru Groza iar în 8 noiembrie 1946 înființează Institutul de Endocrinologie din București. Academia Română îl declară membru de onoare post-mortem în 1948, iar în anul 1956 Clinica de Neurologie a Spitalului Central primește numele savantului. La 15 iulie 1946 încetează din viață în București.

Doctorul vasluian Dumitru Bagdasar a fost și este un model de urmat pentru tot persnonalul medical, avea respect pentru valoarea oamenilor, era mândru și demn. A reușit să ridice medicina românească la noi standarde pornind de la nicio bază materială sau umană, depășind mari obstacole, precum: neîncrederea, îndoielile și lipsa de înțelegere la care se adaugă și prejudecata oamenilor. În viața lui a avut două mari iubiri: Florica și neurochirurgia; nu este nicio exagerare dacă precizăm că a doua lui casă a fost clinica.

https://create.kahoot.it/share/dumitru-bagdasar/7da48a5e-0a84-4b46-9820-f965b1078c12

Bibliografie

1. Jurnalul Naţional, Starea de sănătate, Viaţă sănătoasă, „Bagdasar, părintele neurochirurgiei”, Bucureşti, 24 martie 2006
2. Personalităţi româneşti ale ştiinţelor şi tehnicii, editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982
3. http://www.revista22.ro, nr.755 din 25 august 2004